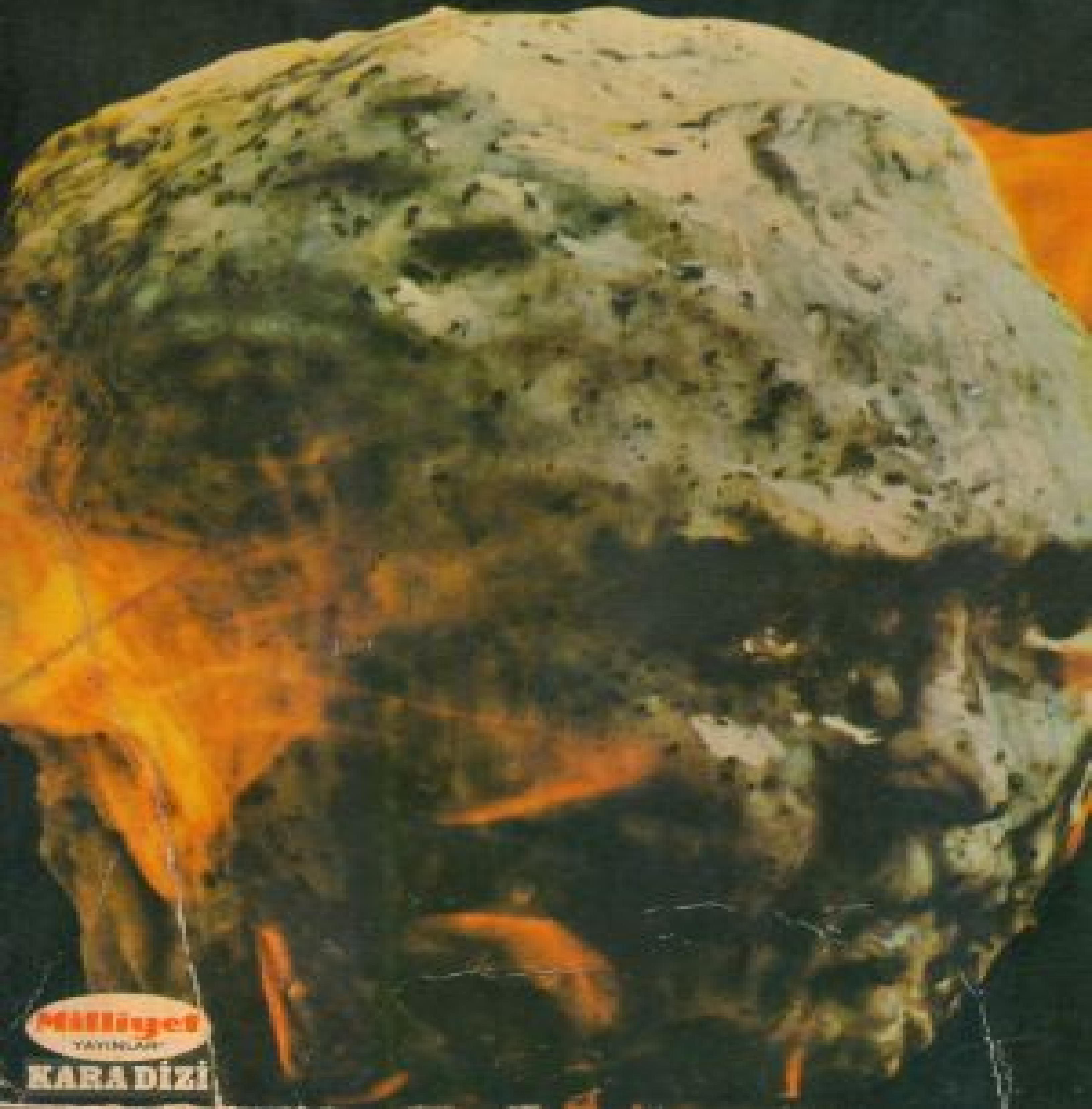
SJÖWALL / WAHLÖÖ

Balkondaki Adam

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI
Kara Dizi:

Birinci baskı: Ekim 1971

Bu kitap SÜMER Matbaasında dizilmiştir.

PER WAHL Ö Ö — MAJ SJ ÖWALL

balkondaki
adam

Türkçesl:
Cemal DEMİRER

Milliyet YAYINLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

SAAT 2.45; Güneş doğmak üzere.

Taşıtların gürültüsü ancak yarım saat önce kesilmiş, en geç kalan akşamcıların mırıltıları da son bulmuştu. Arazözler arkalarında ıslak lekeler bırakarak caddelerden geçtiler. Bir cankurtaran uzun ve dümdüz caddeyi büyük bir hızla arkasında bıraktı. Daha sonra beyaz çamurlukları, anteni ve kapılarının üstünde beyaz harflerle POLİS kelimesi yazılı olan siyah bir araba ağır ağır ve sessizce caddeden geçmeye başladı. Çünkü beş dakika kadar önce telefon çalmıştı. Eldivenli biri, yumruğuyla bir vitrini kırmış, hemen bu olayın peşinden de yan sokakların birinden ayak sesleri duyulmuştu. Daha sonra bir motor sesi yükseldi.

Balkondaki adam bütün bunları görmüştü. Demir parmaklıkları ve oluklu saçtan siperliği olan bir balkonda durmakta ve kollarını trabzana dayamış bir durumda sigara içmekteydi. Her çekişinde sigarasının ateşi, alaca karanlığın içinde kırmızı bir nokta gibi parlıyordu Düzenli aralıklarla içtiği sigaraları bitirince, çok çok on santimetre boyunda olan ağızlığın ucundan izmariti çıkartarak özenle ötekilerin yanına koyuyordu. Küçük tahta masanın üstündeki tablada tam on tane izmarit birikmişti.

Ortalık sessizdi, ılık bir yaz gecesinde bir büyük şehrin olabileceği kadar sessizdi. Gazete satıcılarının, eski çocuk arabalarından bozma taşıtlarıyla satışa çıkmalarına ve işe giden ilk insanların yollara dökülmelerine daha birkaç saat vardı.

Alaca karanlık ağır ağır çözülüyor, ilk güneş ışınları, beş, altı katlı apartmanların televizyon antenlerine ve bacaların madenî siperliklerine çarparak yansıyordu. Daha sonra güneş doğrudan doğruya damlara, oluklara ve tuğla duvarlara vurmaya başladı. Çoğu pencerelerin jaluzileri ya da perdeleri sıkı sıkı kapatılmıştı.

Balkondaki adam eğilerek caddeye baktı. Burası kuzeyden güneye doğru dümdüz uzanan bir caddeydi. Hem öyle düzdü ki, iki kilometrelik bir parçası gözle görülebilirdi. Önceleri, yani evlerin yapılmaya başlandığı sıralarda tantanalı ve gösterişli bir caddeydi. Ama o günlerin üstünden tam kırk yıl geçmişti. Cadde, hemen hemen balkondaki adamla yaşıttı.

Oldukça uzakta bir başka adamın bulunduğunu hayal meyal seçebiliyordu. Herhalde devriye gezen bir polisti. Saatlardan beri ilk olarak içeri girdi ve odadan geçip mutfağa gitti. Evin içi aydınlık olduğu için ışık yakmak gereğini duymadı. Zaten kışın bile elektrik konusunda tutumlu olmaya çalışırdı. Dolabı açıp emaye bir cezve çıkartarak içine biraz su ve bir kaşık kaba çekilmiş kahve koydu. Cezveyi havagazı ocağına yerleştirerek altını yaktı. Daha sonra da iyice sönüp sönmediğinden emin olmak için kibritin başını iki parmağının ucuyla yokladı. Mutfak tezgâhının altındaki dolabı açarak çöp kutusunun kapağını kaldırdı ve kibriti içine attı. Kahve pişene kadar ocağın yanında bekledikten sonra gazı kapatıp helaya gitti. Komşularını rahatsız etmemek için sifonu bile çekmemişti. Sonra yeniden mutfağa dönerek kahveyi dikkatle bir fincana doldurdu, tezgâhın üstündeki yan yarıya boşalmış olan şeker kutusundan bir kesme şeker ve çekmeceden de bir kaşık alarak balkona yöneldi. Fincanı küçük tahta masanın üstüne koyup, kendisi de küçük portatif bir sandalyenin üstüne oturdu. Güneş iyice yükselmiş, caddenin karşı yakasındaki evleri de en alt katlarına kadar aydınlatmaya başlamıştı. Adam, pantolonunun cebinden nikel kaplı bir tütün kutusu çıkartıp, izmaritleri teker teker patlatarak içlerindeki tütünleri kutuya doldurmaya başladı. Elinde kalan sigara kağıtlarını da iyice büküp yuvarlıyor ve porselen tablanın içine atıyordu. Uzaklardan bir siren sesi geldi. Adam ayağa kalkarak, sesi iyice yaklaşmaya başlayan cankurtaranı gözleriyle izlemeye koyuldu. Taşıt, kısa bir süre sonra caddenin en kuzey ucuna erişmiş ve sola dönerek görüş açısından çıkmıştı. Yeniden sandalyesine oturarak artık soğumaya yüz tutmuş kahvesini içmeye başladı. Sessizce oturuyor; sanki istemeye istemeye ve ağır ağır uyanmakta olan şehri dinliyordu.

Orta boylu, normal yapılı bir adamdı. Yüzü her gün rastlanan olağan yüzlerdendi. Beyaz bir gömlek giymiş, fakat boyunbağı takmamıştı. Ütüsüz, kahverengi bir gabardin pantolonu, gri çorapları ve siyah ayakkabıları vardı. Seyrek saçlarını arkaya doğru taramıştı. Burnu oldukça iriydi, gözlerininse, griyle mavi arası bir rengi vardı.

Saat altıbuçuk olmuştu. Günlerden 2 Haziran 1967. Şehrin adı Stockholm.

Balkondaki adam, birisi tarafından gözetlenmekte olabileceğini düşünmüyordu bile. Daha doğrusu önemli sayılabilecek hiçbir şey düşünmüyordu. Bir süre sonra, canı öğütülmüş yulaf lapası pişirmek istedi.

Cadde hareketlenmeye başlamıştı. Trafik gittikçe yoğunlaşıyor ve kavşaktaki lambanın her kırmızı yanışında arabalar uzun bir kuyruk meydana getiriyorlardı. Bir ekmek arabasının sürücüsü, sağma soluna bakmadan yola giren bir bisikletliye kızmış, hırsla korna çalıyordu. Onun arkasındaki iki araba da sert birer fren yaparak güçlükle durdular

Adam ayağa kalkarak kollarını balkonun kenarlarına dayayıp caddeyi seyretmeye başladı. Bisikletli, ürkerek kenara doğru kaçmıştı, ekmek arabasını kullanan şoförün küfürlerini duymamış gibi aracı sürmeye devam etti.

Yaya kaldırımında birkaç kişi yürüyor, balkonun altındaki benzin istasyonunun önünde yazlık elbiselerini giymiş iki üç kadın sohbet ediyorlardı.

Balkondaki adam kımıldanıp, ince saçlarını arkaya doğru ittikten sonra ellerini cebine soktu. Saatin sekize varmasına yirmi dakika kalmış, güneş iyice yükselmişti. Başını göğe kaldırarak arkasında pamuk yığını gibi bir iz bırakarak uzaklaşan jet uçağını izledi. Sonra yeniden aşağı bakınca açık mavi bir manto giymiş olan beyaz saçlı, yaşlı bir kadın gördü. Kadın, evin altında bulunan fırının önünde duruyor, çantasını karıştırıyordu. Uzun süre arandıktan sonra bir anahtar çıkartarak kapıyı açtı. İçeri girerek kapattı. Camın arkasında bir levha sallanıyordu: KAPALI.

Tam kapının kapandığı anda, yandaki bir başka kapıdan küçük bir kız çocuğu güneşli caddeye çıktı. Balkondaki adam bir adım geri çekilerek ellerini cebinden çıkartmış ve olduğu yerde kalmıştı. Gözleri caddedeki kız çocuğunun üstündeydi.

Sekiz dokuz yaşlarındaki çocuğun elinde kırmızı kareli bir okul çantası vardı. Epeyce kısa, mavi bir eteklik, çizgili bir kazak ve yine kısa kollu bir ceket giymişti. Ayaklarındaki tahta pabuçlar, zaten uzun ve ince olan bacaklarını daha da ince uzun gösteriyordu. Çocuk sola dönüp, başı önünde ilerlemeye başladı.

Balkondaki adam, gözleriyle onu izlemekteydi. Çocuk yirmi metre filan ilerledikten sonra bir elini göğsünün üstüne koyarak olduğu yerde durdu. Bir süre sonra çantasını yukarı doğru kaldırmış ve içini karıştırmaya başlamıştı. Bu arada kendi ekseni etrafında dönerek eve doğru yürümeye koyuldu. Sonunda çantasını kapatmaksızm koşarak kapıdan içeri girdi.

Balkondaki adam hâlâ kımıldamadan duruyor ve aşağıda olanları izliyordu. Birkaç dakika sonra kız yeniden dışarı çıktı. Çantasını kapatmış, eskisinden daha hızlı yürümeye başlamıştı. Sırtına kadar inen sarı saçları at kuyruğu biçimindeydi. Blok apatmanların köşesine geldiği zaman yan sokağa saparak gözden kayboldu.

Saat sekize üç vardı. Adam bir daha evin içine yönelerek mutfağa gitti. Bir bardak su içtikten sonra yıkayıp yerine koydu ve balkona döndü.

Sandalyesine oturarak sol kolunu trabzana dayamış ve bir sigara yaktıktan sonra caddeyi seyretmeye koyulmuştu.

İKİNCİ BÖLÜM

ELEKTRİKLİ duvar saati on ellibeşi gösteriyor, Gunvald Larsson'un yazı masasındaki takvim ise 2 Haziran 1967'nin Cuma gününe rastladığını belirtiyordu.

Tam bu sırada Martin Beck odaya girdi. Çantasını kapının yanına bıraktıktan sonra selâm verdi ve şapkasını çıkartarak evrak dolabının üstündeki sürahinin yanına koydu. Tepsiden bir bardak alıp içine su doldurdu. Bir koluyla dolaba yaslanarak suyu içmeye hazırlanıyordu ki, masasının başında oturmakta ve bir süreden beri onu kötü kötü süzmekte olan adam konuşmaya başladı.

«Seni de mi gönderdiler? Yine ne yanlışlık yapmışız?»

Martin Beck bir yudum su içtikten sonra karşılık verdi.

«Birşey yaptığınız yok canım. Hem telâşlanmayın, ben sadece Melander'i arıyorum. Yine nereye kayboldu?»

«Her zamanki gibi helâda.»

Melander'in huyu olan, bu sürekli olarak yüznumarada saklanma âdeti, aslında modası geçmiş bir şakaydı. Ama ne zaman birşeyler bilse, mutlaka Martın Beck'i sinirlendirirdi.

Çünkü her zaman olduğu gibi bildiğini kendisine saklardı. Martin Beck yazı masasının arkasındaki adamı uzun bir süre merakla süzdükten sonra konuştu:

«Yine ne sıkıntısı var?»

«Ne duyacağını bekliyorsun yani? Elbetteki hırsızlık amacıyla yapılan saldırılardan yine. Dün Vanadis parkında bir olay daha olmuş.»

«Evet, duydum.»

«Köpeğini gezdirmekte olan pansiyoner arkadan saldırıya uğramış. Cüzdanındaki yüzkırk kuron yerinde yok. Beyin sarsıntısı geçirdiği için Sabbatberg hastanesinde yatıyor, tabii ki ne birşey duymuş, ne de görmüş.»

Martin Beck susuyordu.

«Bu, ondört gün içinde meydana gelen sekizinci olay. Herif birkaç kişinin daha hakkından gelecek.»

Martin Beck suyunu bitirerek bardağı yerine koydu.

«Tabii ki hemen yakalanmazsa,» diye sözünü tamamladı, Gunvald Larsson.

«Kim yakalayacak onu?»

«Hay Allah, tabii ki polis yani biz. Başka kim olacak? 9. karakoldan bir sivil ekip onbeş dakika sonra olay yerine yetişmiş.»

«Pekiyi, olay olurken neredelermiş?»

«Nöbette. Hep böyle oluyor. Vanadis parkında her çalının arkasında bir polis gizlense, bu defa Vasapark'ta birşey oluyor. Hem Vanadis parkın hem de Vasapark'a adam koysak, bu defa Uggleviks kaynağında birşey oluyor »

«Orada da her çalının arkasına bir polis yerleştirilirse?»

«O zaman da gidip, Amerikan elçiliğini kundaklıyor. Bütün bunlar komik olmaktan da öte şeyler.»

Martin Beck gözlerini bir noktaya dikmiş bakıyordu.

«Ben bunları gülünç de bulmuyorum. Şaşırıyorum sadece.»

«Adam işini biliyor. Tam anlamıyla uyanık. Ne zaman birine saldırsa çevrede kesinlikle bir tek polis olmuyor.»

Martin Beck, baş ve işaret parmağıyla burnunu oğuşturdu.

«Belki de yapılması gereken...»

«Ne yapmak gerekir?» diyerek, Larsson sözünü kesti.

«Polis köpeklerini mi gönderelim? Böylece sivil ekipleri de ısırsınlar. Üstelik dünkü kurbanın bir de köpeği varmış. Ama ne işe yaradı ki?»

«Nasıl bir köpeği varmış?»

«Nerden bilebilirim? Köpeği sorguya mı çekecektim yani? Ya da Melander'i olay yerine gönderip köpeğin ifadesini aldırmalıydım, ha?»

Elini masanın üstüne vurarak ekledi.

«Manyağın biri parklarda millete saldırıyor, sen gelmiş burada köpeklerle ilgileniyorsun.»

«Gerçekten niyetim böyle...»

Ama Gunvald Larsson onun sözünü kesti.

«Sana, herif işini biliyor dedik ya! Hep kendini korumaktan âciz olan yaşlı adamlara, kadınlara ve küçüklere saldırıyor. Her zaman arkadan ve her zaman kurbanın arkasında ansızın bitiveren bir yıldırım gibi.»

Martin Beck yumuşak bir sesle.

«O zaman bir tek çare var,» dedi.

«Nedir?»

«Kendini korumaktan âciz, yaşlı bir adam kılığına girer ve bizzat kendin dolaşmaya başlarsın.»

Gunvald Larsson başını çevirerek dik dik Martin Beck'e bakmaya başladı.

Çünkü kendisi bir doksanbir boyunda ve yüz kiloluk bir adamdı. Elbise dolabı gibi omuzları ve üstü sarı tüylerle kaplı olan iri elleri vardı. Sarı saçlarını arkaya doğru taramıştı. Parlak mavi gözlerinde genellikle sert bir ifade olduğu sezdirdi.

Kollberg bu tarifi tamamlamak için, onun suratının bir motosiklet yarışçısının suratına benzediğini söylerdi.

Bu mavi gözler şimdi Martin Beck'in üstüne dikilmişlerdi, üstelik her zamankinden daha da sert bakıyorlardı.

Martin Beck omuzlarını silktikten sonra.

«Şimdi şaka bir yana, ben...»

Fakat Larsson, bir kere daha sözünü kesti.

«Ben bu işte gülünç birşey göremiyorum. Başım, üstüste yığılan bir yığın olayla zaten dertteyken, sen de gelmiş köpeklerden, daha bir yığın abuk sabuk şeyden söz ediyorsun.»

Martin Beck sinirlenmemek için kendini zor tutuyordu. Gerçi Larsson'un onu sinirlendirmek istemediğini bilirdi ama, neredeyse patlayacaktı. Kolunu evrak dolabından çekerek, «Neyse, artık bu konuyu kapatalım,» diye, Larsson'u susturmak istedi.

Allahtan ki, o sırada yan kapıların birinden Melander girdi. Gömleğinin üstüne kolluk takmıştı. Ağzında piposunu, elindeyse açık bir telefon rehberini taşıyordu.

«Günaydın,» dedi.

Martin Beck de, «günaydın,» diyerek karşılık verdi.

«Sen tam telefonu kapattığın sırada o ad aklıma geldi. Arvid Larsson. Telefon rehberinde buldum. Ama artık konuşmak imkânı yok. Çünkü nisan ayında beyin kanamasından ölmüş. Ölene kadar da hep aynı işi yapmış, hani Söder'de bir antika eşya mağazası vardı ya? Şimdi artık kapatılmış.»

Martin Beck rehberi eline alarak baktı ve başını salladı. Melander pantolonunun cebinden bir kutu kibrit çıkartarak piposunu yakmak için uğraşmaya başlamıştı. Martin Beck, odanın içine doğru iki adım atarak rehberi masanın üstüne bıraktı ve yine evrak dolabının yanına çekildi.

Gunvald Larsson onlara bakıp, kötümser bir ifadeyle.

«Yine nelerle meşgulsünüz bakalım?» diye sordu

«Önemli birşey değil. Martin, Oniki yıl önce peşine düşmüş olduğumuz birinin, hırsızlara yataklık eden bir herifin adını unutmuştu da.»

«Yakalayabilmiş miydiniz bari?»

«Hayır.»

«Ve şimdi de adı yeniden aklına geldi, öyle mi7»

«Evet.»

Gunvald Larsson, telefon rehberini önüne çekerek karıştırmaya başladı.

«Oniki yıl sonra, adı Larsson olan bir adamı nasıl hatırlayabildiniz?»

Melander yumuşak bir sesle:

«Bu o kadar güç birşey değil ki,» diye karşılık verdi.

O sırada telefon çalmaya başlamıştı.

«Bir numaralı karakol, nöbetçi... Affedersiniz, ne oldu bayan? Efendim, buyrun. Dedektif olup olmadığımı mı öğrenmek istiyorsunuz? Ben 1. Karakol nöbetçisi ve kriminal şube şef yardımcısı Larsson... Affedersiniz, adınız neydi?»

Gunvald Larsson, göğüs cebinden bir kurşunkalem çıkartarak telefondaki kadının ismini yazdı. Sonra ahizeyi öteki eline geçirdi.

«Ne oldu demiştiniz? Özür dilerim anlayamıyorum.. Bir köpek mi? Ah, affedersiniz... Balkonda bir adam mı duruyor dediniz? Pekiyi, sonra?..»

Gunvald Larson önünde durmakta olan telefon rehberini geriye iterek not defterini çekti. Ahizeyi sol omzuyla başı arasına sıkıştırdıktan sonra not almaya başladı.

«Evet, anlıyorum. Nasıl bir adam olduğunu anlatır mısınız? Tamam dinliyorum. Saçlarını geriye doğru taramış, burnu oldukça iri; evet evet, beyaz gömlekli... evet... kahverengi pantolunu var. Düğmeleri mi açık? Ne? Haa tamam, gömleğinin... griye çalan mavimsi gözleri var ...Bir dakika bayan, burada anlayamadığım birşey var. Adam evinin balkonunda duruyor demiştiniz, öyle değil mi?»

Larsson, Melander'e ve Martin Beck'e baktıktan sonra omuzlarını silkti. Sonra yeniden ahizeyi dinlemeye ve kalemin ucuyla kulağını kaşımaya başladı.

«Affedersiniz bayan. Bu adam evinin balkonunda duruyor değil mi? Ahlâksızca bir davranışta mı bulundu?.. Demek bulunmadı. Öyleyse?.. Pekiyi efendim, adamın grimsi mavi gözleri olduğunu nasıl gördünüz? Akıl almayacak kadar dar bir cadde olması gerek... efendim? Ne yapıyorsunuz?

Şimdi bir dakika izin verin Bayan. Bu adam kendi evinin balkonunda durmaktan başka birşey yapmıyor, değil mi. O halde?..

Caddeyi mi seyrediyor? Ne var orada seyredecek? Hiçbir şey?.. Ne dediniz?... oynayan çocuklar mı? Geceleri de oynuyorlar mı? Oynamıyorlar demek? Fakat adam geceleri de balkonda öyle mi? Pekiyi ne yapalım yani?.. Polis köpeklerini mi gönderelim? insanları kendi balkonlarında durmaktan men edecek bir tek kanun yoktur, bayan.

Bildirmeleri mi gerek dediniz? Hay Allah, eğer herkes balkondan bakacağını bildirecek olursa... Şehirdeki her adamın başına üç polis koymak gerekir..

Teşekkür mü? Rica ederim, bizim teşekkür etmemiz gerekir... Anlamadım neden utanmaz oluyor muşum? Lütfen bir dakika dinleyin, bayan...»

Gunvald Larsson susmuş, ve oturduğu yerde donup kalmıştı. Bu arada ahizeyi de kulağından on santimetre kadar uzaklaştırdı.

Şaşkınlıkla, «kapattı,» diyebildi. Üç saniye kadar sonra da ahizeye doğru eğilerek «şeytan götürsün seni, pis moruk,» diyerek homurdandı.

Not aldığı yaprağı kopartarak kalemin ucundaki kulak pisliğini güzelce sildikten sonra söylenmeye devam etti.

«Deli bunlar be. Sonra da biz birşey yapmayınca şaşırıyorlar. Böyle konuşmaları neden bizle yapıyorlar sanki. Akıl hastanesine de direkt bir hat bağlamak gerek.»

«Böyle şeylere alışmalısın,» dedikten sonra, Melander masanın üstündeki telefon rehberini alarak yan odaya geçti.

Gunvald Larsson kalemini temizlemeyi bitirdi. Elindeki kâğıdı iyice buruşturup çöp sepetine attı. Öfkeli öfkeli, kapının yanında duran çantaya bakıyordu.

«Yolculuğa mı çıkıyorsun?»

«Sadece birkaç gün için Motala'ya gidiyorum,» diye karşılık verdi, Martin Beck. Orada incelemem gereken bir iş var da.»

«Öyle mi?»

«En çok bir hafta kalırım. Kollberg bugün dönüyor. Yarın iş başı yapacak. Telâşlanmanın gereği yok.»

«Zaten telâşlanmıyorum.»

«Bir de şu çanta hırsızı var ya?...»

«Evet, n'olmuş?»

«Neyse, boşver.»

Melander yan odadan seslendi.

«Birkaç defa daha aynı şeye devam ederse, zaten enseleriz onu.»

«Elbette, haydi hoşçakalın.»

«Güle güle» diye homurdandı, Gunvald Larsson.»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MARTIN Beck, trenin kalkmasından 19 dakika önce istasyona gelmiş ve iki yerle konuşabilmek için hemen genel telefona sarılmıştı.

Önce evinin numarasını çevirdi.

«Gitmeden önce sanki eve uğrayamaz miydin?» diye sordu karısı.

Fakat Martin Beck bu sitemi duymazlıktan gelerek karşılık vermedi.

«Palas otelde kalacağım. Haberin olsun diye telefon ediyorum.»

«Ne kadar kalacaksın?»

«Bir hafta.»

«Bu kadar kesin olarak nasıl bilebiliyorsun?»

Bu, çok yerinde bir soruydu. Martin Beck kendi kendine, karısının hiç de aptal bir kadın olmadığını düşünüyordu.

«Çocuklara selâm söyle.»

Biraz durduktan sonra sözünü tamamladı.

«Kendine de iyi bak.»

Karısı soğuk bir sesle,

«Sağol!» diyerek karşılık verdi.

Telefonu kapattıktan sonra, pantolonunun cebinden —yirmi öre— daha çıkarttı. Kulübenin önünde uzun bir kuyruk meydana gelmişti. Parayı kutuya atıp güney polis karakolunun numarasını çevirirken, dışarıda bekleyenler kötü kötü bakıyorlardı. Birkaç dakika sonra Kollberg telefona çıktı.

«Merhaba. Dönüp dönmediğini öğrenmek istedim.»

«Çok naziksin. Uğrayamaz mıydın yani?»

«Vaktim yok. Gun nasıl?»

«İyi. Ama, gittikçe bir telefon kulübesine benzemeye başladı.»

Gun, Kollberg'in karısıydı ve ağustos sonuyla eylül başlarında bir bebek bekliyordu.

«Bir hafta sonra döneceğim.»

Birkaç dakika konuşmadan durdular.

«Motala'da ne işin var?»

«İşte o herif..»

«Hangi herif?»

«Hani geçen hafta yanan hurda demir satıcısı var ya?. Haberin yok mu?»

«Gazetede okumuştum. N'olacak yani»

«İşte, gidip o olayı inceleyeceğim.»

«Oradakiler basit bir yangın olayını aydınlatamıyorlar mı?»

«Rica ettiler de...»

«Dinle bir dakika,» diyerek Kollberg sözünü kesti.

«Bu masalları karına anlatabilirsin, ama ben yutmam. Onların kimi ve neyi isteyeceklerini çok iyi bilirim. Motala'da araştırma bölümünün şefi kim?»

«Ahlberg, fakat...»

«Tamam işte. Ayrıca önümüzdeki hafta için beş gün izin aldığım da biliyorum. Yani Motala'ya, şehir otelinde Ahiberg'le karşılıklı oturup kafadan çekmek için gidiyorsun. Yoksa yanılıyor muyum?»

«Evet, ama..»

Kollberg neşeyle:

« İyi eğlenceler, Ahlberg'e selâm söyle» diyerek, onu konuşturmadı.

«Teşekkür ederim.»

Martin, telefonu kapatır kapatmaz sırası gelen adam onu iteleyerek kulübeye daldı. Fakat Martin Beck omuzlarını silkti ve istasyona girmek üzere kulübeden çıktı.

Aslında Kollberg pek de haksız sayılamazdı. Ama bu kadar hafife alınmak da bazen can sıkıyordu. Her ikisi de Ahlberg'i, üç yıl önce birlikte yürütmüş oldukları bir cinayet soruşturmasında tanımışlardı. Araştırmalar aylarca sürmüş, bu süre içinde aralarında iyi bir arkadaşlık kurulmuştu.

Aslında devlet polisinden yardım istemek, Ahlberg'in hiç hoşuna gitmezdi. Zaten Martin de bu iş için yarım günden fazla harcamayı istemiyordu.

İstasyon saatine baktığı zaman, telefonla tam dört dakika konuşmuş olduğunu anladı. Yani daha trenine onbeş dakika vardı. Bekleme salonu her zaman olduğu gibi şimdi de çeşit çeşit insanla doluydu.

Martin Beck gibi uzun boylu, zayıf yüzlü olan, geniş bir alnı ve güçlü bir çenesi bulunan bir adamın, elinde çantasıyla aylak aylak dolaştığını görenler ilk anda onun büyük şehrin kalabalığı içinde boş yere yolunu bulmaya çalışan bir yabancı olduğunu sanabilirlerdi.

Boğuk bir ses:

«Hey! sen oradaki, baksana!» diyerek fısıldadı.

Martin Beck arkasını döndüğü zaman, sesin sahibinin ondört yaşlarında sarı örgülü saçlı ve mini etekli bir kız olduğunu gördü. Ayakları çıplak ve kirliydi. Hemen hemen kendi kızıyla yaşıttı ve ancak onun kadar gelişmişti. Avcunun içinde göstermek istediği dört resim tutuyordu.

Bu resimlerin kaynağını tahmin etmek çok kolaydı. Kız, otomatik resim çeken makinelerden birine gitmiş ve yere çömelerek etekliğini koltuk altlarına kadar sıyırıp parayı kutuya atmıştı.

Aslında fotoğraf kulübelerindeki perdeler diz hizasına kadar kesilmişti ama bu tip işleri önlemek için henüz yeterli olmadığı meydandaydı. Martin Beck resimlere bakarken zamane çocuklarının çok çabuk geliştiğini ve üstelik iç çamaşırı kullanmadıklarını düşünüyordu. Yine de bütün bunlara rağmen resimler çok iyi çıkmış sayılmazdı.

Kız umutsuz bir sesle,

«Yirmibeş papel,» diye mırıldandı.

Martin Beck şaşkınlıkla çevresine bakınınca, salonun öteki yanında iki üniformalı polisin bulunduğunu görüp, onlara doğru yürümeye başladı. Polislerden biri onu tanıyarak selâm verdi.

«Gençlerin hareketlerine biraz daha dikkat edemez misiniz?»

«Elimizden geleni yapıyoruz, komiserim.»

Bu karşılığı onu tanımış olan genç polis vermişti. Mavi gözleri ve oldukça bakımlı sarı bir sakalı vardı.

Martin Beck başka birşey söylemeksizih perona açılan cam kapıya doğru yürüdü. Mini etekli kız salonun ortasına doğru gelmiş gizlice elindeki resimleri incelemeye başlamıştı. Herhalde resimleri neden satamadığını anlamaya çalışıyordu.

Fakat birazdan bir manyağın geleceği ve resimleri hemen satın alacağı kesindi.

Kız da hemen Humlegard ya da Mariatorget'teki pazarlardan birine giderek kazandığı parayla preludin hapı ya da marihuana, hatta belki de LSD alacaktı.

Onu tanıyan genç polisin sakalı vardı. Oysa bundan 24 yıl önce yani kendisi bu mesleğe başladığı sırada polisler sakal bırakmazlardı.

Öteki polis niye selâm vermemişti! Tanımadığı için mi?

Bundan yirmidört yıl önce polisler, yanlarına gelen yaşlı adamlara komiser olmasalar bile selâm verirlerdi. Yoksa yanılıyor muydu?

O zamanlar ondört yaşındaki kızlar uyuşturucu madde alabilmek için kendi çıplak resimlerini satmazlardı.

Bütün bunlar bir yana, Martin Beck yeni hizmet yılına girişte terfi ettirilmiş olduğu için seviniyordu. Ama Vasterberg bulvarında, yani gürültülü bir endüstri merkezinde olan yeni karakolundan memnun değildi. Ayrıca, karısının çok şüpheci bir kadın, Gunvald Larsson gibi birinin ise cinayet masasının bir numaralı şef yardımcısı olmasmdan hiç hoşlanmıyordu.

Birinci mevkide cam kenarına oturmuş bunları düşünerek üzülüp durmaktaydı.

Tren rıhtımı geride bıraktı. Martin Beck, Mariefred gemisini, biraz sonra da Norstedts yayınevini görebilmiş ve tren güney yönündeki tünele girmişti. Yeniden gün ışığına çıktıkları zaman, yemyeşil Tantolunden çayırları göz alabildiğine uzanmaya başladı, bu manzara sıkıntısını daha da artırmış gibiydi. Tren bir demiryolu köprüsünden geçerken tekerleklerin çıkardığı monoton gürültüye kulak verdi.

Södertalje'ye vardıkları zaman sıkıntısı biraz dağılmış ve ekspreslerde yemek vagonlarının yerini almaya başlayan seyyar arabaların birinden madensuyu ve peynirli sandviç satın almıştı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EVET evet, işte durum böyle Biraz serin olan bir gecede üşümemek için eski moda elektrik sobasını yatağının yanına koymuş, uyuyunca da battaniyesini tekmeleyerek sobanın üstüne düşürmüş ve böylece yangın çıkmış.»

Martin Beck başını salladı.

«Durum apaçık ortada» diyerek, Ahlberg konuşmasına devam etti.

«Bugün teknik bir heyetin raporunu alacağım. Seni telefonla aradım ama, biraz önce buraya gelmek üzere çıkmış olduğunu söylediler.»

Yangın mahallinde duruyorlardı. Bahçe parmaklıkları arasından ilerdeki gölün ışıltıları ve üç yıl önce içinden bir kadın cesedi çıkardıkları su bendi görülüyordu. Yanmış olan evin sadece temeli ve bacası sağlam kalmıştı. îtfaiye ekipleri son anda bir de depoya benzer küçük bir kulübeyi kurtarabilmişlerdi.

«Bir miktar çalınmış eşya bulduk Bu Larsson denen herif hırsızlara yataklık ediyormuş. Fakat önceden de bir kere tutuklandığı için buna fazla şaşırmadık. Yakında eşyaların bir listesini yayınlayacağız.»

Martin Beck başını salladıktan bir süre sonra konuşmaya başladı.

«Stockholm'de de bir kardeşi vardı, fakat ilkbaharda beyin kanamasından ölmüş. Üstelik o da çalınmış eşya toplardı.»

«Belki de soylarından gelme bir huy bu.»

«Kardeşi hiç yakalanmamıştı ama Melander ismini unutmamış.»

«Melander ha, zaten o herifin belleği bir filin belleği kadar güçlüdür Artık birlikte çalışmıyorsunuz herhalde, öyle mi?»

«Eh, arada sırada çalıştığımız da oluyor. Ama o artık Kungsholmsgatan'da. Kollberg'de bugünden başlayarak orada çalışacak.

Allah kahretsin, son günlerde bir yığın atama yapıldı.»

Başka birşey konuşmadan geriye dönerek arabalarına doğru yürüdüler.

Onbeş dakika kadar sonra Ahlberg frene bastı. Prâstgatan yani papaz caddesiyle Kungsgatanın, yani kral caddesinin birleştiği köşede bulunan ve san bir tuğla yapı olan emniyet binasının önünde durmuşlardı. Emniyet binası Stora Torget'e yani büyük pazara ve Platen'in yaptığı Baltazar anıtına çok yakındı.

Ahlberg neşeyle Martin'e döndü.

«Eh artık, buraya kadar geldiğine, üstelik izinli de olduğuna göre birkaç gün kalabilirsin, öyle değil mi?»

Martin Beck, 'evet' anlamında başını salladı.

«Deniz motoruyla gezeriz» diye ekledi, Ahlberg.

Akşam şehir otelinde oturmuşlar Vattern gölünde yakalanmış olan alabalıkları yiyor ve şarap içiyorlardı.

Cumartesi ve pazar deniz motoruyla gezdiler. Pazartesi ve salı günleri de Martin Beck motoru alarak tek başına dolaştı. Çarşamba günü Vadstena'ya gidip oradaki sarayı gezdi.

Motala'daki otel modern ve rahattı. Ayrıca Ahlberg'in çevresinden de hoşlanıyordu. Şimdi oturmuş, Kurt Salomon'un «Dışardaki adam» isimli romanının okumakta ve keyfine bakmaktaydı.

Bunları çoktan hak etmişti. Çünkü oldukça yorucu bir kış ve hareketli bir bahar yaşamıştı. Artık huzur dolu bir yaz mevsimi geçireceğini umuyordu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SUÇLUNUN havaya karşı birşey yapmak elinden gelmezdi.

Hemen öğleden sonra yağmur yağmaya başlamış, bir süre sonra iyice şiddetlenmiş ve ancak akşama doğru azalarak saat yedide büsbütün durmuştu. Çalılar ıslaktı, ayrıca gökyüzünün kurşuni bir renk alması yağmurun yeniden yağmaya başlayacağını gösteriyordu. Saat dokuza yaklaşmış hava da yavaş yavaş kararmaya başlamıştı. Az bir süre sonra sokak fenerleri yakılırdı.

Çanta hırsızı elindeki ağır plastik yağmurluğu oturduğu bankın üstüne koydu. Ayağında tenis ayakkabıları vardı. Yazlık bir pantolon ve göğüs sebinde işleme bulunan orlon bir kazak giymiş, boynuna da büyük bir kırmızı mendil bağlamıştı. Hemen hemen iki saattan beri parkın içinde ya da çevresinde vakit geçirmekteydi. Bu arada parka girip çıkan on kişiyi adamakıllı incelemiş ve bunlardan dört tanesi oldukça dikkatini çekmişti. Ama bu dört kişi teker teker değil de ikişer ikişer dolaşmışlardı.

Birinci çift bir kadın ve bir erkekten ibaretti. Her ikisi de kendisinden daha gençtiler. Kız, sandalet biçiminde ayakkabılar ve siyah beyaz desenli kısa bir yazlık elbise giymişti. Delikanlının üstündeyse şık bir mavi mont ve gri bir pantolon vardı. Parkın en karanlık ve ıssız olan tarafına çekilmişler, kız sırtını bir ağacın gövdesine dayadıktan sonra birbirlerine sarılmışlardı. Birkaç saniye sonra delikanlı elini kızın elbisesinin altına sokarak külotunun lastiğini aralamış ve bacaklarının arasından geçirmiş, kız da bacaklarını aralarken mırıldanmıştı. «Ya biri gelirse şimdi?» Ama, bunu sadece bir alışkanlıktan ötürü söylediği belliydi, çünkü biraz sonra gözlerini kapatmış ve sol elinin parmaklarını oğlanın iyi kesilmiş saçları arasına geçirdikten sonra bedeninin alt kısmını bir yılan gibi ritmik hareketlerle kıvırmaya başlamıştı. Suçlu, onlara çok yakında bulunmasına ve beyaz file

külotun pırıltılarını görebilmesine rağmen, sağ eliyle ne yaptığını fark edemedi.

Çıt çıkartmadan yanlarına yaklaşmış ve on metre kadar yakınlarında bulunan bir çalının arkasına sinmişti. Onları ürküterek kaçırtmak çok hoşuna giderdi, hatta bir an bunu düşündü bile. Ama kızın çantası yoktu, ayrıca bağırarak işini güçleştirebilirdi. Üstelik delikanlının da ilk başta sandığından daha iri ve geniş omuzlu olduğunu fark etmişti. Hem de cebinde para bulunmayabilirdi. Bu en son ihtimal bütün ötekilerinden ağır bastığı için geldiği gibi sessizce uzaklaştı. Çünkü bir röntgenci değildi. Ayrıca, yapılacak başka önemli işleri vardı. Üstelik daha ileri sahneler göreceği de şüpheliydi. Bir süre sonra iki gencin parktan çıkmakta olduklarını gördü, pek edepli bir görünüşleri vardı. Karşıya geçmişler ve büyük bir apartmanın kapısından içeri girmişlerdi. Sokak kapısının sahahlığma girdikten sonra kız sütyenini ve külotunu elbisesinin üstünden doğru çekiştirerek düzeltmiş ve işaret parmaklarım ıslatarak kaşlarını yukarı kaldırmıştı. Delikanlı ise saçlarını taramakla yetinmişti.

Dikkatini çeken öteki çiftse, saat sekizbuçuğa doğru gelmişti. İçinde iki adam olan kırmızı bir volvo araba, caddenin köşesindeki çelik eşya mağazasının önünde durdu. Açık renk bir yağmurluk giymiş olanı arabadan inerek ağır ağır parka girdi. Birkaç dakika sonra öteki de gelerek başka bir yoldan içerlere doğru yürüdü. Sırtında yün dokuma bir ceket başında da spor bir şapka taşıyordu, ama yağmurluğu yoktu. Onbeş dakika kadar sonra ayrı ayrı yollardan ve birkaç dakika arayla arabalarına döndüler, Çanta hırsızı, çelik eşya mağazasının vitrinini seyrediyormuş gibi yaparak onların konuştuklarını dinlemişti.

«Ee, şimdi?»

«Hiç...»

«Şimdi ne yapıyoruz?»

«Lill-Jansskogen’e gidelim mi?»

«Bu havada?»

«Elbette, n’olacak?»

«İyi, ama sonra balığa gidelim.»

«Okey!»

Sonra da arabanın kapılarını kapatıp uzaklaştılar.

Şimdiyse saat tam dokuz olmuştu, bankın üstünde oturarak bekliyordu.

Onu parka girer girmez gördü, hangi yoldan yürüyeceğini de hemen sezmişti. Bu, orta yaşlı, iyi giyimli ve şemsiyeli bir kadındı. Büyük bir el çantası vardı. İyi bir iş olacağa benziyordu. Kadının giyimine bakılırsa bir büfede filan tezgâhtardı. Haydut ayağa kalkarak yağmurluğunu giydi. Çimenlerin üstünden geçerek çalılıkların arkasına saklandı, bu arada kadına onbeş metre kadar yaklaşmıştı. Sol eliyle boynundaki mendiü gözlerine kadar çekip, sağ eline çelik bir muşta geçirdi. Şimdi kadınla arasında birkaç adımlık bir mesafe kalmıştı, ıslak çimlerin üstünde hızla ve sessizce ilerliyordu.

Fakat kadın bir şeyler duymuş olacak ki, adam tam vurmak üzere elini kaldırdığı sırada arkasını döndü. Bağırmak üzere ağzını açarken çanta hırsıza elindeki muştayı bütün gücüyle kadının ağzına yapıştırdı. Ağızdan çıkan bir çatırtıyla birlikte kadın dizlerinin üstüne yıkılmış, şemsiyesini de elinden düşürmüştü. Ama çantayı, yavrusunu korumak isteyen bir anne gibi göğsünün üstünde bastırıyordu.

Adam bir kere daha vurdu ve aynı çatırtı bir daha duyuldu. Ayakları bükülen kadın, sırtüstü yekıldı. Çevrede çıt çıkmıyordu. Zavallının yüzü kan içinde kalmıştı. Ayrıca yarı baygın bir durumdaydı. Adam bununla da yetinmeyerek yerden bir avuç kum alıp onun gözlerinin üstüne döktü. Çantayı elinden çekip aldığı zaman kadının başı yana kaymış, alt çenesi düşmüş ve bilinçsiz bir şekilde kusmaya başlamıştı.

Portföy, ayrıca para çantası ve kol saati. Fena sayılmazdı.

Suçlu, parktan çıkmak üzereydi. Kendi kendine (sanki bebeğini korumak istiyen bir anne gibi,) diye düşünüyordu. Ancak bu kadar kolay ve çabuk yapılabilirdi, temiz ve iyi bir iş oldu.

Budala moruk...

Bir çeyrek saat sonra evine gelmişti. 9 Harizan 1967, günlerden Cuma, saat 12.30. Yirmi dakika sonra yağmur yağmaya başladı.

ALTINCI BÖLÜM

YAĞMUR bütün gece boyu devam etti Ama cumartesi sabahı güneş, gökyüzünü Kaplayan parça parça beyaz bulutların arasından sıyrılmış parlıyordu Günlerden 10 Hazirandı, yani yaz tatili buriin başlamıştı Cuma akşamı yazlıklara, kıyılara ve piknik alanlarına hücum eden bir yığın araba, şehirden çıkmıştı. Yine de sokaklarda yeteri kadar insan vardı. Burada kalanlar, güzel geçeceğe benzeyen bu hafta sonunu parklarda ve temiz hava kuruluşlarında geçireceklerdi herhalde.

Sabahleyin daha saat dokuzu çeyrek geçe Vanadis banyolarının önünde uzun bir kuyruk meydana gelmişti. Sveaveâgen’den doğru bir yığın güneşe aç ve banyosever Stockholmlu tepeye doğru tırmanmaya başladı.

Frej caddesinde üstü başı dökülen iki adam bir yaya geçitinden karşıya geçiyorlardı. Bir tanesi blue- jean pantolon ve kazak giymişti, ötekinin üstünde siyah pantolon ve sol yanında da oldukça büyük bir şişkinlik olan kahverengi bir ceket giymişti. Ağır ağır yürüyorlar , kızarmış gözleriyle güneşe bakıyorlardı. Ceketinin iç cebinde birşey taşıdığı belli olan adam geride kalmıştı, bu yüzden de az daha bir bisikletin altında kalacaktı. Bisikletin sürücüsü altmış yaşlarında görünen ve oldukça pahalı bir yazlık elbise giymiş bir erkekti. Bisikletin arkalığında ıslak bir deniz şortu vardı. Herife çarpmamak için yalpa yaptı ve bir ayağını yere basmak zorunda kaldı.

Gururlu bir biçimde yoluna devam ederken «salak herif» diye bağırdı.

«Haydi oradan budala, yok olası cellât, az daha beni ezecekti, aşmalı böylelerini.»

Hırsı geçmiş bir biçimde kaldırıma çıkınca, az daha başına gelecek olanları şaşkınlıkla düşünüyordu. Elini ceketinin iç cebine sokarak konuşmaya başladı:

«Şunun başına birşey gelmiş olsaydı, hiç dokunur muydu o herife sanıyorsun, kılı bile kıpırdamazdı. Nord-Malar kıyısındaki konforlu evinde keyif yapar durur, üstelik mahzeni de şampanya doludur. Maymun herif, beni ezseydi umurunda bile olmazdı. Pis, kapitalist domuz!»

«Canım, seni ezmedi ya.»

Genç olanı bunları söyledikten sonra, arkadaşının koluna girerek parka doğru götürdü. Tepeye tırmanmaya başladılar. Ama yüzme havuzunun bulunduğu yere doğru gitmiyorlar da, parkm parmaklıklarına paralel bir biçimde ilerliyorlardı. Daha sonra Stefan kilisesinin önünden geçerek tepenin en ucuna kadar ulaşan dar yola saptılar. Karşılarından esen sert rüzgâra karşı ağır ağır ilerleyebiliyorlardı. Yarı yola geldiklerinde genç olanı soluk soluğa konuşmaya başladı.

«Bazı akşamlar kulenin arkasında kâğıt oynuyorlar, eğer dün akşam da oynamışlarsa dükkânlar kapanmadan bir şişe daha alacak kadar para bulabiliriz belki.»

Cumartesi olduğu için içki satan dükkânlar saat birde kapanırdı.

«Aptal, dün akşam yağmur yağdı ya.»

Genç olanı.

«Evet doğru» diyerek, içini çekti.

Yol, yüzme havuzunun parmaklığı boyunca ilerliyordu. Parmaklığın arkasındaki havuzunun başında kaynaşmakta olan kalabalık görülmekteydi. Bazıları şimdiden bir zenci gibi yanmıştı, birkaç tane de gerçek zenci vardı, ama Kanarya adalarında tatil yapma imkânından yoksun olan, üstelik uzun ve güneşsiz bir kış geçiren büyük çoğunluk, henüz bembeyazdı.

«Hey, dur bir dakika da kızlara bakalım.»

Yaşlı olanı aldırmaksızın yoluna devam etti.

«Bırak saçmalığı, haydi yürü, bir deve gibi susadım.»

Tepenin ucundaki su kulesine doğru yürüyorlardı. Bu ıssız yapının arkasını dolaştıkları zaman, kendilerinden başka kimsenin olmadığını görerek ferahladılar. Yaşlı olanı hemen çimlerin üstüne çökerek cebindeki içki şişesini çıkarttı ve açmaya koyuldu. Genç olanı yıkık bir parmaklıktan geçmiş yoluna devam ediyordu.

«Hey Joke, bu yana gel, oraya birazdan gelenler olur..»

Joke inleyerek yerinden kalktı ve kayalara tırmanmaya başlamış olan genç arkadaşının peşinden yürüdü.

«Bak burası güzel, bu çalıların..»

Ansızın olduğu yerde kaldı ve öne doğru eğildi.

«Tanrım! Tanrım, neler görüyorum..»

Arkadaşının yanına giden Joke, yerde yatan kız çocuğunu görünce hemen arkasını dönerek kusmaya başladı.

Çocuk, ıslak toprağın üstünde boylu boyunca yatıyordu. Bacakları açılmıştı, üstündeki çalı, bedeninin sadece ufak bir kısmını örtebiliyordu. Yüzü morlaşmış ağzı ise iyice aralıktı. Sağ kolu kıvrılmış bir biçimde başının, iç kısmı yukarı bakan sol eliyle kah çasının yanında duruyordu.

Yarı uzun sarı saçları yanağının üstüne düşmüştü.

Üstünde bir eteklik ve çizgili bir kazak vardı, kazak yukarı doğru sıyrılmış olduğu için karnı görünüyordu.

Dokuz yaşlarında filan göstermekteydi. Ölmüş olduğu da apaçık ortadaydı.

Joke ve arkadaşı, Surbrunns caddesindeki 9. karakola girdikleri zaman saat 9.55 olmuştu. Granlund adındaki nöbetçi komisere Vanadis kırlarında gördüklerini kekeleyerek ve düzensiz bir biçimde anlattılar. On dakika sonra Granlund ve dört polis olay yerine varmışlardı.

Sadece oniki saat kadar önce bu dört polisten ikisi çanta hırsızlığının olduğu yere, yani aynı parkın başka bir yanına çağrılmışlardı. Ama olayın üstünden bir saat kadar geçtikten sonra çağrıldıkları için, hırsızın o zaman içinde çoktan uzaklaşmış olacağını düşünerek çevreyi aramamışlardı. Bu yüzden de, o sırada kızın cesedinin burada bulunup bulunmadığını kesin olarak bilemiyorlardı.

Beş polis de, kızın ölmüş olduğunu tespit ettiler. Bu işin uzmanı olmamalarına rağmen kızın boğularak öldürüldüğünü anlamışlardı. Artık yapacak birşeyleri yoktu.

Cinayet masası ekibini ve teknik heyeti beklerken toplanmış olan meraklıları dağıtmakla uğraştılar

Granlund, olayı inceliyor ve cinayet masası elemanlarının güç bir işle karşı karşıya olduklarını düşünüyordu. Çünkü ceset burada bulunduğu süre

içinde, uzun süreli ve şiddetli bir yağmur yağmıştı. Granlund bu çocuğun kim olabileceğini düşündükçe daha çok üzülüyordu.

Çünkü dün akşam korku dolu bir anne, karakola gelerek kızının bulunmasını istemiş, çocuğunun sekizbuçuk yaşında olduğunu söyleyerek saat yedi sularında oynamaya çıktığını anlatmıştı. O zamandan beri de çocuktan bir haber alınamamıştı. 9. Karakol, olayı kriminal polisin arama ekiplerine iletmiş ayrıca bütün devriyelere de çocuğun görünüşünü bildirmişti. Hastanelerin ilk yardım servisleri de kontrol edilmiş bulunuyordu.

Ölüsü bulunan kızın görünüşü, kayıp çocuğun özelliklerine uyuyordu.

Üstelik kayıp çocuktan da bir haber çıkmamıştı. Ayrıca Sveaveagen'de, yani Venadis parkına çok yakın olan bir yerde oturduğuna göre, kuşkulanılacak bir durum kalmamıştı.

Granlund, çocuğun korku içinde evde beklemekte olan ailesini düşünüyor ve bu haberi vermek görevinin kendisine düşmemesi için dua ediyordu.

Cinayet masasından gelen dedektifi görünce, bu küçük kızın ölümü üstündeki esrar perdesinin hemen kalkacağı duygusuna kapıldı.

Uzman, işi üzerine alınca Granlund da 9. karakola döndü, ama kızın hayali gözlerinin önünden gitmiyordu.

Kollberg ve Rönn, Vanadis parkındaki olay yerine gelir gelmez su kulesinden öteye geçmeyi yasak ettiler. Fotoğrafçı, işini bitirdikten sonra doktor, ceset üstündeki ilk incelemeleri yapmaya başladı.

Toprak henüz kuramamıştı, ölünün yanındaki taze izler, cesedi bulmuş olan adamlara ait olsa gerekti. Kızın tahta ayakkabıları biraz ilerideki parmaklıkların yanında duruyordu.

Kollberg soran gözleri, işini bitirip ayağa kalkan doktorun yüzünde dolaştı.

«Evet?»

«Boğulmuş, hatta ırzına da geçilmiş galiba,» dedikten sonra, doktor omuzlarını silkti.

«Ne zaman yapılmış olabilir?»

«Dün akşam filan. Kesin olarak ancak otopsiden ve en son ne zaman yemek yediğini öğrendikten sonra konuşabilirim.»

«Evet, biliyorum. Pekiyi, olayın burada geçmiş olduğunu mu sanıyorsunuz?

«Bunun tersini gösterecek en ufak bir işaret yok.»

Kollberg başını salladı.

«Allah kahretsin, bu kadar çok yağmur yağmış olması ne kötü.»

Doktor «evet,» diyerek doğruladıktan sonra arabasına yürüdü.

Kollberg, yarım saat kadar daha olay yerinde kaldıktan sonra 9. karakola ait bir arabaya binerek Surbuns caddesindeki binaya gitti.

İçeriye girdiği sırada komiser, masasında oturuyor ve bir rapor okuyordu. Onu görünce, elindeki kâğıdı bırakarak selâm verdi, yer gösterdi. Kollberg gösterilen yere oturdu.

«Çirkin bir olay.»

«Evet, birşeyler bulabildiniz mi bari?»

«Bildiğim kadarıyla henüz hiçbir şey yok, yağmur bütün izleri silmiş.»

«Ne zaman olmuş acaba? Dün akşam yine o bölgenin hemen yakınlarında hırsızlık amacıyla bir kadına saldırılmış, şimdi o olayın raporunu okuyordum.»

«Evet, ama otopsiden önce kesin bir saat söylenemiyor.»

«Her iki olayın faili de aynı adam olamaz mı? Yani, saldırıyı yaptıktan sonra öteki suçu da işlemiş olabileceğini düşünüyor musun?»

«Eğer kızın ırzına geçilmişse, o zaman olamaz. Çünkü hırsızlar, aynı anda cinsel suçlara yönelmezler.»

«Irzına mı? Doktor mu söyledi?»

«Kesin değil, fakat ihtimal dahilinde olduğunu belirtti.» Kollberg içini çekerek çenesini kaşıdıktan sonra dikkatle sözüne devam etti. «Beni buraya getiren polis, öldürülen kızın kim olduğunu bilmemiz gerektiğini söyledi.»

«Evet, ne yazık ki öyle. Granlund biraz önce buradaydı, annesinin getirdiği resimden çocuğu tanımış.»

Komiser çantasını açarak bir fotoğraf çıkardı. Resimde, şu anda Vanadis parkında ölü olarak yatan kızın, bir ağaça dayanmış durumda gözlerini kırpıştırarak güneşe baktığı görülüyordu. Kollberg başını salladıktan sonra resmi geri uzattı.

«Ailesi şeyi… biliyor mu?»

Komiser «hayır,» diye mırıldandıktan sonra not defterinden bir yaprak kopartarak Kollberg’e uzattı.

Kollberg kâğıdın üstünde yazılı olan adresi okumaya başladı:

«Bayan Karin Carlsson, Sveaveagen, 83»

«Çocuğun adı Eva’ymış, birinin gitmesi... senin gitmen iyi olacak. Hemen şimdi. Daha kötü bir biçimde duymalarından önce davranmalısın.»

«Zaten yeteri kadar kötü bir durum,» diyen Kollberg içini çekti.

Komiser içtenlikle arkadaşının yüzüne bakıp, birşey söylemedi.

«Ben de burası senin karakolun diye düşünüyordum,» diyen Kollberg görevine düşkün bir tavırla ayağa kalkmıştı «Neyse boşver, giderim ben. Nasıl olsa birinin gidip haber vermesi gerek,» diyerek sözünü tamamladı ve kapıdan çıkarken arkasına dönüp seslendi:

«Polis olmaya heves etmek delilik be.»

Arabasını Stefans kilisesinin yanına bırakarak Sveaveagen’e kadar yürümeye karar verdi. Çünkü kızın anne ve babasıyla karşılaşmadan önce kendisini bu zor göreve hazırlaması gerekiyordu.

Güneş çıkmış, kaldırımlar kurumuştu. Kollberg biraz sonra yapması gereken işi düşündükçe içinde bir eziklik duyuyordu. Aslında şimdiye kadar buna benzer çok iş yapmıştı ama söz konusu olan bir çocuk olunca işi iki kat daha güçleşiyordu. Kendi kendine, (keşke Martin burada olsaydı) diye düşünmeye başladı. O bu işi daha iyi becerirdi. Ama Martin Beck’in bu tip olaylardan sonra ne kadar hüzünlendiği aklına gelince yanıldığını anladı. Hayır hayır, böylesi herkes için güç olan bir işdi.

Küçük kızın oturduğu ev, Vanadis parkının hemen yakınında Surbunns ve Frej sokaklarının arasındaki küçük mıntıkada bulunuyordu. Asansör çalışmadığı için beş katı yürüyerek çıkmak zorunda kaldı. Daire kapısının önüne gelince derin bir soluk aldıktan sonra zile bastı.

Üstünde kahverengi pamuklu eteklik ve ayaklarında sandalet olan bir kadın hemen kapıyı açtı, sarı saçlarını birçok kereler düzeltmeye çalıştığı halde, hâlâ karmakarışıktı. Kapıda Kollberg’i gördüğü zaman yüzünde kuşku, umut ve korkunun izleri dolaşmaya başladı.

Kollberg cebinden hüviyetini çıkartarak kadına gösterdi.

«İçeri girebilir miyim?»

Kadın, kapıyı açıp kenara çekildikten sonra heyecanlı bir sesle sordu.

«Bulamadınız mı onu?» diye.

Kollberg bu soruya karşılık vermeksizin içeri girdi. Ev iki odalıydı. Birinci odada bir divan, birkaç kitap rafı, bir yazı masası, ve bir komodinle, ortadaki masanın uzun kenarlarında birer sandalye vardı.

Divandaki yatak hiç bozulmamıştı, bundan da yatağın dün akşam kullanılmamış olduğu anlaşılıyordu. Mavi pikenin üstünde kapağı açık bir bavul duruyor bavulun içinde düzenli bir biçimde yerleştirilmiş elbiseler görülüyordu. Bavulun kapağının üstünde yeni ütülenmiş oldukları anlaşılan birkaç parça giyecek daha vardı. Öteki odanın kapısı da açıktı. Kollberg içerde rafları kitaplar ve oyuncaklarla dolu olan mavi boyalı bir kitaplık görüyordu. Kitaplığın üstünde küçük bir oyuncak ayı vardı.

«Otursak daha iyi değil mi?» diye sorduktan sonra sandalyelerin birine çöktü.

Kadın ayakta duruyor ve korkuyla onun yüzüne bakıyordu.

«Ne oldu? Kızımı buldunuz mu?»

Kollberg, bakışlarını kaderden kaçırmaya çalışarak sakin olmaya çalıştı.

«Evet, ama lütfen oturur musunuz Bayan Carlsson. Kocanız nerede?»

Kadın öteki sandalyeye oturdu.

«Kocam yok, daha doğrusu boşandık. Eva nerede? Ne oldu ona?»

«Bayan Carlsson, çok üzgünüm, size kötü bir haber vermek zorundayım. Kızınız öldü.»

Kadın şaşkınlıkla ona bakıyor ve «hayır hayır,» diye fısıldıyordu.

Kollberg ayağa kalkarak kadının yanına gitti.

«Sizinle ilgilenecek kimseniz yok mu? Söz gelişi, anneniz filan..»

Hâlâ başını sallamakta olan kadın «olamaz, hayır olamaz,» diye mırıldanmaktaydı.

Kollberg elini onun omzuna koydu.

«Çok üzgünüm, Bayan.»

«Nasıl... nasıl olur bu. Tam da yazlığa gidiyorduk.»

«Kesin olarak bilmiyorum. Ama galiba kötü bir adamın eline düşmüş..»

«Ne? Öldürülmüş mü?...»

Kadın, neden sonra gözlerini kapatarak bitkin bir durumda olduğu yere yığılıp kaldı. Bir süre sonra gözlerini yeniden açmış ve başını iki yana sallamaya başlamıştı.

«Hayır, bu Eva olamaz.. Eva değildir.. Siz... siz yanılmışsmızdır.»

«Ne yazık ki yanılmıyoruz, Bayan Carlsson. Çok üzgünüm. Yalnız kalmamanız için size birini çağırmalıyım. Sözgelişi annenizi, babanızı ya da herhangi birini?»

«Hayır, hayır. Yanımda kimseyi istemiyorum.»

«Eski kocanızı?»

«Yanılmıyorsam Malmö'de oturuyor.»

Yüzü, ölü yüzü gibi bembeyazdı. Gözleri boş boş bakıyordu. Koliberg, kadının henüz her şeyi tam olarak kavrayamadığını ve gerçeklere karşı koymaya çalıştığını anlamıştı. Ama kısa bir süre sonra her şey kafasına dank edecek ve büsbütün yıkılacaktı.

«Doktorunuz kim, Bayan Carlsson.»

«Dr. Ström. Çarşamba günü gitmiştik oraya. Eva'nın birkaç gündür karnı ağrıyordu da. Yazlığa gideceğimiz için şey yapmanın iyi olacağını düşünmüş...

Birden susarak öteki odaya doğru bakmaya başladı.

«Eva hiç bir zaman çok hasta olmamıştır, sadece biraz karnı ağrımaya başlamıştı..»

Bir süre daha sustu ve sonra Kollberg'in ancak duyabileceği bir sesle mırıldandı.

«Ama şimdi yine çok iyi.»

Adam çaresizlik içinde kadına bakıyor ve ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilemiyorduKadın hâlâ daha çocuğunun odasına bakmaktaydı. Tam Kollberg birşeyler söylemeye çalışırken kadıncağız çocuğunun ismini haykırarak öteki odaya doğru koştu. Koliberg de çaresiz bir durumda peşinden gitti.

Oda aydınlık ve sevimliydi. Köşede mavi bir oyuncak rafı ve küçük yatağın ayakucunda da eski moda bir bebek dolabı vardı. Çalışma

masasının üstünda bir yığın ders kitabı görülüyordu.

Anne, yatağın kenarına oturarak dirseklerini dizine dayadı, yüzünü ellerinin arasına aldı. Bedeni bir öne bir arkaya sallanıyor fakat Koliberg ağlayıp ağlamadığını duyamıyordu.

Bir süre kadını süzdükten sonra dışarı çıktı. Dışarıda, yani koridorda telefonu ve telefonun yanmdaki numara defterini görmüştü. Doktorun numarasını bularak hemen telefonu açtı.

Doktor Ström durumu öğrenince hemen geleceğine dair söz verdi.

Koliberg yeniden onun yanına dönmüştü. Kadıncağız hâlâ aynı durumda oturuyor ve konuşmuyordu.

Kendisi de onun yanına oturarak beklemeye başladı. İlk önce kadına değmeye cesaret edememişti. Fakat bir süre sonra kolunu dikkatle zavallının omzuna attı. Kadıncağız onun varlığından habersiz gibiydi.

Doktor gelinceye kadar olduklar yerde konuşmadan bu şekilde oturdular.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

KOLLBERG, Vanadis parkına dönerken ter içinde kaldığını fark etti. Ama bu ne güneşten, ne de birazcık şişman olmasından ötürü olmuştu.

Bu tür işleri alan öteki birçok arkadaşı gibi o da daha araştırma safhasının başlangıcında yorulmuştu. Bu cinayeti, öteki cinayetleri ve bir hiç uğruna öldürülen insanları düşünüyordu. Şimdiye dek buna benzer birçok işlerde görev almıştı, onun için de önündeki işin kolay olmadığını ve kendisini birçok güçlük ve aksiliğin beklediğini kestirebiliyordu.

Ülkede suç işleme oram yıldan yıla artmaktaydı, ama aslında bu, sosyal düzenin ve insanların kendi suçuydu. Kollberg, güvenlik kuvvetlerinin son yıllardaki teknik gelişmelere paralel olarak teknik imkânlarda donatılmış oldukları düşünüyor ve seviniyordu. Yine de suçlular güvenlik kuvvetlerinden bir adım daha ileride görünüyorlardı Aslında, edinilmiş tecrübeler ve hızla gelişen teknik araçlar, suçluların ırkaç saat içinde yakalanmasını da sağlayabilirdi. Ama tekniğin bu derecede gelişmiş olması, yavrusunu yitirmiş olan bir kadını ya da Kollberg'f ve hatta kuçuk kızm cesedinin çevresinde acıma dolu yüzlerce toplanmış olan kalabalığı ne derecede avutabilirdi ki?»

Kollberg, cesedi çok fazla yaklaşmadan ve baştan savma bir biçimde incelemişti, ikinci bir inceleme yapmak istemiyor, ama bunun gerekli olduğunu da çok iyi biliyordu. Çocuğun resmi, kırmızı eteklik, çizgili kazak ve bütün öteki özellikleriyle sanki beynine kazılmıştı. Henüz dünyaya gelmemiş olan kendi çocuğunu düşünüyor ve onun dokuz yaşına gelince nasıl olabileceğini tahmin etmeye çalışıyordu. Bu hunharca cinayet, akşam gazetelerinin ilk sayfalarında yer aldığı zaman kimbilir halkta nasıl bir korku ve nefret uyanacaktı.

Su kulesinin bütün o ıssız ve loş çevresi, Ingemars sokağına inen dik merdivenlere kadar giriş çıkışa yasaklanmıştı. Arabaların yanından geçerek

kordon altına alınmış olan yere geldi. Kum havuzlan, salıncaklar ve öbür oyun araçlarıyla dolu olan çocuk bahçesine bakıyordu.

Bu tip olayların daha önceleri de olmuş bulunmasını ve bundan sonra da yine olacağını bilmesi onu çok üzüyordu. Aslında personeli genişletmişler, arabalarını ve öteki araçlarını da geliştirmişlerdi. Buna benzer son olaylardan sonra park ışıklandırılmış ve çalılıklar düzeltilmişti. Şimdi de taşıtlar ve telsizler yine çoğaltılacak, çalılıklar azaltılacaktı. Kollberg işte bütün bunları düşünüyor ve alnındaki teri kuruluyordu. Mendili sırılsıklam olmuştu.

Gazete yazar ve fotoğrafçıları olay yerine gelmişlerdi, ama Allah’tan büyük bir meraklı kitlesi toplanmamıştı. Fotoğrafçılar ve yazarlar son yıllarda biraz düzelmişler ve az da olsa polisin işine yaramaya başlamışlardı. Yinede her olaydan sonra toplanan meraklı kitlesine hiçbir zaman söz anlatma imkânı yoktu.

İşin garip yanı, su kulesinin çevresinde çok sayıda denilebilecek kadar insan bulunmasına rağmen, hiç gürültü olmuyordu. Sadece uzaklardan, yani yüzme havuzlarından ve Sveaveagen’deki çocuk bahçesinden kahkahalar ve tatlı çocuk sesleri geliyordu.

Kollberg, ip kordonun hemen hemen yanında duruyor, fakat ne kimseye birşey söylüyor ne de ona bir soru soran oluyordu.

Cinayet masasının ve yetkili teknik heyetlerin alarm halinde olduğunu, araştırma bölümünün olay yerindeki izleri takibe hazır beklediğini, emniyet arşiv ve dosyalarının, adlî tıbbın, bütün devriye taşıtlarının göreve hazır olduklarını biliyordu. Kendisiyle birlikte, bütün güçler işe girişmek üzereydiler.

Akimdan çıkartamadığı birşey vardı: Yazın gelmiş olması. İnsanlar yüzüyor, turistler ellerinde şehir planlarıyla şaşkın şaşkın dolaşıyorlar ve tepeyle kırmızı tahta parmaklığın arasındaki çalılıklarda ölü bir çocuk yatıyordu. Bu korkunç ve iğrenç birşeydi, işin kötüsü daha da iğrençleşebilirdi.

9. ya da 10. karakola bağlı olması gereken bir taşıt, Stefans kilisesinin önünden geçerek hızla tepeyi tırmandı ve durdu. Kollberg, Gunvald Larsson’un arabadan inerek yanına doğru gelmekte olduğunu gördü.

«Ee, neler oluyor burada?»

«Bilmiyorum.»

«Yağmur, bütün gece bardaktan boşalırcasına yağdı. Sanırım...» Gunvald Larsson, kendi sözünü kendisi kestikten sonra yeniden konuşmaya başladı: «Ayak izlerine fazla önem veriyorsanız, şunu belirteyim ki onların çoğu benim, çünkü dün gece saat oıı sularında buralardaydım.»

«Öyle mi?»

«Bir hırsız elli metre filan ileride yaşlı bir kadına saldırmış.»

«Evet, duydum..»

«Kadın meyve dükkânını kapatmış, evine gidiyormuş. Tabii kasadaki bütün para da yanındaymış.»

«Hım!»

«Kasadaki bütün parayı yanına almış, şu insanların kafası hiç çalışmıyor,» dedikten sonra, Gunvald Larsson sustu. Başıyla yamacın tepesindeki çalılıkları ve kırmızı tahta parmaklığı işaret ederek yeniden söze başladı. «Herhalde çocuk orada oynuyordu.»

«Öyle sanırım.»

«Tam biz geldiğimiz sırada yağmur yağmaya başladı. 9. karakoldan sivil bir ekip, olaydan hemen çeyrek saat sonra buraya gelmişti. Tabii ki hiçbirşey görememişler. Herhalde o sırada kızın cesedi de buradaydı.»

«Onlar çanta hırsızını aramışlar tabii,»

«Elbette. Tam olay anında Ugglevek kaynağındalarmış ne yazık ki. Bu dokuzuncu olay oluyor.»

«İhtiyar kadın nasıl?»

«Hemen hastaneye kaldırmışlar. Şok geçirmiş. Çenesi, dört dişi ve burun kemiği kırılmış. Kendisine saldıranın bir erkek olduğunu ve yüzünde kırmızı bir mendil bulunduğunu tarif edebildi. Ne güzel bir açıklama değil mi?»

Gunvald Larsson biraz durduktan sonra sözüne devam etti:

«Eğer bir zağarım olsaydı...»

«Ne?»

«Akıllı arkadaşın Beck, geçen hafta uğradığında köpeklerle arama yapmamızı söyledi. Bir köpeğimiz olsaydı, belki de...»

Başıyla tapede toplanmış olan kalabalığı göstererek düşündüğü korkunç ihtimali sözde anlatmaktan kaçındığım belirtti.

Kollberg, Larsson’a pek önem vermedi. Ama bu defa ne demek istediğini anlamıştı.

«Evet, dediğiniz mümkündür»

«Çocuğun ırzına geçilmiş mi?»

«Sanırım.»

«O halde bir ilişki yok.»

«Evet, olmaması gerek.»

Rönn, kordon altına alınmış olan bölgeden çıkarak onlara doğru geldi. Gunvald Larsson bu defa da Rönn’e sordu.

«Irza geçme durumu var mı?»

«Evet, öyle görünüyor.»

«O halde bir ilişkisi yok.»

«Neyle ilişkisi yok?»

«Hırsızlık olayıyla.»

Kollberg, Rönn’e dönerek.

«Araştırma nasıl gidiyor,» diye sordu.

«Kötü. Yağmur her şeyi silmiş. Kızcağız boğulmuş bir kedi gibi sırılsıklam.»

«Allah kahretsin,» diyerek, Gunvald Larsson, söze karıştı.

«Allah kahretsin, iki çılgın burada rahatça iş görüyor, Biz de uyuyoruz, üstelik işledikleri suçlar da biribirinden beter.»

Gunvald Larsson bunları söyledikten sonra dönerek arabasına doğru yürümeye başladı. Kollberg ve Rönn, Larsson’un kendi kendine hâlâ, «Allah kahretsin ne boktan meslek,» diyerek söylendiğini duydular.

Sonra Rönn, Kollberg’e dönerek boğuk ve bitkin bir sesle konuştu:

«Biraz gelir misin?»

Kollberg içini çekip yasak bölgeyi çeviren ipin üstünden atladı.

■

MARTİN Beck ancak cumartesi günü öğleden sonra Stockholm’e dönmüştü. Çünkü pazar günü işbaşı yapması gerekiyordu. Ahlberg onu istasyona kadar geçirdi.

Hallsberg istasyonunda inerek bir akşam gazetesi almış, katlayıp yağmurluğunun cebine tıkmıştı. Ancak Goteburg’tan gelen ekspresin kompartımanına kurulduktan sonra gazeteyi çıkardı.

İlk sayfaya göz atar atmaz bütün bedeni titredi. Kâbus yeniden başlıyordu.

Öteki arkadaşlarına göre sadece birkaç saat daha geç öğrenmişti bunu, bütün kazancı bu kadardı.

DOKUZUNCU BÖLÜM

BAZI anlar ve durumlar vardır ki, insanlar içinden çıkmak için her şeyi ödemeye razıdırlar. Ama yine de imkânsızdır. Elbette ki öteki insanlara oranla polisler daha çok düşerler böyle durumlara. Polislerin içinde bazıları da, ötekilere göre bu gibi işlerle daha çok yüzyüze gelirler.

Buna verilecek örnekle, yirmidört saattan kısa bir süre önce, sekiz yaşındaki kızının bir cinsel sapık tarafından öldürüldüğünü öğrenen Karin Carls- son adındaki bir kadının ifadesini almak olabilir. Bir yığın iğne ile ilâca rağmen henüz geçirdiği şoku at- latamamış olan kadın.. Ne durumda olduğunu üstü- başı açıkça gösteriyordu. Üstünde daha hâlâ, kapısına gelen ve ilk defa gördüğü, belki de bir daha hiçbir zaman göremeyeceği şişman sivil polisin karşısına çıktığı zamanki kahverengi yünlü eteklik ve ayağında aynı sandaletler vardı. Böyle bir görünüş, daha sorguya başlamadan önce insanın kafasını allak bullak ederdi.

Cinayet masasında komiser olan bir, bu durumdaki bir annenin ifadesini almaktan yine de vazgeçemez, çünkü eldeki tek güvenilir ipucu bu olacaktır. Çünkü otopsi sonucu henüz kesin olarak bilinmese bile, bunun ne olacağı rahatça kestirilebilmektedir.Daha yirmidört saat kadar önce Martin Beck bir kayıkta bulunuyor ve Ahlberg'in sabah atmış olduğu ağı çekmeye uğraşıyordu. Şimdiyse Kungholm sokağındaki araştırma şubesi merkezindeydi. Dirseğini evrak dolabına dayamış, ayakta duruyordu, ve oturmaktan yorulmuş olduğunu duymaktaydı.

Sorgu, ahlâk zabıtasından şef yardımcısı olan bir kadın polis tarafından yapılmıştı. Bu, Sylvia Granberg adlı kırkbeş yaşlarında kadar bir kadındı. Oldukça iyi bir seçim yapılmıştı. Çünkü Granberg kahverengi eteklikli kadının karşısına oturduğu zaman, hemen yanıbaşında duran ses alma cihazı kadar rahat ve soğukkanlıydı.

Kırk dakika sonra cihazı durdurduğu zaman da hiç değişmemiş ve bütün sorgu boyunca sesi bir kez bile titrememişti. Martin Beck, arkadaşlarıyla bandı ikinci defa dinlerken bunun birdefa daha farkına varmıştı.

GRANBERG:	Sizin için epeyce güç olduğunu biliyorum, Bayan Carlsson. Ne yazık ki birkaç soru sormak zorundayız.
CARLSSON :	Evet, buyurun.
GRANBERG :	Doğum tarihiniz?
CARLSSON :	Yedi.... dokuzyüz..
GRANBERG:	Lütfen mikrofona biraz daha yaklaşır mısınız.
CARLSSON :	7 Nisan 1937.
GRANBERG :	Medenî haliniz?
CARLSSON :	Efendim… nasıl..
GRANBERG:	Bekâr mı, evli misiniz, yoksa boşandınız mı?
CARLSSON :	Boşandım.
GRANBERG:	Ne zaman oldu bu?
CARLSSON :	Altı, hatta yedi sene kadar önce.
GRANBERG:	Kocanızın adı neydi?
CARLSSON :	Sigvard Erik Bertil Carlsson.
GRANBERG:	Kendisi şu anda nerede oturuyor?
CARLSSON :	Malmö’de... yani oradan yazmıştı.. öyle sanıyorum.
GRANBERG:	Sanıyorsunuz!? Kesin olarak

bilmiyor musunuz?

MARTİN BECK: Denizciymiş. Zaten onun için bulamadık kendisini.

GRANBERG: Nafaka vermek zorunda değil miydi ?

MARTİN BECK:. Elbette. Ama birkaç yıldır hiç ödemediği anlaşıldı

CARLSSON : O… o Eva'nın üstüne hiçbir zaman fazla düşmemiştir.

GRANBERG: Kızınızın adı sadece Eva'ydı değil mi? Başka ön adı filan yok.

CARLSSON : Hayır, yok.

GRANBERG : 5 Şubat 1959'da doğmuştu, değil mi?

CARLSSON : Evet.

GRANBERG : Şimdi bize cumartesi akşamı olanları bütün ayrıntılarıyla anlatır mısınız.

CARLSSON : Olanları mı? Hiçbir şey olmadı ki.. Eva... oynamak için dışarı çıkmıştı.

GRANBERG: Ne zaman?

CARLSSON Yediden biraz sonra. Akşam yemeğini her zaman saat altıda yeriz, yani ben eve gelince. Abajur yapan bir fabrikada çalışıyorum..
Eva'yı akşam dönerken yolumun üstündeki yuvadan alırım. Okul bittikten sonra tek başına oraya gider

de... akşam dönerken birlikte birşey almak..

GRANBERG: Akşam yemeğinde ne yemişti?

CARLSSON : Kuşbaşı et... biraz su içebilir miyim?

GRANBERG: Tabii, buyurun.

CARLSSON : Teşekkür ederim. Patates püresi ve köfte. Soğukluk olarak ta dondurma.

GRANBERG: Pekiyi, ne içmişti?

CARLSSON : Süt.

GRANBERG: Yemekten sonra ne yaptınız?

CARLSSON : Bir saat kadar televizyon seyrettik... çocuklar için bir program vardı.

GRANBERG : Ve saat yedi olunca da biraz sonra dışarı çıktı değil mi?

CARLSSON : Evet. Yağmur durmuştu. Televizyonda haberler başladı. Tabii Eva henüz küçük olduğu için haberlerle ilgilenmiyordu.

GRANBERG : Dışarıya yalnız mı çıktı.

CARLSSON : Evet. Ortalık henüz aydınlıktı, üstelik okulu da tatile girmişti. Sekize kadar oynamasına izin verdim. Bu düşüncesizlik sayılır mı?

GRANBERG: Hayır, hiçbir zaman. Ve ondan sonra da kendisini hiç görmediniz, değil mi?

CARLSSON : Hayır... şeye kadar... yapamayacağım söyleyemececeğim.

GRANBERG: Hüviyeti tespit edilene kadar... Neyse bu konuda konuşmamız gereksiz. Ne zaman meraklanmaya başladınız?

CARLSSON : Bilmiyorum. Zaten her zaman merak ederim onu. Evde olmadığı vakit huzurum kaçar, çünkü daha çok...

GRANBERG: Pekiyi, ne zaman aramaya başladınız ?

CARLSSON : Sekizbuçuktan sonra. Bazen arkadaşlarıyla oyuna dalar ve saati unuturdu. Oyun çağındaki bir çocuğun davranışları siz de bilirsiniz?

GRANBERG: Evet, anlıyorum, Ne zaman aramaya başladığınızı söyler misiniz?

CARLSSON : Dokuza çeyrek kala. Bir oyun arkadaşının evine telefon ettim, ama kimse çıkmadı.

MARTİN BECK: Onlar hafta sonunu geçirmek için ailece yazlık evlerine gitmişler.

CARLSSON : Bunu bilmiyordum. Sanırım Eva da bilmiyordu.

GRANBERG: Pekiyi, sonra ne yaptınız?

CARLSSON : Eva’nın, telefonları olmayan bir arkadaşı daha vardır. Onların evine gittim.

GRANBERG: Kaçta?

CARLSSON : Yanılmıyorsam dokuzu geçmişti, çünkü sokak kapısı kapalıydı. Yukardan inip kapıyı açmaları epey zaman aldı. Eva, saat yediyi biraz geçe oraya gitmiş, ama arkadaşının babası küçük kızların, o saattan sonra sokakta oynamalarını doğru bulmadığı için izin vermemiş.

Sessizlik...

CARLSSON : Tanrım keşke, keşke ben de.. Ama ortalık daha aydınlıktı ve her tarafta insanlar vardı. Eğer ben de...

GRANBERG: Kızınız oradan hemen ayrılmış mı?

CARLSSON : Evet, çocuk bahçesine gideceğini söylemiş.

GRANBERG: Hangi çocuk bahçesini söylemiş olabilir dersiniz?

GARLSSON : Vanadis parkının hemen altındakini Sveaveagen'dekini. Çünkü her zaman oraya gider.

GRANBERG: Öteki oyun bahçesini, yani şu su kulesinin aşağısındakini söylemiş olamaz mı?

CARLSSON : Sanmıyorum. Oraya hiç gitmezdi, hele yalnız olursa...

GRANBERG: Başka çocuklara rastlamış olamaz mı?

CARLSSON : Olamaz, çünkü daima o iki arkadaşıyla oynardı.

GRANBERG: Pekiyi o evde de bulamayınca ne yaptınız ?

CARLSSON : Şeye.. Sveaveagen’deki çocuk kimsecikler yoktu.

GRANBERG: Sonra?

CARLSSON : Artık ne yapmam gerektiğini bilemiyordu m. Eve giderek beklemeye başladım. Pencerede oturmuş yolunu gözlüyordum.

GRANBERG: Polise ne zaman haber verdiniz?

CARLSSON : Çok sonra. Onu beş ya da on dakika geçe Parkın önüne bir polis arabası gördüm. Sonra da bir cankurtaran geldi. Yağmur yeniden yağmaya başlamıştı. Mantomu sırtıma alarak dışarı koştum. Fakat orada konuştuğum bir polis, yaşlı bir kadının fenalaşmış olduğunu söyledi.

GRANBERG: Sonra yine eve mi döndünüz?

CARLSSON : Evet... içerde ışık yanıyordu. Geldiğini sanıp çok sevindim. Ama yazık ki, dışan çıkarken ışığı açık bıraktığımı unutmuştum.

GRANBERG: Polise ne zaman telefon ettiniz?

CARLSSON : Ancak saat onbuçukta. Dayanamayarak Hökareangen’de oturan bir iş arkadaşıma telefon ettim.

O da, polise haber vermemin iyi olacağını söyledi.

GRANBERG: Bizdeki kayıtlara göre onbire on kala telefon etmişsiniz.

CARLSSON : Evet. Sonra Surbuns sokağındaki karakola gittim. Çok iyi ve dostça davrandılar. Eva'nın dış görünüşünü tarif ettim. Ayrıca, iyice tanımaları için bir de resmini götürdüm. Söylediklerimin hepsi, ni not eden polis, çocukların sık sık kaybolduklarım, yollarını şaşırdıklarını ya da arkadaşlarıyla oyuna daldıklarını, ama hepsinin de birkaç saat içinde bulunduklarını söyledi. Ve..

GRANBERG: Evet?

CARLSSON : Ve dedi ki, meraklanmamalıymışım; çünkü kötü haber çabuk gelirmiş.

GRANBERG: Eve ne zaman döndünüz?

CARLSSON : Onikiyi geçmişti. Bütün gece uyumadan bekledim. Telefon edeceklerini umuyordum, çünkü telefon numaramı almışlardı, buna rağmen hiç kimse aramadı. Bunun üzerine ben telefon ettim, konuşan memur merak etmememi, bir haber alır almaz bildireceğini söyledi...

Sessizlik...

CARLSSON : Ama hiç kimse aramadı. Daha sonra bir sivil polis gelerek şeyi..

kızımın... şey olduğunu...

GRANBERG: Bu konuda konuşmamızın gereki yok

CARLSSON : Pekiyi, olur.

MARTİN BECK: Kızınız bundan önce de böyle bir «iyi amcayla» karşılaşmıştı değil mi?

CARLSSON : Evet, geçen sonbaharda. Hem de iki kere. Kendisini tanıdığını sanıyordu. Adam Eivor'larla aynı evde, hani şu telefonları olmayan arkadaşlarıyla aynı apartmanda oturuyordu.

MARTİN BECK : Haga sokağında oturanlar, değil mi?

CARLSSON : Evet. Durumu hemen polise haber vermiştim. Yine aynı evde oturuyorduk, bir bayan, Eva'nın ifadesini almıştı. Ayrıca arkadaşıyla birlikte büyük bir resim albümüne de bakmışlardı.

GRANBERG: Sabıkalıların resmi. Öteki evrakları da hazırladık zaten.

MARTİN BECK: Biliyorum. Öğrenmek istediğim birşey daha var. Eva o adam tarafından bir daha rahatsız edildi mi? Yani, siz polise haber verdikten sonra...

CARLSSON : Hayır... daha doğrusu, bildiğim kadarıyla böyle birşey olmadı. Eva bir daha bu konudan söz etmedi.

Birşey olsaydı kesinlikle söylerdi, çünkü her şeyini bana anlatırdı.

GRANBERG: Evet, bayan Carlsson, hepsi bu kadar.

CARLSSON : Öyle mi? Bu kadar mı?

MARTİN BECK: Sorumu affedin, Bayan Carlsson. Ama şimdi ne yapmak istediğinizi öğrenmek istiyorum.

CARLSSON : Bilmiyorum. Ama eve gitmi...

GRANBERG: Sizi aşağıya kadar götüreceğim. Bu konuyu yolda konuşur ve birşey buluruz.

CARLSSON : Teşekkür ederim. Çok iyisiniz

■

KOLLBERG teybi susturarak sıkıntıyla Martin Beck'in yüzüne baktı.

«Bu 'iyi amca' şubatta rastladıkları herif...»

«Evet.»

«Rönn onu dün öğleden sonra enselemiş.»

«Sonra?»

«Eh, bu bir yere kadar eldeki bilgileri değerlendirme sanatının zaferi sayılabilir. Ama herif sadece sırıtıyor ve suçlu olmadığını söylüyor.

«İspat da ediyor mu?»

«Elbetteki hayır. Olay sırasında nerede olduğunu ispat edemiyor. Haga sokağındaki evinin yatak odasında uyumakta olduğunu söylüyor. Ama bunubile tam olarak hatırlamamakta.»

«Hatırlamıyor mu?»

«Çok sarhoştu. Bütün gün Roda Berget'de içmiş olduğunu tespit ettik. Saat altıya doğru iyice kafayı bulmuş. Şimdi de durumu pek iyi değil.»

«En son olayda çocuğa ne yapmıştı?»

«Bildiğim kadarıyla sadece teşhirciymiş zaten. Kızın ifadesinin kayıtlı olduğu band yanımda. İşte tekniğin bir zaferi.»

Kapı açıldı ve içeriye Rönn girdi.

Kollberg ona doğru dönerek «n'aber?» diye sordu.

«Yeni birşey yok. Önce kendine gelmesi gerek. İyice bitkin bir durumda.»

«Sen de öylesin.»

Kollberg'in söylediği doğruydu. Çünkü Rönn'ün yüzü bembeyaz olmuş, yanakları sarkmış, gözlerinin altı kızarmıştı.

«Ne olabileceğini sanıyorsun?» diyerek, Martin Beck, Rönn'e baktı.

«Hiçbir şey. Gerçekten hiçbir şey bilmiyorum. Yalnızca hasta olacağımı sanıyorum.»

«Şimdi olma, sonra olursun» diyerek, Kollberg söze karıştı.

«Önce şu bandı dinlememiz gerek.»

Martin Beck başıyla doğruladı. Makaralar yeniden dönmeye ve tatlı bir kadın sesi duyulmaya başlamıştı.

«5 Şubat 1959 doğumlu öğrenci Eva Carlsson'un sorgusu. Sorguyu yöneten kriminal polisten komiser yardımcısı Sonja Hansson.»

Martin Beck ve Kollberg almlarını kırıştırarak birbirlerine baktılar. Bu yüzden de daha sonraki sözleri duyamamışlardı. Çünkü bu sesi ve bu ismi ikisi de yeniden hatırlamışlardı. Bundan ikibuçuk yıl önce Sonja Hansson adındaki genç kızı, bir suçluyu yakalamak için yem olarak kullanmışlar, ama sonunda kızın hayatını güçlükle kurtarabilmişlerdi.

«Hâlâ daha polislikte kalması şaşılacak şey» dedi, Kolberg.

«Evet, öyle.»

«Hişt, susun birşey anlaşılmıyor» diyerek, arkadaşlarını susturdu, Rönn.

İkibuçuk yıl önceki olayda Rönn yoktu.

HANSSON: ...	ve o amca sana doğru geldi değil mi?

EVA : Evet. Eivor'la birlikte otobüs durağında duruyorduk.

HANSSON: Sonra ne yaptı o adam?

EVA : Çok kötü kokuyordu. Yürüyüşü de çok komikti. Sonra da... şey yaptı.. oldukça komik birşey söyledi.

HANSSON : Ne söylediğini hatırlayabilir misin?

EVA : Evet, şöyle dedi: «Hey kızlar, size beş dolar verirsem bana bir röntgen çeker misiniz?.

HANSSON: Pekiyi, Eva. Sen, sen onun ne demek istediğini anladın mı?

EVA : Hayır, ama çok komiğimize gitti. Röntgen, şu hastanelerde yapılan şey değil mi? Onun için kocaman bir araç gerek, bizim öyle birşeyimiz yoktu ki.

HANSSON: Bunun üzerine, yani o adam bunları söyledikten sonra ne yaptınız?

EVA : Aynı şeyi birkaç kere söyledi, sonra yürümeye başladı. Biz de arkasından gittik.

HANSSON: Arkasından mı gittiniz?

EVA : Evet. Tıpkı sinemada ya da televizyonda olduğu gibi onu izlemeye başladık..

HANSSON : Korkmadınız mı?

EVA : Ah, korkulacak birşey yoktu ki.

HANSSON: Ben öyle düşünmüyorum Eva. Böyle amcalardan uzak durmak gerek. Neyse, o adamın peşine takıldınız demek ki?

EVA : Evet, adam Eivor'ların oturduğu apartmana girdi. Eivor'lardan iki kat daha yukarda oturuyordu. Kapısının önüne gelince cebinden bir anahtar çıkartarak içeri girdi.

HANSSON: Siz de evinize döndünüz değil mi?

EVA : Hayır, yukarıya kadar çıkarak o amcanın kapısının üstündeki levhaya baktık.

HANSSON: Evet, anlıyorum. Ne yazıyordu levhada?

EVA : Sanırım, Eriksson yazıyordu. Mektup kutusuna da baktık. Adam içerde durmadan konuşuyordu.

HANSSON: Sonra olanları annene anlattın mı?

EVA : Yoo, anlatacak birşey yoktu ki, biraz gülünçtü, hepsi o kadar.

HANSSON: Ama dün olanları anlattın değil mi?

EVA : Şu inek meselesini mi?Evet.

HANSSON: Yine aynı amca mıydı?

EVA : Evet..

HANSSON: İyice hatırlıyor musun?

EVA : Öyle olduğunu sanıyorum

HANSSON: Bak bakalım o amcanın resmine. Kaç yaşında vardır dersin?

EVA : En azından 21 filan.

Pekiyi Eva, ben kaç yaşında olabilirim?

EVA : Oh, belki kırk ya da elli filan.

HANSSON: Öyleyse Evior’lann evinde oturan o amca benden genç midir, yaşlı mıdır?

EVA : O-ho, yaşlıdır, hem de çok yaşlıdır. Pekiyi, sen kaç yaşındasın?

HANSSON: Yirmisekiz. Eva, dün olanları anlatır mısın?

EVA : Tabii. Eivor’la birlikte evin önünde seksek oynuyorduk. O sırada o amca yanımıza gelerek kendisiyle beraber yukarıya çıkmamızı söyledi. Bize ineğini nasıl sağdığını göstermek istiyormuş.

HANSSON: Demek öyle? Sonra ne yaptı?

EVA : Ah, hiç evde inek olur mu? inekler öyle yerlere girmezler ki.

HANSSON: Siz ona ne söylediniz?

EVA : Hiçbir şey, zaten o sırada Eivor’un kordelâsı çözülmüştü. Eivor saçları dağınıkken kimsenin evine gidemeyeceğini söyledi.

HANSSON:	O amca da sonra gitti, değil mi?
EVA :	Hayır. İneğini aşağıda da sağabileceğim söyleyerek pantolonunun düğmelerini çözmeye başladı...
HANSSON:	Sonra?
EVA :	Pekiyi bak ne diyeceğim, eğer Eivor'un kordelâsı çözülmemiş olsaydı bizi öldürür müydü dersin?
HANSSON:	Hayır, sanmıyorum. Pantolonunun düğmesini çözmeye başladı demiştin, sonra?
EVA :	Evet, sonra önünden birşey çıkarttı, hani şu şey... amcaları çiş yaptıkları şey...

■

KOLLBERG elini uzatarak teybi durdurdu. Martin Beck dönerek arkadaşının yüzüne bakmaya başladı. Başını sol eline dayamış, parmaklarıyla burnunu oğuşturuyordu.

«İyi olan şey...» diyerek söze başladı, Rönn.

Fakat Kollberg.

«Neden söz ediyorsun kuzum sen?» diye, Rönn'ün sözünü kesti.

Öteki aldırmaksızın sözüne devam ediyordu.

«İşin iyi yanı, artık yaptığını kabul etmiş olması. Son seferinde her şeyi inkâr ediyordu. Üstelik kızlar da teşhiste güçlük çekiyorlardı, bu yüzden de kesin bir sonuç alamıyorduk. Ama sonunda yaptığını itiraf etti. Her iki seferinde de çok sarhoş olduğunu, yoksa böyle birşey yapmayacağını söyleyip duruyor.»

«İşte, en sonunda Rönn'ün de kafası çalışmaya başladı.»

Bu sözün üstüne Martin Beck önce Kollberg’e sonra de Rönn’e baktıktan sonra söze karıştı:

«Bu gece yeteri kadar uyuyamadın herhalde, Rönn?»

«Hayır.»

«Bana kalırsa eve gidip bir güzel uyumalısın.»

«Pekiyi, herifi bırakacak mıyız?»

«Hayır, tabii ki bırakmayacağız,»

ONUNCU BÖLÜM

ADI Eriksson olan adam ambar memuruydu. Herifin çok fazla içki içtiğini anlamak için doktor olmak gerekmiyordu. Tam 60 yaşındaydı. Kafası hemen hemen dazlak sayılırdı. Uzun boyluydu, fakat oldukça çökmüştü. Bütün bedeni titremekteydi.

Kollberg ve Martin Beck, tam iki saat ifadesini aldılar, bu durum, her üçü için de aynı derecede yorucuydu.

Adam, her seferinde öteki olayları ayrıntılarıyla açıklıyor, ama bazen ağlayarak bazen de yemin ederek, cuma günü öğleden sonra doğrudan doğruya eve gittiğini söylüyordu. Aslında hiçbir şeyi kesin olarak hatırlamamaktaydı.

İki saat sonra, 1964'ün Temmuzunda 200 kuron, onsekiz yaşındayken de bir bisiklet çalmış olduğunu itiraf etti. Ondan sonra da sürekli olarak ağladı. Toplumun dışına itilmiş ve korkunç şekilde yalnız kalmış olan bir insan yıkıntısıydı sanki.

Martin Beck ve Kollberg bir süre ona acıyarak baktılar ve sonra da cezaevine gönderdiler.

Bu sırada şubenin öteki memurları ve 5. karakola bağlı olan polisler, Haga sokağındaki apartmanda adamın dediğini, yani olay saatında evde bulunduğunu doğrulayarak ya da çürütecek bir tanık aramaktaydılar. Ama kimse kesin birşey söyleyemiyordu.

Öğleden sonra dörde doğru biten otopsiden de kesin bir sonuç alınamamıştı. Boğazı sıkılarak öldürüldüğü ve ırzına geçilmek istendiği söyleniyor, ama gerçekten ırzına geçilip geçilmediği tam olarak bilinemiyordu.

Ayrıca, otopsi sonucunda bir yığın şaşırtıcı delililler de ortaya çıkmıştı. Kızın, karşı koymaya çalıştığını gösterir en ufak bir iz yoktu. Tırnaklarının

arasında tırmalamaya çalıştığını gösterecek hiçbir işaret bulunamamıştı. Kollarında ya da ellerinde morluğa rastlanmamış, yalnız karnında yumruk izine benzeyen lekeler görülmüştü.

Laboratuvarda kızın elbiseleri incelenmiş, bundan da kesin bir sonuç alınamamıştı. Yalnız çocuğun uzun, külotlu çorapları ortada yoktu. Aranmayan yer kalmamış, çoraplar bulunmamıştı. Bunlar 36 beden ve beyaz trikodan yapılmış olan fabrika yapımı külotlu çoraplardandı.

Akşam, polis tarafından o çevrede oturanlara beşyüz kadar soru kâğıdı dağıtılmış ve bunlardan yalnız birine olumlu bir karşılık gelmişti. Bu, Sveaveagen 103’de oturan ve bir işletmecinin kızı olan Majken Jansson adındaki onsekiz yaşında bir genç kızdan gelen karşılıktı. Kızcağız, o akşam saat sekizle dokuz arasında aynı yaşlardaki bir erkek arkadaşıyla birlikte yirmi dakika kadar Vanadis parkında bulunduğunu söylüyordu. Kesin bir saat verememişti, ayrıca ne birşey duyduğunu ne de gördüğünü belirtiyordu.

Vanadis parkında ne aradığı sorusuna da, bir aile toplantısı sırasında hava almaya çıktığını söyleyerek karşılık vermişti.

Melander düşünceli düşünceli;

«Hava almaya çıkmış!» diye mırıldandı.

Gunvald Larsson ise,

«Herhalde, havayı bacaklarının arasından alacaktı,» diyerek homurdandı.

Gunvald Larsson, önceleri bahriyede çalışmıştı. Hâlâ da daha ihtiyat subayıydı. Bu yüzden sık sık denizci argosunla konuştuğu olurdu.

Saatlar bir türlü geçmek bilmiyordu. Araştırma aralıksız devam etmekte, ama kesin bir sonuç alınamamaktaydı. Martin Beck, evine geldiği zaman saat hemen hemen bir olmuştu. Evdekilerin hepsi uyuyordu. Buzdolabından bir bira çıkarttı ve karaciğerli bir sandöviçi gövdeye indirdi. Birasını da tamamladıktan sonra, plastik bira şişesini çöp kutusuna attı.

Yatağına girmiş, ama uzun bir süre uyuyamamıştı. Çünkü bundan üç yıl kadar önce bir iş arkadaşının cebinden 200 kuron çalmış olan titrek ambar memuru Eriksson’u düşünüyordu.

Kollberg de uyuyamamıştı. O da aynı şekilde, artık ahlâk zabıtasının fişlerine geçmiş olan Eriksson adındaki herifi düşünüyordu. Ayrıca, aklından çıkmayan birşey daha vardı: Eğer Vanadis parkındaki olayın faili

bu sabıkalı değilse, o zaman eldeki delilller pek büyük bir yarar sağlamayacaktı. Boston canavarı olayında da öyle olmamış mıydı! Boston canavarı denilen herif de iki yıl içinde tam onüç yalnız kadını boğarak öldürmüş, üstelik de hiçbir iz bırakmamıştı.

Kollberg arada sırada dönerek, yanında yatmakta olan karısına bakıyordu. Kadıncağız sessizce uyuyor, yalnızca karnındaki bebek kımıldandığı zaman bedeni yavaşça sallanıyordu.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

PAZARTESİ günü öğleden sonrasıydı. Küçük kızın Vanadis parkında ölü olarak bulunmasının üstünden tam altmış saat geçmişti.

Polis; basın, radyo ve televizyon yoluyla halkı yardıma çağırmıştı. Kısa bir süre içinde de üçyüzden çok ihbar gelmişti. Her ihbar not ediliyor, özel gruplar tarafından araştırılıyor ve her seferinde gelişmeler bir kez daha gözden geçiriliyordu.

Ahlâk zabıtası kendi notlarına göre çalışıyor, kriminal laboratuvar ise olay yerinde bulunan zayıf iz ve işaretleri inceliyordu. Delil toplama işi de bütün hızıyla devam etmekteydi. Cinayet masası ekipleri ve 9. karakola bağlı polisler bütün şüphelilerin peşinden giderek birşeyler bilmesi mümkün olan herkesin ifadesini alıyorlardı. Ama şimdiye kadar ele gelir bir sonuç sağlanamamıştı. Katil, elini kolunu sallayarak dolaşmaya devam ediyordu.

Martin Beck'in masasında kâğıtlar birikmekteydi. Sabahtan beri bir türlü ardı arkası kesilmeyen raporlar, ihbarlar ve sorgularla uğraşıyordu. Telefon hiç durmadan çalmaktaydı. Biraz aklını başına toplayabilmek için, bundan sonra gelecek olan bütün telefonlara karşılık vermesini Kollberg'ten rica ederek sessiz bir odaya çekildi ve elindekileri yeniden gözden geçirmeye başladı.

Bütün gece boyunca yalnızca birkaç saat uyuyabilmişti. Bir basın toplantısı yapabilmek için de öğle yemeğinden vazgeçmişti. Yine de basın toplantısının gezeteciler için pek doyurucu olduğu söylenemezdi.

Esneyerek saatına baktı ve üçe çeyrek kaldığını görünce şaşırdı. Sonra da Melander'in bölümüne ait olan kâğıtları toplayarak, Melander ve Gunvald Larsson'un bulundukları odaya gitti, kapıyı vurup içeri girdi.

Melander başını bile kaldırmamıştı. Çünkü Martin Beck'le o kadar uzun süre çalışmışlardı ki, artık kapıyı vuruşundan bile tanıyordu onu. Ama

Larsson, endişeli bir bakışla Martin Beck’e dönerek konuştu:

«Hey Allahım, biraz daha getirseydin ya. Zaten burada gırtlağımıza kadar doluyuz.»

Martin Beck omuzlarını silkerek elindeki kâğıtları Melander’in masasına bıraktı.

«Kendime bir kahve söyleyeceğim, siz de ister misiniz?»

Melander başını sallamakla yetindi.

Gunvald Larsson ise, «fena olmaz,» diyerek karşılık verdi.

Martin Beck, kapıdan çıkar çıkmaz Kollberg’le burun buruna gelmişti. Kollberg’in tombul yüzündeki telâş gözünden kaçmadı.

«N’oldu yine sana?»

Arkadaşı kolunu sıkarak öylesine çabuk karşılık verdi ki, ne dediğini güçlükle anlayabilmişti:

«Yeni bir olay daha var, Martin. Galiba birinin daha kanına girmiş. Tanto parkında.»

■

SİREN çala çala hızla Veasterbron’dan geçerek batıya doğru gidiyorlardı.Aynı anda polis radyosu, nun bütün devriye arabalarına Tanto parkını sarmaları için emir verildiğini duydular. Ceset, açık hava tiyatrosunun yakınlarında bulunmuştu ve olay Vanadis parkındaki olaya benziyordu. Ayrıca, çok çabuk bulunmuş olduğu için de olay yerinde katilin izine rastlamak mümkündü.

Zinkesdamm stadının önünden geçerken birkaç siyah arabanın Yxkulls caddesinden Wollmar’a doğru inmekte olduğunu gördüler. Ringvaegen’de ve parkın içinde de birkaç araba daha görülüyordu.

Sküld sokağındaki eski ahşap evlerin önünde durdular. Parka giden yol antenli bir araba tarafından kapatılmıştı. Dar kaldırımın üstünde üniformalı bir polis içeri girmeye çalışan çocukları durdurmaya uğraşıyordu.

Martin Beck; Kollberg’in, arkasından gelip gelmediğine aldırmaksızın çabuk adımlarla parka doğru yürüdü. Parkın içini gösteren polisi selâmlayarak yoluna devam etti. Pek inişli çıkışlı bir araziydi. Küçük bir tepenin üstüne ulaştığı zaman yirmi metre kadar ilerde bir grup insanın

toplanmış olduğunu gördü. Yolun yeniden aşağıya doğru inmeye başladığı yerde üniformalı bir polis, meraklıları dağıtmaya çalışıyordu.

Nihayet Kollberg de ona yetişmişti. Kendi aralarında konuşan polisler, onların geldiğini görünce susarak selâm verdiler ve kenara çekilip yolu açtılar Martin Beck, arkasından gelmekte olan Kollberg'in soluk soluğa kaldığını duyuyordu.

Kız, çimenlerin üstünde sırtüstü yatmaktaydı.

Kolları başının yukarsında birleştirilmiş bir vaziyetteydi. Sol ayağı bükülmüş ve dizi öylesine yana dönmüştü ki hemen hemen bedeniyle doksan derecelik bir açı meydana getiriyordu. Gözleri de yarı yarıya kapalı, ağzı ise açıktı. Burnunun bir deliğinden ince bir kan sızıyordu. Sarı bir naylon ip, birkaç kere boğazının çevresine sarılmıştı. Sırtında sarı, kolsuz bir çocuk elbisesi vardı. Elbisenin alttaki üç düğmesi kopmuştu. Külotu yoktu. Ayaklarında beyaz çoraplar ve kırmızı sandaletler vardı. On yaşlarında filan gösteriyordu. Ve ölmüştü.

Martin Beck birkaç saniye kadar olduğu yerde kalarak durumu kavramaya çalıştı. Kafasını geriye çevirdiği zaman, adlî tıptan iki görevlinin yaklaşmakta olduklarını gördü. Her ikisinin de üstünde bej rengi yağmurluklar vardı. Bir tanesi büyük, gri bir alüminyum sandık taşıyordu. Ötekisinin sol elinde bir ip sağında ise siyah çanta vardı. Yaklaştıkları zaman, elinde ip bulunanı söylenmeye başladı:

«Arabasıyla yolu kapatmış olan o salak herif hemen oradan çekilmeliki işi olanlar rahatça girip çıkabilsin.»

Daha sonra dönerek cesede baktı ve biraz daha aşağıya indikten sonra elindeki iple cesedin çevresini kordon altına almaya başladı.

Bir devriye arabasının deri ceketli şoförü, yolun kenarında telsizle konuşuyor; sivil giyimli çarpık bacaklı bir adam da onu dinliyordu. Martin Beck sivil olanı tanımıştı. Adı Manning olan bu adam, 2. karakolun polislerinden biriydi.

Manning de Martin Beck ve Kollberg'i tanıyordu, devriye şoförüne birşeyler söyledikten sonra onlara doğru yürümeye başladı.

«Bütün çevreyi elimizden geldiği kadar çember altına almaya çalıştık.»

«Ceset bulunalı ne kadar oldu?»

Manning, saatına baktıktan sonra Martin'e karşılık verdi:

«İlk devriye arabası 25 dakika önce olay yerine gelmiş.»

Kollberg'se başka bir soru sordu:

«Olayın suçlusunu gören olmuş mu?»

«Ne yazık ki, hayır.»

Bu kez de Martin Beck birşey öğrenmek istedi:

«Cesedi kim bulmuş?»

«Birkaç çocuk. Hemen Ringveagen'den geçen bir devriye arabasına haber vermişler. Polisler geldikleri zaman bedeni daha sıcakmış. Yani, olayın üstünden fazla bir zaman geçmemiş.»

Martin Beck çevresine bakındı. Laboratuvar arabası ve hemen ardından da doktor gelmekteydiler.

Kızın cesedinin bulunduğu, biraz çukurda kalmış olan bu bölgeden, parkın öteki tarafları görülmüyordu. Elli metre kadar ilerde bulunan küçük bahçeyse tepenin arkasında kalmıştı. Bulundukları yerden ancak ağaçların tepeleri ve Tanto sokağındaki blok apartmanların en üst katları görülüyordu. Caddeyle parkı birbirinden ayıran demir parmaklıksa, yeşilliklerle sıkı sıkı örtülmüştü.

«Bütün şehirde bundan daha iyi bir yer bulamazdı,» diye, Martin Beck mırıldandı.

«Bizim açımızdan düşünürsen bundan daha kötü bir yer demen gerekir,» diyen Kollberg arkadaşının sözünü düzeltti.

Haklıydı da, çünkü katilin olay yerinden uzaklaşarak gözden kaybolması çok kolaydı. Çünkü burası şehrin en büyük parkıydı. Ayrıca parkın dışında da bir yığın küçük bahçeler vardı. Sonra, Arstaviken'e kadar bütün kıyı boyunca ufak kayık atelyeleri, mağazalar, depolar, iş yerleri, demirciler ve çeşitli meyhaneler uzanıyordu. Ringveagen'den kıyıya doğru bütün çevreyi boylamasına kesen Wollmar Yxkulls sokağıyla, Horns sokağı arasında alkolikler için yapılmış olan ve ayrı bir yığın binadan meydana gelen Högalids bakımevi vardı. Onun da çevresinde bir yığın depo ve garaj bulunmaktaydı. Bakımeviyle Zinkendamm stadının yanından yine bir yığın küçük bahçeler başlıyordu. Demiryolunun üstünden geçen bir köprü, parkın güney ucuyla Tanto sokağını birbirine bağlamaktaydı. Daha ilerdeyse kocaman beş apartman, sahilin kayalıklarına kadar uzanıyordu.

Ringveagen’in köşesinden de bir yığın küçük tahta barakadan meydana gelmiş olan Tanto erkekler yurdu başlamaktaydı.

Martin Beck suçluyu olay yerinde hemen yakalayabileceklerini umut etmiyordu nasılsa. Bir kere ne tip biri olduğu konusunda en ufak bilgileri yoktu. Ayrıca, adam hızla parktan çıkarak kalabalığa karışma imkânına da sahipti. Üstelik alkoliklerin bakımevinde ve erkekler yurdunda o kadar çok adam vardı ki, yalnızca onların sorguya çekilmesi bile günlerce sürebilirdi.

Geçen saatlar, Martin Beck'in haklı olduğunu ortaya koydu. Doktorun ilk muayenesi beklenen sonucu vermişti. Kız, bir saat kadar önce buğularak öldürülmüş ve belki ırzına da geçilmişti. Martin Beck ve Kollberg hemen polis köpekleriyle araştırmaya başladılar. Ama köpeklerin sürdüğü iz, doğrudan doğruya parktan çıkarak Wollmar Yxkulls sokağına gidiyordu. Sivil ekipler parkta ve küçük bahçelerde bulunan bir yığın insanın ifadesini almış, ama şimdiye kadar bir sonuç elde edememişlerdi. Sorgusu yapılanlar arasında cinayete ışık tutabilecek birşeyler gören ya da duyan yoktu.

Saat 16.50’de Ringveagen kaldırımlarında bir yığın insan toplanmış şaşkın ve plansız polisleri seyrediyorlardı. Gazetelerin yazar ve fotoğrafçıları da olay yerindeydi. Hatta bir kısmı çoktan bürolarına dönmüşler ve son üç gün içinde Stockholm’da hâlâ daha elini kolunu sallaya sallaya dolaşan bir çılgın tarafından işlenmiş olan ikinci cinayetin haberini hazırlamaya başlamışlardı bile.

Martin Beck, çakıl taşından bir yolun üstünde parketmiş olan bir polis arabasının kapısında Kollberg’in yağlı poposunu gördü. Çevresini sarmış olan gazetecilerden kurtularak o tarafa doğru yürüdü. Telsizle birşeyler konuşmakta olan Kollberg’in, sözünü bitirmesini bekledikten sonra arkasına bir tokat şaklattı Adam doğrulup ona döndü.

«Kızın ailesine haber veren oldu mu acaba, biliyor musun?»

«Biraz önce halletmişler o işi, Allahtan, bu sefer bizim üstümüzde kalmadı.»

«Cesedi bulan çocuklarla konuşmak istiyorum, galiba Tanto sokağında oturuyorlarmış.»

«İyi, ben burada kalacağım.»

«Oldu, sonra görüşürüz,» diyerek, Martin Beck arkadaşının yanından ayrıldı.

■

CESEDİ bulmuş olan her iki erkek çocuğu da Tanto sokağındaki apartmanlar da oturuyorlardı. Martin Beck her ikisini de yanyana otururlarken buldu. Henüz geçirdikleri korkuyu atlatamamışlardı ama, başlarına gelenin çok heyecanlı bir macera olduğunu söylemekteydiler.

Parkta oynarlarken cesedi nasıl bulduklarını Martin Beck’e anlattılar. Kızla aynı apartmanda oturdukları için hemen tanımışlardı. Olaydan bir süre önce onu evin arkasındaki çocuk bahçesinde iki arkadaşıyla birlikte ip atlarken görmüşlerdi. Bu kızlardan birinin, kendileriyle aynı sınıfa giden Lena Oskarsson olduğunu ve yandaki apartmanda oturduğunu söylediler.

Yandaki apartman da öteki apartman gibi ubiçimiıdeydi. Martin Beck asansöre binerek yedinci kata çıktıktan sonra zile bastı. Bir süre sonra kapı açılmış, ama hemen sonra yine kapatılmıştı. Üstelik Martin Beck, kapıyı açıp kapayanın kim olduğunu da görememişti. Yeniden zile bastı. Kapı bir daha açıldı, ama bu defa, biraz önce neden kimseyi görememiş olduğunu anladı, çünkü kapıyı açan çocuk, en çok üç yaşında olabilirdi. Açık sarı saçlarla kaplı kafası Martin Beck’in görüş açısından hemen hemen bir metre kadar aşağıda kalıyordu.

Çocuk, kapı kolunu bırakarak ince ve tatlı bir sesle, «merhaba!» dedikten sonra içeriye koştu.

«Anne anne bak, biy amca geldi,»

Kadının kapıyı bulması bir süre gecikti, geldiği zaman da soran gözlerle Martin Beck’e bakmaya başladı. Martin, hemen hüviyetini gösterdi.

«Kızınızla biraz konuşmak istiyorum. Evde mi acaba? Olanları biliyorsunuz herhalde?»

«Annika’nın başına gelenleri mi? Evet, biraz önce komşulardan duydum. Çok kötü, bu kadar güzel bir günde olacak iş miydi yani? Ayakta kalmayın, içeri buyurun, şimdi Lena’yı çağırırım.»

Martin Beck, Bayan Oskarsson’u izleyerek oturma odasına girdi. Eğer mobilyalar göz önünde tutulmazsa bu daire de biraz önce çıktığı dairenin aynısıydı. Küçük çocuk odanın ortasında duruyor ve merakla Martin’e bakıyordu. Elinde küçük bir oyuncak gitar vardı.

«Haydi bakayım Bosse, odana git ve oyna biraz.»

Bosse, annesinin sözüne aldırmadı bile. Zaten kadın da böyle birşey beklemiyor ve kanepenin üstündeki oyuncakları kaldırmaya çalışıyordu.

«Döküntümüze bakmayın Beyefendi. Buyurun, oturun. Lena'yı hemen çağırayım.»

Kadın, öteki odaya geçerek Martin Beck'i küçük çocuğuyla yalnız bıraktı. Fakat Martin'nin çocukları oniki ve onbeş yaşlarında oldukları için, üç yaşındaki bir çocukla nasıl konuşulacağını çoktan unutmuştu.

«Çalabiliyor musun bari onu?»

«I-ıh çalamıyoyum. Sen çalay mısın?»

«Hayır, ben de çalamam.»

Ama ufaklık «sen çalaysm, sen çalaysm,» diyerek İsrar ediyordu.

Bayan Oskarsson içeri girerek çocuğu gitarıyla birlikte kucağına aldığı gibi doğru öteki odaya götürdü. Velet bağırıyor, tepiniyordu. Kadın arkasına dönerek seslendi:

«Şimdi gelirim, siz bu arada Lena'yla konuşursursunuz.»

Martin Beck, öteki çocuklardan Lena'nın on yaşında olduğunu öğrenmişti. Yaşma göre oldukça uzun boyluydu. Suratı asık olmasına rağmen epeyce güzel olduğu görülüyordu. Bluejean pantolon ve pamuklu bir ceket giymişti. Sıkılgan bir tavırla Martin Beck'i selâmladı.

«Oturabilirsin Lena, o zaman daha rahat konuşabiliriz.»

Lena, dizlerini bitiştirerek bir koltuğun ucuna ilişti.

«Demek adın Lena?»

«Evet.»

«Benimki de Martin. Neler olduğunu biliyor musun?»

Kız korkuyla «evet» dedikten sonra yere bakmaya başladı.

«Şey... ben... yani olanları annem anlattı.»

«Korkmuş olduğunu biliyorum, ama ne yazık ki sana birşeyler sormak zorundayım.»

«Evet.»

«Duyduğuma göre olaydan önce Annika'yla berabermişsin, öyle mi?»

«Evet. Ulla, Annika ve ben, birlikte oynamıştık»

«Nerede oynamıştınız?»

Kız, başıyla pencereyi gösterdi.

«Önce aşağıda, yani evin bahçesinde. Sonra Ulla yemeğe gitti. Biz de Annika'yla birlikte bizim eve geldik. Daha sonra Ulla yemeğini bitirip bize uğradı ve hep beraber dışarı çıktık.»

«Nereye gittiniz?»

«Tanto parkına. Bosse'yi de yanımıza aldık, çünkü orada salıncaklar var, Bosse sallanmayı çok seviyor.

«O sıralarda saatin kaç olduğunu hatırlayabiliyor musun?»

«İki ya da ikibuçuk filan. Belki annem daha iyi bilir.»

«Demek doğrudan doğruya Tanto parkına gittiniz.? Annika'nın herhangi biriyle karşılaştığını, bir amcayla ya da başka biriyle konuştuğunu gördün mü?»

«Hayır.»

«Tanto parkında neler yaptınız?»

Kız bir süre camdan dışarı baktı, düşünüyormuş gibi bir durumu vardı.

«Oynadık. Önce Bosse çok istediği için bir süre salıncaklarda sallandık. Biraz da ip atladıktan sonra, aşağıdaki büfeye giderek dondurma aldık.»

«Parkta başka çocuklar da var mıydı?»

«Bizim oynadığımız yerde yoktu. Ama kum havuzunun kenarında birkaç küçük çocuk vardı. Hatta Bosse onlarla kavga etti, anneleri gelince gittiler.»

«Pekiyi, dondurma aldıktan sonra ne yaptınız?»

Yandaki odadan Lena'nın annesinin sesi ve Bosse'nin bağırmaları geliyordu.

«Biraz dolaştık, sonra da Annika kızdı.»

«Kızdı mı? Niçin?»

«Durup dururken kızdı. Ulla ve ben seksek oynamak istiyorduk. O ise saklambaç istiyordu. Oysa, Bosse yanımızdayken saklambaç oynamazdık, çünkü hep peşimizde dolaşarak kimin nereye saklandığını söylerdi. Oynamadığımız için de Annika kızarak gitti.»

«Ne yana gitti, ya da nereye gideceğini söyledi mi?»

«Hayır, hiçbir şey söylemedi, zaten biz seksek oynamaya başladığımız için nereye gittiğini göremedik.»

«Hiç değilse ne yana doğru gittiğini bile göremediniz mi?»

«Hayır, göremedik. Bir süre seksek oynadıktan sonra Bosse’nin de, Annika’nın da ortadan yok olmuş olduklarını gördük.»

«Pekiyi, merak edip Bosse’yi aramadın mı?»

Lena ellerine bakarak bir süre sustu.

«Hayır. Bosse’nin Annika’yla gitmiş olabileceğini düşündüm, çünkü hep Annika’nın peşine takılırdı. Onun da... onun da başka kardeşi olmadığı için Bosse’ye çok iyi davranırdı.»

«Sonra ne oldu? Bosse geri döndü mü?»

«Evet, bir süre sonra döndü. Herhalde yakınlarda bir yerdeydi ama, biz görememiştik.»

Martin Beck başını salladıktan sonra bir sigara yakmak istediyse de, ortalıkta bir tek bile kül tablası bulunmadığını görünce vazgeçti.

«Annika ne yapmış olabilir? Nereye gideceğini Bosse’ye de söylememiş mi?»

Lena, (hayır) anlamında başını sallayınca uzun sarı saçının bukleleri yüzüne düştü.

«Hayır, eve gitmiş olabileceğini düşündük. Zaten Bosse’ye de birşey sormadık o da söylemedi, huysuzlanmaya başlayınca da eve dönmek zorunda kaldım.

«Annika gittiği zaman saat kaç vardı?»

«Bilmiyorum, ama eve girdiğimizde saat üç olmuştu. Fazla seksek oynamamıştık, hepsi yarım saat kadar filan.»

«Parkta başka insanlar da gördünüz mü?»

Lena, perçemlerini geriye doğru iterek alnını kırıştırdı.

«Onlara dikkat etmedik, daha doğrusu ben etmedim. Yalnız köpeğini gezdiren yaşlı bir kadın vardı. Hatta Bosse onu okşamak istedi, ben elletmedim»

İçtenlikle Martin Beck’in yüzüne baktıktan sonra sözüne devam etti.

«Köpeklere dokunmaması gerek, tehlikeli olabilirler çünkü.»

«Pekiyi, başka kimseyi görmediniz mi parkta? Düşün bakalım, belki aklına gelir.»

Lena başını salladı.

«Hayır. Ben daha çok Bosse'ye dikkat etmek zorunda olduğum için parkta başka kimselerin bulunduğunu göremedim, elbette birtakım insanlar gelip geçmişlerdi, fakat kim olduklarını bilemeyeceğim.»

Bayan Oskarsson öteki odadan dönene kadar konuşmadan oturdular. Sonra Martin Beck ayağa kalktı.

«Şimdi bana Ulla'nın adresini verir misin. Ona da gideceğim, ama belki seninle yeniden konuşmam gerekir, ayrıca aklına birşey gelirse hemen annene söyle, bana telefon etsin.»

Sonra da Bayan Oskarsson'a dönerek konuşmasına devam etti.

«Bazen en ufak birşey bile çok önemli oluyor. Eğer Lena'nın aklına birşey gelirse, lütfen hemen bana telefon etmeyi unutmayın.»

Martin Beck, kadına kartını verdi, üstünde Ulla'nın adresinin ve telefon numarasının yazılı bulunduğu kâğıdı aldı.

Sonra da hızla Tanto parkına döndü.

Kiriminal laboratuvardan bir adam hâlâ daha orada çalışıyordu. Güneş iyice alçalmıştı ve çimlerin üstüne son ışınlarını yayıyordu. Martin Beck, cesedini morga götürülmesini bekledikten sonra Kungsholm'e döndü.

«Herif yine kızın külotunu almış,» diyerek haber verdi, Gunvald Larsson.

«Biliyorum, beyaz renkli ve 36 beden, değil mi?»

Gunvald Larsson, kaleminin tersiyle kulağını kaşıyarak konuşmasına devam etti.

«Ne Allah'ın cezası herifmiş be, pekiyi dört ayaklı arkadaşların ne diyor bu işe?»

Martin Beck yalnızca hırslı hırslı bakmakla yetindi.

Rönn, Martin'e dönerek,

«Şu Eriksson denen herifi şimdi ne yapacağız?» diye sordu.

«Salıverin gitsin,» diyerek homurdandı. Martin Beck bir süre sonra da «ama gözden kaçırmayın,» diye ekledi.

ON İKİNCİ BÖLÜM

13 HAZİRAN Salı'nın raporu kısacıktı, üstelik hiç de iç açıcı değildi. Basına verilen bilgiler için de aynı şeyler söylenebilirdi. Bir helikopterle olay yerinin resimleri çekilmiş, bütün köşe bucak aranmış ve gelen binlerce ihbar değerlendirilmeye çalışılmıştı. Teşhirciler, röntgenciler ve sapık eğilimleriyle tanınan yüzlerce adamın sorgusu yapılmış ve bunlardan yalnız biri gözaltına alınmıştı. Ama o da olay anında nerede bulunduğunu ispat edince salıverildi.

Bütün polisler, yazarlar ve fotoğrafçılar yorgun ve uykusuzdu.

Elde edilen sonuçlara göre iki tane şahit vardı. Kollberg, Martin Beck'e dönerek durumu belirtti:

«Evet, iki tane şahit var.»

Martın de başıyla doğruladı. Sonra ikisi birlike Gunvald Larsson ve Melander'in bulundukları odaya gittiler.

«İki şahit var,» dedi, Martin Beck.

Melander kâğıtlarından başını kaldırmadı bile, ama Larsson merakla sordu.

«Onlar da kim?»

«Birincisi Tanto parkındaki küçük çocuk.»

«Üç yaşındaki mi?»

«Evet.»

«Arkadaşlardan biri ondan bilgi almayı denemiş, fakat senin de bildiğin gibi, çocuk daha doğru dürüst konuşamıyormuş bile. Bu hemen hemen bir köpeği sorguya çekmeye benzer.»

Martin Beck, Larsson'un bu alaylı karşılığını duymazlıktan, Kollberg'in şaşkın şaşkın yüzüne bakmasını da görmezlikten geldi.

Melander başını önünden kaldırmadan,

«Pekiyi, ikincisi kim?» diye sordu.

«Çanta hırsızı.»

Gunvald Larsson,

«O benim şubenin işi,» diyerek söze karıştı.

«Tamam. Öyleyse hemen yakala onu.»

Gunvald, o biçim arkasına yaslandı ki altındaki sandalye kırılacakmış gibi gıcırdadı. Önce Martin Beck'e, daha sonra da Kollberg'e baktıktan sonra konuşmaya başladı:

«Bir dakika durun bakalım. Son üç haftadır neyle uğraştığımı sanıyorsunuz? Yalnız benim değil, 5. ve 9. karakoldaki bütün arkadaşların da canı çıktı. Elimden geleni yapmadığımı söyleyebilir misiniz?»

«Elinizden geleni yapmış olabilirsiniz. Ama artık durum değişti, bu yüzden de onu yakalamak zorundasınız.»

«E, nasıl becereceğiz bunu? Üstelik hemen şimdi?»

«Adam işinin ehli. Bunu sen kendin söyledin. Şimdiye kadar parası olmayan tek kişiye saldırdı mı?»

«Hayır.»

«Peki, kendini koruyabilecek olan birine saldırdı mı?»

«Hayır.»

«Olay anında zabıta polisinden tek kişi yakınlarda bulunuyor muydu?

«Hayır.»

«Öyleyse sen ne diyorsun bu işe?»

Gunvald Larsson hemen karşılık vermedi Kalemiyle bir süre kulağını kaşıdıktan sonra, «Adam işini biliyor» demekle yetindi.

Martin Beck karşılık verdi.

«Sen öyle diyorsun,»

Gunvald Larsson bir süre oyalandıktan sonra ağır ağır konuşmaya başladı:

«Hani sen on gün kadar önce, yani Motala'ya gitmeden önce birşey sormak istemiş sonra vazgeçmiştin, niçin?»

«Sözümü kesmiştin de ondan.»

«E, ne söylemek istiyordun?»

«Herhalde saldırıların ne kadar aralıklarla ve hangi saatlarda yapıldığına dikkat etmemiz gerektiğini söyleyecekti,» diyerek, Melander söze karıştı, sonra başını kaldırmadan devam etti:

«Elbette sistematik çalışmamız gerek ama, zaten yapıyoruz bunu.»

«Birşey daha var. Herifin, işinin ehli olduğunu kendiniz söylüyorsunuz. Doğru, bu adam devriye polislerinin çoğunu tanıyor, hatta belki öteki şubelerden de tanıdıkları var.»

Gunvald Larsson Martin'in sözünü kesti:

«Ne yapalım yani? Bir serseri yüzünden bütün bu yok olası güvenlik kadrosunu mu değiştirelim?»

«Başka adamları görevlendirebilirsin, sözgelişi kadın polisleri bu işe gönder ya da taşıtları filan değiştir,» dedi Kollberg.

«Ama oldukça geç kaldık.»

Martin Beck,

«Doğru,» diyerek Larsson'un söylediğini kabul etti:

«Gerçekten biraz geç kalındı. Tabii işin önemi de arttı, o herifi mutlaka yakalamalıyız.»

«Ama o katil ortaya çıktığından beri bizimki hiçbir parkta görünmez oldu.

«Tamam. En son saldırıyı saat kaçta yapmıştı?»

«Dokuzla, dokuzu çeyrek geçe, filan.»

«Peki, cinayet kaçta işlendi?»

«Yediyle sekiz arası. Bana bak, hepimizin çoktan bildiği şeyler ne diye sorup duruyorsun?»

«Kusura bakma. Belki de kendimi inandırmaya çalışıyorum/»

«Neye inandırmaya çalışıyorsun?»

«Çanta hırsızının, kızı ve katilini görmüş olabileceğine. Çünkü herif, rasgele çalışan bir hırsız değil. Mutlaka kurbanını seçmeden önce parkta birkaç saat dolaşıyordur. Yok, eğer böyle yapmıyorsa o zaman çok şanslı demek ki.»

Melander söze karıştı:

«Böyle şans olmaz. Haydi beş altı kere neyse, dokuz kere de arka arkaya şans olur mu?»

«Öyleyse yakalayın onu.»

«Namus duygusuna hitap ederek teslim olmasını ve tutuklanmayacağım duyurabiliriz.»

«Bu bir çare olabilir.»

O sırada çalmakta olan telefona bakmaya hazırlanan Melander, «Evet, olabilir,» diyerek doğruladıktan sonra telefonu dinledi ve karşılık verdi:

«Tamam. Şimdi bir araba gönderiyorum.»

Kollberg meraklanmıştı:

«N’olmuş? Önemli birşey mi var?»

«Hayır.»

Gunvald Larsson başını salladı:

«Namus, vicdan... nasıl güveniyorsunuz bu haydutlara? Söyleyecek söz bulamıyorum.»

Martin Beck sert bir şekilde Larssona karşılık vardi:

«Vallahi ne söylersen söyle, umurumda değil. Yeter ki o harifi yakala.»

Kolberg atıldı:

«Gerçeklere dayanarak yap işini.»

«Sen ne sanıyorsun, benim...»

Martin Beck, ilk defa Larsson’un sözünü kesti.

«Nerede bulursan bul. İster Kanarya adalarına kaçmış olsun, isterse Söder’de pis bir batakhaneye tıkılmış olsun, mutlaka bul onu. Elindeki bütün imkânları kullan, gazeteleri, radyoyu, televizyonu. Tehdit et, yağ çek, para vadet yani ne yaparsan yap, bul şu herifi.»

«Ne yapmam gerektiğini beni kendim bilmiyor muyum sanıyorsunuz?»

Kollberg içtenlikle;

«Canım, senin zekâm her zaman takdir etmişimdir,» diye karşılık verdi.

Gunvald yumuşamıştı.

«Tamam, biliyorum. Madem öyle, şimdi herkes işinin başına.»

Elini telefona uzattı. Martin Beck ve Kollberg odadan çıktılar.

«Umarım dediğini yapar.»

Kollberg umutsuz bir sesle, «Belki,» diyerek karşılık verdi.

«Gunvald öyle göründüğü kadar da aptal değil.»

«Öyle mi dersin?»

«Bak, Lennart!»

«Evet?»

«Ne oluyor sana?»

«Sana olan şeyin aynısı!»

«Yani?»

«Korkuyorum!»

Bunun üzerine Martin Beck hiçbir şey söylemedi, çünkü Kollberg'in hakkı vardı. Ayrıca birbirlerini o kadar uzun zamandan beri ve o kadar iyi tanıyorlardı ki, konuşmadan da anlaşabilirlerdi.

Sessizce aşağıya inip arabalarına bindiler. Kullandıkları arabanın kendi şubelerine ait olduğunu gösteren özel bir işareti yoktu. Normal bir polis arabasıydı, ama onlara verilmişti.

Martin Beck düşünceli düşünceli:

«O küçük çocuğun adı neydi?» diye sordu.

«Bo Oskarsson, Bosse diye çağırıyorlar.»

«Evet, tamam. Sadece şöyle bir görmüştüm, onu. Arkadaşlardan kim konuşmuş onunla?»

«Sanırım Sylvia ya da Sonja.»

Hava korkunç sıcak olduğu için sokaklarda kimsecikler yoktu. Veasterbron'dan geçerek Palsunds kanalına döndüler oradan da Bergsands sahili boyunca ilerlediler. Bütün bu süre içinde devriye arabalarına kırk metre üzerinden verilmekte olan bilgileri dinlemekteydiler.

Kollberg öfkelenmişti.

«Sekiz millik bir çevre içinde bulunan en aptal bir amatör radyocu bile bütün bunları dinleyebilir. Özel bir telsiz sistemi kurmanın kaça patlayacağını biliyor musun?»

Martin Beck, (evet) anlamında başını salladı. Çünkü bunun 150 000 kuronu mal olacağını duymuştu. Tabii bu kolay kolay harcanamayacak bir miktardı.

Aslında her ikisi de başka şeyler düşünüyorlardı. Bundan bir önceki olayda bütün imkânlar kullanılmış olmasına rağmen, katil ancak kırk günde bulunabilmişti. Daha önceki olayda ise, katil on günde yakalanmıştı, üstelik o da şimdikine benzer bir olaydı. Ama bu sefer ki cani, dört gün içinde iki cinayeti işleyebilmişti. Melander de, park hırsızının şansına güvenerek iş yapan bir adam olmadığını belirttiğine göre, matemetik açıdan durum hiç de korkulmayacak gibi değildi.

Liljeholmsbrondan geçerek Hornstull kıyısına çıktılar orada da demiryolu köprüsünün altından geçip eskiden yerinde bir şeker fabrikasının bulunduğu gök tırmalayana doğru döndüler. Evin çevresindeki park ve bahçelerde birkaç çocuk oynamaktaydılar, ama sayıları eskiye göre çok azalmıştı.

Arabalarını parkettikten sonra asansöre binerek yedinci kata çıktılar. Dairenin zilini çalıp bir süre beklemelerine rağmen kapıyı açan olmadı. Bunun üzerine Martin, yandaki dairenin ziline bastı. Genç bir kadın kapıyı araladı arkasında da beş altı yaşlarında bir kız çocuğu görülüyordu.

Kollber sakin bir sesle,

«Polis,» dedikten sonra, hüviyetini gösterdi

«Oh, öyle mi?»

Martin Beck, kadına,

«Acaba Oskarssonlar evde yoklar mı?» diye sordu.

«Hayır, yoklar. Bu sabah bir akrabalarına gittiler, daha doğrusu, Bayan Oskarsson iki çocuğunu alarak gitti.»

«Kusura bakmayın rahatsız et...»

«Ne yazık ki bunu herkes yapamaz, yani seyahat etmeyi demek istiyorum.»

Kollberg ilgilendi:

«Nereye gittiklerini biliyor musunuz acaba?»

«Hayır, cuma sabahı dönüp sonra da hep birlikte gidecekler, çünkü Bay Oskarsson’un izni o zaman başlıyor da.»

«Yani bay üskarsson burada?»

«Evet,» herhalde akşama görebilirsiniz kendisini.»

«Tamam, teşekkür ederiz,» diyerek karşılık verdi, Martin Beck.

Küçük kız annesinin eteğinden çekip duruyordu.

«Çocuk huysuzlanıyor, yine de dışarı salmıyorum. Ne dersiniz?»

«İyi ediyorsunuz.»

«Aslında temiz hava çocuklara yarar ama, başına birşey gelir diye korkuyorum.»

«Evet, ne yazık ki haklısınız.»

Hiçbir şey konuşmadan aşağıya indiler. Arabayla kuzeye, yani kentin içine doğru giderken de hiçbir şey konuşmamışlardı Yorgun ve çaresizdiler, buna rağmen kamuoyuna karşı yüklenmiş oldukları çift yönlü sorumluluğu hiçbir zaman unutmuyorlardı.

Öden sokağıyla Sveaveagen'in birleştiği kavşağa geldikleri zaman, Kollberg sessizliği bozdu.

«Epeyce susadım.»

Martin Beck başını salladı. Arabayı parkederek birer bardak meyve suyu içmek üzere Resteurant Metropol'e girdiler.

İçerde onlardan başka iki kişi daha vardı. Her ikisinin de ceketlerini çıkartarak yanlarındaki taburelerin üstüne koymuş olmaları, havanın ne kadar sıcak olduğunu çok iyi gösteriyordu. Adamlar sohbet ediyor ve sodayla viski içiyorlardı.

Genç olanı,

«Böyle şeyler cezalan hafifletmiş olmalarından doğuyor. Aslında en iyisi hemen sallandırmak,» diye konuştu.

Biraz daha yaşlı olan arkadaşı, «Evet,» diyerek doğruladı.

«Böyle şeyleri söylemesi bile pek üzücü, ama ne yazık ki en doğrusu bu olurdu.»

Kolberg söze karışmak için ağzını açtığı halde son anda kendini tutarak önündeki meyve suyunu bir dikişte bitirdi.

Martin Beck, aynı gün buna benzer birşey daha duymuştu. Bir tütüncüden bir paket Florida sigarası almak isterken önündeki müşterinin şunları söylediğini duydu:

«...eğer o yok olası herifi yakalarlarsa ne yapmaları gerek biliyor musunuz? Asmaları, hemde halkın gözleri önünde asmaları gerek. Televizyonda da gösterecekler tabii. Öyle hemen de değil, yavaş yavaş, birkaç gün içinde öldürseler daha iyi.»

Adam gittikten sonra Martin Beck satıcıya döndü:

«Kim bu adam?»

«İsmi Skog'dur. Radyo tamir atelyesi var. Çok iyi adamdır.»

Martin Beck büroya dönerken ne kadar zaman önce hırsızların ellerinin kesildiğini düşünüyordu. Aradan pek uzun bir zaman geçmemişti. Ama o çağlarda bile hırsızlığı önleyememişlerdi.

Akşam olunca, Bo Oskarsson'un babasına telefon etti.

«Ingrid ve çocukları Öland'a, kayınvaldemlere yolladım. Hayır, orada telefon yok.

«Ne zaman dönerler?»

«Cuma günü öğleden önce. Sonra da arabamla yurt dışına gideceğiz. Herhalde o çocuk katili peşimizden gelecek değil.»

Martin Beck yorgun bir sesle «elbette,» diyerek karşılık verdi.

Bütün bunlar 13. Haziran Salı günü oldu.

Çarşamba günü değişen birşey yoktu. Sadece hava biraz daha ısındı hepsi o kadar.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Martin Beck, her zamanki gibi sağ dirseğini evrak dolabına dayamış ayakta durmaktaydı. Telefon sabahtan beri belki ellinci kez çaldı. Gunvald Larsson, ahizeyi kaldırarak konuşmaya başladı.

«Evet, Larsson... Ne?... Hemen geliyorum.»

Ayağa kalkıp alelacele konuşmaya başladı:

«İşte bu hoşuma gitti. Aşağıya, bazı şeyler bildiğini söyleyen biri gelmiş.»

«Ne hakkında?»

Gunvald Larsson çoktan kapıya ulaşmıştı, arkasına dönerek seslendi:

«Çanta hırsızı hakkında.»

Birkaç dakika sonra karşısında bir genç kız oturuyordu. Yirmi yaşında olmasına rağmen biraz daha yaşlı göstermekteydi. Menekşe renginde ajur çoraplar, çok yüksek topuklu ve burunları açık olan ayakkabılar ve mini mini denilebilecek bir eteklik giymişti. Bluzu, sarıya boyanmış saçları, takma kirpikleri ve iyice boyanmış olan gözleriyle epeyce ilgi çekiyordu. Ağzı küçücüktü, dudaklarını kan kırmızıya boyamıştı.

«Evet, neler biliyorsunuz bakalım?»

«Siz, Vasapark'taki ve Vanadis parkındaki olayların sanığı hakkında birşeyler öğrenmek istiyorsunuz değil mi?»

Gunvald Larsson sabırsızlanıyordu:

«Evet, ne biliyorsunuz onun hakkında?»

«Acele ediyorsunuz. Hayret, nedense bütün polisler hep böyle sert.»

«Eğer bir ödül filan bekliyorsanız hemen belirteyim ki böyle birşey söz konusu olamaz.»

«Pöh, ben paranın içine sıçarım be.»

Martin Beck mümkün olduğu kadar yumuşak bir şekilde söze karıştı:

«Öyleyse niçin geldiniz buraya?»

«Yeteri kadar param var benim.»

Hiç değilse biraz da kendi reklamını yapmak için oraya gelmiş olduğu açıkça anlaşılıyordu. Bu niyetinden vazgeçeceğe de benzemiyordu. Martin Beck, Gunvald Larsson'un alnındaki damarların kabarmış olduğunu gördü.

Kız, şımarık bir biçimde devam etti:

«Hepinizden çok daha fazla para kazandığımı tahmin ediyorum.»

«Evet yata...»

Larsson, ağzına geleni söylemeden hemen sözünü değiştirdi.

«Sanırım ki nasıl ve ne kadar para kazandığınız bizi ilgilendirmez.»

«Eğer bir daha böyle birşey söylerseniz, çıkar giderim.»

«Hiç bir yere gidemezsiniz?»

«Hür bir ülkede yaşamıyor muyuz Allahaşkma? Demokrasi filan diye birşeyler var yanılmıyorsam.»

Martin Beck hemen hemen eskisi kadar yumuşak bir sesle yeniden sordu:

«Peki, niye geldiniz buraya?»

«Demek bunu ille de öğrenmek istiyorsunuz, çok meraklısınız doğrusu. Sizi hayal kırıklığına uğratmayı çok isterdim.»

Melander durum ustaca kavramıştı, hemen başını kaldırarak piposunu ağzından çıkartıp kızı iyice bir süzdü ve konuşmaya başladı.

«Haydi kızım, artık anlat bakalım.»

«Vanadis parkı ve Vasapark'ta olanlar hakkında mı?»

«Evet, ama gerçekten birşey biliyorsan tabii.»

«Peki, sonra gidebilir miyim?»

«Elbette.»

«Söz mü?»

«Tabii, söz.»

«Ama o benim söylediğimi duyamayacak..» Birden susarak omuzlarını silkti ve kendi kendine mırıldandı: «Duysa da umurumdaydı sanki.»

«Adı ne?»

«Roffe.»

«Ya soyadı?»

«Lundgren. Rolf Lundgren.»

«Nerede oturuyor?» diye söze karıştı, Gunvald Larsson.

«Luntmakar sokağında, 57 numarada.»

«Şu anda nerede?»

«Orada.»

«Bu kadar kesin olarak nasıl bilebiliyorsunuz?» diye atıldı, Martin Beck.

Kızın göz pınarlarında bir parlaklık belirmişti, bunların gözyaşı olduğunu anlayan Martin Beck, biraz şaşırdı.

«Ben bilmeyeceğim de kim bilecek,»

Gunvald Larsson,

«Demek ki bayan, o herifle yaşıyor,» dedi.

Kız hiçbir şey söylemeden dik dik Larsson'un yüzüne baktı.

«Peki, kapının üstündeki isim ne?» diye, Melander sordu.

«Simonsson.»

Martin Beck hemen başka bir soruya geçti:

«Ev kime ait?»

«Sanırım ona, yani Roffe'ye.»

Gunvald Larsson durumu kavrayamamıştı.

«Öyleyse kapıda niçin başkasının adı yazılı?»

«Sanırım o da bir kiracıdan kiralamış evi. Hem onu, kendi adını kapıya yazacak kadar aptal mı sandınız?»

«Birisi tarafından izleniyor mu?»

«Bilmiyorum.»

«Kaçak durumunda mı?»

«Bilmiyorum.»

«Ama herhalde cezaevinden kaçıp kaçmadığını bilirsiniz artık canım» diye, Martin Beck üsteledi.

«Hayır, böyle bir durumu yok, çünkü şimdiye kadar hiç içeri girmemiş.»

«Tabii, şimdiye kadar,» diyerek, Gunvald Larsson söze karıştı.

Kız kin dolu gözlerle Larsson'a baktı. Ama o buna aldırmayarak kızı korkunç bir soru yağmuruna tuttu.

«Luntmarkar sokağı 57 mi?»

«Evet, söylemiştim ya.»

«Öndeki daire mi, arkadaki mi?»

«Arkadaki.»

«Kaçıncı kat?»

«Birinci.»

«Kaç odalı bu daire?»

«Sadece bir.»

«Ya mutfak.»

«Mutfağı yok, yalnız bir oda.»

«Kaç penceresi var?»

«İki.»

«Avluya mı bakıyor?»

«Hayır, denize.»

Gunvald Larsson alt dudağını ısırdı. Alnındaki damarlar yeniden kımıldanmaya başlamışlardı.

«Durun bakalım, yavaş biraz,» diyerek araya girdi, Melander.

«Birinci katta ve avluya bakan iki penceresi olan tek bir odada oturuyor demek ki! Peki, şu anda orada olduğundan emin misiniz?»

«Evet, gayet iyi biliyorum.»

«Sizde de bir anahtar var mı?»

«Hayır, sadece bir tek anahtar var.»

«Elbette ki kapı kilitlidir, değil mi?» diye, Martin Beck sordu.

«Bundan emin olabilirsiniz.»

Gunvald Larsson da başka birşey öğrenmek istedi:

«Kapı içeriye doğru mu açılıyor, yoksa dışarıya doğru mu?»

Kız biraz düşündükten sonra karşılık verdi:

«İçeriye doğru.»

«İyi biliyor musunuz?»

«Evet.»

Bu defa Martin Beck.

«Arka tarafta kaç daire var acaba?» diye sordu.

«Hımm, dört tane filan olsa gerek.»

«Zemin katta ne var?»

«Bir iş yeri.»

«Pencerelerden apartmanın giriş kapısı görülüyor mu?» diye sorarak, Gunvald Larsson yine söze karıştı.

«Hayır.»

«Haydi bakalım gidelim.»

Ve Gunvald Larsson ayağa kalktı,

Genç kız da kalkmak üzere harekete geçti, ama Melander ikisini de durdurdu.

«Bir dakika durun bakalım.»

Hepsi birden susmuşlardı. Larsson merakla Melander'in yüzüne bakıyordu.

«Artık gidemez miyim? Ama bana söz vermiştiniz.» diye, kız direndi.

«Elbette gideceksiniz, daha önce doğru söyleyip söylemediğinizi kontrol edeceğiz. Hem, bir sorum daha var.»

«Evet, nedir?»

«Şu anda yalnız değil sanırım, öyle mir»

Genç kız yavaş bir sesle,

«Evet, yalnız değil,» diye karşılık verdi. Gunvald Larsson ise başka bir soru sordu: «Peki, adınızı öğrenebilir miyiz?»

«Size ne? Öğrenmeseniz de olur sanırım.»

Gulvald kızmıştı:

«Haydi, def edin artık şunu.»

Melander ayağa kalkarak öteki odanın kapısını açtı.

«Rönn, bir dakika, bak burada bir bayan var. Bir müddet için senin odanda beklemesi mümkün mü?»

Rönn kapıya geldi. Gözleri ve burnu kızarmıştı.

Bir süre baktıktan sonra «tabii,» diyerek karşılık verdi.

Gunvald Larsson da:

«Kusura bakma, rahatsız ettik,» diye homurdandı.

«Bir şeref konuğu mu?»

«Eh, öyle de diyebiliriz.»

Melander kapıyı iyice açarak kıza döndü:

«Buyrun.»

Genç kız yerinden kalkarak Rönn'ün odasına doğru yürüdü. Ama tam kapıya gelince durdu, Gunvald Larsson ve Martin Beck'e soğuk soğuk bakmaya başladı.

Bu ikisinden pek hoşlanmamış olduğu belliydi. Durumu sezen Martin Beck, bunun psikolojik bir eğitim eksiğinden ileri geldiğini düşünüyordu.

Genç kız daha sonra Melander'e dönerek,

«Onu kim yakalayacak?» diye sordu.

Melander dostça bir tavırla karşılık verdi:

«Tabii ki, biz. Ne diye polis olduk sanıyorsunuz?»

Kız hâlâ olduğu yerde duruyor ve gözlerini Melander'den ayıramıyordu.

«Tehlikelidir.»

«Yani nasıl?»

«Çok tehlikelidir. Size karşı silah kullanabilir. Mutlaka benim hakkımdan gelecektir.»

«O kadar kolay değil,» diyerek, Gunvald Larsson söze karıştı.

Fakat kız Larsson'a bakmadı bile.

«İkisi otomatik olmak üzere tam üç tabancası var, üstelik hepsi de dolu. Şey diyor..»

Martin Beck konuşmuyor ve işi Melander'in yürütmesini istiyordu. Gunvald Larsson'un iki de birde söze karışmasını da hiç istemiyordu.

Melander dostça.

«Ne diyor?» diye sordu.

«Hiç bir zaman canlı olarak yakalanmayacağım söylüyor. Dediğini de yapar, benden söylemesi.»

«Teşekkür ederim» dedikten sonra, Melander kızın arkasından kapıyı kapattı.

Gunvald Larsson şaşkın şaşkın, «Vay anasını,» diyerek söyleniyordu.

Martin Beck neşeyle bağırdı:

«Evet beyler, savcılığımızın son tahkikatı bitmiştir. Şehirin planını getirin bakalım.»

Melander'in kısa bir telefon konuşmasından sonre plan getirilmişti.

«Hoşa gitmeyecek şeyler olabilir,» dedi, Martin Beck.

Gunvald Larsson da,

«Zaten yeteri kadar tatsız bir iş,» diyerek tamamladıktan sonra, masasının çekmecesinden beylik tabancasını çıkarttı ve bir an avcunun içinde tarttı. Birçok İsveç polisinin yaptığı gibi, Martin Beck de silahını koltuk altında taşırdı. Ama Gunvald Larsson tabancasını özel bir tokayla pantolonunun kemerine tutturmayı severdi. Silahı kalçasının üstüne doğru sarkan kılıfa yerleştirdikten sonra 'Martin'e döndü:

«Okey, ben gidiyorum. Sen de gelecek misin?»

Martin Beck, düşünceli düşünceli Larsson'a baktı. Kendisinden hemen hemen on santim kadar uzun boyluydu, ayağa kalktığı zaman ürkütücü derecede iri gözüküyordu.

Gunvald Larsson ağır ağır konuşmaya başladı:

«Tek çare, bizzat benim gidip yakalamam. Başka türlü olmaz. Düşünebiliyor musun, köpek sürüsü gibi bir yığın polis, kapılan ve avluyu tutmuş, herif de içerden çılgın gibi üstümüze ateş ediyor. Sen ya da Milli Emniyet'ten başka bir polis şefi, hatta kral gelmiş, olay yerine elinde megafonla sesleniyor: Sarıldınız. Hiçbir şekilde karşı koymayın.»

«Anahtar deliğinden göz yaşartıcı gaz sıkabiliriz,» dedi, Melander.

«Bu da iyi bir fikir. Ama yine de hoşuma gitmedi. Çünkü anahtar iç taraftaki delikte olabilir. Cadde de birkaç sivil arkadaş tertibat alır, iki kişi de eve gider en iyisi bu. Eh Martin, sen de geliyor musun?»

«Elbette!»

Aslında, Kollberg'in yanında olmasını istiyordu ama, bu iş Larsson'un işiydi.

Luntmakar caddesi, Morrmalm semtinde bulunan upuzun ve dar bir caddeydi. Kenarında genellikle eski evler vardı. Güneyde Brunns caddesiyle, kuzeyde ise Öden caddesiyle birleşiyordu. Cepheye bakan evlerin altında bakımlı ve büyük mağazalar, arka taraflarda ise ucuz ucuz kiralık evler vardı.

On dakika sonra oradaydılar.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YANIMIZA gerekli araçları alsaydık, kapıyı saniyede uçururduk,» diye, hayıflandı, Gunvald Larsson.

«Evet,» diyerek Martin Beck onu doğruladı.

Arabayı Radmans caddesinde bırakarak köşeyi döndüler. Kaldırımlarda ve 57 numaranın girişinde birkaç sivil meslektaş tertibat almışlardı. Yine de halktan hiç kimse durumun farkına varamamıştı.

Gunvald Larsson, «içeri gireceğiz...» diye söze başladıktan sonra, birden sustu. Herhalde Martin'in, kendisinden çok daha kıdemli ve tecrübeli bir polis olduğunu hatırlamıştı. Saatına baktıktan sonra yeniden konuşmaya başladı:

«Yarım dakika arayla girelim ha? Ne dersin?»

Martin Beck başını salladı ve caddenin karşı 'tarafına geçti. Saat tamircisi Gustav Blomdins'in vitrinindeki eski, hamarat saatlara bakarak, otuz saniyenin geçmesini bekledikten sonra topuğunun üstünde hızla dönerek sağına soluna bakmaksızın karşıya geçti ve 57 numaranın kapısından içeriye daldı.

Pencerelere filan bakmadan avluya girdi ve önündeki birkaç basamağı hızla, ama sessizce çıktıktan sonra, arkadaki dairelere ulaşmış oldu. Zemin kattaki iş yerinden makine sesleri geliyordu.

Dar ve uzun kapının üzerinde gerçekten de SÎMONSSON yazılıydı. Evin içinden en ufak bir ses bile duyulmamaktaydı. Gunvald Larsson kapının sağ tarafında duruyor ve parmaklarıyla tahta kaplamasını yokluyordu.

Soran gözlerle Martin Beck'e doğru baktı.

Martin, birkaç saniye kadar kapıyı süzdükten sonra başını salladı, kenara çekilerek duvara yaslandı.

Gunvald Larsson’un ayakkabılarının altı lastik olduğu için boyuna ve kilosuna rağmen gürültü çıkarmadan hareket edebiliyorduSağ omzu duvara dayalı bir vaziyette birkaç saniye kadar kımıldamadan olduğu yerde kaldı. Anahtarın iç taraftaki delikte olduğuna kanaat getirmişti. Rolf Lundgren’in özel hayatı birkaç saniye sonra özel olma niteliğini yitirecekti. Martin Beck tam bunlan düşünürken Gunvald Larsson 98 kiloluk bedeninin bütün ağırlığıyla kapıya yüklendi.

Kapı çatırdayarak açıldı. Kilit ve üstteki menteşe kırılmıştı. Larsson, kapıyla birlikte odadan içeriye düştü. Hemen yarım metre kadar arkasında ise, elinde beylik tabancasıyla birlikte Martin Beck duruyordu.

Haydut, yatağında sırtüstü yatmaktaydı. Sağ kolunu yanındaki kızın ensesinin altına sokmuştu. Kolunu hızla oradan çekerek kendini yere fırlattı ve elini yatağın altına doğru soktu.

Gunvald Larsson üstüne atladığı sırada tabancayı eline almış, ama doğrultamamıştı.

Gunvald Larsson, avcunun içiyle pek de sert sayılmayacak bir tokat patlattı. Bu yetmişti bile.

Çanta hırsızı elindeki tabancayı düşürüp yere yıkılmıştı. Sol eliyle yüzünü kapatarak oturduğu yerde kaldı.

«Vurma!»

Çıplaktı. Birkaç saniye kadar sonra yataktan çıkmış olan genç kızın üstünde ise sadece bir kol saati vardı. Sırtını yatağın öteki tarafındaki duvara yaslamış korku dolu gözlerle yerdeki tabancaya ve odanın ortasındaki sarışın, irikıyım adama bakıyordu. Örtünmek için en ufak bir hareket yapmıyordu. Bakımlı bir aile kızına benzemekteydi. Kısa kesilmiş saçları, uzun ve çok düzgün bacakları vardı. Körpe göğüslerinin uçları açık kahverengiydi. Göbeğinden nemli apış arasına doğru bir çizgi halinde koyu kahverengi tüyler iniyordu. Koltuk altlarındaki kıllar da sık ve koyu renkliydi. Kalça, göğüs ve kolları ürpertiyle diken diken olmuştu.

Zemin kattaki iş yerinde çalıştığı belli olan bir oğlan çocuğu şaşkın şaşkın, sökülmüş kapıdan içeri bakıyordu.

Martin Beck durumun münasebetsizliğini ve ilginçliğini kavramıştı. Uzun zamandan beri ilk defa dudaklarının kenarında bir gülümseme belirdi. 7.65 lik tabancasını iki çıplak insanın üstüne doğrultmuş, küçük ve aydınlık

bir odanın ortasında duruyordu. Sağ elinde bir metre tutan mavi önlüklü marangoz çırağı da bu manzarayı seyretmekteydi.

Martin, tabancasını yerine soktu. O sırada gelmiş olan bir polis, davetsiz misafiri kapıdan uzaklaştırdı.

Genç kız en sonunda «n'oluyoruz?» diyerek kekeledi.

Gunvald Larsson onu kötü kötü süzdükten sonra,

«Haydi, giyinin!» dedi söylendi Az sonra da sözünü tamamladı: «Tabii giyecek bir şeyiniz varsa...»

Sol ayağıyla yerdeki tabancanın üstüne basmıştı, hâlâ yerde oturmakta olan çanta hırsızına doğru döndü:

«Sen de. Hemen giyinin bakalım.»

Haydut, iri yapılı ve adeleli genç bir adamdı. Kolları ve bacakları san tüylerle kaplıydı. Bütün bedeni güneşte yanmış, yalnız mayosunun kapladığı yer beyaz kalmıştı. Sağ eliyle organını kapatarak doğruldu.

«O allahın cezası orospu yok mu!.»

İkinci bir polis daha gelmiş ve şaşkın şaşkın bakmaya başlamıştı. Kız ellerini ve sırtını duvara dayamış bir durumda hâlâ olduğu yerde bekliyordu. Ama gözlerinden artık sıkıldığı ve kımıldamak istediği belliydi.

Martin Beck, odanın içine göz atınca hasır bir sandalyenin arkalığındaki mavi pamuklu elbiseyi gördü. Sandalyenin üstünde ayrıca bir külot, bir sutyen ve bir file vardı. Yerde de bir çift sandalet duruyordu. Elbiseyi alarak sahibine uzattı. Bu arada, «Siz kimsiniz?» diye sormayı da unutmadı.

Kız sağ eliyle elbisesini aldı. Ama giyinmek için en ufak bir harekette bulunmuyordu. Parlak, kahverengi gözleriyle Martin'i süzdükten sonra konuşmaya başladı:

«Adım Lisbeth Hedvig Maria Karlström. Ya siz kimsiniz?»

«Poüs!»

«Stockholm Üniversitesi'nde modern diller üstüne öğrenim yapıyorum. İngilizceden iki sertifikam var.»

Gunvald Larsson,

«Demek bu yaptığınızı da üniversitede öğrendiniz,» diyerek yine söze karıştı.

«Bir yıldan beri reşitim, ayrıca gebe kalmamak için gereken tedbirleri de alıyorum.»

«Bu adamı ne zamandan beri tanıyorsunuz?» diye sordu Martin Beck.

Genç kız giyinmek için henüz bir harekette bulunmamıştı. Saatine bakarak karşılık verdi.

«Tam iki saat yirmibeş dakikadan beri. Vandis'teki yüzme havuzunda tanıştık.»

Odanın öbür tarafında bulunan suçlu, iç çamaşırlarını ve pantolonu giymekle meşguldü.

Gunvald Larsson ona:

«Bu kılıkta bir bayanın saygısını kazanamazsın,» dedi.

Genç kız bu söze kızmıştı.

«Siz de kaba herifin birisiniz,» diye karşılık verdi.

«Ya, öyle mi?»

Gunvald Larsson bunu, gözlerini haydutun üstünden ayırmadan söylemişti. Zaten bütün bu süre boyunca kıza ancak bir defa bakmıştı. Babaca bir tavırla çanta hırsızına akıl vermekteydi.

«Şimdi güzelce gömleğini giy bakayım... hah oldu. Çoraplarını da... tamam... aferin. Ayakkabılarını da giydin mi, bittii... Çocuklar, götürün bakalım şunu.»

Odaya giren üniformalı iki devriye polisi, bir süre durumu seyrettikten sonra genç adamı götürdüler.

Martin Beck kıza dönerek,

«Haydi, siz de giyinin» dedi.

Genç kız elbisesini çabucak başından geçirdikten sonra hasıı sandalyenin yanına giderek külotunu da giydi. Sandaletlerini ayağına takmış, sütyenini katlayıp filenin iğine atmıştı.

«Niye tutukladınız onu?»

«Bir seks cinayeti yüzünden,» diyerek karşılık verdi, Gunvald Laısson.

Genç kız korkudan bembeyaz olmuştu, soran gözlerle Martin'e baktı. Durumu fark eden Martin Beck, başım 'hayır' anlamında sallayarak Larsson'un söylediğinin doğru olmadığım belirtti. Kızcağız titriyordu.

«Ben de...»

«Hayır, gereği yok. Aşağıdaki polislere isminizi ve adresinizi yazdırın, yeter. Haydi güle güle.»

Ve genç kız gitti.

Gunvald Larsson, Martin Beck'e dönerek şaşkın şaşkın,

«Bıraktın mı onu?» diye sordu.

Martin Beck, «Evet,» dedikten sonra omuzlarını silkerek sözünü tamamladı:

«Her önümüze çıkanı toplayacak değiliz ya.»

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

SUÇLU, saat beşbuçuğa kadar, yani yakalanmasından beş saat kadar sonra bile, adının Rolf Evert Lundgren olduğundan başka birşey söylememişti.

Hep birlikte oturmuşlar, karşılıklı yemek yemişler, sigara içmişlerdi. Ses alma cihazının makaraları dönüp durmuş, ama şoför ehliyetinde de yazılı olduğu gibi, adının Rolf Evert Lundgren olduğundan başka hiçbir şey öğrenememişlerdi ondan.

Martin Beck, Melander, Gunvald Larsson, Kollberg ve Rönn durmaksızın sormuşlardı. Sonra hizmet işleri müdürü olan Hammar da gelmiş ve Lundgren'le özel olarak konuşmuştu. Yine de ehliyetinde de yazılı olduğu gibi, isminin Rolf Evert Lundgren olduğundan başka birşey öğrenememişlerdi. Bir de Rönn'ün, mendiliyle ağzım kapatmadan hapşırmasının onu rahatsız ettiğini anlamışlardı.

Kendisine kalsa bütün sorgusu boyunca ya da mahkemede hatta cezaevinde yatarken bile suçunu inkâr edebilirdi. Ama evinde, sadece iki otomatik tabanca ve bir Smith Wesson 38'den başka bir yığın şey daha bulunmuştu. Sözgelişi bir muşta, o kırmızı mendil, ikibin kadar preludin hapı, bir yığın çalınmış fotoğraf makinesi. Bütün bunlar hırsız olduğunu zaten yeteri kadar ortaya koymaktaydılar, ama ondan öğrenmek istedikleri birçok şey daha vardı.

Saat altıda Rolf Evert Lundgren, Devlet Cinayet Masası'ndan, Komiser Martin Beck ve Stockholm polisinin önde gelen sivillerinden Fredrik Melander'le birlikte kahve içti. Üçü de ikişer parça şeker aldılar, üçü de yorgun ve sıkıntılı bir durumda kahvelerini yudumladılar.

«Eğer hep bununla uğraşacaksak, bugünlük paydos edip evlerimize gidelim, daha iyi» dedi, Martin Beck.

«Ne demek istediğinizi anlayamıyorum.»

«Afedersiniz ama, aptalca olan birşey...»

«Hemen söyleyim ki, bana güvenmeyin.»

Martin Beck karşılık vermedi, sessizce tutukluyu seyretmeye başladı. Melander de konuşmuyordu.

Martin Beck, saat altıyı çeyrek geçe, soğumuş olan kahvesini bitirdi ve mukavva fincanı bükerek çöp kutusuna attı.

Her türlü yolu denemişlerdi. Dostlukla, zorla, mantıkla konuşturmaya çalışmışlar, inandırmaya ya da gafil avlamaya uğraşmışlardı. Ona bir avukat tutmayı teklif etmişler ve en az on kere de, birşey yemek isteyip istemediğini sormuşlardı. Dövmekten başka denemedikleri yol kalmamıştı. Gerçi Gunvald Larsson birkaç kere kendini zor tutmuştu ama, bir yarar sağlayamayacağını bildiği için zaten yasaklanmış olan bu metodu uygulamaktan vazgeçmişti. Ayrıca, odaya sürekli olarak komiserler ve şefler girip çıktığından onların gözü önünde böyle birşey yapmanın doğru olmayacağını düşündü. Sonunda öylesine sinirleri bozuldu ki, çıkıp gitmekten başka çaresi kalmamıştı.

Altıbuçukta Melander eve gidince, ondan boşalan yere Rönn oturdu. Rolf Evert Lundgren, Rönn’e dönerek.

«Şu kirli mendilinizi cebinize sokun, bana da nezle bulaştıracaksınız,» diye söylendi.

Normal bir polis zekâ ve inceliğine sahip olan Rönn, bir kere daha hapşırdıktan sonra bir an için bu fırsatın, polisiye tarihine yeni bir sorguya giriş usulü kazandırabileceğini düşündü. Ama sonra bu fikrinden vazgeçti.

Martin Beck’se, normal olarak suçlunun uyuması gerektiğini düşünüyor, ama bütün bir gecenin de ziyan olmasını istemiyordu. Yeşil bir gömlek ve haki bir pantolon giymiş olan tutuklu da yorgun olduğunu ya da uyumak istediğini söylememişti. Buna rağmen eninde sonunda uykusu gelecekti elbette.

«Öğleden önce buraya gelmiş olan o bayan...»

Bu sırada Rönn bir daha hapşırdığı için sözünü tamamlayamadı.

«O yok olası orospu,» diye söylendi ve sustu adam. Bir süre sonra yeniden başladı:

«Beni sevdiğini ve benim de ona ihtiyacım olduğunu söylüyor.»

Martin Beck başını salladı. Aradan birkaç dakika geçtikten sonra, tutuklu yeniden konuşmaya başladı.

«Ama ben onu sevmiyorum. Ona bir bit kadar bile ihtiyacım yok.»

Martin Beck, üstüne gitmemek en iyisi diye düşündü ve sesini çıkarmadı. Tutuklu konuşmasına devam ediyordu.

«Ben temiz ve iyi kızları severim. Daha çok güvenilir ve ağzısıkı bir dosta ihtiyacım var. Ama. gittik gittik de bu kıskanç orospunun eline düştük.»

Sessizlik...

Lundgren jöne kendi kendine «orospu!» diyerek söylendi.

Ve sessizlik...

«Sadece bir tek şeye yarar o!»

Martin Beck içinden, ‘elbette, başka ne olacaktı sanki’ diye düşündü.

Tutuklu otuz saniye kadar sonra yeniden konuştu :

«Okey!»

«Tamam mı? Konuşacak mıyız artık?»

«Okey. Ama önce birşey belirtmek istiyorum. Pazartesi günü o kaldırım güvercinini de yanıma almıştım, yani o gün nerede olduğumu ispat edebilirim.»

«Bunu çoktan biliyoruz,» diye karşılık verdi, Rönn.

«Bak hele, demek söyledi.»

«Elbette söyledi.»

Martin Beck şaşkınlıkla Rönn’e baktı. Çünkü Rönn şimdiye kadar bunu kendisine açmamıştı.

«Sevindirici birşey. Böylece Lundgren her türlü şüpheden kurtulmuş oluyor.»

«Tabii,» diyerek Rönn, Martin’i doğruladı.

Bu defa Martin; tutukluya döndü.

«Artık konuşmaya başlayabilir miyiz?»

Adamın suratı asıldı.

«Siz değil.»

«Ne demek istiyorsunuz?»

«Yani sizinle değil, sizinle konuşmak istemiyorum.»

«Peki, kiminle konuşmak istiyorsunuz?»

«Beni yakalayan o iri herifle.»

«Gunvald nerede?»

Rönn içini çekerek,

«Eve gitti.» diye karşılık verdi.

«Hemen telefon et, şu halde.»

Rönn yeniden içini çekti. Martin Beck bunun nedenini anlamıştı. Larsson şehrin ta ucunda, Bollmora'da oturuyordu.

«Biraz dinlenmeye ihtiyacı var. Oldukça hareketli bir gün geçirdi. Baksana, müthiş bir gangsteri enseledi adamcağız.»

Lundgren, Rönn'ün kendisiyle alay etmesine kızmıştı.

«Kapa çeneni be.»

Rönn bir kez daha hapşırdıktan sonra telefona doğru yürüdü.

O sırada yan odada bulunan Hammar, Martin Beck'i çağırdı. Martin yanına gider gitmez de,

«Ne dersin, bu Lundgren denilen herif katil olabilir mi?» diye sordu.

«Rönn bu sabah o kızın ifadesini almış. Söylediğine bakılırsa Tanto parkında cinayet sırasında birliktelermiş. Ama cuma günü için, yani Vanadis cinayeti için kesin birşey söyleyemem.»

«Bunu biliyorum canım, asıl öğrenmek istediğim senin ne düşündüğün.»

Martin Beck biraz durduktan sonra karşılık verdi:

«Ben onun, aynı zamanda katil olabileceğini sanmıyorum.»

«Yani, katil olamaz diyorsun, ha?»

«Hayır, olamaz. Elindeki delilden başka, tip olarak da öyle bir insan değil. Cinsel bakımdan çok normal.»

«Demek öyle?»

Hammar biraz bozulmuş gibiydi. Martin Beck konuşmadan oturmakta olan Rönn ve Lundgren'in yanına döndü.

«Gerçekten hiçbir şey yemek istemiyor musun?»

«Hayır. Beni yakalayan o herif ne zaman gelir?» Ronn önce içini sonra da burnunu çekti.

ON ALTINCI BÖLÜM

GUNVALD Larsson, çağrıldıktan tam otuz dakika sonra geldi. Taksi makbuzunu hâlâ elinde tutmaktaydı. Biraz toparlanmış gibi görünüyordu. Ayrıca, gömleğini de değiştirmişti. Masasına, yani tam tutuklunun karşısına oturdu. Elindeki makbuzu katlayarak sağdaki üst göze koydu. Artık İsveç polisinin yılda ortalama olarak 2 400 000 saat yaptığı mesailerden birine daha başlamaya hazırdı. Tabii emniyetteki kıdemine göre bunun karşılığını alıp alamayacağını bilmek imkânsızdı.

Ancak bir süre sonra sorguya başlayabildi. Ses alma cihazını hazırlamış, not defterini ve kalemini önüne çekmişti. Martin Beck, ‘herhalde tutukluyu biraz daha yumuşatabilmek için oyalanıyor’ diye düşündü. Aslında Larsson’a pek fazla güvenemiyordu. Rönn’ü de gözü tutmamıştı. İşin doğrusu kendine de pek güvendiği yoktu. Kollberg bir işaretle, kaygılı olduğunu belirtti. Hammar’ın ise aksiliği ve sinirleri üstündeydi. Yani hepsi yorgundular, bir de üstelik Rönn nezle olmuştu. Arabalarla ya da yaya olarak devriye gezen mesaideki polisler de çok yorgundular. Belki bir kısmı korkuyordu bile. Ama içlerinde kendini üşütmüş olan sadece Rönn’dü.

Belki şu anda Stockholm’ün merkezinde ve banliyölerinde korku çekmekte olan bir milyon insan vardı.

Ve altı gündür süren amansız takip henüz başarıya ulaşamamıştı.

Üstelik bütün kanunsuzluklara karşı savaşan güçlerin kilit noktası kendileriydi.

Güçlü bir kilit noktası...

Rönn bir kere daha burnunu çekti.

Gunvald Larsson, elini ses alma aracının üstüne koyduktan sonra,

«Eh, artık hazır sayılırız,» diyerek söze başladı.

Tutuklu hayret ve hayranlık dolu bir sesle,

«Siz, demek beni yakaladınız!» dedi.

«Evet, doğru. Ama sakın gururlanıyorum filan sanmayın. Benim işim, mesleğim bu. Hemen her gün sizin gibi bir yaratığı yakalıyorum. Herhalde bir haftaya kalmaz, sizi unuturum bile.»

Aslında söyledikleri büsbütün doğru değildi, ama bu biçimde gösteriş yaparak konuşmaya başlamış olması etkisini hemen gösterdi. Rolf Evert Lundgren adındaki suçlu, şimdi daha çökmüş gibiydi.

Gunvald Larsson ses alma aracını çalıştırdı.

«Adınız?»

«Rolf Evert Lundgren.»

«Doğumunuz?»

«Anlamadım!»

«Terbiyesizleşmeyin lütfen, doğum yeri ve tarihini söyleyin!»

«5 Şubat 1944, Göteborg.»

«Göteborg'un neresinde?»

«Lundby'da.»

«Ailenizin adı?»

Martin Beck içinden, haydi Gunvald, biraz çabuk ol. Bunlar için daha önünde haftalar var. Şimdilik bizi daha çok ilgilendiren önemli şeyleri öğrenmelisiniz' diye, kendi kendine söyleniyordu.

Ama Larsson, kendi usulünce sorguya devam etmekteydi.

«Sabıkanız var mı?»

«Hayır.»

«Islâhanede kaldınız mı?»

«Hayır.»

Martin Beck dayanamayarak söze karıştı.

«Bizi öncelikle ilgilendiren bazı şeyler var.»

Rolf Evert Lundgren öfkelenerek,

«Allah kahretsin! Size ondan başka kimseyle konuşmayacağımı söyledim ya,» diye bağırdı.

Larsson boş gözlerle Martin Beck'e baktıktan sonra devam etti.

«Mesleğiniz?»

«Meslek mi?»

«Eh, herhalde bir mesleğiniz vardır.»

«Ha, evet!»

«Sözgelişi, ne diyebiliriz?»

«İşadamı!»

«Peki, hangi karanlık işleri çeviriyorsunuz bakalım?»

Martin Beck ve Rönn sıkıntıyla birbirlerini süzdüler. Bütün bu konuşmalar boş yere zaman kaybettirecekti. Gerçekten de, şimdilik gereksiz olan bu sorular epeyce zamanlarını almıştı. Gunvald Larsson, ancak bir saat, kırkbeş dakika sonra asıl konuya girdi:

«Bizi öncelikle ilgilendiren bazı noktalara böylece değinmiş olduk.»

«Evet, farkındayım.»

«Biraz önce, 10 Haziran akşamı, yani geçtiğImiz Cuma akşamı Vanadis parkında bulunduğunuzu söylediniz.»

«Evet, öyle.»

«Ve saat 21.15'de de birine saldırdınız.»

«Evet, bu da doğru.»

«Bayan Hildur Magnusson'a.»

«Evet.»

«Saat kaçta parka girdiniz?» diye, Rönn sorguya karıştı.

«Sen kapatsana çeneni be!»

Bunun üzerine Gunvald Larsson tutukluya çıkıştı:

«Terbiyesizleşmeyin bakalım. Evet, kaçta girdiniz parka?»

«Yediye doğru. Belki de biraz geçiyordu yediyi, yağmur hafifleyince evden çıkmıştım.»

«Ve o saattan, Bayan Hildur Magnusson'a saldırana kadar hep parkta kaldınız, değil mi?»

«Evet. Uygun bir av bekliyordum.»

«Bu süre içinde, parkta birtakım başka insanlar da gördünüz tabii, değil mi?»

«Evet, birkaç kişi.»

«Kaç kişi, sözgelişi?»

«On belki de oniki... Ama galiba tam on.»

«Herhalde onları adamakıllı incelemışsinizdir, öyle değil mi?»

«Evet, oldukça iyi inceledim.»

«Tabii onlardan bir iş çıkartıp çıkartamayacağınızı anlamak için?»

«Elbette, tehlikeye atılmaya değer mi, değmez mi diye ölçmem gerekiyordu.»

«Peki, onlardan bazılarım hatırlayabiliyor musunuz?»

«Evet, birkaçını.»

«Kimdi bunlar?»

«Önce iki tane aynasız gördüm.»

«Yani polis!»

«Evet, öyle.»

«Üniformalı mıydılar?»

«Hayır. Sivil.»

«Pekiyi, polis olduklarını nasıl anladınız?»

«Çünkü onları daha önce de en az yirmi otuz kere görmüştüm. Surbrunns caddesindeki karakolun polisleriydi, bazen kırmızı, bazen de yeşil bir arabayla dolaşırlardı.»

Martin Beck içinden, kaç numaralı karakol olduğunu söyleme bari, Gunvald' diye geçiriyordu ki, korktuğu başına geldi.

«Dokuzuncu mıntıkanın polisleri.»

«Evet, demek Surbunns caddesindeki 9. karakol !»

«Polisleri gördüğünüz zaman saat kaçtı?»

«Sekizbuçuk filan, diyebilirim. Yani parka girdikleri zaman.»

«Ne kadar kaldılar içerde?»

«On-onbeş dakika kadar. Sonra da Lill Jans Skogen'e gittiler.» «Bunu nereden biliyorsunuz?»

«Kendileri söylediler.»

«Yaa! Onlarla konuştuğunuzu mu anlatmak istiyorsunuz?»

«O kadar da aptal değilim. Sadece, yanlarında durarak ne konuştuklarını dinledim.»

Gunvald Larsson bir süre sustu. Neler düşündüğünü kestirmek imkânsızdı. Sonra yeniden başladı.

«Başka kimleri gördünüz?»

«Bir delikanlıyla bir genç kız gördüm. Oldukça gençtiler, en fazla yirmi yaşlarında kadar.»

«Ne yaptılar parkta?»

«Birbirlerini okşadılar.»

«Ne yani?»

«Birbirlerini okşadılar diyorum. Daha doğrusu çocuk kızı mıncıkladı.»

«Terbiyesizleşmeyin lütfen.»

«Terbiyesiz değilim ben. Siz soruyorsunuz, ben de gördüğümü anlatıyorum.»

Gunvald Larsson yine ara verdi. Bir süre sonra da sert bir sesle yeni bir soru sordu.

«Parkta bulunduğunuz sırada bir cinayet işlenmiş olduğunu biliyor musunuz?»

Lundgren alnını tuttu. Kaç saattan beri ilk defa sinirli ve çaresiz bir görünüşü vardı.

«Evet, gazetede okudum.»

«Ee, sonra?»

«Ama ben katil değilim. Yemin ederim ki, hiçbir zaman böyle birşey yapmadım, öyle insan değilim ben.»

«Demek küçük kızın başına gelenleri okudunuz! Dokuz yaşındaydı, ismi de Eva Carlsson’du. Kırmızı bir eteklik ve çizgili bir kazak giymişti.»

Gunvald Larsson, not defterini önüne çekerek baktıktan sonra devam etti.

«Siyah, tahta ayakkabıları vardı. Böyle bir kız çocuğu gördünüz mü?»

Lundgren karşılık vermedi.

Yarım dakika kadar sonra Larsson sorusunu tekrarladı.

«O çocuğu gördünüz mü diyorum?»

Tutuklu uzun bir süre düşündükten sonra karşılık verdi.

«Evet, yanılmıyorsam öyle bir çocuk gördüm »

«Nerede gördünüz?»

«Sveaveagen'in yakınındaki çocuk bahçesinde.»

«Ne yapıyordu?»

«Salıncakta sallanıyordu.»

«Kim vardı yanında?»

«Hiç kimse yoktu, yalnızdı ben gördüğümde.»

«Saatim hatırlayabilirmisiniz?»

«Eh, şöyle böyle... tam benim parka girdiğim sıralarda.»

«Daha kesin söyleyin.»

«Yediyi on geçe ya da biraz daha sonra filan.»

«Yalnız olduğundan da eminsiniz değil mi?»

«Evet.»

«Kırmızı bir etekliği ve çizgili bir kazağı olduğundan da emin misiniz?»

«Hayır. Yani, pek bilemiyorum. Ama...»

«Ama ne?»

«Galiba öyle birşeyler giymişti.»

«Siz onunla konuştunuz mu?»

«Hayır hayır, Tanrı korusun!»

Martin Beck artık dayanamamıştı:

«Bırak da kendi anlatsın be Gunvald. Biraz düşünmesi gerek elbette.»

Tutuklu, sıkıntılı bir biçimde Martin Beck'in yüzüne baktı Bakışlarında yorgunluk ve hatta biraz da korku okunuyordu. Eski küstahlığından eser kalmamıştı.

Martin Beck içinden, 'aman sakın birşey sorma, Gunvald' diye yalvarıyordu.

Neyse ki Gunvald Larsson hiçbir şey sormadı.

Tutuklu başını ellerini arasına alarak birkaç dakika konuşmaksızın oturduktan sonra,

«Hep düşündüm bunu, hemen her gün,» diye kendi kendine mırıldandı,

«Onu hatırlamaya çalıştım. Çünkü parka girdikten hemen sonra görmüştüm çocuğu. Evet, saat yediyi on ya da onbeş dakika filan geçiyordu. Aşağıda, yani çocuk bahçesinin orada çalışmak istemiyordum, anlarsınız. Çünkü orası Sveaveagen caddesine çok yakındır. Bu yüzden kızı iyice görememiştim. Su kulesinin oradaki çocuk bahçesinde olsaydı herhalde daha dikkatli bakardım.»

«Orada da gördünüz mü çocuğu?»

«Hayır hayır...»

«Peki, peşinden gittiniz mi?»

«Hayır canım, hayır. Anlamaya çalışın lütfen, onunla ilgilenmedim bile, sadece...»

«Sadece ne?»

«O akşam park çok kalabalık değildi. Hava da berbattı, her an yağmur boşanabilirdi. Hatta ben bile eve dönmeyi düşünüyordum ki, o pasaklı karı çıka geldi... Yalnız...»

«Evet?»

«Diyeceğim, çocuğu saat yediyi çeyrek geçe filan gördüm işte.»

«Bunu az önce de söylemiştiniz. Kiminle gördünüz onu?»

«Hiç kimseyle görmedim. Yalnızdı... Ben... ben daima çok dikkatli çalışırım. Elbette enselenmek istemiyordum, bu yüzden de herkesi dikkatle incelerim.. Yani, demek istediğim şu, belki katil parkta görmüş olduklarımdan biriydi.»

«Parkta gördüklerinizi tekrarlarmısınız?»

«O iki aynasız işte!»

«Polis, demek istiyorsunuz herhalde.»

«Canım, her neyse... Bir tanesi kızıl saçlıydı ve bir yağmurluk giymişti. Ötekinin başında da bir kasket ve sırtında spor bir elbise vardı, zayıf yüzlüydü.»

Rönn kendi kendine, Axelsson ve Lind, diye düşündü.

«Oldukça iyi bir gözlemcisiniz,» diyerek söze karıştı, Martin Beck.

«Evet, gerçekten öylesiniz,» dedikten sonra Gunvald Larsson sorguya devam etti!

«Haydi, ötekileri de anlatın bakalım.»

«O iki aynasız... Hayır, Allah kahretsin, sözümü kesmeyin artık... ayrı ayrı yollardan parkın içine girdiler, onbeş dakika kadar sonra da çıkıp gittiler. Ama çocuğu daha önce görmüştüm, en azından birbuçuk saat önce.»

«Evet?»

«Sonra o iki genç geldi, hani birbirleriyle sevişen o iki genç. Ama bu da daha sonraydı. Bir süre arkalarından gittim, hatta bir ara onlara saldırmayı bile düşündüm.»

«Saldırmayı mı?»

«Evet, yani... hayır, yemin ederim ki cinsel bir amaçla değil. Kızın, siyah beyaz desenli kısacık bir elbisesi, çocuğun da mavi bir montu vardı. Paralı insanlar oldukları belliydi, ama kızın elinde çanta yoktu.»

Sustu. Gunvald Larsson, Martin Beck ve Rönn beklemeye başladılar.

«Bir de, beya2 file bir külotu vardı.»

«Peki, kendinizi göstermeden nasıl görebildiniz bunu?»

«Ohoo, kız yağmurun bile farkında değildi. Benim yerimde bir suaygırı olsaydı onu bile göremezdi. Kendilerini kaptırmışlar yani işi adamakıllı ilerletmişlerdi bile, hem...»

Birdenbire sustu. Sonra da Martin'e dönerek,

«E senin katil ne zaman ortaya çıkmış?» diye sordu.

«Sekizbuçukta» dedi, Martin.

Bunun üzerine, tutuklu sanki bir zafer kazanmışçasına neşe içinde konuşmaya başladı:

«Tamam. Zaten yarım saat önce de o polisler gitmişlerdi. Birbirleriye sevişen iki genç de hemen hemen saat sekize çeyrek kaladan çeyrek geçeye kadar filan parkta kaldılar. İlk başta arkalarından gitmiştim, ama sonradan vazgeçtim. Orada durup da o iğrenç koklaşmalarını mı seyredecektim. Tanrı korusun. Ama onlar geldikleri sırada kız çocuğu yerinde yoktu. Yani ne gelirlerken, ne de giderlerken çocuk bahçesinde bulunmuyordu. Eğer orada olsaydı, kesinlikle görmem gerekirdi.»

Artık polislere gerçekten yardım etmek istediği belli oluyordu.

«Demek, saat yediyi çeyrek geçe çocuk bahçesinde oynamaktaydı, ama sekize çeyrek kala yok olmuştu?»

«Evet, tamam.»

«Peki siz bu süre içinde ne yaptınız?»

«Çevreyi seyrettim diyebilirim. Sveaveagen'le Frej caddesinin birleştiği yerde duruyor ve böylece o yandan gelerek parka girenleri görebiliyordum.»

«Bir dakika lütfen, bütün bu süre içinde on kişi görmüş olduğunuzu söylemiştiniz?»

«Evet, hemen hemen o kadar.»

«tki polis, bir çift sevgili, soyduğunuz yaşlı kadın ve çocuk. Hepsi ancak altı eder.»

«Ha, bir de köpeğini gezdirmekte olan bir adamın peşinden gittim. Ama adam Stefan kilisesinin çevresinde ve oraya giden yolda dolaştı. Herhalde köpeğinin bir ağacın altına becermesini filan bekliyordu.»

«Ne yandan gelmişti?»

«Sveaveagen'den, büfenin bulunduğu yönden. Yani o kısmı, genç kızla o erkek gelmeden önce incelemiştim. Adam... Bir dakika bakayım... Evet; büfenin yanından doğru geldi. Yanında da o tüylü küçük köpeklerden cins bir köpek vardı. İşte o sırada kız çocuğu hâlâ oynamaktaydı.»

«Emin misiniz?» diye sordu, Gunvald Larsson.

«Evet, bekle bir dakika, acele etme. Neyse, orada bulunduğu süre içinde adamın peşinden ayrılmadım. Zaten onbeş dakika kadar sonra da çıkıp gitti. O gittiği sırada kız çocuğu ortadan kaybolmuştu!»

«Başka kimi gördünüz?»

«Birkaç tane de zavallı aylak gördüm. Ama tabii, bunlar beni ilgilendirmiyordu. Galiba hepsi hepsi üç kişiydi ve dosdoğru parkın içinden geçip gittiler.»

«Lütfen, biraz daha iyi hatırlamaya çalışın.»

«Çalışıyorum tabii. Bunlardan ikisi birlikte yürüyorlardı. Sveaveagen yönünden gelip su kulesine doğru çıktılar.»

«İkisinin birlikte olduğundan emin misiniz?»

«Evet evet, beraberdiler; çünkü onları da daha önce bir iki kere görmüştüm. Hatta şimdi daha iyi hatırlıyorum, yanlarında bir şişe içki de vardı galiba. Sonra da öbür ikisi geldi, hani o koklaşan çift, file külotlu kızla erkeği. Sonra...»

«Evet?»

«Başka birini daha gördüm. Yanılmıyorsam o, öteki yönden geliyordu.»

«Sizin deyiminizle, 'zavallı bir aylak' mıydı o da?»

«Evet. İlgi çekmeyecek, daha doğrusu benim ilgimi çekmeyecek biriydi. Su kulesinden aşağıya doğru geliyordu. Evet, şimdi daha da iyi hatırladım. Bana kalırsa, Ingemars caddesindeki merdivenleri hızlı hızlı çıkmıştı ve ters yönden de aşağıya iniyordu.»

«Aşağıya mı iniyordu?»

«Evet. Sveaveagen'e doğru gitti.»

«Ne zaman görmüştünüz onu?»

«Köpekli adamın gitmesinden hemen sonra.»

Sustular. Ama hepsi, Lundgren'in en son söylediği şeyin önemini çoktan kavramışlardı.

Bunu en son kavrayansa, Rolf Evert Lundgren'in kendisi oldu. Birden gözlerini Gunvald Larsson'un gözlerine dikerek bağırdı:

«Hay Allah kahretsin!»

Martin Beck, bedeninin herhangi bir yerinde bir damarın hızla titremekte olduğunu duydu.

Bir an sonra da Gunvald Larsson konuşmaya başladı:

«Şimdi özetleyelim bakalım: İyi giyimli yaşlıca bir adam köpeğiyle birlikte Sveaveagen yönünden Vanadis parkına girdi. Büfenin ve oyun bahçesinin önünden geçerken kız çocuğu hâlâ orada oynamaktaydı. Köpekli adam on dakika kadar, parkın Stefan kilisesiyle, Frej caddesi arasında kalan kesiminde dolaştı. Bütün bu süre içinde siz de onu izlediniz. Sonra adam geldiği yoldan geri dönüp giderken, çocuk oynamakta olduğu yerde yoktu. Birkaç dakika sonra da öteki adam, su kulesinden aşağıya doğru inerek Sveaveagen yönünden dışarıya çıktı. Adamın, Ingemars yönündeki merdivenlerden su kulesine çıkmış olabileceğini, Sveaveagen yönünden ise

inmekte olabileceğini söylediniz. Ama siz, köpekli adamın peşinden giderken, o herif pekâlâ Sveaveagen yönünden de parka girmiş olabilir.»

«Evet, doğru.»

Tutuklunun, şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı.

«Çocuk bahçesinin önünden geçerken, kızı kandırarak su kulesinin yanına doğru götürmüş ve öldürmüştür. Belki siz onu gördüğünüz zaman geri dönmekteydi.

«Evet,» dedikten sonra, Rolf Evert Lundgren ağzını biraz daha açtı.

«Peki, ne yöne doğru uzaklaştığını gördünüz mü?»

«Hayır, sadece parktan çıkmakta olduğunu gördüm, sonra da arkasından bakmadım.»

«Bari onu yakından görebildiniz mi?»

«Evet. Çünkü ben büfenin arkasında dururken, o önümden geçti.»

«Güzel, şu halde tarif edin bakalım, nasıl bir adamdı?»

«Uzun boylu değildi, hatta kısaydı diyebilirim. Oldukça bitkin görünüyordu. Büyükçe bir burnu vardı.»

«Elbiseleri nasıldı?»

«Pek iyi sayılmaz. Gömleği açık pantolonu ise koyu renkti. Koyu gri ya da kahverengi filân. Kravat takmamıştı.»

«Ya saçları?»

«Yanılmıyorsam, oldukça seyrekti ve arkaya doğru taranmıştı.»

«Ceketi yok muydu?» diye söze karıştı, Rönn.

«Hayır. Ne ceketi ne de pardösüsü vardı.»

«Göz rengi?» diye sordu, Gunvald Larsson.

«Mavi diyebilirim, belki de griydi. İyice bilemi

yorum ama, adamın tipine giden bir renkti. Açık renk yani.»

«Kaç yaşlarında gösteriyordu?»

«Hımm, kırkla eli arası. Yanılmıyorsam kırka daha yakındı.»

Gunvald Larsson yeni baştan özetledi:

«Normal bir yapısı olan, kırk yaşlarında bir adam. Orta uzunluktaki seyrek denilebilecek saçları arkaya doğru taranmış. Burnu irice. Mavi ya da

gri gözleri var. Gömleği beyaz ya da benzeri bir renkte ve yakası açık. Pantolonu kahverengi ya da koyu gri.»

Martin Beck'in kafasından belli belirsiz birtakım şeyler geçti.

Gunvald Larsson devam ediyordu:

«Peki, ya ayakkabıları?.. Onlar için de siyah ya da başka koyu bir renk olabilir diyorsunuz. Yüzü yassı ve oval. Tamam, şimdi yapacağımız birşey daha var. Birkaç resme bakacaksınız. Ahlâk zabıtasının albümünü getirin!»

Rolf Evert Lundgren, cinsel suçlar işlemiş olan bütün sabıkalıların resimlerine baktı. Her resmi teker teker inceliyor, ama hep 'hayır' anlamında başını sallıyordu.

Vanadis parkında gördüğü herife benzeyen bir tek resim bulamamıştı.

Sonunda adamın sabıkalılardan olmadığı kesinlikle anlaşıldı.

Hemen hemen gece yarısı olmuştu. Gunvald Larsson tutukluyu göndermeden önce son bir kere konuştu.

«Önce birşeyler yemenizi sağlayacağız. Sonra da yatıp uyumaksınız. Sabaha yine görüşürüz. Yardımınız için teşekkürler.»

Gunvald Larsson oldukça neşeli görünüyordu.

Tutuklu, götürülmeden önce ona doğru dönerek karşılık verdi.

«Hay Allah, o domuz herifle karşılaşmış olduğumu düşündükçe...»

Sesi neşeli ve dostça çıkıyordu. Oysa, daha oniki saattan kısa bir süre önce elinde imkân olsaydı, Martin Beck ve Gunvald Larsson'u göz kırpmadan öldürebilirdi.

Martin Beck bunları düşünüyordu. Düşündüğü öteki şey de, adamın tarifinin pek te açık olmadığıydı. Çünkü bu tarife uygun binlerce insan bulunabilirdi, ama yine de bulundukları noktadan bir adım daha ilerlemiş sayılırlardı. Ve amansız takip başlayalı artık altı günden fazla olmuştu...

Başka bir düşünce daha Martin'in kafasını kurcalıyor ama onu tam olarak toparlayamadan silinip gidiyordu.

Martin Beck, Gunvald Larsson ve Rönn, ayrılmadan önce birer fincan kahve içtiler ve sorgunun sonuçlarını bir daha gözden geçirdiler. Sonunda Gunvald, «Ne dersiniz, çok mu uzun sürdü?» diye sordu.

«Evet,» diye karşılık verdi, Martin Beck.

«Ben de öyle düşünüyorum,» dedi, Rönn de.

Gunvald Larsson bilgiç bir tavırla konuşmaya başladı:

«Ama biliyor musunuz, işi ta başından alarak ağır ağır açmaya ve böylece bir bakıma güven verici bir ortam sağlamaya çalıştım.»

«Yaa, bak hele,» demekle yetindi, Rönn.

«Doğru söylemek gerekirse ben aynı kanıda değilim, böyle bir soruşturma, daha kısa bir süre

içinde de yapılabilirdi,» diye Martin Beck düşündüklerini açığa vurdu.

Sonra da evine gidip bir fincan kahve daha içerek, yatağına uzandı.

Karanlıkta yatıyor ve düşünüp duruyordu. Ama düşüncelerini bir türlü toparlayamadı...

ON YEDİNCİ BÖLÜM

MARTIN BECK, ertesi sabah uyandığı zaman da kendine gelememişti. Yine de, gece yarısı içmiş olduğu kahveye rağmen uyuyabildiği için şükrediyordu. Gördüğü kâbuslar yüzünden ikide birde korkuyla sıçradıktan sonra midesine saplanan bir ağrıyla uyanmıştı.

Kahvaltı sırasında karısıyla bir hiç yüzünden adamakıllı tartışmışlardı. Çekişme o kadar basit birşey yüzünden çıkmıştı ki, evden ayrıldıktan beş dakika sonra, niçin dalaştıklarını unutmuştu bile. Zaten tartışma sırasında da çok silik kalmış ve karısının durmaksızın konuşmasına boyun eğmişti.

Yorgun ve bedbin bir halde Stockholm'ün güneyiyle kuzeyini birleştiren Slussen metrosuna bindi. İndikten sonra Midsommarkransen'den geçerek en kısa yoldan kendi bürosuna gitti. Arabasıyla işe gitmekten inatla sakınıyordu, oysa Bergamossen'den Stockholm'ün güneyine, yani bürosunun bulunduğu yere giden yol oldukça iyiydi. Üstelik böyle yapsa zaman da kazanacaktı. Karısıyla sık sık tartışmalarına yol açan nedenlerden biri de işte buydu. Devletin, kendi arabalarını kullanan polislere kilometre başına 46 üre harcırah ödediğini öğrendikten sonra bile bunu yapmaktan genellikle sakınıyordu.

Martin Beck, asansörle üçüncü kata çıktı, kapıdaki nöbetçiyi selâmladıktan sonra odasına girdi. Masasının üstündeki bir yığın evrak arasından Kungsholm caddesindeki büroya götüreceklerini seçmeye başladı.

Aralarında bir de kartpostal vardı. Üzerinde, bir samanlığın önünde duran bir eşekle, elinde portakal ve hurma dolu sepet tutan tombul yüzlü, kara gözlü bir kız resmi görülüyordu. Kart, Mallorca'da yıllık iznini geçirmekte olan, şubenin en genç elemanı Ake Stenstrom'dan gelmişti. Adres yerine, «Martin Beck ve çocuklara,» diye yazılmıştı. Martin, kurşunkalemle alelacele karalanmış olan yazıyı sökmeye çalıştı.

«Bütün güzel kızların nereye kaybolduklarını mı merak ediyorsunuz? Herhalde benim burada olduğumu öğrendiler. Ama sizler, bensiz ne yapıyorsunuz acaba? Pek iyi durumda olduğunuzu sanmıyorum. Fakat dayanın, belki geri dönerim.. Ake.»

Martin Beck gülerek kartı cebine soktu. Yerine oturduktan sonra da, defterden Oskarsson ailesinin numarasını bulup telefonu önüne çekti.

Karşısına Bay Oskarsson çıktı ve karısıyla çocuklarının biraz önce dönmüş olduklarını, eğer onlarla konuşmak istiyorsa hemen gelmesi gerektiğini, çünkü yolculuğa çıkmadan önce yapacak işleri olduğunu söyledi.

Martin Beck bir taksiye atlamış ve on dakika sonra Oskarsson'ların evine varmıştı. Kapıyı Bay Oskarsson açtı, onu aydınlık salona götürerek yer gösterdi. Çocuklar ortada gözükmüyorlar, sadece yan odadan sesleri geliyordu. Bayan Oskarsson, pencerenin önünde ütü yapmaktaydı. Martin Beck'in içeri girdiğini görünce,

«Ah, çok affedersiniz, şimdi bitiririm,» diyerek gülümsedi.

«Sizi yeniden rahatsız ettiğim için çok üzgünüm, ama yola çıkmanızdan önce bir kez daha konuşmak istedim.»

Bay Oskarsson, Martin Beck'i başıyla selâmladıktan sonra, uzun yemek masasının öteki yanındaki deri koltuğa oturarak konuşmaya başladı:

«Tabii ki size yardımcı olmak isteriz, ama karım da ben de hiçbir şey bilmiyoruz. Lena'yla bir daha konuştuk, o da daha önce söylediklerinden başka birşey bilmiyor. Çok yazık...»

Bayan Oskarsson, elindeki ütüyü bırakıp onlara döndü:

«Bence, kızımız böyle bir olaya tanık olmadığı için şükretmemiz gerekir.»

Ütünün fişini çektikten sonra kocasının yanına gelerek, onun oturduğu koltuğun kolluğuna yerleşti. Bay Oskarsson da kolunu karısının kalçasına doladı.

«Acaba oğlunuz Bosse olaya ışık tutacak birşeyler söyledi mi?»

«Bosse mi?»

«Evet. Çünkü Lena'nın söylediğine göre, bir süre onun yanından uzaklaşmış. Belki de Annika'nın peşinden gitmiş ve onu öldüren adamı görmüştür.»

Martin Beck, kendi kendine ne kadar aptalca birşey diye düşünüyordu. Tıpkı bir makine, bir polis raporu gibi konuşuyorum. Bu şekilde, üç yaşında bir çocuğun ağzından neler alabilirim ki?

Ama koltukta oturmakta olan kan koca, Martin Beck'in konuşmasında bir gariplik sezmiyor gibiydiler, herhalde bir polisin bu şekilde konuşması gerektiğini düşünüyorlardı.

«Bir bayan polis gelmiş ve Bosse'yle konuşmuştu. Biliyorsunuz, daha çok küçük.»

«Evet, biliyorum. Ama izin verirseniz onunla bir kere daha konuşmak istiyorum. Bir şeyler görmüş olması mümkündür. Eğer o günü kendisine hatırlatabilirsek...»

«Henüz üç yaşında, daha doğru dürüst konuşamıyor ki. Ne dediğini biz bile anlayamıyoruz bazen.»

Bay Oskarsson kararlı bir sesle söze karıştı:

«Yine deneyebiliriz, polise yardımcı olmamız gerek. Belki Lena, Bosse'ye birşeyler hatırlatabilir.»

«Teşekkür ederim. Çok iyi olur.»

Bayan Oskarsson yerinden kalkarak çocukların odasına gittikten biraz sonra, onları yanına alıp geri dönmüştü.

Bosse, doğru babasının yanına giderek Martin Beck'i gösterdi.

«Kim o?»

Kafasını yamultmuş Martin'i süzüyordu. Ağzının çevresi kir içindeydi. Yanağında bir sıyrık, sarı saçlarla kaplı alnının ortasında da kocaman bir morartı görülüyordu. Gözleri yeşildi.

«Baba, kim o?»

«Bir amca» diye karşılık verdikten sonra, Bay Oskarsson, Martin Beck'e bakarak gülümsedi.

«Günaydın Bosse.»

Küçük, kendisine verilen selâmı anlamamış gibiydi.

Yine babasına dönerek:

«Onun adı ne?» diye sordu.

«Adım Martin, ya seninki ne?»

«Bosse. Senin ad?»

«Martin.»

«Mattin. Adı Mattin.» Bunu öylesine çocuksu bir neşe içinde söylüyordu ki, sanki adamın adının Martin olması pek komiğine gitmişti.

«Evet, demek senin adın da Bosse?»

«Babamın ad Kur, annemi ad... annemin ad, ne?»

Annesini gösterdi. Bayan Oskarsson gülerek oğluna karşılık verdi.

«Aa, bilmiyor musun? Ingrid ya.»

«Ingi.»

Bosse, Martin'in oturmakta olduğu kanapeye doğru giderek tombul ve kirli elini dizine doydu.

«Bugün parka gittin mi?»

Bosse başını sallayarak öfkeli bir sesle karşılık verdi:

«Paykta oynamak yok. Ayaba süymek vay.»

«Evet canım. Sonra, sonra arabaya bineceğiz» dedi, Bayan Oskarsson.

Bosse soran gözlerle Martin Beck'e bakıyordu.

«Sen ayaba süyüyoy musun?»

«Evet, tabii»

Çocuk memnun bir tavırla «Bosse ayaba süyüyoy,» dedikten sonra, Martin Beck'in oturmakta olduğu kanapeye tırmandı.

«Sen parkta hangi oyunları oynuyorsun?» diye sordu, Martin. Ama sesindeki yapmacıklığı kendisi bile sezmişti.

Çocuk yine öfkeli öfkeli.

«Bosse oynamaz, Bosse ayabaya biney,» diyerek karşılık verdi.

«Tabii, tabii binersin arabaya.»

Lena söze karıştı:

«Bugün parka gitmeyeceksin Bosse. Bu amca, en son ne oynadığım soruyor sana.»

Bosse üstüne bastıra bastıra,

«Amca aptal,» diye karşılık verdikten sonra güçlükle sedirden aşağıya indi.

Martin Beck, keşke gelirken bu velete şeker filan alsaydım diye düşünüyordu. Küçük tanığın sempatisini başka türlü kazanamayacağını anlamıştı. Ne çareki şimdiye kadar üç yaşında olan bir tanığın sorgusunu hiç yapmamıştı. Oysa, şimdi küçük bir çikolatanın bile büyük etkisi olurdu.

«Kendisi o kadar aptal ki, herkesi de aptal sanıyor,» diyerek, kardeşini suçladı, Lena.

Bunun üstüne Bosse kızarak kız kardeşine vurdu.

«Bosse aptal değil, Bosse akıllı.»

Martin Beck, ceplerinde küçüğün ilgisini çekecek birşeyin bulunup bulunmadığını düşünüyordu. Birden aklına Stenstrom'un göndermiş olduğu kart geldi.

«Gel bak, sana ne göstereceğim.»

Bosse, Martin Beck'in yanına koşarak, karta merakla bakmaya başladı.

«Mu ne?»

«Bir posta kartı. Ustündekilerin ne olduğunu biliyor musun?»

«At, çiçek, andin.»

«Andin ne?»

«Mandalina demek istiyor,» diye açıkladı. Bayan Oskarsson

Bosse yine, «Andin,» dedikten sonra parmağıyla karttakileri göstermeye başladı.

«Çiçekley, at, kız. Kızın ad ne?»

«Bilmem. Sen biliyor musun?»

«Ulla, kızın ad Ulla.»

Bayan üskarsson Lena'yı dürttü. Lena hemen kardeşiyle konuşmaya başladı.

«Sen; Ulla, Annika, Bosse ve Lena'nın parka gittiklerini ve salıncağa bindiklerini biliyor musun?»

Bu sözler Bosse'nin hoşuna gitmişti.

«Evet; ben, Anika, Ulla, sen salıncağa bindik. Sen donduyma aldın. Sonya?»

«Sonra, hani bir hav hav görmüştük parkta.»

«Hu, Bosse minik hav hav sevmedi. Hav havlaya dokunulmaç, di mi?»

Bay ve Bayan Oskarsson birbirlerine bakıştılar. Bayan Oskarsson ‘tamam, oluyor’ anlamında başını salladı. Martin Beck, çocuğun parktaki o günü hatırlamaya başladığını anlamıştı. Hiç sesini çıkartmadan oturuyor ve küçüğün ipin ucunu kaçırmayacağını umuyordu.

Lena devam etmekteydi:

«Peki sen, Ulla, Lena ve Bosse’nin seksek oynadığını biliyor musun?»

«Tabii. Ulla, Lena seksek oynuyoyBosse de seksek oynay. Di mi, Bosse de seksek oynay.»

Çocuk sorulara neşe içinde ve çabuk çabuk karşılık veriyordu. Sorular ve karşılıklar kalıplaşmış bir biçimde birbirini izliyordu. İki kardeşin, bu oyunu sık sık oynadıkları belli oluyordu. Buna, bir tür ‘soru cevap’ oyunu da denilebilirdi.

«Tabii, Bosse de seksek oynar. Bosse, Ulla, Lena seksek oynadılar. Ama Annika oynamadı.»

«Annika istenıiyoy. Yalnız Ulla, Lena.»

«Peki, Annika’nın kızıp gittiğini biliyor musun?»

«Annika; Lena’yla Ulla aptal diyoy.»

«Annika, Lena’yla Ulla’nın aptal olduğunu mu söyledi? Bunu da mı biliyorsun.

«Annika, Lena’yla Ulla aptal diyoy.»

Bosse bunları söyledikten sonra büyük bir gururla ve üstüne bastıra bastıra sözünü tamamladı:

«Bosse aptal değil.»

«Peki, aptal Lena’yla aptal Ulla seksek oynar» larken, Bosse’yle Annika ne yaptılar?»

«Bosse’yle Annika çaklanbaş oynadılay.»

Martin Beck, soluk almaya bile korkuyordu. Lena nm bundan sonra neler sorması gerektiğini düşünebileceğini sanmaktaydı.

«Annika ve Bosse’nin saklambaç oynadıklarım da mı biliyorsun?»

«Tabii. Ulla, Lena çaklanbaç oynamıyoylay. Ulla ve Lena aptal. Annika kurnaç. Bossa kurnaç.»

Konuşma çok iyi ilerliyordu.

«Amca, kurnaç.»

«Hangi amca?»

«Payktaki amca kurnaç. Bosse'ye bon veydi.

«Parktaki amca Bosse'ye bonbon mu verdi? Aferin, demek bunu da biliyorsun, ha?»

«Amca Bosse'ye bon. Bonbon değil.»

«Bonbon değil mi?»

«Bon!»

«Amca ne dedi? Annika ve Bosse'yle konuştu mu?»

«Amca, Annika yla konuştu. Amca Bosse'ye bon veydi.»

«Annika'yla Bosse amcadan bonbon mu aldılar?»

«Bosse aldı, Annika'ya yok. Yalnız Bosse aldı.»

Çocuk birden Martin Beck'e dönerek,

«Bosse nm bon kutusu vay, senin de vay mı7» diye sordu.

«Hayır, yanımda yok. Parktaki amcadan bonbon kutusu mu aldın?»

Bosse sinirlenerek eliyle sedire vurdu.

«I-ıh be. Bon aldı, bon.»

«Sadece bir tane mi bonbon aldın? iyi miydi barı?»

Bosse bu sefer de Martin Beck'in dizine vurdu.

«Bon yenmeç. Tatlı değil.»

Martin Beck, Bayan Oskarsson'a döndü.

«Bon, ne demek?»

«Bilmiyorum valla. Şeker kâğıtlarına otobüs biletlerine, aklının ermediği ıvır zıvır bir sürü şeye bon der. Ama şimdi bon demekle neyi anlatmak istediğini bende anlamadım.»

Martin Beck yeniden çocuğa doğru eğildi.

«Bosse ve Annika o amcayla ne yaptılar? Oynadılar mı?»

Bosse artık bu 'soru cevap' oyunundan bıkmış gibiydi, yine de böbürlene böbürlene karşılık verdi:

«Bosse, Annika'yı güyemiyoy. Annika aptal. Hep o amcayla oynuyoy!»

Martin Beck ikinci bir defa soru sormak için ağzını açtı ama soramadan kapatmak zorunda kaldı. Çünkü küçük tanık, roket hızıyla odanın içinde koşmaya başlamıştı.

«Beni yakalayamaçsm beni yakalayamaçsm!»

Lena şaşkın şaşkın kardeşine bakarak söylendi:

«Aptal bu çocuk be.»

Bay Oskarsson kızına dönerek,

«Bon demekle ne söylediğini anlıyor musun?» diye sordu.

«Hayır, anlayamıyorum. Ama bonbon demek istemediği açık.»

«Annika'yla birlikte bir adama rastladığı anlaşılıyor.»

Martin Beck içinden, evet ama ne zaman, cuma günü mü, yoksa günlerce önce mi, diye düşünüyordu.

«Onunla, yani o adamla karşılaşmış olması ne korkunç şey,» diye mırıldandı, Bayan Oskarsson.

Kadıncağız korkuyla titriyordu. Bay Oskarsson, karısının sırtını sıvazladıktan sonra Martin Beck'e döndü:

«Daha çok küçük. Bildiği azıcık kelimeyle böyle bir adamı tarif edebileceğini hiç sanmıyorum. »

Bayan Oskarsson başını salladı.

«Beceremez. Hele çok dikkatini çeken birşey olmamışsa, hiç beceremez.»

Kocası devam etti:

«Eğer birinin üstünde siyah bir elbise ya da bir üniforma varsa, Bosse ona kesinlikle amca der. Ama eğer yoksa, ne diyeceği bilinmez. Çocukların her şeye kolay kolay dikkat edemediklerini siz de bilirsiniz. Bosse, yeşil saçlı, kırmızı gözlü ve üç bacaklı bir insan bile görse, bunun anormal birşey olduğunu düşünemez.»

Martin Beck başını salladı:

«Belki de adamın bir üniforması vardı. Çocukla bir de siz konuşsanız, iyi olur herhalde.»

Bayan Oskarsson ayağa kalkarak omuzlarını silktikten sonra, Bosse'nin girdiği odaya doğru ilerledi.

«Hay hay, bir kere de ben deneyeyim bakalım.»

Bayan Oskarsson oğluyla konuştuklarını Martin Beck'in de duyabilmesi için odanın kapısını aralık bırakmıştı. Ama yirmi dakika kadar sonra başka birşey öğrenemeden geri döndü. Çocuk önceden konuşmuştu.

Kadıncağız korkuyla Martin Beck'e bakıyordu.

«Yola çıkamayacak mıyız? Yani, demek istiyorum ki, Bosse... ya da Lena?»

«Kaygılanmayın, istediğinizi yapmakta serbestsiniz,» dedikten sonra, Martin Beck ayağa kalkarak Bay ve Bayan Oskarsson'ların elini sıktı. Tam kapıdan çıkıyordu ki, Bosse hızla koşarak geldi ve bacağına sarıldı.

«Gitme. Otuy, babayla ve Bosseyle konuş!»

Martin Beck kurtulmak istedi, ama çocuk sıkı sıkı sarılmıştı. Onun canını yakmak istemediği ıçm, elini pantolonunun cebine atarak madenî bir para çıkarttıktan sonra, soran gözlerle Bayan Oskarsson'a baktı. Kadın 'tamam' anlamında başını sallayınca parayı çocuğa gösterdi.

«Bak Bosse, elimde ne var!»

Bosse hemen uzanarak parayı aldı.

«Bosse donduyma alacak. Bosse'nin paya vay, donduyma alacak.»

Martin Beck'ten önce dışarı fırladı ve antrede, alçak bir yerde duran ceketini kapıp ceplerini karıştırmaya başladı.

«Bosse'nin paya vay,» diye, sevinç içinde haykırıyordu.

Martin Beck, dairenin çıkış kapısını açarak çocuğa dönüp elini uzattı. Küçük adam ceketini koluna almış duruyordu. Minik elini Martin'e uzatmak için cebinden çıkartırken küçük bir kâğıt parçası yere düştü. Beck, düşen kağıt parçasını almak için eğilince, küçük bağırmaya başladı:

«Bosse bon, amca veydi bon.»

Martin Beck kâğıdı eline alıp baktı.

Bu bir metro biletinden başka birşey degı

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

16 HAZİRAN 1967 Cuma günü değişik şeyler oldu.

Polis, zanlının eşkâlini açıkladı. Ama ne yazık ki bu, bin ve belki binden de çok Stockholm'lunun eşkâline uyuyordu.

Rolf Evert Lundgren, güzel bir uyku çekmişti. Şimdi de kendisine göre birtakım pazarlıklara girmek istiyordu. Eğer polis razı olursa kendi de araştırma çalışmalarına katılacak ve aydınlatıcı bilgiler vermeye devam edecekti. Ama, bu isteği soğuk bir şekilde, geri çekilince, söz cambazlığı yaptı, bir süre mırın kırın etti, en sonunda da kendisine bir avukat tutulmasını rica etti.

Araştırma komisyonundan biri, Lundgren'in henüz zan altından kurtulmamış olduğunu, yani Vanadis parkındaki cinayetin suçlusu olabileceğini ileri sürerek yeniden kuşkuları onun üstüne çekti. Bu yüzden de Gunvald Larsson, bir kadını utandırarak güç duruma düşürürken, başka bir kadınla Kollberg'i çok daha güç durumlara düşürmüştü.

Gunvald Larsson, Vasastadendeki bir evin telefon numarasını çevirdi

«Evet buyurun ben işletmeci Jansson.»

«Günaydın efendim. Ben krimınal polisten Larsson.»

«Kızınızla, yani Majken Jansson'la konuşmam mümkün mü acaba?»

«Bir dakika lütfen, şimdi kahvaltıya oturuyorduk. Majken!»

«...evet alo, ben Majken Jansson.»

Telefondaki ses berrak ve güven dolu bir sesti.

«Ben, kriminal polisten, Larsson.»

«Evet?»

«Dokuz haziran akşamı hava almak için Vanadis parkına gittiğinizi söylemiştiniz.»

«Evet.»

«Hava almaya çıktığınız zaman ne vardı üstünüzde?»

«Ne mi vardı? Bir dakika düşüneyim. Yanılmıyorsam siyah-beyaz bir kokteyl elbisesi giymiştim.»

«Evet, başka?»

«Sandaletlerim..»

«Evet evet, başka?»

«Başka mı? Hiç. Bir dakika baba, sadece ne giy...»

«Hiç mi? Başka birşey yok muydu üstünüzde?»

«Ha... hayır.»

«Yani, demek istiyorum ki, şey... elbisenizin altında ne vardı, demek istiyorum. »

«Evet. Şey vardı... iç çamaşırlarım vardı.»

«Nasıl iç çamaşırlar?»

«Ne demek nasıl iç çamaşırları?»

«Evet, duyduğunuz gibi bu noktayı tam olarak bilmek istiyorum.»

«Elbette ki şey vardı, tabii... yani herkesin giydiği gibi iç çamaşırlar vardı işte.»

«Bilinen iç çamaşırları demekle neyi anlatmak istiyorsunuz?»

«Yani bir sütyen elbette ama siz... siz ne sanıyorsunuz?»

«Hiçbir şey sanmıyorum. Herhangi bir ön yargım da yok zaten, sadece soruyorum.»

«Ve bir de külotum vardı, tabii.»

«Evet. Peki, nasıl bir külottu?»

«Nasıl bir külot mu? Ne demek istediğinizi anlayamıyorum. Elbisemin altında bir külotum vardı yani.»

«Bildiğimiz gibi bir üçgen külot mu?»

«Elbette. Ama afedersiniz ben... ben...»

«Evet nasıl bir külottu bu? Yani ne renkti: Kırmızı mı, siyah mı, mavi mi yoksa tül rengi mi?»

«Şeydi...»

«Evet?»

«Beyaz, file bir külottu. Peki, söyler misiniz kuzum niçin öğrenmek istiyordunuz bunu?»

«Bir tanığın ifadesini mi?»

«Evet. Neyse, yine görüşürüz.»

■

KOLLBERG, kentin eski semtlerinden Gamla Stan'a girdikten sonra arabasını büyük kiliseye çıkan tepenin altında parketti ve daracık dik bir merdiveni hızla tırmanarak bir kapının önüne geldi. Kapıda zil olmadığını görünce de eliyle vurarak kulak kabarttı.

İçerden bir kadın sesi geldi.

«Girin, kapı açıktır.»

Kollberg, sakinleştirici bir sesle, «polis,» diyerek karşılık verdi.

«Diyebilirim ki polislerin bazı işleri çevirmekte özel bir yeteneği..»

«Siz, Lisbeth Hedvig Maria Karlström müsünüz?»

«Evet. Dünkü olay için mi geldiniz?»

Kollberg başım salladıktan sonra çevresine bakınmaya başladı. Oda, yalın rahat bir biçimde döşenmişti. Lisbeth Hedvig Maria Karlstörm'ün sırtında mavi çizgili bir pijama ceketi vardı. Ama bu ceket, ayağında başka birşeyin olmadığını yani alt tarafını göstermeyecek kadar uzun değildi. Yatağından yeni kalkmış olan genç kız kahve pişirmekle meşguldü. Bir çatalla kahve cezvesini karıştırıyordu.

«Ben de yeni kalkmış, kahve pişiriyordum.»

«Çok iyi.»

«Sizi yandaki kız arkadaşım sandım. O da genellikle bu saatta bana uğrar. Kahve istiyor musunuz?»

«Evet, içerim.»

«Otursanıza.»

«Ama nereye?»

Elindeki çatalla henüz düzeltilmemiş olan yatağın yanındaki deri kaplı pufu gösterdi. Kollberg, gösterilen yere ağır ağır oturdu. Kız, bir tepsinin üstüne kahve cezvesiyle iki fincan koydu. Alçak bir servis masasını sol

diziyle Kollberg'in önüne doğru ittikten sonra, elindeki tepsiyi masanın üstüne bıraktı ve bağdaş kurup yatağın üstüne oturdu. Her tarafı meydandaydı. Ve vücudunun kusursuz olduğu bir gerçekti.

«Buyurun.»

«Teşekkür ederim,» diyen Kollberg önüne bakmaya başladı.

Yüzü kızarmıştı, durumdan tedirgin olduğu belliydi. Bu kız ona birini, daha doğrusu karısını hatırlatmıştı.

Genç kız, bir süre onu süzdükten sonra düşünceli bir tavırla,

«Üstüme birşey giyeyim mi?» diye sordu.

«Evet, fena olmaz.»

Kız hemen yerinden kalkıp elbise dolabına yürüdü ve kadife bir pantolon çıkartıp çabucak giydi. Sonra da pijamasının düğmelerini çözerek, onu sırtından çıkarttı. Altında başka birşey olmadığı için üst kısmı çıplak kalmıştı. Gerçi Kollberg'e arkası dönüktü ama, bu pek fazla birşeyi değiştirmiyordu. Kısa bir süre öyle durduktan sonra, üstüne örme bir kazak geçirdi.

«O işin bu kadar çirkin olması...»

Kollberg kahvesinden bir yudum aldı.

«Siz, neyi öğrenmek istiyorsunuz?»

Kollberg, bir yudum daha aldı.

«İşin kötüsü, benim hiçbir şey, en ufak birşey bile bilmemem. Çok çirkin bir olay bu, yani, şu Simonsson olayı demek istiyorum.»

«Adı, Rolf Evert Lundgren imiş.»

«Öyle mi. Bak hele. Görünüşünden böyle birşey... Neyse, demek istediğim o ki, size pek yararlı olamayacağım sanırım. Anlarsınız, buna karşı yapacak birşeyim yok, hele şimdiden sonra...»

Mutsuz bir durumda çevresine bakındıktan sonra ekledi:

«Herhalde sigara içmek istersiniz, ne yazık ki, evde de hiç sigara yok, çünkü ben içmiyorum.»

«Ben de içmem.»

«Güzel. Size yararı olur, olmaz mı bilmiyorum ama, yine de durumu anlatayım: Saat dokuzda Vanadis'teki yüzme havuzunda tanıştık. Sonra da

evine gittik ama, böyle biri olduğunu bilmiyordum tabii.»

Yine de bizim öğrenmek istediğimizi herhalde biliyorsunuzdur.»

«Nedir sizin öğrenmek istediğiniz?»

«Şey... Adamın... Yani, o durumda adamın»

«Nasıl, olduğu, demek istediğim yatakta?..»

Kız, Sıkıntılı bir biçimde omuzlarını silktikten sonra, eline bir bisküvi alıp kemirmeye başladı.

«Anlatılmaz ki bu. Hem zorunluda değilim...»

«Neye zorunlu değilsiniz?»

«Yattığım adamlar hakkında bilgi vermeye zorunlu değilim. Ne bileyim ben, sözgelişi, bir adama çılgınca âşık olsam bile, herhalde sağda solda onun özelliklerini anlatmak istemezdim.»

Kollberg sıkıntılı ve utangaç bir durumda kımıldandı. Bedenine ateş bastığını ve biraz sinirlendiğini hissediyordu. Ceketini çıkartmayı, hatta mümkün olsa üstündeki her şeyi atarak bu genç kadınla yatağa girmeyi bile istiyordu. Gerçi görev sırasında böyle birşey yapmaktan dikkatle kaçınırdı, hele evlendikten sonra... Ama yine de bu, yapmamış olduğu birşey değildi.

«Yine de soruma karşılık vermenizi isterdim. Cinsel bakımdan iyice normal miydi?»

Kız karşılık vermedi.

«Ama bu çok önemli.»

Bunun üzerine Kollberg'in gözlerinin içine bakarak samimi bir tavırla «niçin?» diye sordu.

Kollberg, düşünceli düşünceli karşısındaki genç kadını süzdü. Güç de olsa bir karara varmak zorundaydı. Bu kadınla yatmış olsa arkadaşları pek fazla kınamazlardı onu, ama eğer bu soruya doğru karşılık verirse daha çok kızacaklarını biliyordu. Sonunda kararını vererek konuşmaya başladı:

«Lundgren azılı bir hayduttur. On tane kadar ağır suçu var. Üstelik geçen cuma günü Vanadis parkında bulunduğu sırada küçük bir kız öldürüldü. Bu durumu aydınlatmak zorundayız.»

Genç kadın, kısa süre Kollberg'i süzdükten ve birkaç kere de yutkunduktan sonra konuştu:

«Oh, bunu bilmiyordum. İnanılacak gibi değil» ve parlak kahverengi gözleriyle Kollberg’e baktıktan sonra ekledi.»

«Artık sorunuza karşılık vermek zorunda olduğumu anlıyorum.»

«Evet?»

«Anlayabildiğim kadarıyla tamamen normaldi. Hatta istediğimden de normal.»

«Yani, ne demek istiyorsunuz?»

«Kendimin de cinsel bakımdan normal olduğunu söylemek istiyorum, yani şey,... ben... bu işi seyrek olarak yaptığım için, belki de normal olandan daha fazlasını istiyorum.»

«Tabii, tabii anlıyorum,» diyerek, sıkıntıyla kulağının arkasını kaşıdı, Kollberg. Genç kız içtenlikle onu süzüyordu.

«Havuzun orda sizinle tanışmak için o mu harekete geçti?»

«Hayır, tam tersi.»

Birdenbire yerinden kalkarak Storkyrkan’a bakan pencerenin önüne gitti.

«Evet, evet tam tersi oldu. Bir erkekle tanışmak istiyordum, doğrusunu söylemek gerekirse, büsbütün bu amaçla çıktım evden.»

Omuzlarını silktikten sonra devam etti.

«Bu şekilde yaşıyorum, hem de kaç yıldır bu şekilde yaşıyorum. Eğer isterseniz, size niçin böyle yaptığımı anlatabilirim.»

«Gereği yok.»

Genç kadın elini perdenin üstünde gezdiriyordu

«Bu severek yapıyorum. Yani, bu konuda konuşmayı demek istedim »

Kollberg yine gerekli değil,» diye tekrarladı «Nasıl isterseniz. Söyleyebileceğim tek şey, bana karşı gayet normal davranmış olduğudur. Önceleri çok ilgimi çekmemişti, ama sonradan tam aradığım tip olduğunu anladım.»

Kollberg, kahvesini bitirdikten sonra istemeye istemeye.

«Evet, hepsi bu kadar işte,» dedi.

Kız hâlâ daha pencerenin önünden dönmemişti, arkası dönük bir durumda konuşmasına devam etti:

«Böyle birşeyin olabileceğini, yani başına böyle işler gelebileceğini daha önce de düşünmüştüm. Ama böyle kötü birşey, hoşa gitmeyecek birşey.»

Kollberg sesini çıkarmadı.

«Neyse, bana ders oldu,» diye mırıldandıktan ve perdeyi bir kez daha okşadıktan sonra, kız Kollberg'e döndü.

«Tanışmak için ilk harekete geçen bendim. Bundan emin olabilirsiniz. Eğer isterseniz...»

«Hayır, gereği yok.»

«Ayrıca biz... yani yatakta da çok normaldi, bunu da kesinlikle söyleyebilirim.»

Kollberg ayağa kalktı.

Genç kız birdenbire «Sizden hoşlandım,» diyerek gülümsedi.

«Ben de sizden,» diye karşılık verdikten sonra çıkışa doğru yürüdü, KollbergKapıyı açtıktan sonra da sanki kendini suçluyormuş gibi, «Birbuçuk yıldan beri evliyim, karım yakında doğum yapacak,» diye sözünü tamamladı.

Kız, başını sallayarak konuştu:

«Yaşayışımın bu yönü...» Ama sözünü tamamlamadı.

«Bu şekilde yaşamanız doğru değil, başınıza dert açabilirsiniz.»

«Evet, biliyorum»

«Hoşça kalın?»

Kollberg aşağıya indiği zaman arabasının sileceğine bir ceza pusulasının sıkıştırılmış olduğunu gördü. Sarı pusulayı katlayarak cebine tıktı. Güzel kız diye düşünüyordu. Gun'a ne kadar da benziyor, acaba neden...

Direksiyonun başına geçtiği zaman, kötü biten bir romana döndü diye düşünerek hayıflandı.

■

GUNVALD LARSSON hararetli, hararetli konuşuyordu :

«Her şey aydınlandı. Adam cinsel bakımdan tamamen normal. Ayrıca, tanık olarak, verdiği ifade de doğru. Boş yere zaman kaybettik.»

Kollberg, kaybedilen zamanı bir kere daha düşündü. Sonra da «Martin nerede?» diye sordu.

«Yok, bir bebeğin ifadesini alacaktı ya.»

«Başka birşey var mı?»

«Hayır, hiçbir şey yok.»

«Ama burada birşey var,» dedikten sonra Melander yine önündeki kâğıtları incelemeye başladı.

«O da neymiş?»

«Psikolokların, düşüncelerini ve görüşlerini açıkladıkları bir rapor.»

«Bir bu eksikti» diye söylendi, Gunvald Larsson.

«Yoo, ben senin gibi düşünmüyorum. »

«Yahu, çıkart şu pipoyu ağzından da ne dediğin anlaşılsın,» diyerek Kollberg, Melander'e çıkıştı.

«Adamlar bir açıklama yapmışlar. Aslında akla yatkın birşey ama, oldukça da kaygı verici.»

Gunvald Larsson meraklanmıştı:

«Ne dedin, ne dedin? Durum zaten yeteri kadar kaygı verici, bundan daha da kötüsü mü olurmuş yani?»

Melander, Larsson'a aldırmaksızın sözüne devam etti.

«Rapora bakılırsa, katilin sabıka fişlerinde bulunmaması gerekir. Büyük bir ihtimalle, katilin sabıkasız biri olabileceğini söylüyorlar. Bazıları sapık eğilimlerini su yüzüne çıkartmadan uzun süre yaşayabilirler. Cinsel sapıklıkların tatmini, hemen hemen uyuşturucu madde alışkanlığıyla aynıdır. Buna çeşitli ülkelerden örnekler verilebilir. Cinsel bakımdan anormal olan bir insan, uzun bir süre teşhircilikle ya da röntgencilikle tatmin olabilmektedir. Ama herhangi bir içgüdünün etkisiyle zora başvurur ya da bir defa cinayet işlerse, artık bunlardan başka bir yolla tatmin olmasına imkân yoktur.»

«Hani bir ayı hikâyesi vardır, bir ineğin hakkından gelen azgın ayının hikâyesi, bu da işte ona benziyor.»

«Tıpkı uyuşturucu madde alışkanlığı gibi. Uyuşturucu maddeye alışanlar da, zamanla daha kuvvetli zehirleri kullanmaya başlarlar. «Sözgelişi, işe esrarla başlayan biri, eroin kullandıktan sonra bir daha esrarla tatmin olmuyor. Cinsel sapıklıklarda da durum hemen hemen, aynı.

«Aslında akla yakın birşey ama, bence biraz basit bir örnek,» diyerek Kollberg söze karıştı.

«Bana kalırsa, bu yeteri kadar ürkütücü ve kaygı verici birşey,» dedi, Gunvald Larsson.

«Durun bakalım, daha da ürkütücü şeyler var. Burada yazılanlara göre, bir insan sapıklığını ortaya vurmadan yıllar boyu yaşayabilirmiş. Bu tip insanlar, değil teşhircilik ya da röntgencilik yapmak, açık saçık resimlere bakmaya ya da kendi kendilerini tatmin etmeye bile ihtiyaç duymazlar. Yıllar boyu zihinlerini kurcayalan bu sapıklıklar, ansızın gelen bir içtepiyle eyleme dönüşerek gerçek yüzünü gösterir. Artık suçluyu bundan vazgeçirmeye imkân yoktur, suçu sürekli olarak işlemek zorundadır, hem de her seferinde daha büyük bir hırsla.»

«Tıpkı karın deşen Jack gibi,» diye atıldı, Gunvald Larsson.

«Pekiyi, bu içgüdü nasıl ortaya çıkıyor?» diye Kollberg sordu.

«Çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilir. Sözgelişi, rastlantı sonucu karşılaşılan tahrik edici bir durum sonunda olduğu gibi, ruhsal bir zayıflık, hastalık alkol ya da uyuşturucu bir maddenin etkisiyle de olabilir. Böyle bir olay ortaya çıktığı zaman, suçlunun geçmişinde olayı aydınlatacak en ufak bir iz bulunamaz. Polisin elindeki belgeler kadar hastanelerin ya da doktorların verdiği bilgiler de hiçbir işe yaramaz. Sapık, bir kere suç işlemeye başladımı, artık bundan dönmesi imkânsızdır. Zaten. Çünkü bu, iradesi dışında olan birşeydir.»

Melander bir an durarak parmaklarını çıtlattıktan sonra yeniden başladı:

«Bu bilimsel açıklamadaki bazı şeylerin, karşımızdaki olaya son derece uygun olması bayağı endişe verici.»

Gunvald Larsson heyecanla atıldı:

«Ama bu görüşlere karşı birçok şey ileri sürebilirim. Sözgelişi, katil rastlantı sonucu buradan geçen bir yolcu olabilir. Ayrıca, her iki cinayetin failide niye başka başka insanlar olmasın? Çünkü basın, birinci cinayeti bütün ayrıntılarıyla anlattı. Bunları okuyan başka birinin de aşka gelerek İkinciyi işlemiş olması mümkün.»

«Elimizde senin bu söylediklerini çürütecek çok şey var. Bir kere katilin, cinayetleri işlediği semtleri çok iyi tanıdığı belli. Ayrıca, seçtiği yerler ve zaman da, suçlunun bir robot gibi soğukkanlı, ama bilinçli olarak çalıştığını

gösteriyor. Üstelik iki cinayet işlenmiş olmasına rağmen yedi günden beri, eğer o Eriksson denilen herifi saymazsak, bir tek zanlı bile yakalayamamış olmamız bunun başka bir kanıtı. Özenme durumuna gelince, bu görüşü her iki kurbanın da külotlarının alınmış olması çürütüyor; çünkü basın, olaydan bu kadar ayrıltılarına inerek söz etmemişti.»

«Bütün bunlara rağmen, bazı karşı görüşler de bulabilirim» diyerek, Gunvald Larsson ısrar etti.

«Korkarım ki bu bir züğürt tesellisinden başka birşey değil,» dedikten sonra, Melander piposunu doldurmaya başladı.

«Beni korkutandan da aynı şey,» diyerek, başım salladı, Kollberg.

«Ama yine de bütün kalbimle senin haklı olmam istiyorum, aksi takdirde...»

Melander, Kollberg’in sözünü ağzından alarak tamamladı:

«Aksi takdirde, elimizde en ufak bir ipucu ya da dayanak noktası kalmayacak Tek şansımız, herifi olay anında yakalayabilmek ya da...»

Kollberg ve Gunvald Larsson cümlenin nasıl biteceğini biliyorlardı.

Melander bir an durduktan sonra ekledi:

«Ya da adam, aynı rahatlık içinde cinayetlerini işlemeye devam eder, biz de ancak bir rastlantı sonuçu yakalayabilirsek yakalarız kendisini.»

Gunvald Larsson içten gelen bir sesle,

«Korkunç birşey,» dedi.

«Raporda daha başka neler var?» diye sordu, Kollberg.

«Bilinen şeyler. Zaman zaman birbirleriyte çelişkiye düşen bir yığın örnek, açıklama falan. Adam, aşırı bir cinsel güce sahip olabilir ya da gayet ilkel bir cinsel yaşayış sürdürmektedir. İkinci tez daha akla yatkın gelmekte, ama birinci için de bir yığın örnek var.»

Önündeki raporu masanın bir kenarına koyduktan sonra devam etti:

«Şu anda katil önümüzde dursa bile, gerçekten onun katil olduğunu ortaya koyabilecek tek dayanak noktamız yok. Tabii eğer Tanto parkındaki silik ve karışık ayak izleri sayılmazsa. Elimizdeki tek kesin delil, katilin bir erkek olduğu, çünkü her iki olay yerinde de birkaç sperm damlacığı bulundu.»

«Eğer adam sabıkalılar arasında değilse (duruma bakılırsa değil de zaten,) bunun bize ne yaran olabilir?» dedi, Kollberg.

«Doğru!» diyerek Melader arkadaşının sözlerini kabul etti.

«Ama elimizde katili görmüş olan bir de tanık var,» diye atıldı, Gunvald Larsson.

«Onun bize bir yaran olacağını sanmıyorum.» diyerek, Melander karşılık verdi.

Kollberg ona dönerek,

«Yahu, değişiklik olsun bari, bir kerecik de iyimser konuşamaz mısın,» diye söylendi.

Melander buna karşılık vermedi. Üçü de sustular. Yan odadaki iki telefonun birden çalmaya başladığım ve Rönn’le bir başkasının telefonlara karşılık verdiğini duyuyorlardı.

Gunvald Larsson birdenbire «Nasıl, kız hoşuna gitti mi?» diye sordu.

«Evet» dedi Kollberg.

O anda Lisbeth Hedvig Karlström’ün kendisine kimi hatırlattığını bulmuştuKarısına benzemediğini kesinlikle anladı. Bundan üç yıl önce bir yaz günü Motala’daki morgta cesedini görmüş olduğu genç bir kadına benziyordu. Ne yazık ki onunla canlıyken tanışamamıştı.

Omuzlarını silkerek bu düşüncelerden kurtulmak istedi.

Onbeş dakika kadar sonra da Martin Beck, elindeki metro biletiyle odaya girdi.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

O NE?» diye sordu Kollberg.

«Bir bon!»

Kollberg, masanın üstünde duran yırtık ve buruşuk bileti inceledikten sonra Martin'e dündü:

«Bir Ubahn bileti. Pekiyi, ne yapacaksın bunu. Eğer yol masraflarını almak istiyorsan, vezneye gitmen gerek.»

«Bosse, hani şu üç yaşındaki tanık, Tanto parkında Annika'yla birlikteyken, kızın öldürülmesinden biraz önce karşılaştıkları bir amcadan hediye olarak almış bunu.»

Melander evrak dolabının kapağını kapatarak onlara doğru geldi. Kollberg, Martin Beck'in yüzüne bakmaktaydı.

«Yani, kızı boğmadan biraz önce demek istiyorsun..»

«Evet, mümkündür. Ama önemli olan, bu biletin bize ne derece yararlı olacağı.»

«Belki parmak izinden yararlanabiliriz. Malûm ya, ünlü bir ninhidrid metodumuz var.»

Melander, masanın üstüne doğru eğildi ve kendi kendine birşeyler homurdanarak bileti incelemeye başladı.

«Belki olabilirdi ama, artık imkânsız» dedi, Martin Beck.

«Çünkü bileti önce gişe memuru tuttu. Sonra da tabii ki bizim azılı katil. Daha sonra da ufaklık, bir sürü sümüklüböcekler filan üç gün cebinde taşıdı bileti. Aptallığıma doymayın ki, bir de üstelik ben tuttum. Ayrıca, bilet zaten yırtık pırtık buruşuk. Yine de bir deneyeceğiz. Ama önce tarihine bir baksanız.»

«Baktım bile,» dedi, Kollberg.

«Ayın 12’sinde ve saat 13,30 da satılmış. Ama hangi aya ait olduğu okunmuyor, zaten o kısmı da yırtılmış. Bu da demektir ki...»

Sözünü tamamlamadan sustu. Üçü de bunun ne demek olduğunu biliyorlardı. Biran sonra Melander, sessizliği bozdu:

«Bir kuronluk bir bilet. Tip 100, bunlar sadece merkezde satılır. Belki bu yoldan birşeyler çıkartabiliriz. Üstünde iki numara daha var.»

«Ring SS,» dedi, Kollberg.

«Artık SL olması gerek,» diye, Melander arkadaşının söylediğini düzeltti.

«Biliyorum, ama heriflerin üniformalarındaki düğmelerde hâlâ SS damgası var. Herhalde yeni düğme alacak paralan yok. Şu adamların işine akıl ermiyor. Gamla Stan’dan, Slussen’e bir kuron alıyorlar da elbiselerine yeni düğme bulamıyorlar.»

«Bir düğme kaç para?»

Ama Melander çoktan öteki odaya geçmişti bile. Bilet hâlâ masanın üstündeydi. Onun seri numarasını, ıvırını zıvırını çoktan beynine kazıdığı anlaşılıyordu.

«O velet, başka neler söyledi,» diye, Kollberg sordu.

Martin Beck başını salladı.

«Hepsi bu kadar. Sadece, kızla birlikte bir amcaya rastladıklarım söyledi. Zaten bu bileti hatırlamış olması da tamamen bir rastlantı sonucu.»

Kollberg oturmakta olduğu sandalyenin üstünde bir öne bir arkaya sallanmaya ve başparmağını emmeye başladı.

«Elimizde katili görmüş olan bir tanık var, ama ne yazık ki o da ancak üç yaşında. Eğer biraz daha büyük olsaydı...»

Martin Beck arkadaşının sözünü kesti:

«Eğer biraz daha büyük olsaydı, zaten bu cinayet işlenmezdi. Hiç değilse orada ve o saatta işlenmezdi.»

Melander, gittiği odadan geri dönüp,

«Birazdan arayacaklar,» dedi.

Gerçekten de çeyrek saat sonra telefon çaldı. Melander hemen öteki odaya geçip konuşmaya başladı. Bu arada durmadan da not alıyordu. Teşekkür ettikten sonra ahizeyi yerine koydu.

Biletin 12 Haziranda ve metro şebekesinin Radmans caddesindeki en kuzey ucundan verildiği anlaşılmıştı. Bu noktaya ulaşmak için, Sveaveagen'de bulunan iki yüksek ticaret okulunun hemen yanındaki geçitlerden geçmek gerekirdi

Martin Beck, Stockholm'daki metro şebekesini çok iyi bildiği halde duvardaki şehir planını incelemeye başladı.

Tanto parkına gitmek için Radmans caddesinden bilet almış olan biri Centralen, Gamla Stan ya da Slussen duraklarından birinde aktarma yapmak zorundaydı. Çünkü ancak bu şekilde Zinkensdamm durağına ulaşılabilirdi. Ondan sonra da kızın cesedinin bulunduğu yere beş dakikalık bir yol kalıyordu. Yolculuk, saat birbuçuk ikiye çeyrek kala arasında başlamış ve aktarmayla birlikte yirmi dakika kadar sürmüştü. Yani, adamın ikiye beş kalayla, ikiyi on geçe arasında parka girmiş olması gerekiyordu. Otopsiyi yapan doktorların söylediğine bakılırsa, kız çocuğu ikibuçukla üç arasında ya da belki biraz daha erken öldürülmüştü.

«Saatlar birbirine uyuyor.»

Aynı anda Kollberg de,

«Evet dakikası dakikasına uyuyor,» dedi. Melander'se sanki kendi kendine konuşuyormuş gibi söylendi:

«Radmans caddesindeki durak, Vanadis parkına hiç de uzak değil.»

«Evet ama, bu ne ifade eder?

«Bana kalırsa hiçbirşey. Sadece, herif bir parktan öteki parka gitmiş ve küçük çocuğu öldürmüş. Ama, acaba niçin 55 numaralı otobüse binmedi? O zaman tam parkın önünde inecek ve beş dakikalık yola da yürümemiş olacaktı.»

«Ve de yakalanmış olacaktı,» diyerek, Melander tamamladı.

Kollberg, biraz düşününce Melander'e hak verdi:

«Evet, doğru. Çünkü otobüsler genellikle pek kalabalık olmaz, bu yüzden de, biletçi inip binenleri hatırlayabilir.»

Martin Beck, zaman zaman Kollberg'in bu kadar çok konuşmasına kızardı. İşte şimdide tam bileti içine koymuş olduğu zarfı kapatırken akima yine o belli belirsiz şey gelmiş ve hafızasını zorlamaya başlamıştı. Tam hatırlayacaktı ki, Kollberg'in gevezeliği yüzünden her şey silindi. Fırsatı yine kaçırmıştı.

Zarfı laboratuvara yolladıktan sonra bir de telefon ederek tahlilin hemen yapılmasını rica etti. Telefona karşılık veren Hjelm adındaki memuru yıllardan beri tanırdı. Hjelm'in sesi biraz boğuk çıkıyor ve kayfinin pek yerinde olmadığı anlaşılıyordu. Kızgın bir sesle Kungsholm caddesindeki ya da Veastberga bulvarındaki bürolarında çalışan beylerin, kendisinin ne kadar çok işi olduğunu bilmeden sadece emrettiklerinden yakınarak söylendi. Martin Beck, laboratuvarın insan üstü çabasını herkesin beğendiğini, aslında kendisi de oraya kadar gelip onlara yardım etmek istediği halde tamamen uzmanlık konusu olan bu bilimsel işe akimın ve bilgisinin yetmeyeceğini söyleyerek adamı yatıştırmak istedi. Hjelm biraz homurdandıktan sonra biletin tahlilini mümkün olduğu kadar çabuk yapacağına dair söz verdi.

Kollberg yemeğe gitti. Melander de yan odanın kapısını kapattıktan sonra,

«Bileti satan gişe memuresinin adını tespit ettik, araştırma için birini göndereyim mi?» diye sordu.

«Eh, bir defa denemeye değer.»

Martin Beck daha sonra masasının başına geçip oturdu. Önündeki kâğıtları karıştırıyor, bu arada düşünmeye de çalışıyordu. Heyecanlı sinirli ve yorgundu. Rönn bir ara başını kapıdan uzattı ve hiçbirşey söylemeden geri çekti. Ondan sonra da başka rahatsız eden olmamış, hatta telefon bile uzun'bir süre çalmamıştı. Neredeyse masanın başında uyuyacaktı, oysa şimdiye kadar başına hiç böyle birşey gelmemişti. Neyse ki o anda telefon çalmaya başladı. Martin ahizeyi kaldırırken saatma baktı. İkiyi yirmi geçiyordu. Gün henüz bitmemişti. Kendi kendine 'Bravo, Hjelm' diye söylendi.

Ama telefon eden Hjelm değil, Ingrid Oskarson'du.

«Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Herhalde çok meşgulsünüzdür.»

Martin Beck karşılık olarak birşeyler mırıldandı, ama söylediklerinin ne kadar ilgisiz şeyler olduğunu kendisi de fark etmişti.

«Telefon etmemi istemiştiniz. Belki bir önemi yoktur ama, yine de size bildirmek istedim.»

«Elbette, elbette, kusura bakmayın... Birdenbire kim olduğunuzu anlayamadım. N'oldu? Birşey mi var?»

«Evet! Lena, Bosse'nin pazartesi günü parkta söylemiş olduğu birşeyi hatırladı. Şey... olduğu zaman.»

«Evet? Ne söylemiş?»

«Pappa'sım gördüğünü söylemiş..»

«Pappa'smı mı?»

«Evet, Bosse'yi bu yılın ilk aylarında bir kadına veriyordum. Biliyorsunuz, günlük yuva bulmak çok zor. Bu yüzden de işde olduğum zamanlar Bosse'yi ne yapacağımı düşünmüş ve gazeteye ilan vererek ona bir analık bulmuştum. Kadın Timmermans caddesinde oturuyordu.»

«Ama o, önce 'papp' demiştiniz galiba. Yoksa ben mi yanlış duydum?»

«Hayır hayır, duymadınız. Pappa dediği, kendisine bakan kadının kocasıydı. Gerçi adam çalışıyordu ama, eve erken döndüğü için Bosse onu her gün görebiliyordu. Zamanla ona pappa demeye başladı.»

«Ve Lena'ya, pazartesi günü o adamı Tanto parkında gördüğünü söylemiş, öyle mi?»

«Evet.»

Martin Beck'te yorgunluk filan kalmamıştı. Not defterini önüne doğru çekerek cebindeki kurşunkalemi aramaya başladı.

«Bosse bunu, Lena'nın yanından ayrılmadan önce mi söylemiş, yoksa gidip geldikten sonra mı?»

«Lena, daha sonra söylemiş olduğunu kesinlikle ileri sürüyor. Onun için size bildirmek gereğini duydum. Olayla bir ilişkisi olduğunu pek sanmıyorum. Çünkü adam, benim üstümde çok iyi bir etki bırakmıştı Ama Bosse, gerçekten onunla karşılaşmışsa, belki de adam birşeyler görmüş ya da duymuş olabilir.»

Martin Beck, kalemini kâğıdın üstüne yerleştirdikten sonra sordu:

«Adamın adı neydi?»

«Eskil Engström. Yanılmıyorsam şoförlük yapıyor. Timmermans caddesinde oturuyorlar, ama numaralarını unuttum. Bir dakika beklerseniz deftere bakarım.»

Kadın birkaç dakika sonra dönerek, Engströmlerin telefon numarasını ve adreslerini yazdırdı.

«Bosse. başka birşey daha söyledi mi?»

«Hayır. Ağzından söz almaya uğraştık ama, yeni birşey hatırlayamadı Tekrar ediyorum, bu adam benim üstümde çok iyi bir etki yapmıştı, Bosse’yi almaya gittiğimde sık sık görürdüm onu.»

«Dış görünüşü tarif edebilirmisiniz?»

«Hım, bunu anlatmak biraz zor. Genellikle iyi bir görünüşü vardı. Belki üstü başı biraz kirliydi ama, bunun mesleğiyle ilgili olduğunu sanıyorum.. Yaşı elliye yakındı, saçları da oldukça dökülmüştü. Göze çarpmayan, silik bir adamdı.»

Martin Beck bütün bunları not ettikten sonra,

«Eğer yanlış anlamadımsa, artık Bosse’yi oraya göndermiyorsunuz değil mi?»

«Hayır, göndermiyorum. Çocukları olmadığı için Bosse orada sıkılıyordu. Bir yuvada boş bir yer bulunduğunu söylediler, ama bizimle birlikte hastabakıcı olan bir bayan da çocuğunu vermek için başvurdu, tabii onun çocuğuna öncelik tanıdılar.»

«Peki, Bosse gündüzleri nerede kalıyor şimdi?»

«Evde kalıyor, çünkü artık çalışmıyorum.»

«En son olarak Engström’lere ne zaman götürmüştünüz?»

Bayan Oskarsson bir süre düşündükten sonra karşılık verdi:

«Nisanın ilk haftasında. Sonra izin almıştım. Yeniden götürmek istediğim zaman o yerin de kapılmış olduğunu gördüm. Bayan Engström başka bir çocuğa bakmaya başlamıştı.»

«Bosse onları seviyor muydu?»

«Evet, özellikle Bay Engström’ü, yani ‘pappa’sını. Tramvay biletini Bosse’ ye o mu verdi acaba, ne dersiniz?»

«Kesin birşey söyleyemem. Araştırmamız gerek.»

«Size yine yardım etmek isterdim, ama biliyorsunuz ki bu akşam yolculuğa çıkacağız.»

«Evet, biliyorum. İyi yolculuklar, Bosse’ye selâmlarımı söyleyin.»

Martin Beck, bir süre düşündü. Sonra ahizeyi yeniden kaldırarak ahlâk zabıtasının numarasını çevirdi.

Bağlantının yapılmasını beklerken masanın üstündeki evrak dosyasını önüne doğru çekerek Rolf Evert Lundgren’in, gece yarısı vermiş olduğu

ifadenin kopyasını incelemeye başladı. Gerçi Bayan Oskarssoıı’un yaptığı tarif çok yalınkattı ama, Lund gren’in Vanadis parkında gördüğü adama da uyabilirdi

Ahlâk zabıtasının fişlerinde Eskil Engström diye biri yoktu

Martin Beck, önündeki dosyayı kapatarak yandaki odaya gitti. Gunvald Larsson masasının başında oturmakta ve dalgın dalgın pencereden dışarı bakmaktaydı. Bir yandan da elindeki mektup açacağıyla dişlerini karıştırıyordu.

«Lennart nerede?»

Gunvald Larsson, mektup açacağını ağzından çekerek ucunu ceketinin koluyla sildikten sonra,

«Ne bileyim ben!» karşılık verdi.

«Pekiyi, Melander?»

Larsson mektup açacağını kalemliğin önüne koydu ve omuzlarını silkti.

«Galiba helada. Ne istiyordun?»

«Boşver, önemli değil. Sen ne düşünüp duruyorsun?»

Gunvald Larsson hemen karşılık vermedi. Ancak Martin kapıya doğru yürüyünce konuşmaya başladı.

«Bazen düşünüyorum da, şu insanlarda bir damla akıl olmadığını anlıyorum.»

«Bu da nereden çıktı?»

«Az önce Hjelm’le konuştum. Aslında seninle konuşmak istiyordu ya, neyse.. Bizim adamlardan biri Hornstulls sahilindeki çalılıklarda bir külot bulmuş, bize bildirmeden de laboratuvara götürerek, bu külotun belki Tanto parkında öldürülen kıza ait olabileceğini söylemiş. Laboratuvardaki adamlar da külota bakakalmışlar. Çünkü tam 48 bedenmiş. Yani, bizim Kollberg’e bile bol gelir neredeyse. Hey Allahım düşünebiliyor musun, bu meslekteki bir insan böyleşine de aptal olur mu yani?»

«Zaman zaman bunu ben de kendi kendime sor" muşumdur. Neyse, başka birşey söyledi mi?»

«Kim?»

«Hjelm.»

«Ha, telefonla konuşman bittikten sonra kendisini aramanı söyledi.»

Martin Beck odaya dönerek geçici masasının başına oturdu ve laboratuvarın numarasını çevirdi.

«Evet, senin bilete gelince... parmak izlerini tespit etmenin imkânı yok, çünkü bilet çok buruşmuş.»

«Ben de bundan korkuyordum.»

«Tahlil henüz tam olarak bitmedi. Sonucu her zamanki gibi bir raporla bildiririm. Ayrıca, biletin kenarında mavi bir pamuklu içlikçik bulduk, bir ceketten filan kopmuş olsa gerek.»

Martin Beck'in akima, Bosse'nin kolunda tuttuğu küçük mavi ceket geldi. Hjelm'e teşekkür ettikten sonra telefonu kapattı. Daha sonra bir taksi çağırarak ceketini giydi ve çıktı.

Günlerden cuma olduğu için, şehir dışına korkunç bir akın başlamıştı. Arabalar ağır ağır köprünün üstünden akıyorlardı. Taksinin şoförü usta ve dikkatli olmasına rağmen, Timmermans caddesine ancak yarım saatta varabildiler.

Ev, Södradaki metro durağına çok yakındı. Oldukça eski ve yıpranmış bir görünüşü vardı, girişi de loş ve rutubetliydi. Alt katta bulunan iki kapıdan biri açık olup, buradan kaldırım taşı döşeli olan küçük bir avlu görülüyordu. Avluda da birkaç çöp tenekesi ve hah döğmeye yarayan bir sopa vardı. Martin Beck öbür kapının üstündeki pirinç levhada Engström yazılı olduğunu güçlükle seçebilmiş, ama zilin düğmesi düşmüş olduğu için eliyle kapıya vurmak zorunda kalmıştı.

Elli yaşlarında, ufak tefek ve zayıf bir kadın kapıyı açtı. Üstünde kahverengi yünlü bir elbise, ayaklarında kürklü terlikler vardı. Kalın camlı gözlüklerinin arkasından şaşkın şaşkın Martin Beck'e baktı.

«Bayan Engström müsünüz?»

«Evet.»

Sesi, bu kadar ufak tefek bir kadına göre oldukla güçlüydü.

«Bay Engström evde mi?»

«Hayır, ne istiyorsunuz ondan?»

«Kendisiyle görüşmek istiyordum. Bakıcılığını yaptığınız çocuklardan birini tanıyorum da.»

Kadın kuşkulu bir sesle, «Hangisini?» diye sordu.

«Bo Oskarsson'u. Zaten adresinizi de onun annesi verdi. İçeri girebilir miyim?»

Kadın kapıyı ardına kadar açtı. Martin Beck koridoru ve mutfağı geçtikten sonra evin tek odasına girdi. Pencereden avludaki çöp kutuları gözüküyordu. Renkli yastıklarla donatılmış olan bir divan, gayet basit döşenmiş odanın tek önemli mobilyasıydı. Beck, burada bir çocukla ilgili olabilecek hiçbirşey göremedi.

«Affedersiniz, niçin geldiniz? Bosse'ye birşey mi oldu?»

«Polis memuruyum. Sadece bir araştırma yapıyorum, yani telâşlanacak birşey yok. Ayrıca, Bosse'ye de birşey olmadı çok iyidir.

Kadın biraz tedirgin olmuş gibiydi, ama sonradan toparlandı.

«Yoo, telâşlanmıyorum zaten. Hem polisten de hiç korkmam. Eskil'le ilgili bir iş mi?»

Martin Beck kibar bir tavırla gülümsedi.

«Evet, Bayan Engström, zaten buraya kendisiyle konuşmak için geldim. Birkaç gün önce galiba Bosse'le karşılaşmış.»

«Eskil mi?»

Kadın çok şaşırmışa benziyordu.

«Evet. Ne zaman eve geleceğini biliyor muşunu?»

Kadın, kaim camlı gözlüğünün ardında şaşkınlıktan büyüdüğü için daha da büyük gözüken mavi gözleriyle Martin Beck'e bakıyordu. Ancak bir an sonra oknuşabildi:

«Fakat... fakat Eskil öldü.»

Martin Beck donup kalmış ancak birkaç saniye geçtikten sonra durumu kavrayabilmişti.

«Affedersiniz Bayan, bunu bilmiyordum. Gerçekten çok üzüldüm. Ne zaman öldü?»

«30 Nisanda. Trafik kazası. Doktor, hemen olay yerinde can verdiğini söyledi.»

Kadın, camın önüne doğru yürüyerek kasvetli avluya bakmaya başladı. «Gerçekten çok üzgünüm Bayan Engström,» diye tekrarladı. Martin Beck.

«Bir kamyonla Södertealje'ye gidiyordu. Bir pazar günüydü. Eskil, tam otuziki yıl kamyon kullanmış ve tek bir kaza bile yapmamıştı. Zaten o

kazada da hiçbir suçu yokmuş.»

«Anlıyorum Bayan. Sizi tedirgin ettiğim için çok üzgünüm. Herhalde bir yanlışlık oldu.»

«Onu çarpan adama da hemen hemen hiç ceza vermediler, üstelik kulandığı araba bile çalınmış bir arabaymış.»

«Artık gitmeliyim.»

Martin Beck, böyle söyledikten sonra garip bir korkuya kapıldı, sanki sokağa çıkmaktan korkuyordu. Keşke bu kasvetli evi ve bu hüzünlü küçük kadını hiç görmemiş olsaydı. Ama bir an sonra kendini toparlayarak yeniden konuşmaya başladı:

«Bayan Engström, eğer sizin için bir zararı yoksa, kocanızın resmini görmek istiyorum, tabii, resmi varsa.»

«Ben de Eskil'in hiç resmi yok.»

«Peki, pasaportu ya da ehliyeti falan yok mu?»

«Biz hiç yurt dışına çıkmadık, o yüzden de pasaportumuz yok. Ehliyeti de oldukça eski.»

«Olsun, onu görebilir miyim?»

Kadın bir çekmeceden ehliyeti çıkartarak Martin Beck'e uzattı. Bu 1953 yılında Eskil Johan Albert Engström adına verilmiş bir ehliyetti. Üstünde parlak dalgalı saçları iri bir burnu ve ince dudakları olan genç bir adamın resmi vardı.

«Tabii o zamandan beri çok değişmişti.»

«Nasıl bir adamdı, tarif edebilir misiniz?»

Kadın bu soru karşısında Hiç şaşırmamış gibiydi, hemen anlatmaya başladı:

«Boyu sizin kadar yoktu ama, benden oldukça uzundu. Yanılmıyorsam 1.72 filan. Epeyce de zayıftı. Saçları hafif grileşmiş ve seyrelmişti. Başka ne söyleyeyim bilmem ki. Bana kalırsa yakışıklıydı da. Aslında iri burnu ve küçük ağzıyla pek güzel sayılmazdı ama, genel olarak yakışıklıydı diyebilirim.»

«Teşekkür ederim Bayan Engström, sizi daha fazla uğraştırmayayım.

Kadın onu kapıya kadar geçirip uğurladı.

Martin Beck, derin bir soluk aldıktan sonra, uzun ve çabuk adımlarla yürümeye başladı. Büroya gidince masasının üstüne iki küçük not bırakılmış olduğunu gördü.

Birincisi Melander'dendi: «Bileti satan memurenin adı Gunda Persson. Ama hiçbir şey hatırlamayamadığım ve her bilet alanın yüzüne bakmaya vakti olmadığını söylüyordu.»

İkinci notu ise Hammar bırakmıştı:

«Hemen gel. Önemli!»

YİRMİNCİ BÖLÜM

GUNVALD LARSSON camın önünde duruyor ve aşağıdaki caddeye bakıyordu. Caddedeki altı tane yol işçisi de, bir küreğe yaslanmış duran yedinci arkadaşlarını seyretmekteydiler.

«Bu bana çok eski bir olayı hatırlattı» diyerek söze başladı. Gunvald Larsson.

«Bir keresinde bir mayın tarama gemisiyle Kalmar yakınlarında demirlemiştik. Ben bir arkadaşla birlikte seyir odasında oturuyordum. Güverte nöbeti tutan genç içeri girerek, Teğmenim rıhtımda ölü bir adam var,' dedi. 'Saçmalama' diyerek tersledim. Ama herif direniyordu! Teğmenim, rıhtımda ölü bir adam duruyor diyorum 'Aklım başına topla Johansson ölüler rıhtımlarda dolaşmaz' diye bağırdım yine. Buna rağmen, çocuk hâlâ üsteliyordu: 'Aklım başımda Teğmenim, ne zamandır ona bakıyorum, ama adam saatlardır yerinden kımıldamadı.' Bunun üzerine yanımdaki arkadaş yerinden kalkarak lumbozdan dışarı baktı ve genç nöbetçiye dönerek söylendi: 'Yahu, o adam belediye işçisi be.'»

Caddedeki adam, dayandığı küreği bırakarak öteki arkadaşlarıyla birükte uzaklaştı. Saat beş olmuştu. Günlerden hâlâ daha cumaydı.

«Ne disiplin be, herifler oldukları yerde dikilip aval aval ortalığı seyrediyorlar,» diye homurdandı, Gunvald Larsson.

«Peki birader, ya sen ne yapıyorsun?» diye, Melander çıkıştı ona.

«Elbetteki burada dikilip çevreyi seyrediyorum. Eğer polis şefinin bürosu karşıda olsaydı, o da camın önünde dikilip beni seyredecekti, emniyet müdürünün bürosu da üst katta olsaydı o da camın önündel dikilip şefi seyredecekti, ve eğer içişleri bakanının...»

«Telefona karşılık versen daha iyi edersin.» diyerek, Melander Larsson'un sözünü kesti.

O sırada Martin Beck içeri girdi ve boş gözlerle telefonda konuşmakta olan Gunvald Larsson'a bakmaya başladı.

«Ne yapayım yani, polis köpeklerini mi göndereyim?»

Larsson bunları söyledikten sonra telefonu hırsla kapattı ve Martin Beck'e döndü:

«Sen ne bakıyorsun?»

«Biraz önce söylediğin söz bana birşeyler hatırlatır gibi oldu da.»

«Polis köpekleri mi?»

«Hayır hayır, ondan daha önce söylediğin.»

«Peki, neyi hatırlattı?»

«Şimdi çıkartamıyorum, zaten hayal meyal birşeyler geçti aklımdan.»

«Aslında benim de aklıma birşey geldi galiba.»

Martin Beck omuzlarını silktikten sonra,

«Bu gece bir arama yapılacakmış, biraz önce Hammar'la konuştum,» dedi.

«Arama mı? Yahu adamlar şimdiden iyice yoruldular, sabaha kadar ne duruma gelirler?»

«Bunun pek yararlı olacağını da sanmıyorum, bu parlak fikri de kim atmış ortaya,» diyerek söze karıştı, Melander.

«Bilmiyorum. Hammar da pek memnun olmamış bundan.»

«Bu çağda, hayatından memnun olan kimse var mı?» diye bir cevher yumurtladı, Larsson.

Arama kararı alınırken Martin Beck yoktu. Zaten orada bulunsaydı, kesinlikle önüne geçerdi bunun. Arama kararının alınmasındaki asıl neden, bütün araştırmalara rağmen en ufak bir izin bulunamamış olmasıydı herhalde. Herhalde 'büyük başlardan' biri de, kesinlikle birşeyler yapılmasını emretmişti. Gerçekten durum oldukça kötüydü. Basın ve televizyon, yuvarlak sözlerle halkı oyalamaktaydı. Ama halk arasında, «polisin hiçbir şey yapmadığı,» ya da «güçsüz olduğu» kanısı yayılmaya başlamıştı. Araştıma işinde tam 75 kişi görevlendirilmişti ve kamuoyunun baskısı gittikçe artıyordu. Her saat başında yeni ihbarlar geliyor ve bunların büyük bir kısmı önemsenmeyecek şeyler olmasına rağmen her biri teker teker değerlendiriliyordu. îşin bir de vicdanî yönü vardı ki oda katilin

hemen yakalanmasını gerektiriyordu. Bu, ölümle bir yarıştı, çünkü her an korkunç bir cinayet daha işlenebilirdi. Üstelik polisin elindeki dayanak noktalan çok zayıftı. Üç yaşında olan bir görgü tanığıyla küstah bir haydutun ifadelerinden çıkartılan belli belirsiz bir tip bir metro bileti ve aranılan adamın ruhsal durumunu açıklayan bilimsel bir rapor. Hepsi de biribirinden belirsiz ve kaygı verici olan ipuçları.

Hammar, metro bileti üstüne tartışılırken,

«Bu bir soruşturma değil, bir çeşit gaipten haber olma yarışına benziyor,» demişti.

Gerçi Martin Beck, onun ağzından bu sözü çok

işitmişti ama, şimdilik durumu bundan daha güzel açıklayacak bir konuşma da bulunamazdı.

Elbetteki büyük çapta arama tarama sonucu bir ipucunun bulunması mümkündü, ama bu çok zayıf bir ihtimaldi En son arama tarama, çarşambayı perşembeye bağlayan gece yapılmış ve genel olarak fiyaskoyla sonuçlanmıştı. Sözgelişi, Rolf Evert Lundgren bile o gece yakalanamamış, ancak çeşitli suçlardan, toplam olarak otuz kişi filan tutuklanmıştı. Bunların çoğu da uyuşturucu madde kullananlar ve hırsızlardı. Arama tarama, sonuç olarak polisin işini ağırlaştırmaktan ve karanlık işlerle uğraşanlar arasında panik yaratmaktan başka bir işe yaramamıştı.

Bu gece yapılacak olan arama tarama da bir çoklarının ertesi gün çalışamamasına neden olabilirdi. Oysa belki de yarın...

Neyse, yine de bunun yapılması gerekiyordu ve gereken de yapıldı Hareket saat onbire doğru başlamış, haber bir yıldırım hızıyla yıkılma tehlikesine karşı boşaltılmış olan evlere ve şehrin karanlık köşelerine ulaştırılmıştı. Bu yüzden de sonuç beklendiği kadar etkili olmadı, çünkü hırsızlar, çalınmış mal satanlar, muhabbet tellalları, ruhsatsız çalışan fahişeler ve çok sayıda uyuşturucu madde alışkanı, inlerine sinmişlerdi bile. Saatlar geçiyor ve arama tarama, hızından hiçbir şey kaybetmeden sürüp gidiyordu. Bir hırsız suçüstü yakalandı, hırsızlara yataklık eden ve çalınmış mal satan biri de yeteri kadar kendini koruma içgüdüsüne sahip olamadığı için yakayı ele verdi. Elde ettikleri tek başarı, bir sürü evsiz barksız ayyaşı ve kendilerini saklayacak herhangi bir yerleri olmayan sefalete düşmüş, umutsuz ve perişan insanı tedirgin etmekten öteye gidememişti.

Bir garajın içinde ondört yaşında olan çırılçıplak bir kız çocuğu buldular. Öğrenci olan kız elli tane preludin hapı içmiş ve en az yirmi kere de ırzına geçilmiş| ti. Ama polis geldiği zaman yalnızdı. Her tarafı kan ve pislik içinde kalmış ve yer yer morarmıştı. Allahtan konuşabilmiş, başına gelenleri anlatmış ve durumunun çok kötü olmadığını söylemişti. Elbiseleri bu' lunamadığı için polisler onu eski bir çarşafa sardılar ve verdiği adrese götürdüler. Kapıyı açan kadın ani nesi olduğunu ve kızının üç gündür eve gelmediğini söyledi. Ama kadın kızını kucağına alarak yukarıya : taşımak istemedi ve ancak çocukcağız merdivenlerde yığılıp kaldıktan sonra bir cankurtaran çağırmalarını rica etti. Karşılaştıkları öteki olaylar da hemen hemen buna benziyordu.

Saat beş sıralarında Martin Beck ve Kollberg, Skeppsbronda bir araba içinde oturuyorlardı.

«Gunvald'ta bir eksiklik var.»

«Evet, biliyorum» diyerek esnedi, Kollberg.

«Hayır canım, onu demek istemedim, aklıma birşey geldi de.»

«Ha, öyle mi?»

Tam o sırada telsizin alıcısından bir ses yükseldi :

«Beşinci ekipten Hansen konuşuyor. Veastmanna caddesindeyiz. Bir ceset bulduk. Ve..»

«Evet?»

«Eşkâli uyuyor.»

Hemen oraya gittiler. Yıkılmak üzere olan evlerden birinin önünde birkaç polis arabası duruyordu Ceset, üçüncü kattaki odalardan birinde sırtüstü yatmaktaydı. Odaya kadar çıkmış olması epeyce şaşırtıcıydı, çünkü evin hemen hemen yarısı ve merdivenlerin büyük bir kısmı yıkılmıştı. Martin Beck ve Kollberg polise ait olan madenî bir merdivenle üçüncü kata çıktılar. Ceset, otuzbeş yaşlarında gösteren ve keskin yüz hatları olan bir adama aitti. Üstün de açık mavi bir gömlek, koyu kahverengi bir pantolon, ayaklarında da siyah ayakkabılar vardı. Çorapları yoktu. Seyrekleşmiş saçlarını arkaya doğru taramıştı. Cesedi incelediler. Sonra Kollberg, «Teknik heyetler gelene kadar beklemekten başka yapacak birşey yok,» diyerek sessizliği bozdu.

Eski ve tecrübeli bir polis olan Hansen,

«Onların da fazla birşey söyleyeceklerini sanmıyorum, herifin kusarken boğularak öldüğü gün gibi ortada, diyerek durumu özetledi.

«Evet, durumuna bakılırsa öyle, ne kadar süre önce ölmüştür acaba, ne dersiniz?» diye sordu, Martin Beck.

«Herhalde pek fazla olmamıştır» diyerek, Kollberg bir tahmin yürüttü.

«Hayır, ceset pek o kadar sıcak değil,» dedi, Hansen.

Bir saat kadar sonra Martin Beck, Kollberg'i Kungsholm caddesindeki büroya bırakıp evine döndü. Ayrılmadan önce biraz daha konuştular:

«Adamın eşkâli gerçekten uyuyor.»

«Bu görünüş birçoklarına uyar,»

«Bulunduğu yer de oldukça akla yatkın. Veasastaden'de ya da Normalm'da mı bulunacağını sanıyordun?»

«Önce adamın kim olduğu kesinlikle tespit edilsin de»

Martin Beck, Bergamossen'deki evine geldiği zaman saat altıbuçuk olmuştu. Karısının yeni uyandığı hemen anlaşılıyordu. Daha yatağın içinde yatmaktaydı, sitemli sitemli Martin'e bakarak konuştu:

«Şunun durumuna bak!»

«Üstünü niçin örtmüyorsun?»

«Hava çok sıcak. Bu seni tedirgin mi ediyor?»

«Elbette ki hayır.»

Martin Beck, sakallarının uzamış olduğunu ve her tarafının da kir pas içinde kaldığını biliyor, ama çok yorgun olduğu için yıkanmayı filan göze alamıyordu. Soyunup pijamalarını giydi ve hemen yatağa yattı. Kendi kendine düşünüyordu: Allah kahretsin şu iki kişilik yatakları, aybaşı gelir gelmez tek kişilik bir divan alıp öbür odaya koyacağım.

Karısı baştan çıkartıcı bir tavır takınarak,

«Görünüşüm seni tahrik etmiyor mu?» diye sordu.

Bunun üzerine Martin hemen uyumaya başladı.

■

ÖĞLEDEN ÖNCE saat onbirde büroya geldi. Gözleri biraz çukura kaçmıştı ama, yeni banyo yaptığı için diri ve neşeli bir görünüşü vardı.

Kollberg hâlâ oradaydı, Veastmanna caddesinde bulunan cesedin hüviyeti daha tespit edilememişti.

«Cebinden bir parça kâğıt ya da bir metro bileti bile çıkmadı.»

«Doktor ne dedi?»

«Kusarak boğulmuş olduğu kesinlikle anlaşıldı. Benzin içmiş galiba, odada boş bir benzin tenekesi bulduk.»

«Öleli ne kadar olmuş?»

«En fazla yirmidört saat.»

Bir süre konuşmadan oturdular.

Sonunda Kollberg,

«Onun katil olduğunu sanmıyorum,» diyerek sessizliği bozdu.

«Ben de.»

«Ama kesin birşey söylenemez.»

«Elbette.»

İki saat kadar sonra cesedi inee'emesi için Rolf Evert Lunds ren’i getirdiler.

Çanta hırsızı,

«Tuu, Allah kahretsin, iğrenç birşey yahu.» dedikten sonra, «Hayır hayır, parkta gördüğüm adam bu değil, bu herifi şimdiye kadar hiç görmedim,» diyerek sözünü tamamladı, sonra da fenalaştı.

Kelepçeyle bileğinden ona bağlı olan Rönn de, birlikte helâya girmek zorunda kaldı. Kendi kendine, ‘Herifin midesi ağzına geldi, sanki infilâk ediyor’ diye düşünüyordu. Ama ona hiçbir şey söylemedi, hatta mendilini çıkartarak haydutun ağzını ve alnını kuruladı.

Bu sırada Kollberg arkadaşlarına dönerek,

«Yine de kesin birşey söylenemez» dedi.

Martin Beck onu doğruladı.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

CUMARTESl akşamı saat sekize çeyrek kala, Kollberg’in karısı telefon etti.

«Evet, ben Kollberg»

«Lennart, ne oldu Allahaşkına? Dün sabahtan beri eve gelmedin.»

«Biliyorum.»

«Seni herhangi birşeye zorlamıyorum, ama böyle tek başına oturmak benim için hiç te kolay değil.»

«Biliyorum.»

«Sakın sana kızdığımı ya da mızmızlanmak istediğimi sanma, ama öyle yalnızım ki; inan korkuyorum.»

«Anladım. Okey, hemen şimdi geliyorum.»

«Eğer yapacak işin varsa eve gelmek zorunda değilsin tabii. Sadece biraz sesini duymak istedim.»

«Yok yok, hemen şimdi geliyorum.»

Kısa bir sessizlikten sonra karısı umulmadık derecede yumuşak bir tonla konuştu:

«Lennart!»

«Evet?»

«Biraz önce seni televizyonda gördüm. Öylesine yorgun bir görünüşün vardı ki!.

«Evet, doğru. Ölesiye yorgunum. Şimdi geliyorum, görüşürüz. »

«Görüşürüz sevgilim.»

Kollberg, Martin Beck’e birşeyler söyledikten sonra aşağıya inerek arabasına bindi.

Martin Beck ve Gunvald Larsson gibi, o da Stockholm'ün güneyinde oturuyordu. Ama kentin merkezine biraz daha yakındı. Evi Palander caddesinde, yani Skearmarbrink metro durağının hemen yakınlarında bulunuyordu. Hızla kentin içinden geçti, Slussen'e gelince, güneye doğru devam edeceğine Horns caddesine saptı. Ne yaptığını çok iyi biliyordu.

Şu anda özel hayat, boş vakit filan gibi şeyler söz konusu değildi. Tek düşündüğü görevi ve sorumluluğuydu. Bir katil elini kolunu sallaya sallaya dolaştıkça ve parklarda çocuklar oynamaya devam ettikçe dinlenmek diye birşey yok, araştırmak diye birşey vardı.

Daha doğrusu buna (avlanmak) denilmesi gerekirdi. Çünkü araştımanın amacı, işi aydınlatacak ipuçların toplanmasıdır. Şimdiye kadar elde edilen şeylerce, araştırma makinesinin dişleri arasında eriyip gitmişti.

Kollberg, psikolojik raporun son cümlesini düşünüyordu: (Katil hiçbir özelliği hatta belirli bir yüzü bile olmayan bir yaratıktır.) Ne yazık ki elde kalan tek çare, onu yeni bir cinayet işlerken suçüstü enselemekti. Yani, geçen akşamki basın toplantısında bir gazatecinin de belirttiği gibi, iş şansa bırakılmıştı. Ama Kollberg bunun yanlış birşey olduğunu biliyordu. Eğer katil yakalanırsa —ki mutlaka yakalanacaktı— o zaman birçoklan bunun şans ya da rastlantı olduğunu söyleyeceklerdi. Yine de insan şansını biraz olsun kendisi yaratır ve rastlantılar ağını, sonunda suçlunun içine düşeceği bir biçimde inceden inceye örebilir. Kollberg, bu görevin kendisinden ve meslektaşlarından başka kimseye düşmediğini çok iyi biliyordu.

Onun için de uzun bir süredir eve gitmeyi tasarlamış olmasına rağmen, Horns caddesine saparak batıya doğru ilerlemeye başladı.

Sistemli çalışmayı seviyor ve polisin, işini hiçbir zaman büsbütün şansa bırakmayacağına inanıyordu. Sözgelişi Gunvald Larsson'unne kadar eski ve çürük olursa olsun. Lundgren'in kapısını omuzlayarak açmasını büyük bir hata olarak görmekteydi. Ya kapı ilk darbede açılmasaydı ne olacaktı? Bir kapıyı omuzlamak, işi şansa bırakmak demektir. Kollberg prensip olarak böyle birşeyi hiçbir zaman yapmazdı. Bu noktada Martin Beck'le de zaman zaman uyuşamıyorlardı

Mariatorget'in çevresinde dolaşarak küçük gruplar şeklinde bahçelerde ve büfelerin çevresinde oynayan çocuklara baktı. Çünkü burada birçok öğrencinin ve gencin, uyuşturucu madde kaçakçılarıyla alışveriş ettiğini ve her gün bol miktarda esrar, marihuana, preludin ve LSD'nin el değiştirdiğini çok iyi biliyordu. Müşterilerin yaş ortalaması her geçen gün

daha da ufalıyor ve kolayca (tiryaki) oluyorlardı. Daha dün on onbir yaşındaki kız çocuklarına bile şırınga satıldığını duymuştu. Ve polis de çeşitli imkânlardan yoksun olduğu için bunlara karşı önemli sayılacak birşeyler yapamıyordu. Üstelik bu durum, sanki işi daha güçleştirmek ve uyuşturucu madde kullananlara kolaylık sağlamak amacıyla yapılıyormuşçasına, her fırsatta kamuoyuna duyuruluyordu. Bu yüzden de uyuşturucu made satıcı ve alıcıları, yaratılan yaygara arasında kendilerini bir tür güvenlik içinde hissediyorlardı. Kollberg, uyuşturucu madde sorununun polisin çözümleyebileceği bir sorun olmadığını düşünüyordu. Çünkü gençliğin uyuşturucu maddelere dadanması, çürümüş olan sosyal yapı tarafından da desteklenen yanlış bir felsefe yüzünden başlamıştı. Halkın bundan sonraki görevi, daha çok polis istemek ve yaygara etmektense, etkili ve hızlı tedbirlerle toplumdaki dengeyi sağlamaktı.

Kollberg, Hötorget'te yani saman pazarında ve Us Trade Center önünde yapılan gençlik gösterilerinin de cop zoruyla dağıtılmasına karşıydı. Ama mesleştaşlarının buna zorlandıklarını da çok iyi biliyordu.

Lennart Kollberg, bunları düşüne düşüne Rosenlunds ve Sköld caddelerinden geçerek Tanto parkının yanındaki küçük golf alanının önüne geldi. Arabasını bir kenara parkederek içeri giden yollardan birine saptı.

Hava kararmaya başlamıştı ve park bomboştu. Ama tabii yine de sağda solda oynayan birkaç çocuk görülüyordu. Bir katil ortalıkta dolaşıyor diye, milyonluk biı şehrin bütün çocukları evlere kapatılamazdı. Kollberg, fundalıkların seyreldiği bir yerde durarak sağ ayağını önündeki kütüğün üstüne koydu. Bulunduğu yerden parkın bir kısmını ve beş gün önce bir kız çocuğunun cesedinin bulunmuş olduğu yeri gayet iyi görebilmekteydi.

Şu anda böyle yapmasının önemli bir nedeni yoktu. Belki de şehrin en büyük parkı olduğu ve yolunun üstünde bulunduğu için buraya gelmişti. Biraz dersinde oniki, onüç yaşlarında bir kız çocuğu gördü. Sessizce ve kımıldamaksızın olduğu yerde duruyor, belki de kızın, evine gitmesini bekliyordu. Çok yorgun olduğunu ve uykusuzluktan gözlerinin yandığını hissetmekteydi.

Silahsızdı. Gangsterlerin her geçen gün çoğalmasına ve kanun dışı yaşayanların gittikçe zalimleşmesine rağmen, Kollberg polisin silahsızlandırılmasını isteyenlerdendi. Ancak zorunluluk karşısında silah kullanılmasını istiyordu.

Demiryolunda bir çöp katarı ağır ağır ve salına salma ilerlemekteydi. Tekerleklerin takırtısı uzaklaşmaya ve hava kararmaya başladığı bir sırada arkasındaki çalılığın hışırdadığını duydu. Bir saniye sonra da nemli çimlerin üstüne uzanmıştı. Ağzındaki kan tadını duyuyor ve birisinin sert bir cisimle omzuna vurduğunu çok iyi biliyordu.

Kollberg'e vurmak, başkalarının da zaman zaman düşmüş oldukları büyük bir hataydı. Böyle yapanlar daha sonra çok pişman olmuşlardı.

Bu seferki saldırgan bütün gücüyle abanmıştı; öyle ki, neredeyse kendisi bile yere düşecekti. Ama Kollberg, saniye içinde sırtüstü düşmüş ve kendisine vuran adamı yere indirmişti. Uzun boylu adam şaşkın şaşkın çimlerin üstünde oturuyor, Kollberg'in nasıl olup da daha bir dizi yerdeyken kolunu yakalayıp kıvırmaya başladığına akıl erdiremiyordu.

Eğer Kollberg durmasaydı adamın kolunu çıkartır, hatta kırardı bile. Ama herifi sırtüstü fundalıkların arasına fırlatmakla yetindi.

Sağ omzunu oğuştururken, rakibi şaşkın şaşkın yerde oturuyordu. Yüzü şekilden şekile giren adam, elindeki lastik copu da düşürmüştü. Oldukça uzun boyluydu, Kollberg'ten epeyce de genç gösteriyordu. Üstünde mavi bir eşofman vardı. Kollberg birdenbire ikinci bir adamın daha çalılıkların arasından çıktığını gördü. Bu, birincisinden daha kısa ve yaşlıydı. Kadife bir ceket ve spor bir pantolon gitmisti. Her ikisinin de ayağında, altları lastik, beyaz bez ayakkabılar vardı.

«Hay şeytan görsün yüzünüzü, ne oluyor burada Allah aşkına?» diye hırladı. Kollberg.

Eşofmanlı olanı,

«Kimsiniz siz?» diye sordu.

«Polisim!»

Adam ayağa kalkarak mahcup mahcup üstünü silkelerken arkadaşına döndü:

«Oh, galiba özür dilemek zorunda kalacağız»

Sonra da Kollberg'e dönerek sözünü tamamladı:

«Ama yaptığınız numara çok iyiydi, nerede öğrendiniz bunu?»

Kollberg karşılık vermedi. Yerde birşey görmüştü, eğilerek onu eline aldı. Bu, İspanyol malı, küçük, siyah bir otomatik tabancaydı, silahı avcunun içinde tartarak her iki adama da kötü kötü baktı.

«Allah kahretsin, size burada ne oluyor diye sordum?»

Hâlâ üstünü silkelemekte olan uzun boylusu,

«Çok effedersiniz, ama fundalıkların içinde duruyor ve oradaki küçük kıza bakıyordunuz ve biliyorsunuz ki katil...»

«Evet, ne olmuş?»

Kısa boylu olanı, başıyla demiryolunun öbür yanındaki gökdeleni göstererek söze karıştı:

«Orada oturuyoruz.»

«Evet?»

«Bizim de kendi çocuklarımız var. Ayrıca o güzel günde öldürülmüş olan kızın annesini babasını tanıyoruz.»

«Evet?»

«... ve polise yardımcı olmak için...»

«Evet?»

«Parkta devriye gezecek gönüllü bir savunma' takımı kurduk»

«Ne yaptınız, ne yaptınız?..

«Gönüllü bir milis kurduk dedim.»

Kollberg birdenbire öfkelenmişti:

«Allah kahretsin, neler sayıklıyorsunuz siz? diyerek kükredi.

Yaşlı olan.

«Bağırmayın!» diyerek karşılık verdi

«Biz, nezarethanede itip kakıp, dövdüğünüz ayyaşlardan değiliz. Biz sorumluluk taşıyan, aklı başında insanlarız. Kendimizi ve çocuklarımızı korumamız gerek.»

Kollberg başını çevirerek ona doğru dik dik baktı. Ağzına gelen söz tam yerindeydi ama, son anda kendini tutarak yumuşak bir sesle,

«Bu tabanca sizin mi?» diye sordu.

«Evet.»

«Silah taşıma ruhsatınız var mı?»

«Hayır. Birkaç yıl önce Barceleno’da almıştım onu Alışıldığı gibi kilitli bir yerde saklıyordum.»

«Alışıldığı gibi mi?»

Bu sırada Maria karakolunun siyah beyaz devriye arabası, farlarını yakarak parka girdi. Hava iyice kararmak üzereydi. Arabadan inen iki üniformalı polis onlara doğru geldiler. Bir tanesi «n'oluyor burada?» diye sordu. Sonra Kollberg'i gördü ve sesinin tonunu değiştirerek yeniden sormak zorunda kaldı:

«N'oluyor burada?»

«Bu ikisini de götürün.»

Yaşlı olan adam,

«Ben hayatımda karakoldan içeri girmedim,» diye söylendi.

«Ben de,» diyerek arkadaşına katıldı, öteki de.

Kollberg kuru bir sesle onlara karşılık verdi:

«Eh, ancak zamanı gelmiş.»

Kısa bir sessizlikten sonra iki polise dönerek,

«Ben de şimdi gelirim,» dedikten sonra arabasının bulunduğu yere doğru yürüdü.

Rosenlunds caddesindeki Maria karakolunda o vakte kadar toplanmış olan sarhoşlar uzun bir kuyruk oluşturmuşlardı.

Nöbetçi olan komiser yardımcısı,

«Bu iki mühendisi ne yapayım?» diye sordu.

«Üstlerini aradıktan sonra nezarete atın. Ben sonra onları bizim şubeye götüreceğim.»

Eşofmanlı olan adam Kollberg'e bakarak söylendi :

«Yaptığınıza pişman olacaksınız. Benim kim olduğumu biliyor musunuz?»

«Hayır.»

Kollberg bunu söyledikten sonra telefon etmek için nöbet odasına gitti. Numarayı çevirmeden önce üzüntüyle sağma soluna baktı. Bir zamanlar buradan devriye olarak göreve çıktığı günleri hatırlamıştı. Gerçi o zamandan beri çok uzun bir süre geçmişti ama, bu semt hâlâ daha kentin en çok alkolik bulunan semtlerinden biriydi. Gerçi buraya da bir yığın «kaliteli insan!» yani, başka bir deyimle bir yığın kapitalist taşınmış ve akıl almaz

derecede kötü yapılmış evleri akıl almaz derecede yüksek fiyatlarla kiralamışlardı ama, yine de bu semt, ayyaş istatistiklerinde Klara ve Katerina’dan sonra üçüncü geliyordu.

«Kollberg, sen misin?»

«Evet, biraz geç kalacağım.»

«Çok tuhafsın. Bir aksilik mi oldu?»

«Evet.»

Ahizeyi yerine koyduktan sonra bir süre kımıldamaksızın durdu, sonra da Martin Beck’i aradı.

«Yaı im saat kadar önce Tanto parkında yere serildim. Hem de burada bir milis kurmuş olan silahlı iki mühendis tarafından.»

«Sadece orada değil,» diyerek konuşmaya başladı, Martin Beck.

«Bir saat kadar önce de Haga parkta bir çalının dibine çişini etmekte olan bir pansiyoner saldırıya uğramış. Şimdi haber verdiler.»

«Artık bu iş iyice tatsızlaşmaya başladı.»

«Evet, neredesin şimdi?»

«2 numaralı karakolun nöbetçi odasında.»

«O iki herifi ne yaptın?»

«Nezarete attırdım.»

«Buraya getir onları.»

«Olur,»

Kollberg aşağıya inerek nezarethaneye girdi. Hücrelerin büyük bir kısmı çoktan dolmuştu. Eşofmanlı adam demir parmaklıklar arasından dik dik Kollberg e baktı. Hemen onların bulunduğu hücrenin yanındaki hücrede de otuz yaşlarında gösteren, uzun boylu, zayıf bir adam çömelmiş ve başını dizlerinin arasına almış bir durumda, ahenkli bir sesle şarkı söylüyordu.

«My pocketbook is empty, my heart is full of pain...»[1]

Kollberg’i görünce başını kaldırarak seslendi:

«Merhaba çavuş, nerede senin altı patlar?»

«Yok, vallahi.» diye karşılık verdi, Kollberg.

«Sanki vahşi batıdayız,» diye söze karıştı, nöbetçi.

Kollberg içerdeki adama seslendi:

«Ne halt karıştırdınız?»

«Hiç..»

«Evet doğru,» diyerek, onun söylediklerini kabul etti nöbetçi.

«Biraz sonra salıvereceğiz. Birkaç liman polisi onu enselemişler. Skeppsholm'da yok olası bir denizciyle şey yapıyormuş. Ötekiler de bu sırada onu yakalamışlar. Sersem herifler, sanki daha yakında karakol yok. Onlan baştan savabilmek için herifi içeri tıktım. Sanki yeteri kadar...»

Kollberg yeniden yandaki hücrenin önüne gitti ve eşofmanlı adama doğru döndü:

«Ee, işte karakola da düşmüş oldunuz. Biraz sonra da kriminal şubenin nasıl bir yer olduğunu göreceksiniz.»

«Size bunu ödeteceğim.»

«Hiç sanmıyorum.»

Kollberg not defterini çıkarttı:

«Gitmeden önce de örgütünüze bağlı olan bütün öteki üyelerin adını ve adresini öğrenmek istiyorum.»

«Örgütümüz filan yok. Biz iki aile babasıyız, şey yapmak..»

«Silahlanarak, herkese açık olan parklarda devriye gezmek ve polisleri yere sermek için değil mi? Haydi, söyleyin adlarınızı!»

Kollberg, on dakika kadar sonra iki aile babasını arabasının arka tarafına tıktı ve Kungsholm caddesine, daha doğrusu Martin Beck'in odasına götürdü.

«Yaptıklarınıza pişman olacaksınız,» diye yeni bir tehdit savurdu, yaşlı olanı.

«Sadece, ikinizin de kafasını kırmadığım için pişman oluyorum.»

Martin Beck dikkatle Kollberg'in yüzüne baktı.

«Tamam Lennart, istersen artık eve git sen.»

Kollberg gitti.

Eşofmanlı adam tam birşey söylemek için ağzını açıyordu ki, Martin bir el hareketiyle onu susturdu. Her ikisine de yer gösterdikten sonra dirsekü

lerini masaya dayayıp ellerini iç içe birleştirerek her ikisini de bir süre süzdü ve sonunda konuşmaya başladı:

«Yaptığınız af edilebilecek gibi birşey değil. Özel bir savunma topluluğu kurmak, halk için bir katilin ya da bütün bir kanunsuzlar topluluğunun yaratacağı tehlikelerden daha büyük tehlikeler yaratır. Çünkü linç kanununu getirmekte ve hukuk düzenini tehlikeye sokmaktadır. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Adamlardan eşofmanlı olanı alıngan bir tavırla,

«Kitap gibi konuşuyorsunuz» dedi.

«Gayet tabii,» diyerek karşılık verdi, Martin

Beck. «Çünkü söylediklerim, birtakım değişmez temel kurallardır, yani prensip meseleleridir. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Martin Beck onlara derdini anlatana kadar uzun bir süre geçti.

Kollberg, Palander caddesindeki evine girdiği zaman karısı yatağın içinde oturmuş yün örüyordu. Kollberg ona hiçbir şey söylemeksizin soyundu ve banyoya girerek duş yaptıktan sonra yatağa girdi.

Karısı hemen örgüsünü bırakarak ona doğru döndü.

«Yanağında kocaman bir şiş var, yüzünü bir yere mi çarptın?»

Kollberg bu soruya,

«Haydi, beni kollarına al.» diyerek karşılık verdi.

«Karnım burnumda ama... gel bakalım. Kim yaptı bunu?»

«İki tane salak amatör,» dedikten sonra hemen uykuya daldı.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

PAZAR sabahı Martin Beck'in karısı, kocasının yüzüne bakarak konuşmaya başladı:

«Durum ne âlemde? Demek o herifi hâlâ yakalayamadınız! Dün Lennart'ın başına gelenler çok çirkin. Gerçi halkın korkmaya başlamış olmasını normal karşılamak gerek ama, polislere saldırmaları da biraz fazla.»

Martin Beck kahvaltı masasında pijama ve bornozla oturuyordu. Sanki yorgunmuş gibi biraz öne doğru eğilmişti. Aslında birşey hatırlamaya çalışıyordu. Gunvald Larsson'la ilgisi olan birşey. Günün ilk sigarasını tablaya bastırarak söndürdükten sonra başını kaldırıp karısına baktı:

«Ama onun polis olduğunu bilmiyorlarmış ki.»

«Olsun, yine de çok çirkin birşey.»

«Evet, çirkin birşey.»

Martin Beck, önündeki kızarmış ekmekten bir dilim ısırdıktan sonra kaşlarını kaldırarak kül tablasının içindeki izmarite bakmaya başladı.

«Kahvaltıdan önce sigara içmemen gerekirdi. Biliyorsun, insan ciğerlerine ne kadar zararlı.»

Martin Beck, elini bornuzunun cebinden çıkartarak «evet,» dedi. Oysa, o sırada ikinci bir sigara yakmak istiyordu. Kendi kendine düşünmeye başladı: Inga haklı, çok fazla sigara içiyorum, oysa zararlı birşey, üstelik pahalı da.

«Çok sigara içiyorsun, hemde ne kadar pahallı!»

«Biliyorum.»

Martin, onaltı yıllık evlilikleri boyunca karısının aynı sözleri kaçıncı kere söylediğini düşünüyordu. Bir tahmin yürütmek bile imkânsızdı.

Konuyu değiştirmek için,

«Çocuklar uyuyor mu?» diye sordu.

«Evet, tatile girdiler ya. Lilian dün ilk defa olarak eve çok geç geldi. Akşamları bu kadar uzun süre sokakta oynaması hiç hoşuma gitmiyor. Özellikle o çılgın herifin serbest dolaştığı şu günlerde. Ne de olsa daha çocuk sayılır.»

«Neredeyse onaltısına girecek canım. Hem yanlış anlamadımsa, bir kız arkadaşının evindeymiş.»

«Nielsson, dün anne ve babaların, çocuklarını hiç ilgilenmeksizin sokaklara salıverdiklerini, eğer başlarına birşey gelirse bunun sadece kendi suçlan olacağını söylüyordu. Toplumda azınlık bile olsalar, düşlerini gerçekleştirmek zorunda olan bir yığın sapığın bulunduğu ve bu yüzden çocukların başına birşey gelirse bunun, bütünüyle ailelerin suçu olacağını söyledi.»

«Kim bu Nielson?»

«Memur. Altımızda oturuyorlar.»

«Kendi çocukları var mı?»

«Hayır.»

«O halde?..»

«Ben de aynı şeyi söyledim. Kendisinin çocuğu olmadığı için, çocuğu olan birinin duyduğu endişeleri anlayamayacağını belirttim.»

«Peki, niye konuştun sanki onunla?»

«İnsanın komşularıyla dost olması gerek. Ayrıca sen de çevrendekilere biraz içten davransan hiç te fena olmaz. Üstelik çok iyi insanlar.»

«Canım bizimle ne yakınlıkları var?»

Martin Beck bir kavganın başlamak üzere olduğunu sezdi ve kahvesini hemen bitirdikten sonra, «Yıkanmam gerek,» diye mırıldanarak sofradan kalktı. Yatak odasına gidip yatağın kenarına oturdu. Inga bulaşıkları yıkamaya başlamıştı. Su sesinin kesildiğini ve karısının ayak seslerinin yaklaştığını duyunca hemen banyoya dalarak kapıyı kapattı. Küvete suyu doldurdu ve soyunup ılık suyun içine uzandı. Gözlerini kapatmış bir durumda kımıldamadan duruyor ve Gunvald Larsson’la ilgisi olan o şeyi hatırlamaya çalışıyordu. Ne o, ne de Kollberg, Gunvald Larsson’u pek

tutmuyorlardı. Oysa onunla kısa bir zamandan beri ve çok seyrek olarak çalışmaktaydılar. Martin Beck, Melander'in de hiçbir şey belli etmemesine rağmen Gunvald'tan pek hoşlanmadığını sanıyordu. Gunvald Larsson'un, sanki kendisini kızdırmak konusunda özel bir yeteneği vardı. Şu anda bile öfkelenmiş olduğunu hissediyor, ama bunun, Larsson'un şahsına karşı değil de söylediği, yaptığı birşeye karşı olduğunu seziyordu. Bu, parktaki cinayetle ilgili olsa gerekti. Ne olduğunu bir türlü hatırlayamıyor ve daha çok da bunun için öfkeleniyordu.

Bu düşünceleri kafasından atarak küvetten çıktı. Tıraş olurken her şeyin, hatırlamaya çalıştığı olayla ilgili olabileceğini düşünüyordu.

Çeyrek saat kadar sonra şehre giden metroda oturmaktaydı. Sabah gazetesini açarak çocuk katilinin resmine bakmaya başladı. Bu resmi, polis ressamı, eldeki zayıf ipuçlarına, daha doğrusu Rolf Evert Lundgren'in tarifini esas olarak çizmişti.

Martin Beck gazeteyi biraz uzakta tutarak resmi iyice inceledi. Acaba aranmakta olan adama ne derecede benziyordu? Bu resmi Bayan Engström'e de göstermişlerdi. Kadın ilk önce adamın, kocasıyla en ufak bir benzerliği olmadığını ileri sürmüş, ama sonradan birtakım benzerlikler bulunduğunu belirtmek zorunda kalmıştı.

Resmin altında da zanlının eşkâli yarım yamalak anlatılmıştı. Martin Beck oraya da bir göz attı.

Ansızın donup kalmıştı, bedenine ateş basmakta olduğunu hissediyor ve soluk almaktan bile korkuyordu.

Eşkâl...

Gunvald Larsson'un iki hafta kadar önce telefonla konuşurken özetlediği eşkâlle Lundgren tarafından tarif edilen adamın eşkâli tıpatıp birbirine uyuyordu.

O günkü durum gözlerinin önüne geldi: Kendisi evrak dolabının yanında durmakta, Gunvald Larsson ise telefonla konuşmaktaydı. O sırada Melander de odada bulunuyordu.

Her şeyi bütünüyle toparlayamamakla beraber telefon edenin, karşı evin balkonunda duran bir adamı şikâyet etmek isteyen bir kadın olduğunu hatırlamıştı. Gunvald Larsson, kadından adamı tarif etmesini rica etmiş ve sonra kendisi de tarifi yeniden özetlemişti. İşte o kadının verdiği eşkâlle, Lundgren'in sorgusu sırasında verdiği eşkâl hemen hemen birbirinin

aynıydı. Telefon eden kadın, adamın sokaktaki çocuklara baktığını da belirtmişti.

Martin Beck gazeteyi katlayarak camdan dışarı bakmaya başladı. O sabah olanlan hatırlamaya çalışıyordu. Telefon konuşmasından sonra Motala'ya gitmek için tren istasyonuna indiğini ve günlerden

2 Haziran yani Vanadis parkı cinayetinden bir hafta önceolduğunu kesinlikle hatırlayabilmişti.

Eğer telefon eden kadın adresini vermişse, Gunvald Larsson'un bunu bir yere not etmiş olması gerekirdi.

Martin Beck düşündükçe aklı karışmaya başladı. Eşkâl o kadar belirsizdi ki, binlerce insana uyabilirdi. Ayrıca, Gunvald Larsson'un, her iki adamın eşkâlini özetlerken de aynı kelimeleri kullanmış olması, iki olaydaki adamın da aynı adam olmasını gerektirmezdi. Martin Beck, gece gündüz evi nin balkonunda duran bir adamı hemen katil olarak damgalamak istemiyordu. Gerçi birçok olayı ansızın akima gelen buluşlarla çözümlemişti ama, bu her zaman da böyle olacağı anlamına gelmezdi.

Ama her şeye rağmen, hiç değilse o durumu daha yakından incelemiş olurlardı.

Martin Beck, normal olarak TCentralen durağında iner ve Klarabergs köprüsünden geçerek Kungsholm caddesindeki büroya giderdi, nedense bugün taksi tutmak gereğini duydu.

Gunvald Larsson masasının başına oturmuş kahvesini içmekteydi. Kollberg'se masanın bir kenarına oturmuş sandviç yiyordu. Martin Beck, Melander'in yerine oturduktan sonra, bir an Gunvald Larsson'a baktı ve konuşmaya başladı:

«Benim Motala'ya gittiğim gün telefon eden kadını hatırlıyor musun? Hani evinin karşısındaki balkonda duran bir adamdan yakınmak istemişti.»

«Evet, elbette hatırlıyorum o yaşlı keçiyi. Ne olmuş ona?»

«Peki, adamı nasıl tarif etmiş olduğunu da hatırlıyor musun?ü

«Hayır, hatırlayamıyorum. Delilerin söylediği her şeyi aklımda tutamam ya!

«Neden söz ediyorsunuz kuzum?» diye sorarak, söze karıştı, Kollberg.

Ama Martin Beck bir işaretle onu susturdu.

«Hatırlamaya çalış Gunvald, önemli birşey olabilir.»

Larsson, kuşkulu kuşkulu Martin Beck’e baktı:

«Peki ama, niçin? Dur bir düşüneyim bakalım.»

Bir süre sonra da,

«Eh artık düşündüm,» diyerek söze başladı:

«Hatırlayamadım ne yazık ki. Ama o adamın dikkati çeken bir özelliği olduğunu sanmıyorum, her zaman rastlanan tiplerdendi.»

Alnını kırıştırdı ve işaret parmağıyla burnunu karıştırmaya başladıktan sonra sözüne devam etti:

«Galiba pantolonunun fermuarı açıktı. Yok yok, bir dakika... o gömleğiydi. Şimdi gayet iyi hatırladım. Yakası açık beyaz bir gömlek giymişti. Moruk karı, adamın griyle mavi arası gözleri olduğunu söyledi. Ben de cadenin bu kadar dar olmasına şaşırdığını belirttim. O zaman ne karşılık verdi, biliyor musun? Caddenin hiç de dar olmadığını, ama kendisinin dürbünle baktığını söyledi. Galiba kafadan biraz çatlaktı. Aslında onun gibilerini içeri tıkmak gerek. Hey Allahım, sen camın önünde otur ve dürbünle başkalarını gözle.»

Kollberg yeniden,

«Nedir bu, Allahınızı severseniz?» diyerek merakla sordu.

«Ben de meraklandım doğrusu. Niçin birdenbire bu kadar önemli oldu bu iş?»

Martin Beck bir süre durduktan sonra konuşmaya başladı:

«O balkondaki adamın aklıma gelmesinin nedeni şu: Gunvald yaşlı kadının söylediklerini özetlerken, kullandığı kelimelerin aynısını Vanadis parkındaki adamın eşkâlini özetlerken de kullandı. Seyrek, arkaya doğru taranmış saçlar, iri bir burun. Orta boylu. Beyaz, yakası açık bir gömlek, kahverengi pantolon maviyle gri arası gözler. Öyle değil mi?»

«Olabilir. Gerçekten tam olarak hatırlayamıyorum. Ama Lundgren’in tarif ettiği adam da tamamen böyleydi. »

Kollberg umutsuz bir sesle,

«Yani bunların aynı adam olabileceğini söylemek istiyorsun? Bana kalırsa eşkâllerde dikkati çekebilecek büyük bir özellik yok.»

Martin Beck omuzları silkti:

«Evet, yok. Ama yine de içimdeki bir duygu, balkondaki adamla cinayet arasında bir ilişki olabileceğini söylüyor. Zaten tam olarak ancak bugün hatırlayabildim bunu.»

Çenesini oğuşturarak sıkıntılı bir şekilde Kollberg'e baktı.

«Belki uzak bir ihtimal ama, yine de o adamı bulmaya değer.»

Kolberg ayağa kalkarak pencerenin önüne gitti. Kollarını göğsünün üstünde kavuşturduktan sonra sırtıyla cama yaslandı:

«Evet, oldukça uzak bir ihtimal.»

Martin Beck'se, Gunvald Larsson'a bakıyordu.

«O konuşmayı, kadının bütün söylediklerini hatırlamaya çalış, lütfen.»

Gunvald Larsson iri elleriyle Martin'i başından savmak istiyormuş gibi bir hareket yaptı.

«Evinin karşısındaki balkonda duran adamı bildirmek istiyordu. Bunu ilginç buluyormuş da.»

«Peki ama, niçin ilginç buluyormuş?»

«Adam sürekli olarak balkonda oturuyormuş, onun için. Hatta geceleri bile... Kadın onu dürbünle gözlediğini söyledi. Adam balkonda duruyor ve geçen arabalarla, oynayan çocuklara bakıyormuş. Sonradan da söylediklerine ilgi göstermediğim için kızdı. Ama ne diye ilgi gösterecektim sanki, öyle değil mi? Allah kahretsin, ne yapmam gerekirdi yani?»

«Peki, nerede oturduğunu söyledi mi?»

«Bilmiyorum. Bir kere böyle birşey söyleyip söylemediğinden emin değilim.

«Kadının adı neydi?» diye, sordu, Kollberg.

«Pöh, haberim bile yok. Hem ne diye aklımda tutacaktım sanki?»

«Peki, adını sormadın mı?» diye merakla atıldı, Martin Beck.

«Sordum tabii, canım.»

«Hatırlayamıyor musun öyleyse, bir düşün bakalım» dedi, Kollberg.

Martin Beck ve Kollberg, Gunvald'm kendine özgü düşünme biçimin dikkatle izlemeye başladılar. Sarı, tüylü kaşlarım yukarı doğru kaldırdı. Yüzü de sanki ağır bir iş yapıyormuş gibi kızarmıştı. En sonunda konuştu.

«Hayır, hatırlayamadım. Bayan... Bayan bilmem kim..»

«Bir yere filan yazmış olmayasın. Çünkü her zaman not tutarsın da.»

Gunvald Larsson dik dik Martin’e baktı.

«Evet. Ama bütün notlan saklamam tabii. Yani, demek istediğim, o acayip moruğun söylediği şeyler önemli değildi. Ne diye hatırlayacakmışım sanki?»

Kollberg içini çekti.

«Evet evet, neyse... Şimdi ne yapacağız bakaü?»

«Melander ne zaman gelir?» diye sordu, Martin. «Sanırım üçte filan. Bu gece nöbetçiydi çünkü.» «Hemen çağır onu. Başka zaman da uyuyabilir.»

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

O SIRADA Melander evinde uyumaktaydı. Kollberg'in telefonunu alır almaz giyindi ve arabasına atlayarak çeyrek saat içinde Kungsholm caddesine, yani kendisini beklemekte olan üç arkadaşının yanına geldi.

Telefon konuşmasını hatırlamıştı. Rolf Evert Lundgren'in ifadesinin son kısmını bir kere daha dinlediler. Melander, Martin Beck'in teorisinin doğru olabileceğini belirtti. Sonra da kendisine bir kahve söyleyerek özenle piposunu doldurmaya başladı.. Aynı şekilde özenle yaktı ve koltuğunda iyice geriye yaslandıktan sonra Martin Beck'e döndü:

«Yani, o iki olay arasında bir ilişkinin olabileceğini sanıyorsun ha?»

«Tabii, sadece bir ihtimal bu. Belki bilmecenin çözülmesinde bir payı olur.»

«Evet, belki birşey çıkartabiliriz. Benim ne yapmam gerekiyor şimdi?»

«Kafanın içinde taşıdığın o elektronik beyini çalıştır,» diyerek gülümsedi, Kollberg.

Melander başını salladıktan sonra ağır ağır piposunu içmeye başladı. Kolberg zaman zaman ona, «canlı elektronik beyin» derdi. Gerçekten de bu tam yerinde bir benzetmeydi. Çünkü Melander'in hafızası, Stockholm polisi arasında efsanevi bir ün yapmıştı

«Gunvald'ın o telefon konuşması sırasında ne yaptığını ve neler söylediğini hatırlamaya çalış,» diyerek yalvardı, Martin Beck.

«O gün Lennart'ın işe başladığı gün değil miydi? Bir dakika, bakayım. Evet, 2 Haziran olması gerekir. Hatta ben öteki odada çalışıyordum da, Lennart gelince bu odaya taşındım.»

«Tamam, ben de o gün Motala'ya gitmiştim. İstasyona gitmeden önce buraya uğrayarak, hani şu hırsızlara yataklık eden herifi sormuştum ya?»

«Larsson'u değil mi? O ölen herif.»

Kollberg, pencerenin pervazına iyice yaslanmış konuşulanları dinliyordu. Melander'in bu gibi olayları, hatta çok daha gerilerde kalmış olan olayları zaman sırasıyla ve teker teker hatırlamasına sık sık tanık olmuştu. Ona göre Melander de bir tür altıncı his vardı.

Melandeı iyice arkasına yaslanmış ve ayaklarını adamakıllı öne doğru uzatmıştı. Yarı kapalı gözlerle piposunu emip duruyordu. Martin Beck bu duruma, «Melander'in düşünme pozisyonu,» adını vermişti. Kendisi de her zamanki gibi koluyla evrak dolabına yaslanmış bir durumdaydı.

«Ben içeri girdiğimde, sen aynı şekilde ayakta duruyordun, Gunvald da şimdi oturduğu yerde oturmaktaydı. O herif hakkında konuşuyorduk ki, telefon çalmaya başladı Gunvald telefonu açtı ve kendi adım söyledikten sonra karşıdakinin kimliğini sordu, bunu çok iyi hatırlıyorum.»

«Peki, adı bir yere yazıp yazmadığını biliyor musun?»

«Yazdı tabii. Elinde bir kurşunkalem olduğunu hatırlıyorum. Evet evet, o adı bir yere yazmış olduğunu çok iyi hatırlıyorum.»

«Adresi sordu mu peki?»

«Hayır, sanmıyorum. Ama belki de kadın ismini ve adresim birlikte söylemiştir.»

Martin Beck, soran gözlerle Gunvald Larsson'a baktı. Ama Larsson omuzlarını silkerek, «Her ne halse, ben adres filan hatırlamıyorum,» demekle yetindi.

«Daha sonra Gunvald bir köpekten söz etti.»

«Tamam, bak bu doğru,» diyerek, Gunvald anlatmaya başladı:

«Önce kadının balkonunda bir köpeğin olduğunu zannettim. Ama kadın, balkonda bir adamın durduğunu söyleyerek düzeltti. Tabii ne bileyim, polise telefon ettiğine göre, ilk anda adamın, kadının balı konuna girdiğini sanmıştım.»

«Neyşe, sonra kadının adamı tarif etmesini rica ettim ve onun söylediklerini tekrarlaya tekrarlaya not tutmaya başladın.»

«Okey, eğer not almışsamki sen almış olduğumu söylediğine göre mutlaka almışımdırbu bloknotun içine yazmış olmam gerekirdi. Ama herhangi bir işe yaramayacağını anladığım zaman da sayfayı yırtıp atmış olabilirim.»

Martin Beck, bir sigara yaktıktan sonra ileri doğru yürüyerek kibrit çöpünü Melander'in masasındaki kül tablasına attı ve yeniden dolabın yanına çekildi.

«Neyse, mümkündür. Sen devam et, Fredrik.»

«Ancak, kadının tarif etmesinden sonra, adamın kendi evinin balkonunda olduğunu anladın değil mi?»

«Evet, o zaman da kadının kafadan biraz noksan olduğunu düşündüm.»

«Sonra adam, caddenin karşı tarafındaki evin balkonunda durduğuna göre gözlerinin rengini nasıl görebildiğini sordum.»

«Evet, bunun üzerine dürbünle baktığını söyledi.»

Melander şaşırmış gibiydi.

«Dürbün mü? Boşver canım, her neyse.»

«Evet, ben de adamın kendisin rahatsız edip etmediğini sordum. Onu rahatsız etmediğini, ama sürekli olarak balkonda durmasını terbiyesizlik olarak nitelendirdiğini söyledi.»

«Geceleri de orada durduğunu söyledi değil mi?»

«Evet, dediğine bakılırsa..»

«Bunun üzerine adamın ne yaptığını sordun, kadın da, onun balkonda durarak caddeden geçen arabalara ve çocuklara baktığım söyledi. Sen de 'ne yapalım yani polis köpeklerini mi gönderelim' dedin.»

Gunvald Larsson, Martin Beck'e baktıktan sonra sert bir sesle karşılık verdi:

«Evet, Martin biraz önce polis köpeklerinden söz etmişti. Belki de bu iş onun aptal köpeklerinin kendilerini göstermeleri için bir fırsat olur diye düşündüm.»

Martin Beck'le Kollberg birbirlerine bakıştılar, ama Martin herhangi birşey söylemekten kaçındı.

«Yanılmıyorsam sonra da konuşma bitti. Kadın senin utanmaz bir herif olduğunu söyleyerek telefonu kapattı. Ben de odama döndüm.»

Martin Beck içini çekti:

«Eh, sonuç olarak fazla birşey elde etmiş değiliz Sadece durumu bir kere daha gözden geçirmiş olduk.»

«Bir herifin gece gündüz balkonda durması çok ilginç. Belki de yapacak hiçbir işi olmayan bir emeklidir» dedi, Kollberg.

«Hayır, öyle değil,» diyerek karşılık verdi, Larsson.

«Ama hatırladığıma göre kadın şöyle söylemişti: ‘Kırk yaşlarından fazla göstermeyen genç bir adam. Galiba balkonda durup çevreyi seyretmekten başka bir işi yok.’ Evet evet, böyle söylemişti, şimdi iyice aklıma geldi.

Martin Beck, kolunu evrak dolabından çekerek söze karıştı:

«İşte bu da Lundgren’in verdiği eşkâle uyuyor. Yani, kırk yaşlarında olması. Ve eğer kadın gerçekten de dürbünle bakmışsa, o zaman adamın gözlerinin rengini gayet iyi görmüştür.»

«Polise haber vermeden önce ne kadar bir süre gözetlediğini söyledi mi bari?» diye sordu, Kollberg.

Gunvald Larsson, bir süre düşündükten sonra karşılık verdi:

«Söyledi, son iki aydan beri gözetlemekte olduğunu söyledi. Ama belki adam daha önceden de balkonda duruyordu, ve kadının dikkatini ancak yeni çekmişti. Zaten söylediğine bakılırsa, ilk zamanlar aşağıya atlayarak intihar edeceğini filan zannetmiş.»

«Tuttuğun notu herhangi bir yere koymadığından emin misin?» diye sordu, Martin Beck.

Gunvald Larsson, masasının çekmecesinden ince bir demet kâğıt çıkartarak karıştırmaya başladı.

«Saklanması gereken notlan, rapor çıkartılması gereken evrakları filan hep buraya koyarım, işleri bitince de kaldırır atarım tabii.»

Melander öne doğru eğilmiş, piposunu boşaltıyordu.

«Evet, elinde bir kurşunkalem vardı, not defterini önüne doğru çektin ve rehberi bir kenara ittin.»

Gunvald Larsson, çeşitli boylardaki kâğıtları teker teker elden geçirdikten sonra yeniden çekmeceye koydu.

«Hayır hayır, bu konuşma sırasında not almadığımı biliyorum, ne yazık ki»

Melander, piposunun ağız kısmıyla Gunvald Larsson’un gösterdi:

«Telefon rehberi!»

«N’olmuş telefon rehberine?»

«Telefon rehberi masanın üstünde açık bir durumdaydı. Belki onun içine birşeyler yazmışsmdır?»

«Mümkün.»

Gunvald Larsson elini telefon rehberlerinin bulunduğu yere doğru attı:

«Bunların hepsini sayfa sayfa kontrol etmek tatlı bir iş olsa gerek.»

Melander piposunu masanın üstüne bıraktı:

«Yok canım, öyle yapmak zorunda değilsin. Eğer bir not almışsan ki bana kalırsa aldın, o da senin rehberlerinin içinde değildir.»

O günkü durum birdenbire Martin Beck'in gözlerinin önüne geldi: Melander elinde açık bir telefon rehberi olduğu halde odaya girmişti. Sonra da rehberi kendisine vererek hırsızlara yataklık eden o herifin ismini göstermişti. Sonra Martin Beck rehberi Larsson'nun masasının üstüne koymuştu.

«Haydi Lennart senin odadaki rehberin birinci cildini getiri ver.»

Martin Beck, önce antikacı Arvid Larsson'un numarasının bulunduğu sayfayı açtı. Hiçbir şey yoktu. Sonra rehberi sayfa sayfa karıştırmaya başladı. Sayfaların bir çoğunda Melander'in kendine has yazısıyla, bazılarında ise Kollberg'in okunaklı harfleriyle tutmuş oldukları notlar vardı. Üçü de hiç ses çıkartmaksızm sayfalan izliyorlardı. En yukardan da Gunvald Larsson bakmaktaydı.

Martin, tam 1082. sayfaya geldiği sırada Gunvald Larsson bağırdı:

«İşte!»

Dördü birden sayfanın kenarındaki eğri büğrü harflere baktılar.

Bir tek kelime yazılıydı.

ANDERSSON.

Andersson.

Gunvald Larsson başını eğerek ismi okumaya çalışıyordu:

«Evet, galiba Andersson yazılı. Ama belki de Andersendir. Ya da Andresen. Hay Allah kahretsin. Yok yok, tamam, galiba Andersson olması gerek.»

Andersson...

İsveç’te Andersson adını taşıyan 390 000 insan vardır. Sadece Stockholm da telefon rehberine kayıtlı olan 2020 kişi ve banliyölerde yaşayan en az 2000 kişi Andersson adını taşımakta.

Martin Beck düşünmeye başladı. Telefon etmiş olan kadını basın, radyo ve televizyon aracılığıyla bulmak kolay olabilirdi. Tabii zor da olabilirdi, çünkü şimdiye kadar bu işte hiçbir şey kolay olmamıştı.

Hemen basın, radyo ve televizyona başvuruldu.

Hiçbir sonuç çıkmadı.

Gerçi pazar günü bir gelişme olmaması normal karşılanabilirdi.

Ama pazartesi günü saat onbire kadar da en ufak bir değişiklik olmayınca Martin Beck sinirlenmeye başladı.

Bütün evlere telefon etmek ya da kapı kapı dolaşmak hem çok büyük bir zaman, hem de çok sayıda insan gerektiren bir işti. Üstelik bütün bunların tamamen sonuçsuz olabilecek bir iz peşinde harcanması ihtimali de vardı. Ama bu iş herhangi bir şekilde sınırlanamaz mıydı? Çok geniş bir cadde. Şehrin içinde bir yerlerde olması gerek.

Kollberg umutsuz bir sesle,

«Öyle olması şart mı?» diye sordu.

«Elbette değil, ama...»

«Ama, ne? İçine doğanı söyle bari.»

Martin Beck üzüntülü bir şekilde arkadaşının yüzüne bakarak ayağa kalktı.

«Radmans durağından alman metro bileti.»

«Canım, o biletin katille en ufak bir ilgisi de olmayabilir diyerek karşı çıktı, Kollberg.

Martin inat ediyordu:

«Bilet, Radmans caddesindeki duraktan alınmış ve sadece gidiş için kullanılmış. Katil onu yoluna devam için kullanmak istiyordu. Radmans caddesinden Mariatorget’e ya da Zinkesdamm’a gitmiş ve Tanto parkına kadar kaian kısa yolu yürüyerek tamamlamış.»

«Her halde.»

«Ama mantıklı.»

«Eh, hiç yoktan.»

«Üstelik ilk cinayet Vanadis parkında işlendi. Yani her şeyin şehrin o kısmıyla bir ilişkisi olduğu meydanda. Vanadis parkı, Radmans caddesi, Vasastaden, Övre Norrmalm ya da Sibirien.»

«Sen kendin, bunun bir bilmece çözmeye benzediğini söylemiştin ya diyerek, kuru bir sesle karşılık verdi, Kollberg.

«İhtimaller prensibi.»

«Evet, öyle de diyebiliriz.»

«Şu Bayan Andersson denilen kadının mutlaka bulunmasını istiyorum. Burada oturarak kendi kendine gelip haber vermesini bekleyemeyiz. Belki gazete okumuyordur, belki televizyonu yoktur. Ama kesinlikle bir telefonu vardır.»

«Kesinlikle var mıdır dersin?»

«Evet, kesinlikle vardır. Çünkü böyle bir konuşmayı insan bir dükkândan ya da bir telefon kulübesinden yapamaz. Üstelik söylediklerine bakılırsa, telefon ettiği anda adamı görmekte olduğu anlaşılıyor.»

«Okey, bu konuda haklı olduğunu kabul ediyorum.»

«Yani, demek istediğim, tek tek telefon etmeye ya da kapı kapı dolaşmaya başlasak bile bunu belirli bir çevre içinde yapacağız. Elbette ki bütün Anderssonları kapı kapı dolaşacak kadar adamımız olursa.»

Kolllberg bir süre sustuktan sonra konuşmaya başladı:

«Bana kalırsa, şimdilik şu Bayan Andersson'u bir kenara bırakalım ve katil hakkında bildiklerimi değerlendirmeye çalışalım.»

«Elimizde bir çeşit eşkâl var.»

«Evet, buna ancak 'bir çeşit eşkâl' denilebilir. Ama acaba Lundgren'in görmüş olduğu adam katü miydi? Öyle ya, o sırada orada bulunan ilgisiz birini de görmüş olabilir.»

«Evet ama, hiç değilse öyle bir adamın var olduğunu biliyoruz.»

«Evet. Başka?»

«Şimdiye kadar herhangi bir ahlâkî suçtan sabıkalanmamış olduğunu biliyoruz.»

«Evet. Ama tabii, sabıka fişlerine bakanların dalgın ya da unutkan olmadıklarını kabul edersek... Çünkü biliyorsun, şimdiye kadar böyle şeyler

oldu.»

«Aşağı yukarı cinayetlerin hangi saatlarda işlenmiş olduklarını da biliyoruz. Vanadis parkındaki, saat yediden hemen sonra, Tanto parkındaki ise ikiyle üç arasında. Demek ki katil çalışmıyor.»

«Bu, neyi ifade eder?»

Martin Beck bir karşılık vermedi.

Bunun üzerine Kollberg kendi sorusunu kendisi cevaplandırdı:

«Onun işsiz olduğunu, izinde olduğunu, raporlu olduğunu, bir misafirlikte olduğunu, düzensiz aralıklarla çalıştığını, emekli olduğunu ya da avare avare gezen biri olduğunu. Kısacası her şey ve hiçbir şey.»

«Evet, bu doğru. Ama davranışları hakkında bildiklerimiz var sayılır.»

«Şu psikolojik karalamaları mı kastediyorsun?»

«Evet.»

«Ounlar da ihtimallerden başka birşey değil, ama...»

Kollberg bir an durduktan sonra devam etti:

«Melander'in bu rapordan, gayet iyi anlaşılır bir özet çıkarttığını da kabul etmek zorundayım»

«Evet.

«Güzel, o telefon konuşmasına gelince, artık Bayan Andersson'u bulmaktan başka çaremiz kalnuyor. Bir kör gibi sağı solu yoklayarak ilerleyemeyeceğimize göre, senin ileri sürdüğün belirli bir çevreden başlama fikrini çok yerinde buluyorum. Peki, bu işe nasıl girişmeyi düşünüyorsun?»

«5. ve 9. mıntıkalardan başlayacağız. Birkaç kişiyi Anderssonlar telefon etmekle görevlendir, birkaç kişi de kapı kapı dolaşmaya başlasınlar. Bu mıntıkalarda görevli bütün memurlar isimlere dikkat edecekler, özellikle balkonlu apartmanlarm bulunduğu geniş caddelerde. Öden caddesi, Karlbergsveagen, Tegner caddesi, Sveaveagen... filan.»

«Okey.»

Ve çalışmaya başladılar.

Çok dehşetli, hareketli bir pazartesi günüydü. Her zaman en büyük dedektif olan kamuoyu, halkın büyük bir kısmının şehir dışına çıkmış olması bir yana, basın ve televizyonun sakinleştirici yayınları nedeniyle de

pazar günü fazla aktif olamamıştı. Ama pazartesi günü hemen görevine başladı. Halktan gelecek olan ihbarları değerlendirmek için kurulan merkezin telefonlan durmaksızın çalışıyordu. Birşeyler bildiğini sananlar, kendi kendini suçlayan deliler, sadece biraz dalga geçmek için telefon eden soğuk şakacılar... Parklarda ve bütün öteki yeşilliklerde sivil polisler vızır vızır dolaşıyorlardı. Bütün bunların üstüne bir de Andersson adını taşıyanların aranması işi binmişti.

Bu arada korku da pusuda beklemekteydi. Evinden onbeş yirmi dakika uzaklaşan bir çocuğun annesi babası hemen telefona sarılıyordu. Her şey not edilmekte, araştırılmakta ve evraklar üstüste yığılmaktaydı. Buna rağmen çalışmalardan olumlu bir sonuç çıkmıyordu.

Tam işin ortasında 5. karakoldan Hansson telefon etti.

«Yine yeni bir ceset mi buldun?» diye sordu, Martin.

«Hayır, ama şu Eriksson denen herif yüzünden huzurum kaçtı. Hani şu sizin gözaltına aldığınız teşhir ci..»

«Niçin?»

«Herif çarşambadan beri ortalıkta görünmüyor. En son olarak çarşamba günü çeşitli meyhanelerde iyice kafayı çekmiş.»

«Ee sonra?»

«Çarşambadan sonra da zaman zaman bir ruh gibi pencereden gözüktüğünü söylüyorlar ve dün sabahtan beri de yüzünü gören olmamış.»

«Evine gittiniz mi?»

«Evet, ama kapıyı açmıyor.»

Martin Beck, aslında Eriksson denilen adamı unutmak üzereydi. Ama şimdi onun ürkek ve mutsuz bakışları, titreyen bitkin elleri yeniden aklına gelmişti. Sırtında buz gibi biı şeyin dolaştığını hissetti.

«İçeriye girmeye çalışın.»

«Nasıl?»

«Nasıl olursa.»

Martin Beck telefonu kapattıktan sonra başını ellerinin arasına alarak oturduğu yerde kaldı. Kendi kendine ‘hayır,’ diye düşünüyordu ‘hayır, bu kadar sıkıntının üstüne bir de bu binmesin.’

Hansson yarım saat sonra yeniden telefon etti.

«Havagazı musluğunu açık bırakmış.»

«Evet?»

«Şu anda hastaneye götürdüler, henüz yaşıyor.»

Martin Beck içini çekti, biraz rahatlamış sayılırdı.

«Kılpayı farkla yetiştik. Her şeyi çok iyi ayarlamış, kapı aralıklarını ve anahtar deliklerini bile tıkamış. Hem de sadece mutfaktakileri değil, bütün dairedekileri.»

«Herhalde kurtulacak?»

«Evet. Herhalde gaz saatına yeteri kadar para

atmamıştı, ama evin içinde bir süre daha kalmış olsaydı ...»

Hansson sözünü bitirmeden sustu.

«İntihar etmeden önce herhangi birşey yazmış mı?»

«Evet, eski bir pornografik gazetenin kenarına ‘artık dayanamıyorum,’ ve ‘bundan sonra alkol içmeyeceğim’ diye yazmış.»

«Bunu çok daha önce yapması gerekirdi.»

«Elbette, en sonunda kendini alt edene kadar...»

Hansson birkaç saniye durduktan sonra sözünü tamamladı:

«Kurtulamadı o iletten.»

Bu tatsız pazartesinin bitmesi için daha saatlar vardı önlerinde. Akşam onbire doğru Martin Beck, Kollberg ve de Gunvald Larsson evlerine gittiler. Melander kaldı. Aslında hepsi de Melander’in gece nöbetinden nefret ettiğini biliyorlardı. On saatlik uykusunun bir saatından yoksun kalmayı düşünmek bile Melander’i çileden çıkarmaya yeterdi. Ama kendisi hiçbir şey söylemiyor, her zamanki gibi sabırlı ve rahat davranıyordu.

Değişen birşey olmadı. Adı Andersson olan birçok kadınla konuşulmuş, o Allahın cezası konuşmayı yapan kadın bulunamamıştı.

Yeni bir ceset filan da bulunmadı, kaybolduğu bildirilen bütün çocuklar yine evlerine döndüler.

Martin Beck, Friedhelms alanından metroya binerek eve döndü.

Bugün de her şey iyi gitmiş ve son cinayetin üstünden hemen hemen bir hafta geçmişti.

Martin kendisini suda boğulmakta olan birine benzetiyordu. Şu anda ayakları yere basmaktaydı ama, ikinci bir dalga az sonra bindirecekti.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

20 HAZIRAN salı sabahı. 9. karakolun nöbet odası henüz sakin. Polis memuru Kvist, masasında oturmuş sigara içmekte ve gazete okumaktaydı. Sarı bir sakalı olan genç bir polisti. Köşedeki bölmeden zaman zaman daktilo çıtırtısıyla kesilen sesler gelmekteydi. Bir telefon çalmaya başladı. Kvist, gözlerini okumakta olduğu gazeteden ayırarak camlı bölmenin arkasında bulunan ve telefona karşılık vermek için ahizeyi kaldırmakta olan Granlund'a baktı.

O sırada Kvist'in arkasındaki kapı açıldı ve içeriye Rodın girdi. Kapının önünde durarak kayışını kuşandı. Hem yaşı, hem de polislikteki kıdemi bakımından Kvist'ten oldukça büyüktü. Kvist polis okulunu bir yıl önce bitirmiş ve çok kısa bir süre önce 9. mıntıkaya atanmıştı.

Rodin, masaya doğru yaklaşarak şapkasını çıkarttı ve Kvist'in omzuna vurdu.

«Haydi bakalım evlât, bir tur daha atacağız ondan sonra da paydos.»

Kvist sigarasını söndürdü ve gazeteyi katladı.

«Ne okuyordun?»

«Zeichen der Zeit'ı, iyi bir gazete. Sen de okusana.»

«Boşver yahu. Politik bir ambalaj kâğıdı, üstelik de kültürel, değil mi? Bana yaramaz, ben Idrottsbladet'i okuyorum, spor gazetesi. Haydi yürü.»

Kapıdan çıkarak Surbrunns caddesinden batıya doğru yürümeye başladılar. Elleri arkalarında, yan yana ve eşit büyüklükteki adımlarla ilerliyorlardı.

«Granlund ne dedi, Andersson teyzeyle karşılaşırsak ne yapacak mışız?» diye sordu, Kvist.

«Hiiç. 2 Haziranda balkondaki adamı şikâyet etmek için kriminal polise telefon edenin kendisi olup olmadığım soracağız ve eğer oysa Granlund'a

haber vereceğiz.»

Tule caddesinden geçiyorlardı. Kvist, Vanadis parkına doğru baktıktan sonra,

«Cinayet olduğu gün orada miydin?» diye sordu.

«Evet. Ya sen?»

«Hayır, daha buradaki göreve başlamamıştım.»

Bir süre konuşmadan yürüdüler. Sonra sessizliği yine Kvist bozdu.

«Şimdiye kadar hiç ceset görmedim. Çok iğrenç birşey olsa gerek.»

«Evet, haddinden fazla. Hem dur bakalım evlât, acele etme, bu meslekte daha çok cesetler görürsün.»

«Sen niye polis oldun?»

Rodin hemen karşılık vermedi. Ancak bir süre sonra konuşmaya başladı:

«Babam polisti. Benim de bu mesleği seçmem de olağan sayılırdı. Aslında anlarsın ya, annem hiç de memnun değildi bundan. Ya sen? Sen niye aynasız oldun?»

«Topluma karşı görevimi yerine getirmek için.»

Kvist bunları söyleyerek biraz güldükten sonra sözüne devam etti.

«Önceleri ne olacağımı bilmiyordum. Zaten okulda da vasat bir öğrenciydim. Ama askerliğimi yaparken polis olmak isteyen biriyle tanıştım. Diploma derecemin polis okuluna girmek için yeterli olduğunu, üstelik güvenlik kuvvetlerinde adam kıtlığı çekildiğini söyledi... ve böylece sözle beni inandırdı.»

«Aldığımız ücret de orta şekerli.»

«Ben hiç fena bulmuyorum. Staj ücreti olarak bindörtyüz aldım, şimdi de dokuzuncu derecedeyim.»

«Evet, şimdik durum benim başladığım zamankinden çok daha iyi.»

«Sen de biliyorsun ki liseyi bitirenlerin hemen hemen yüzde sekseni çeşitli mesleklere ayrılıyor ya da sanat okullarına gidiyorlar. Polisler de ancak geriye kalan yüzde yirmiden çıkıyorlar. Zaten o yüzde yirminin büyük bir çoğunluğu da senin gibi baba mesleğini seçiyor, ama raslantıyla senin baban polismiş.»

«Evet, babam çöpçü olsaydı, kuşkusuz ben de çöpçü olacaktım.»

«Duyduğuma göre bütün ülkede toplam olarak 1500 kadar polis eksiği varmış. Bu kadar çok mesai yapmak zorunda kalışımıza şaşmamak gerek.»

Rodin, kaldırımın üstünde duran boş bir yağ tenekesine çarptı.

«Sen istatistikten bayağı anlıyorsun. Polis şefi olmak ister misin?»

Kvist, utangaç utangaç gülümsedi.

«Ah, nerede o günler. O konuda çok az şey okudum. Ama polis şefi olmak hiçde fena birşey olmasa gerek. Bir polis şefi kaç para alır?»

«Bilmiyor musun? O kadar da okumuşluğun var.»

Sveaveagen'e kadar gelmişlerdi, sustular.

Köşedeki büfenin yanında bulunan meyhanenin önünde iyice sarhoş olan iki adam kavga ediyorlardı. Bir tanesi yumruğunu kaldırmış ötekine vurmak istiyor, ama aşırı derecede sarhoş olduğu için başaramıyordu. Öteki daha ayıktı ve kolunu uzatarak arkadaşını kendinden uzakta tutmak istiyordu. Sonunda sabrı taştı ve saldırganı yere fırlattı.

Rodin içini çekti.

«Şunu götürmeliyiz,» dedikten sonra da karşıya geçmeye başladı. «Eskiden beri tanırım, hep kavga çıkartır.»

«Hangisini?» diye sordu, Kvist.

«Şu yerde yatanını. Öteki tek başına gidebilir.»

Çabuk ve iri adımlarla kavgacıların yanına gittiler. Metropol restaurantm önündeki bahçeden olayı seyretmekte olan başka bir ayyaş, polisleri görünce hızlı adımlarla öden caddesine doğru yürümeye başladı. Bu arada korkmuş gibi sık sık arkasına bakıyordu.

İki polis, kaldırımın üstünde yatmakta olan adamı kaldırdılar. Altmış yaşlarında kadar zayıf bir adamdı, hem de öylesine zayıftı ki, elli kilo bile gelmezdi. Yoldan gelip geçen birkaç kişi durarak olayı seyretmeye başladılar.

Rodin sarhoşa,

«Ee Johansson, nasılsın bakalım?» diye sordu.

Adam başını tutamıyor ve beceriksizce hareketler yaprak pardösüsündeki tozlan silkelemeye çalışıyordu.

«İyyyiyim hık, arkadaşımla dostça sohbet ediyorduk.»

Arkadaşı söze karışmayı kendisi için bir görev saydı:

«Oskar'm durumu iyi, tek başına da gidebilir.»

Rodin, yumşak bir sesle,

«Tabii canım, ona ne şüphe!» dedikten sonra, eliyle ötekine uzaklaşmasını işaret etti. Adam da rahatlamış bir şekilde çabucak ayrıldı. Sonra Johansson'un, koltuk altlarından sıkı sıkı tutarak yirmi metre ötedeki taksi durağına doğru götürmeye başladılar.

Taksi şoförü onların geldiğini görünce indi ve arabasının arka kapısını açtı. Polise yardım etmeyi seven insanlardandı.

«Haydi bakalım, şimdi Johansson araba kullanacak sonra da uyuyacak» dedikten sonra, Rodin sarhoşu arabaya soktu. Johansson arka kanapeye bir çuval gibi yığılır yığılmaz sızdı. Rodin onu arabanın köşesine yerleştirdikten sonra Kvist'te döndü.

«Ben götürürüm, karakolda görüşürüz. Giderken de biraz çörek filan al.»

Kvist başını salladı ve araba kaldırımdan inip yola koyulunca o da köşedeki büfeye doğru döndü. Gözleriyle Johansson'un arkadaşını arıyordu, onu Surbunns caddesindeki meyhanenin birkaç metre önünde gördü. O yana doğru hızlı hızlı yürümeye başlayınca, adam elleriyle işaretler yaparak gelmemesini söyledi ve korkuyla Haga caddesine yöneldi.

Kvist, o köşeyi dönene kadar gözleriyle izledikten sonra, geriye yani Sveaveagen'e doğru döndü.

Büfedeki kadın başını camdan uzatarak Kvist'e baktı.

«Sağolun. Bu heriflerin yüzünden satış yapamıyorum. Hep de buraya toplanıyorlar.»

«Yandaki meyhane onları çekiyor.»

Kvist, Johansson gibi adamlara acırdı. Ama suçun büyük bir kısmını da alkolikleri koruyacak doğru dürüst yurtlar yapamayanlarda olduğunu biliyordu.

Elini şapkasının tereğine götürerek büfeci kadını selâmladıktan sonra uzaklaştı. Sveaveagen'den aşağıya doğru inerken bir fırın gördü ve saatma baktı. Çörekleri buradan alacak ve kahve içmek için karakola dönecekti.

Fırının kapısını açınca, üstteki küçük zil şıngırdadı. Tezgâhın önünde duran, uzun bir kareli önlük takınmış, yaşlı kadın, fırıncı kadınla

konuşmaktaydı.

Kvist ellerini arkaya bağlayarak beklemeye başladı. Bu arada taze ekmek kokusunu ciğerlerine çekiyor, yakında böyle küçük fırınların geçmişe karışacağını düşünüyordu.

Evet, yakında bu fırınların hepsi yok olacak ve halk ekmeğini fabrikalardan, plastik ambalaj içinde alacaktı. Bütün İsveç halkı aynı ekmeği, aynı salyangozları ve aynı çörekleri yiyecekti.

Kvist ancak 22 yaşındaydı, ama her zaman çocukluğunun çok gerilerde kalmış olduğunu sanırdı. Dalgın bir şekilde iki kadını konuşmasını dinlemeye başladı.

Önlüklü olan şişmanca kadın,

«Ve Palm 81 yaşında öldü,» diyordu.

Satıcı kadın da,

«Belki de böyle olması daha iyi, çünkü iyice yaşlanmış ve kuvvetten düşmüştü,» diye karşılık verdi.

Oldukça yaşlı, beyaz saçlı bir kadındı. Üstünde de beyaz bir elbise vardı. Kvist'in beklediğini görünce, öteki kadının almış olduğu şeyleri paketleyip çantaya koydu.

«Hepsi bu kadar mı Bayan Andersson? Bugün krema almıyor musunuz?»

Müşteri kadın ofluya pufluya çantasını eline aldı.

«Hayır, bugün krema almıyorum. Tabii her zamanki gibi yazacaksınız. Teşekkür ederim. Allahaısmarladık.»

Kadın kapıya doğru yöneldi, Kvist istediklerini söylemek için sabırsızlanıyordu.

«Güle güle Bayan Andersson!»

Kadın, Kvist'in önünden geçerken başıyla ona yavaşça selâm verdi. Kvist tam arkasından dükkânın kapısını kapatacaktı ki, aklına gelen birşeyle sarsıldı. Fırıncı kadın Kvist'in hiçbir şey söylemeksizin hızla dükkândan çıkmasma şaşırmıştı.

Kvist önlüklü kadına tam fırının yanındaki kapıdan girmek üzereyken yetişti. Başıyla selâm verdikten sonra «Bayan Andersson?» diye söze başladı.

«Gerçekten adınız Andersson mu?»

«Evet.»

Kvist, kadının elindeki çantayı alarak sokak kapısını açtı.

«Affedersiniz birşey sormak istiyorum. Acaba 2 Haziran Cuma günü öğleden önce polise telefon ettiniz mi?»

«2 Haziran mı? Evet bir kere polise telefon ettim .Belki o gün 2 Hazirandı. Ama niye soruyorsunuz?»

«Polise niçin telefon etmiştiniz?»

Kvist gayretlenmiş ve heyecanlanmıştı, adı Andersson olan kadınsa şaşkın şaşkın ona bakıyordu.

«Galiba bir dedektifle konuştum. Ama utanmaz herifin biriydi. Hiç ilgilenmedi. Oysa, bir gözetleme durumu vardı. Şu evin balkonundaki adam...»

«İzin verirseniz, siz yukarıya kadar geçirmek ve telefonunuzu kullanmak istiyorum.»

Kvist bunları söylemiş ve çoktan asansöre doğru yönelmişti.

«Sonra size her şeyi açıklarım...»

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

MARTIN BECK, ahizeyi yerine koyar koymaz Kollberg'e seslendi. Bir an içinde ceketim giymiş, sigarasını ve kibritini de cebine tıkmıştı bile. Saatına baktı. Ona beş vardı. O sırada Kollberg odaya grdi.

«Yahu, ne böğürüyorsun öyle?»

«Onu bulmuşlar, Bayan Andersson’u bulmuşlar. Dokuzuncu karakoldan Granlund biraz önce telefon etti. Kadın Sveaveagen’de oturuyormuş.»

Kollberg bir anda öteki odaya daldı ve hemen sonra geri geldi. Bir yandan ceketini giyiyor bir yandan da merakla Martin’e sorular soruyordu.

«Sveaveagen mi? Nasıl bulmuşlar onu? Kapı kapı dolaşırken mi?»

«Hayır, dokuzuncu mıntıkadan bir polis, bir fırından çörek almak isterken ratlamış ona.»

Merdivenlerden aşağıya inerlerken Kollberg sorularına devam ediyordu.

«Şu Granlund. kahve paydoslarım kaldırmak isteyen arkadaş değil mi? Belki artık bu fikrinden vazgeçer.»

■

BAYAN ANDERSSON kapının aralığından çekimser çekimser baktı.

«O sabah konuştuğum ikinizden biri miydi?»

«Hayır,» diye karşılık verdi, Martin Beck.

«O komiser Larssondu.»

Bayan Andersson, kapının güvenlik zincirini çıkartarak onları küçük, loş bir koridora aldı.

«Komiser olsun ya da olmasın, kaba saba bir adamdı. Beni buraya kadar getiren genç polise de söylediğim gibi güvenlik mensupları birşey haber verenlere teşekkür etmeli. Kimbilir, belki de halk ihbar etmese, polis hiçbir şey yapamayacak. Neyse, buyurun içeri, şimdi kahve pişiririm.

Kollberg ve Martin Beck, oturma odasına geçtiler. Daire üçüncü katta olmasına ve pencerelerin caddeye bakmasına rağmen içersi oldukça loştu. Eski moda mobilyalarla tıka basa dolu olan oda epeyce büyüktü. Fencerderden birinin tek kanadı açıktı, ötekinin önündeyse iri iri saksılar vardı. Kremrengi perdeler, artistik bir düzenle büzülmüştü.

Kahverengi kadife kaplı bir sedirin önünde, üstünde kahve fincanları ve kurabiye tabakları bulunan maun bir masa duruyordu. Onun yanında da üstü renkli örtülerle kaplı olan dik aralıklı iki koltuk vardı.

Bayan Andersson elinde kahve kabıyla odaya girdi ve fincanlara kahve doldurduktan sonra sedire oturdu. Sedir, kadının ağır bedeni altında gıcırdadı.

İçten bir tavırla,

«İnsan konuşurken kahvesi de önünde olmalı, neyse anlatın bakalım, karşıdaki herifle ne işiniz var?» diye sordu.

Martin Beck tam konuşmaya başlayacaktı ki caddeden geçen bir cankurtaranın sireni odayı gürültüye boğdu Bunu nüzerine Kollberg pencereyi kapattı.

«Gazete okumadınız mı?» diye sordu, Martin Beck.

«Hayır, yazlıkta olduğum zaman hiç gazete okumam. Ancak dün akşam eve geldim. Beyler, biraz daha kurabiye alsanıza. Çok tazedirler. Aşağıdaki fırında her zaman taze ekmek ve kurabiye filan bulunur. Zaten o yakışıklı genç polisi de orada gördüm, tabii telefon eden kadının ben olduğumu nasıl bildiğini anlayamadım. Neyse, 2 Haziran Cuma günü telefon eden bendim. Çok iyi hatırlıyorum, çünkü o gün kız kardeşimin kocası Rutger'in yaş günü vardı, oraya gitmiştim. Komiser miydi neyse işte, o kaba herife telefon ettikten birkaç saat sonra oraya gittim.»

Kadın en sonunda soluk almak ihtiyacını duyunca, Martin Beck fırsatı kaçırmak istemedi:

«Bize o balkonu gösterebilir misiniz, Bayan Andersson?»

Kollberg çoktan pencerenin önüne gitmişti Kadın güçlükle sedirden kalktı ve parmağıyla dışarıyı gösterdi.

«Aşağıdan üçüncü balkon, perdesiz pencerenin yanındaki.»

Balkona bakmaya başladılar. Ait olduğu dairenis sadece iki penceresi caddeyi görüyordu. Balkon kapısının yanında bulunan biri küçük, biri

büyük iki pencere.

«Adamı son günlerde de gördünüz mü?» diye sordu, Martin Beck.

«Hayır. Bir kere hafta sonundan beri yazlıktaydım Ama ondan önceki günlerde de artık göremiyordum.»

Kollberg, iki saksının arasında bir dürbünün durmakta olduğunu gördü ve hemen alarak karşıdaki daireye bakmaya başladı. Balkon kapısı ve pencereler kapalıydı. Güneş ışığı camlardan yansıyor bu yüzden de evin içi görülmüyordu.

«Bu dürbünü Rutger'den aldım. Denizci dürbünüdür. Rutger deniz subayıydı da. Pencereyi açarsanız daha iyi görürsünüz. Sakın çok meraklı olduğumu filan sanmayın, nisan ayında bacağımdan ameliyat olmuştum, işte o zaman bu adamı keşfettim. Bacağımdaki yara yüzünden yürüyemiyordum, üstelik ağrı yaptığı için geceleri de uyuyamıyordum. Bu yüzden de bütün gün camın önünde oturup dışarıyı seyretmekteydim. O adam çok dikkatimi çekti. Sürekli olarak balkonda duruyor ve caddeyi seyrediyordu. Bu çok garip ve müthiş birşey.»

Kadın konuşmasına devam ederken Martin Beck park haydudunun tarifine göre çizilmiş olan resmi çıkartmıştı.

«Epeyce benziyor, pek iyi çizilmemiş ama, yine de o olabilir» dedi, kadın.

«Onu en son ne zaman gördüğünüzü hatırlıyor musunuz?» diye sorduktan sonra, Kollberg dürbünü Martin'e uzattı.

«Epeyce oldu, herhalde bir haftayı geçmiştir. Bir dakika... yanılmıyorsam son olarak temizlikçi kadın geldiği zaman gördüm. Durun, şimdi bakarım.»

Bayan Andersson, küçük bir yazı masasının gözünden bir takvim çıkarttı.

«Hım, şimdi bakalım. Geçen cumaydı galiba. Camlan silmiştik. Adam sabahleyin balkonda duruyordu, ama öğleden sonra yok oldu. Ertesi gün de, ondan sonra da hiç görmedim. Evet, tamam. O zamandan beri adamı hiç görmedim. Bunu kesin olarak biliyorum.»

«Yani ayın dokuzundan beri,» diyerek emin olmak istedi, Kollberg.

«Tamam, doğru. Biraz daha kahve içmez misiniz?»

«Hayır, teşekkür ederim» dedi, Martin Beck.

«Bir yudumcuk daha.»

«Hayır, teşekkür ederim,» diyerek Kollberg de istemediğini belirtti.

Kadın yine de fincanları doldurarak sedire oturdu. Kollberg koltuğun kenarlığına çöktü ve bademli bir çörek alarak yemeye başladı.

«Adam hep yalnızdı, değil mi?» diye sordu, Martin Beck.

«Evet, yanında hiçbir zaman birinin olduğunu görmedim. Öyle yalnız bir görünüşü vardı ki, bazen acıyordum bile ona. Evin içi her zaman karanlıktır. Yağmur yağdığı zaman balkona çıkmaz, mutfak penceresinin önünde otururdu. Fakat bir ziyaretçisinin geldiğini hiç görmedim. Biraz daha kahve içsenize, hem de bana ne olduğunu anlatırsınız. Galiba telefon etmeme değdi! Ama epeyce geç oldu, epeyce geç...»

Martin Beck ve Kollberg kahvelerini bitirmişler, ayağa kalkmışlardı.

«Teşekkür ederiz Bayan Andersson, her şey çok lezzetliydi. Allahaısmarladık. Hayır hayır, siz zahmet etmeyin, biz çıkanz.»

Koridora doğru yürüdüler.

Apartmanın kapısından çıktıkları zaman kanunlara uymayı seven Kollberg otuz metre kadar ilerideki yaya geçidine yöneldi. Ama Martin, onu tutup koluna girdikten sonra hızla caddenin karşısına geçirdi.

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

MARTIN BECK merdivenleri yürüyerek çıktı, Kollberg'se asonsöre bindi. Daire kapısının önünde buluştular ve kapıyı incelemeye başladılar. Dışarıya doğru açılan normal, kahverengi bir kapıydı. Alt tarafında pirinç bir kapağı bulunan bir mektup deliği vardı. Onun yukarısında da beyaz bir madeni levhanın üstüne siyah büyük harflerle yazılmış olan bir isim okunuyordu: I. Fransson. Içerden en ufak bir ses gelmemekteydi. Kollberg sağ kulağını kapıya dayayarak dinledi. Sonra da sağ dizini yere koyarak eliyle mektup deliğinin üstündeki kapağı birkaç santim havaya kaldırdı, dinledi. Ve kaldırdığı gibi hiç ses çıkartmadan kapağı yavaşça bıraktı. Ayağa kalktıktan sonra da sıkıntılı bir şekilde başını salladı.

Martin omuzlarını silkerek sağ eliyle zile bastı. Hiçbir ses çıkmadı. Anlaşılan zilde çalışmıyordu. Elinin tersiyle hafifçe kapıya vurdu, yine ses yok. Kollberg iri elleriyle kapıyı yumrukladı, ama içerden en ufak bir ses gelmedi.

Kapıyı zorlayarak açmak istemiyorlardı. Birkaç basamak daha yukarı çıkarak ne yapmaları gerektiğini konuştular. Sonra da Kollberg bazı işlemleri tamamlamak ve bir çilingir getirmek üzere ayrıldı. Martin Beck merdivende kalarak gözünü kapıdan ayırmaksızm nöbet tutmaya başladı.

Kollberg onbeş dakika kadar sonra yanında bir teknik eleman olduğu halde geldi. Çilingir, sanatçı gözüyle kapıyı bir an süzdükten sonra diz çöktü ve uzun, bükülebilir bir aleti mektup deliğinden içeriye soktu. Mektup deliğinin arkasında herhangi bir güvenlik tedbiri filan olmadığı için yarım dakikadan az bir süre sonra kapının mandalını yakalamış ve çekmişti. Martin Beck, çilingiri kenara ittikten sonra sol elinin işaret parmağıyla kapıyı çekerek açtı. Yağsız kalmış olan eski menteşeler gıcırdadılar.

Küçük bir koridor, koridorun sonunda da açık duran iki kapı görülüyordu. Soldaki kapı mutfağa, sağdakiyse görünüşe göre evin tek

odası olan bölmeye açılmaktaydı. Kapının dibine postayla gelmiş olan bir yığın şey yığılmıştı. Gazeteler, reklâm broşürleri, prospektüsler v.b. Hela hemen sağda koridorun üstündeydi.

Sveaveagen'den geçen arabaların sesinden başka bir ses duyulmuyordu.

Kollberg ve Martin Beck yerdeki kâğıtların üstünden atlayarak mutfağa baktılar. Caddeyi gören küçük pencerenin önünde ufak bir yemek masası vardı.

Martin odaya doğru yürürken Kollberg da helâya bir göz attı. Oda kapısının hemen karşısında balkon kapısının bulunduğunu gördüler. Hemen sağda da başka bir kapı görülüyordu. Ama bu bir gömme dolap kapısıydı. Kollberg çilingirle birşeyler konuştuktan sonra dairenin kapısını kapatarak odaya girdi.

«Evde hiç kimse yok.»

Düzenli ve son derece dikkatli bir biçimde geziyorlar ve mümkün olduğu kadar sağa sola dokunmamaya çalışıyorlardı.

Mutfaktaki ve odadaki iki pencere de, balkon kapısı da kapalıydı, içersi küf kokuyordu, havasızdı.

Daire boş ve dağınık olmamasına rağmen köhne ve kasvetli bir etki yapıyordu, içerde üç parça eşya vardı: Düzeltilmemiş bir yatak. Yatağın üstünde kırmızı bir pamuklu battaniye, içinde de oldukça kirli bir çarşaf görülüyordu. Yatağın başucunda hasır bir iskemle, karşı duvarın yanında da alçak bir konsol vardı. Pencerelerde perde, muşamba kaplı zeminde de halı yoktu. Hasır sadalyenin üstünde bir kül tablası, bir kutu kibrit ve Smalands Posten gazetesinin bir nüshası vardı. Gazetenin okunmuş olduğu belliydi. Kül tablasının içinde biraz kül, birkaç yanmış kibrit ve küçük küçük yuvarlaklar şekline getirilmiş sigara kâğıtları görülüyordu.

Konsolun üstünde yağlıboya bir tablonun çerçeveli reprodüksiyonu asılıydı. Resimde iki at ve bir kayın ağacı görülmekteydi. Süs eşyası olarak da yine komodinin üstünde mavi cilalı boş bir seramik çanak duruyordu, işte odanın içinde bulunanların hepsi bu kadardı.

Kollberg, hasır iskemleden başlayarak gözlerini odanın içinde gezdirdikten sonra Martin Beck'e döndü:

«Sigara izmaritlerinin tütününü biriktiriyor ve pipoyla içiyormuş.»

Martin Beck, 'evet' anlamında başını salladı.

Balkona girmeyerek sadece kapının camından bakmakla yetindiler. Balkon demir parmaklıklıydı ve kenarları dalgalı saçla örtülmüştü. Balkonda cilalı küçük bir masa ve açılır kapanır portatif bir sandalye vardı. Sandalyenin tahta kısımları aşınmış, brandadan yapılı oturacak yeri ise solmuştu.

Dolapta oldukça temiz, kahverengi bir takım elbise, yıpranmış bir palto ve bir çift kadife pantolon vardı. Dolabın kenarında da kürklü bir şapka ve yünlü boyun atkısı asılıydı. Yerde bir çift deforme olmuş kahverengi çizme ve bir tek siyah iskarpin duruyordu. İskarpin kırk numara filandı.

«Ayakları küçükmüş, bakalım ayakkabının tekini nerede bulacağız diyerek, Kollberg sessizliği bozdu.

Birkaç dakika sonra ayakkabının tekini küçük bir süpürge dolabında, toz bezi ve ayakkabı fırçasının yanında buldular. Evin içi loş olduğu halde ayakkabının çamurlu olduğunu görebiliyorlar, ama hiçbir şeye dokunmak istemedikleri için ancak uzaktan bakıyorlardı.

Mutfaktaki ocağın yanında büyük bir kutu kibrit, onun yanında da içinde kurumuş yemek bulaşığı olan bir tencere bulunuyordu. Bulaşıktan, tencerede yulaf lapası pişirildiği anlaşılmaktaydı Mutfak tezgâhının üstünde ise emaye bir kahve cezvesi ve dibinde kurumuş kahve tortusu bulunan bir fincan, ayrıca bir çorba tabağı ve içinde çekilmiş kahvesiyle madenî bir kutu vardı Karşı duvarda da bir buzdolabı ve iki mutfak dolabı bulunuyordu. Üçünü de açtılar. Buzdolabında yarım kiloluk bir margarin paketi, iki yumurta ve küflenmiş bir parça sucuk vardı.

Dolaplardan biri tabak çanak, ötekiyse erzak için kullanılıyordu. Birkaç tabak, fincan, bardak, bir kâse, biraz tuz, yarım ekmek, bir paket kesme şeker ve bir kesekağıdı içinde biraz yulaf unu. Çekmecede ise bir ekmek bıçağı ve karışık durumda bırakılmış çatal, bıçak, kaşık gibi şeyler vardı.

Kollberg ekmeğe dokundu, taş gibiydi.

«Birkaç gündür eve gelmemiş olduğu belli.»

«Evet,» diyerek arkadaşını doğruladı, Martin Beck.

Tezgahın altında bir tava ve birkaç tencere vardı. Öteki bölmede ise bir leğen ve hemen hemen boş olan bir çöp kutusu bulunuyordu.

Mutfaktaki küçük yemek masası da portatif ve kırmızı boyalıydıKenarlarında iki tane hasır koltuk vardı. Üstünde ise 750 cl lik iki

şişe ve kirli bir bardak. Şişelerde önceleri tatlı vermut olduğu belliydi. Bir tanesinin dibinde de az birşey kalmıştı.

Pencere önleri ve masanın üstü ince ve yağlı bir kir tabakasıyla kaplıydı. Herhalde bu, caddeden yükselerek pencere pervazlarının aralıklarından içeriye sızan toz ve egzoz dumanından başka birşey değildi.

Kollberg, helâya girdikten hemen yarım dakika sonra başım sallayarak dışarı çıktı.

«Görünür hiçbir şey yok.»

Konsolun üst çekmecelerinde birkaç gömlek, bir hokka, birkaç çift çorap, iç çamaşırlar ve iki kravat buldular. Alt çekmecede ise kirli çamaşırlar ve askerî bir pasaport vardı.

Pasaportu karıştırarak okumaya başladılar:

2521 7 46 FRANSSON INGEMUND RUDOLF Veaxjo Krb 5/2 26 bahçıvan Veasterg 22 Malmö.

Martin Beck, askerî pasaportun sayfalarım çevirmeye devam etti. 1947 yılma kadar vize edilmiş olan pasaporttan Ingemund Fransson hakkında az da olsa birşeyler öğrenebildiler. 41 yıl önce Smaland'ta doğmuş, Malmö'de Veaster caddesinde oturmuş ve 1946 yılına kadar bahçıvanlık yapmış. Aynı yıl yazıcı olarak askere alınmış ve oradaki hava kuvvetleri alayında oniki ay hizmet görmüş. 1947 yılında terhis edilirken kendisine imzası okunamayan bir subay tarafından 55 notlan verilmiş. Aslında bu notlar normalin altında anlamına gelmektedir. X işareti herhangi bir disiplin suçu işlemediğini gösterirken, iki tane beş rakamı özellikle yazıcılık için yetersiz olduğunu belirtmektedirler. Hüviyete ayrıca yine o imzası okunamayan subay tarafından Kchbtr. (mutfak hizmeti) rumuzu konulmuştu. Bu da Fransson'un askerlik hizmeti sırasınca dağ boyu patatesi soymuş olduğunu gösterir.

Askerî pasaportta yaptıkları öteki araştırmalar, Fransson'un şu anda ya da son yirmi yıl içinde neler yaptığını meydana çıkartamadı.

«Postayla gelen şeylere bakayım,» diyerek, Kollberg koridora doğru yürüdü.

Martin Beck ise başını salladıktan sonra yatağı incelemeye başladı. Çarşaf kirli ve buruşuk, yastık ise yıpranmış ve örselenmişti. Ayrıca son

birkaç gecedir yatakta hiç kimsenin yatmamış olduğu çok kolay anlaşılıyordu.

Kollberg yine odaya döndü.

«Sadece gazeteler ve reklâm broşürleri var. O sandalyenin üstündeki gazete kaç tarihli?»

Martin Beck kafasını eğip, yamultarak tek gözünü kıstı ve gazetenin tarihini okudu:

«8 Haziran Perşembe!»

«Tamam. O gazete buraya, basıldıktan bir gün sonra gelir. Cumartesinden, yani ayın 10'undan beri postayla gelenlere dokunmamış. Demek ki Vanadis parkındaki cinayetten sonra...»

«Ama pazartesi günü evde olduğu anlaşılıyor.»

«Evet, yine de ondan sonra buraya uğradığım sanmıyorum.»

Martin Beck sağ kolunu uzatarak, yastık kılıfının bir kenarını işaret etti ve baş parmakları arasında sıkıştırarak yastığı kaldırdı.

Altında iki tane beyaz çocuk külotu vardı.

Çok küçük gözüküyorlardı. Ayrıca, çeşitli tonlarda lekelerle doluydular.

İki arkadaş küçük, küf kokulu odanın içinde yirmi saniye kadar kımıldamadan durdular. Sadece yoldan geçen arabaların gürültüleri ve kendilerinin soluk alışları duyuluyordu. Bir an sonra Martin Beck sessizliği bozdu:

«Okey, her şey anlaşıldı. Kapıyı mühürleyerek kapatalım. Sen laboratuvara haber ver.»

Martin Beck, Veastmanna caddesindeki boşaltılmış evde bulunan ve hüviyeti tespit edilemeyen cesedi düşündü. O adam olabilirdi. Ama kesin birşey söylenemezdi. îngemund Fransson adındaki adam hakkında henüz çok şeyler öğrenmiş sayılmazlardı çünkü.

■

ÜÇ SAAT kadar sonra, yani 20 Haziran Salı günü saat ikiye doğru birçok şey öğrendiler.

Her şeyden önce Veastmanna caddesindeki evde bulunan cesedin îngemund Fransson olmadığı anlaşılmış ve birçok tanık tarafından kesinlikle belirtilmişti.

Artık polis ipin ucunu kesin olarak yakalayabilmiş ve araştırma makinesinin iyice yağlanmış olan çarkları, îngemund Fransson'un etrafındaki yumağı çözmeye başlamıştı. Hemen yüzlerce insanla ilişki kuruldu. Komşular, çeşitli dükkân sahipleri, resmî makamlardaki görevliler, doktorlar, askerlik şubeleri, din adamları, içkiyle mücadele derneği üyeleri ve daha birçok kimseler. Durum süratle aydınlanmaya başladı.

İngemund Fransson 1943 yılında Malmö'ye taşınmış ve belediye parkları işletmesinde çalışmaya başlamıştı. Bu taşınma, babasının ölümüyle ilgiliydi. Ağır işçi olan babası bir ilkbahar güsü Veaxjo'de ölmüştü. Annesi ise zaten babasının ölümünden 5 yıl önce ölmüş bulunuyordu. Başka akrabası yoktu. Askerlik görevini tamamladıktan sonra Stockholm'a taşınmıştı. 1948 yılından beri Sveaveagen'de oturmakta olup 1948 1956 yılları arasında bahçıvan olarak çalışmıştı. Daha sonra işinden ayrılarak özel bir doktordan rapor almıştı. Ondan sonraki süre içinde sosyal sigortalara bağlı birçok psikiatrist tarafından muayene edilmiş ve iki yıl sonra çalışamaz gerekçesiyle vaktinden önce emekliye ayrılmıştı. Resmî raporunda düşündürücü bir not vardı: «Bedenî işlere karşı ruhsal güçsüzlük.»

Raporda ayrıca çok yetenekli ve becerikli bir işçi olduğu fakat işe karşı duyduğu kronik bir isteksizlik yüzünden düzenli bir görevde çalışamayacağı yazılıydı. Sözgelişi herhangi bir işyerinde çalışacak olsa, bir ay boyunca her sabah iş yerinin kapısına kadar gelmekte, ama kendini yenerek içeri girememekteydi. Psikiatristler işe karşı duyulan isteksizliğin sadece îngemund Fransson'a özgü olmadığını, ama çok seyrek görülen bir hastalık olduğunu belirttiler. îngemund Fransson katiyen bir ruh hastası ya da bakıma muhtaç bir kimse değildi. Aklî dengesi yerinde olup, bedenî bir eksikliği de yoktu. (Sadece askerî doktor, düztaban olduğunu tespit etmişti.) Ama korkunç derecede yalnız yaşayan, köklü dostluklar kuramayan, bu yüzden de arkadaşları ve ilgi duyduğu konuları olmayan bir insandı. Doktorlar sadece doğduğu yer olan Smaland'a aşırı bir ilgi ve1 sevgi duyduğunu tespit etmişlerdi. Aslında sakin ve , güler yüzlü bir yaratıktı. Alkol kullanmazdı. Aşırı derecede tutumlu olup, dış görünüşüne fazla dikkat etmemesine rağmentertipli bir insan sayılabilirdi. Sigara içmekteydi. Cinsel bir eksiklik ya da bozukluğu da tespit edilememişti. Doktorun, mastürbasyon yapıp yapmadığı sorusuna şiddetle 'hayır' karşılığını vermiş, ama doktor yine de, onun sık sık kendi kendini tatmin ettiğini ve çok ilkel

bir cinsel yaşayışı olduğunu ileri sürmüştü. Ayrıca agora fobisine tutulmuş olduğu da tespit edilmişti.

Bütün bu bilgiler 1957 ve 1958 yıllarında verilen doktor raporlarından elde edildi. Zaten o zamandan ben de hiçbir makam Fransson'la özel olarak ilgilenme gereğini duymamıştı. Emekli maaşını alıyor ve yalnız hayatını sürdürüyordu. 1950 yıllarının başından beri de SmalandPostası gazetesine abone olmuştu.

«Agora fobi, ne demek?» diye sordu, Larsson.

«Kalabalık yerlerde dolaşma korkusu» diyerek, Melander açıkladı.

Hava soğumaya ve yağmur çiselemeye başladı.

Sürekli olarak raporlar geliyordu. Henüz bir fotoğraf elde edilmemiş olmasına rağmen Fransson'un eşkâli; doktorlar, eski iş arkadaşları ve alışveriş ettiği dükkânlardaki tezgâhtarların ifadelerine dayanılarak bütün ayrıntılarıyla tespit edilebilmişti.

1,74 m. boyunda ve yaklaşık olarak 75 kilo ağırlığındaydı. Kırk numara ayakkabı giyiyordu.

Komşuları, onun az konuşan ama güler yüzlü ve iyi bir insan olduğunu, Smaland şivesiyle konuştuğunu ve her karşılaşmalarında kibarca selâm verdiğini söylediler.

Laboratuvarda çalışan teknisyenler, Sveaveagen'deki dairede bulunan her şeyi iyice tahlil etmişlerdi, iki cinayetin de faili olarak kabul ediliyordu. Süpürgelikten çıkan siyah ayakkabının üstünde kan lekeleri bulunmuştu.

«On yıldan fazla bir zamandan beri herifin bilinçaltında yatmakta olan duygular sonunda su yüzüne çıkmış,» dedi, Kollberg.

«Ve kendini kaybederek, küçük kızları boğazlamaya başlamış» diyerek, Gunvald Larsson da Koliberg'in sözünü tamamladı.

Telefonlardan biri çalmaya başlayınca, Rönn aracın bulunduğu tarafa doğru yürüdü.

Martin Beck, odanın içinde aşağı yukarı dolaşıyor, durumu özetliyordu:

«Kısacası katil hakkında bilinmesi gereken her şeyi biliyorum. Sadece elimizde bir fotoğrafı yok. Ama sanırım ki yakında fotoğrafını da elde ederiz.

Artık bilmediğimiz tek şey, şu anda herifin nerede bulunduğu.»

«Onun tam onbeş dakika önce nerede olduğunu biliyorum.» Rönne bunları söyledikten sonra telefonu kapatarak sözünü tamamladı:

«St. Eriks parkında bir çocuk cesedi bulunmuş.»

St. Eriks parkı Stockholm'ün en küçük parklarından biridir. Hatta öylesine silik bir parktır ki, Stockholm'luların çoğu, nerede olduğunu bile bilmez.

Ayrıca, oraya gelip giden çok az olduğu için polis' özel olarak nöbet tutma gereğini bile duymamıştı.!

Şehrin kuzeyinde, daha doğrusu Veastmanna caddesinin bitiminde olup, fundalıklarla dolu birkaç tepecik ve çevredeki caddelere inen çakıltaşı döşeli yollar ve merdivenlerden ibarettir. Gerçi çevresinde birçok okul vardır ama, bunlar yazın kapalıdır tabii

Ceset, parkın kuzeybatı kısmında bulunmuştu. Yani tam kayalıkların başladığı yerde. Bu olayla, cinayetlerin gittikçe daha vahşileşeceği teorisi de çok acı bir biçimde doğrulanmış oldu. Çünkü Ingemund Fransson adındaki adam bu defa çok acele etmiş ve kız çocuğunun başını bir kayaya vurduktan sonra boğmuş ve kırmızı plastik yağmurluğunu ve elbisesini parçalayarak külotunu çıkartıp almıştı. Ayrıca, kızın belden aşağısını da çekiç sapı filan gibi bir şeyle dövmüştü.

Ve bütün bunlar yetmiyormuş gibi kızın cesedini ilk gören de kendi annesiydi. Adı Solveig olan bu seferki kurban, hemen hemen onbir yaşını bitirmişti, yani önceki kurbanlardan daha büyüktü. Olay yerinden ancak beş dakika kadar filan uzakta olan Dannemora caddesinde oturuyorlardı. Kızcağız, Dannemora caddesiyle Nora Station caddesinin birleştiği köşede bulunan büfeden çikolata almak için evden çıkmıştı. Alışveriş, normal olarak on dakikadan fazla süremezdi. Üstelik kızın parka girip oynamasını da yasaklamışlardı. Aslında Solveig önceleri de parka gidip oynamaktan hoşlanmazdı. Annesi kızının gidişinden on beş dakika sonra hemen onu aramaya çıkmıştı. Birbuçuk yaşında bir kızı daha olduğu için Solveig'la birlikte çıkamamıştı. Kadıncağız cesedi çok kısa bir süre içinde bulmuş ve hemen orada kriz geçirdiği için hastaneye kaldırılmıştı.

Polisler çiseleyen yağmurun altında durmuş, kızın ölüsünü seyrediyorlar ve bu iğrenç anlamsız cinayet karşısında katilden çok kendilerini suçlu buluyorlardı. Kızın külotu ve büfeden almış olduğu çikolata ortada yoktu. Herhalde Ingemund Fransson çok acıkmış ve kızın çikolatasını da yemişti.

Onun katil olduğu kesinlikle belliydi. Ayrıca olaydan önce onu kızla konuşurken görmüş olan bir de tanık vardı. Ama adam durumun hiç kuşkulanacak gibi olmadığını, hatta onları baba-kız sandığını söylüyor. Ingemund Fransson'un sevimli, iyi ve güvenilir bir görünüşü olduğunu ileri sürüyordu. Anlattığına göre Fransson'un üstünde renkli bir kadife ceket, kahverengi pantolon ve yakası açık beyaz bir gömlek, ayaklarında ise yeni boyalı siyah iskarpinler varmış.

Öldürülen kızın külotunun açık mavi olduğu tespit edilmişti.

«Herifin fazla uzaklaşmış olabileceğini sanmıyorum» dedi, Kollberg.

Hemen yakınlarda, yani St. Eriks caddesiyle Norra Stations caddesi arasında yoğun bir trafik akımı vardı. Martin Beck kalabalıkla kaynaşan yük istasyonuna bakarak konuşmaya başladı:

«Bütün yük vagonları, bütün ambarlar, her bodrum, depo yakında bulunan her yer ve her şey aranacak. Hemen, şimdi.»

Arkasını dönerek uzaklaştı. Günlerden 20 Haziran, Salı ve saat üçtü. Yağmur yağıyordu.

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

BÜYÜK arama tarama akşamüstü saat beşe doğru başladı ve gece boyunca devam ederek sabahın ilk saatlarına kadar sürdü.

Aramaya katılan bütün güvenlik mensuplan ayakta, bütün polis köpekleri sokakta ve bütün devriye arabalan hareket halindeydi. Arama tarama önce şehrin kuzey kesiminde başlamış, giderek iç kısımlara doğru yayılmış ve hatta banliyölere kadar uzanmıştı.

Stockholm yaz ayları boyunca binlerce insanın açıkta yatıp kalktığı bir şehirdir. Sadece işsiz güçsüz aylaklar, uyuşturucu madde kullananlar ve alkolikler değil, raslantı sonucu oraya gelmiş olan bir yığın gezgin de boş bir otel odası bulamadıkları için sokaklarda gecelerler. Ayrıca aslında çalışma istek ve gücüyle dolu olan ve genel olarak temiz, düzenli sayılabilecek belirli bir grup insan da başarıya ulaşamamış olan bir toplum planlaması yüzünden, başım sokacak bir konut bulamamış ve sokakta kalmıştır. Parklardaki sıraların çimlerin üstünde, köprü altlarında rıhtımlarda ve apartmanların arka avlularında gecelerler. Yine bir o kadar insanda kendilerine, istimlâk için ya da yıkılma tehlikesine karşı boşaltılmış olan evlerde, inşaatlarda, sığınaklarda, garajlarda, tren vagonlarında, merdiven boşluklarında, bodrumlarda, mahzenlerde ve ardiyelerde geçici mesken ararlar. Bazıları küçük şileplere, kızağa çekilmiş gemilere ve motorlu teknelere girer, bazıları ise metro istasyonlarına, gara ya da stadyumlara sığınarak gecelemeye çalışırlar. Daha becerikli olanlar ise şehirdeki büyük yapıların yeraltı sistemlerine ve kalorifer dairelerine girerek boruların, kabloların arasında ve karmakarışık tünellerle, koridorların içinde kendilerine konut bulurlar.

İşte bu gece bir yığın sivil ya da üniformalı polis geceyi çeşitli yerlerde geçiren binlerce insanı zorla kaldırıyor, cep feneriyle uyku dolu yüzlerine bakıyor ve hüviyet soruyordu. Birçoklan sürekli olarak yer değiştiriyor,

oradan oraya gidiyor, ama sonunda en az kendileri kadar yorgun ve bitkin bir polis tarafından yakalanarak kimliklerini açıklamak zorunda kalıyorlardı.

Öte yandan caddeler genel olarak sakindi. Tek bir fahişe ya da kaçakçı bile dışarı çıkmayı göze alamamıştı. Herhalde polisin kendileri için ayıracak vakti olmadığını bilmiyorlardı.

Perşembe sabahı saat yediye doğru arama taramanın hızı kesilmeye başladı. Gözleri çukura kaçmış ve yorgunluktan bitmiş olan polislerin bir kısmı evlerine gittiler, bir kısmı ise külçe halinde karakollardaki sedir ve bankların üstüne yığıldılar.

Gece boyunca kuşkulu yerlerde bulunan bir yığın insan toplanmış, ama bunlardan hiçbirinin Ingemund Pransson olmadığı anlaşılmıştı.

Saat yedide Martin Beck ve Kollberg de Kungsholm caddesindeki bürodaydılar. İkisi de öylesine yorgundu ki, artık hiçbir şey hissetmiyor, ancak mekanik bir biçimde hareket ediyorlardı.

Kollberg, ellerini arkasına bağlamış bir durumda, duvardaki şehir planının önünde duruyordu. Martin'e dönerek:

«Bahçıvan olduğuna göre!» diye söze başladı.

«Tam sekiz yıl boyunca belediyenin park ve bahçelerinde çalışmış. O halde oraları çok iyi bilmesi gerek. Yani, şehirden dışarı çıkmamıştır, bildiği yerlerde saklanıyordur.»

«Ama, öyledir diye de kestirip atamayız,»

«İyi ama, kesinlikle biliyoruz ki, herif bu gece bir parkta, yani Stockholm'da bulunan bir parkta gecelemedi. Tabii ki büyük bir şanssızlık sonucu onu gözden kaçırmamışsak...»

«Evet, bir gecede taranmasına imkân olmayan korkunç kalabalık semtler var. Djurgarden, Geardet, Lill-Jansskogen... hele banliyöleri hiç sorma »

«FKK mıntıkaları» diyerek yeni bir fikir ileri sürdü, Kollberg.

Martin Beck'de ona mezarlıkları hatırlattı.

«Mezarlıklar! Evet, bu olabilir, ama... »

Martin Beck saatına baktı.

«Önemli olan, gün boyunca nerede bulunduğu, değil mi?»

«Evet, asıl şaşırtıcı yanı da bu. Herhalde şehrin içinde elini kolunu sallaya sallaya geziyor.»

«Ne olursa olsun onu bugün yakalamalıyız. Yapılacak başka hiçbir şey yok.»

Kollberg, sadece başım sallamakla yetindi.

Psikiatristler, Ingemund Fransson'un bilinçsiz bir biçimde saklanmakta ya da kendini gözden uzak tutmaya çalışmakta olduğu görüşündeydiler.

Gerçekten de zaman zaman bilinçli, zaman zaman bilinçsiz, bazen çok zekice bazen de sadece o kendini koruma içgüdüsüyle hareket ediyor gibiydi.

«Çok yönlü bir açıklama,» diye söylendi, Kollberg.

Az sonra Gunvaıd Larsson geldi. O da kendi bulduğu bir metodla arama taramaya katılmıştı.

«Dün gece kaç kilometre yol gittiğimi biliyor musunuz?» diye sorduktan sonra kendi kendine karşılık verdi.

«Tam 340 kilometre yaptım bu yok olası şehirde. Hem de yürüyüş temposuyla; bana kalırsa biz bir hayaletin peşindeyiz.»

«Eh, bu da bir faraziye sayılabilir,» diye karşılık verdi Kollberg.

Melander'in de kendine göre bir faraziyesi vardı.

«Bu düzenlilik benim sinirimi bozuyor,» diyerek açıklamaya katıldı:

«Herif üstüste iki cinayet işledikten sonra, tam sekiz gün bekledi. Ve sonra bir cinayet daha işledi, o halde şimdi...»

Hepsinin de buna benzer türlü fikirleri vardı.

Halk, sinir içinde olup paniğe kapılmak üzereydi. Polislerse bitkin ve telâşlıydılar.

Bu çarşamba sabahı herkes iyimser görünmeye ve karşısındakini teselli etmeye çalışıyordu. Ama sadece dış görünüştü bu. Oysa hepsinin duyduğu ve içinden geçirdiği şeyler aynıydı.

Hammar bütün adamların işbaşı yapmasını talep etti.

«Herhangi bir nedenle çalışmayanları filan, herkesi göreve çağırın izinliler, istirahatliler. Zaten birçok arkadaş gönüllü olarak işbaşı yaptı.»

Ve sivil halk her zamanki gibi önemli bir sorun olmakta devam ediyordu. Gerçi birçok sivil polis sürekli olarak çalışma durumundaydı ama, sırtına bir eşofman ya da mavi bir yağmurluk geçiren herkes fundalıkların arasına dalıyordu.

Martin Beck sıkıntılı bir sesle konuşmaya başladı: «Resmî giyinmiş devriyelerin sayısını mümkün olduğu kadar çoğaltmalıyız, ancak bu şekilde halka güven Verebiliriz.»

Martin kendi söyledikleri üzerinde, düşününce,' içinin acı bir duyguyla, umutsuzluk ve çaresizlikle dolduğunu hissetti.

Hammar bütün meyhane ve benzeri yerlerde kimlik kontrolü yapılmasını ileri sürdü.

Aslında bu iyi bir düşünceydi. Ama herhangi bir sonuç alınamadı. Böylece çarşamba günü de boş geçiyordu. Toplam olarak ancak on ihbar geldi. Hiçbirinden de ümit verici bir ipucu çıkmadı.

Akşam oldu, sonra da serin bir geceyle birlikte ikinci arama tarama başladı.

Kimse uyumuyordu. Gunvald Larsson da, kilometresi 46 Öre'den 300 kilometre daha gitti.

Döndüğü zaman ilk sözü,

«Artık polis köpekleri bile knockaut oldu, bundan sonra bize boyun eğeceklerini sanmıyorum,» demek oldu. Sonra da, «şimdi bir mayıs ağacı[2] gibi süslenerek Skansen'de dikileceğim,» diye sözünü tamamladı.

Hiç kimsenin ona karşılık verecek durumu yoktu Martin Beck'in ağzı zehir gibi acıydı, üstelik midesi de ağrıyordu. Karton fincanı ağzına götürürken elleri öylesine titredi ki, kahveyi Melander'in kurutma kâğıdının üstüne döktü. Ama Melander de en az onun kadar bitkin olduğu için en ufak birşey fark etmedi.

Melander derin düşüncelere dalmıştı. Şimdiye kadar geçen zamanı düşünüyor ve bugünün de hemen biteceğini sanıyordu.

En sonunda beklenen haber bir telefonla geldi. Rönn ahizeyi kaldırarak konuşmaya başlamıştı.

«Nerede? Djurgarden'de mi?»

Ahizenin ağız kısmını eliyle kapatıp arkadaşlarına döndü:

«Djurgarden’deymiş. Birçok kimse görmüş onu.»

■

KOLLBERG arabayla doğuya doğru giderlerken, Martine dönüp konuştu:

«Eğer şansımız varsa, hâlâ Södra Djurgardendedir, işte o zaman da kapana girmiş sayılır.»

Hemen arkalarından başka bir arabayla Rönn ve Melander gelmekteydiler.

Södra Djurgarden, Djurgadsbrunns koyunun üstünden aşan köprülerle ve bir kanalla kıyıya bağlanmış olan bir adaydı. Oraya ayrıca araba vapuru ve özel bir tekneyle de geçilebilirdi. Adanın kente yakın kısımlarında birçok müzeler lunaparklar, eğlence yerleri bahçeli lokantalar, önlerinde küçük sandallar bekleyen iskeleler, Skansen açıkhava müzesi, hayvanat bahçesi ve eski Djurgarden’i meydana getiren evler bulunuyordu. Yapılar eski olmasına rağmen oldukça bakımlıydılar. Sarayköşke benzeyen villalar ve küçük ahşap evler 18. yüzyıldan kalmaydı. Adanın geri kalan kısmında bakımlı parklar ve kendi haline bırakılmış araziler vardı.

Kollberg ve Martin Beck, Djurgardsbrunns ü oteline doğru yollarına devam ederlerken, Melander ve Rönn, Djurgards köprüsüne doğru saptılar. Büyük otelin önünde birkaç polis arabası vardı.

Kanalın üstünden geçen Djurgardsbrunns köprüsü ise devriye arabaları tarafından kapatılmıştı. Köprünün öte tarafında ise bir telsiz arabası yavaş yavaş Manillaağır işitenler okuluna doğru ilerliyordu Köprünün kuzey girişinde bir grup insan durmaktaydı. İçinde Martin Beck ve Kollberg’in bulunduğu araba onlara yaklaşınca, yaşlı bir adam gruptan ayrılarak üstlerine gelmeye başladı.

Martin, taşıtı durdurup aşağıya indi.

«Komiser siz misiniz?» diye sordu, adam.

Martin Beck, ‘evet’ anlamında başını salladı.

«Adım Nyborg. Katili tanıdım ve polise telefon ettim. Eşkâli tıpatıp aynıydı.»

«Nerede gördünüz onu?»

«Gröndal’da. Sokakta duruyor ve bir eve doğru bakıyordu. Gazetede çıkan resminden hemen tanıdım. Önce onu kendim yakalayıp yakalamama

arasında bocaladım. Ama yanına yaklaşıp da herifin kendi kendine konuştuğunu duyunca tehlikeli olabileceğini düşündüm. Garip bir durumu vardı. Kendimi tutup, polise telefon etmek için hemen otele koştum.»

«Adamın kendi kendine konuştuğunu söylemiştiniz, neler konuştuğunu anlayabildiniz mi bari?»

«Hayır, tam olarak anlayamadım. Çok tuhaf bir konuşma tarzı vardı. Birşeyler anlatıyor, daha doğrusu hasta olduğunu filan söylüyordu. Bunu çok iyi duydum. Ama telefon edip döndüğümde yerinde yoktu. Ben de hemen köprünün başına gelerek sizi beklemeye koyuldum.»

Martin Beck ve Kollberg ilerleyerek köprünün başını tutmuş olan polislerle birşeyler konuştular.

Adam, kanal ve Manillaağır işitenler okulu arasında birçok kimse tarafından görülmüştü. Onunla en son karşılaşansa o Nyborg adındaki adamdı. Hemen arama tarama başladı, ayrıca merkezden istenmiş olan takviye de hemen yola çıkmıştı. Katil, korden altında bulunan bölgeden dışarı çıkamayacağına göre, şu anda Djurgarden'in güneyinde olsa gerekti. Zaten Gröndal'da görüldüğünden beri, köprünün üstünden tek otobüs geçmemiş ve şehre inen bütün yollar özel arabalara dahi kapatılmıştı. Adam bu kısa süıe içinde Skansen'e ya da Djurgardstaden'e kadar gelmiş olamazdı. Gerçi onu gafil avlamaya da pek imkan yok gibiydi, çünkü polisin hazırlıklı olduğunu fark etmemesine imkân yoktu.

Martin Beck ve Kollberg, yine arabaya binerek kanal köprüsünden geçmeye başladılar. Hemen arkalarında da harekete yeni katılmış olan iki polis arabası geliyordu. Manillaağır işitenler okulu ve Djurgardsbrunns köprüsü arasındaki yolda durup hareketi oradan yönetmeye başladılar.

Bir saat kadar sonra, en az yüz polis, Skansen ve Blockhusudden arasını hallaç pamuğu gibi atmaya başladı.

Martin Beck arabanın içinde oturuyor ve hareketi telsizle denetliyordu. Bütün sokaklarda devriye arabaları geziyor, her rastladıklarına kimlik sorduktan sonra parka gitmemelerini rica ediyorlardı. Caddelerde kurulmuş olan barikatlarda da bütün arabalar durdurulup aranmaktaydı.

Bosendals sarayının yanındaki parkta, kimliği sorulan genç bir adam kaçmaya çalışınca hemen enselendi. Kaçmak istemesinin nedenini açıklamamakta direniyordu. Üstü aranınca, ceketinin cebinden 9 mm lik

Parabellum tabanca şarjörü çıktı ve hemen Gröna parkındaki yazlık polis karakoluna teslim edildi.

Kollberg, Martin'e,

«Bu arama sırasında Stockholm'ün birçok, kanun kaçağı da ağımıza düşecek, belki sadece aradığımız katil değil,» diyerek gülümsedi.

«Hayır, o herif de buralarda bir yerde yakayı ele verir, artık kaçabileceğini sanmıyorum.»

«Öyle büyük konuşma. Burayı ömür boyu kordon altında tutamayız ya. Ya herif ters yöne kaçmışsa..»

«İmkânsız! Bu çok güç bir iş. Başarması için bir arabası olması gerek, olduğunu da sanmıyorum.»

«Ya bir araba çalmışsa?»

Telsiz alıcısında bir cızırtı duyuldu. Martin Beck hemen düğmeye bastı.

«Doksanyedi numaralı araba konuşuyor, dokuz yedi.. Herifi yakaladık.»

«Neredesiniz?»

«Biskopsudden'de. Yat klubünün önünde.»

«Geliyoruz.»

Martin Beck telsizi kapattı.

Biskopsudden'e gitmek sadece üç dakika sürdü. Üç devriye arabası, bir motorsiklet, bir yığın sivil ve resmî polis yolun ortasında durmaktaydılar. Arabaların arasında, çevresi polislerle çevrilmiş olan adama bakıyorlardı. Deri ceketli bir devriye taşıtı şoförü, adamın kolunu arkasına kıvırmış, sıkı sıkı tutuyordu.

Katil, Martin Beck'ten birazcık kısaydı. İri bir burnu, grimsi mavi gözleri ve hafif seyrelmiş kum rengi saçları vardı. Kahverengi bir pantolon, yakası açık beyaz bir gömlek ve koyu kahverengi bir ceket giymişti. Martin Beck ve Kollberg'in kendine doğru gelmekte olduklarını görünce merakla atıldı.

«N'oluyor Allahaşkına?»

«Adınız ne?»

«Fristedt, Wilhelm Fristedt.»

«Kimliğinizi gösterebilir misiniz?»

«Hayır, çünkü ehliyetim evde kaldı.»

«Son iki haftadır neredeydiniz?»

«Nerede mi... şey evdeydim. Yani evimdeydim, hastaydım.»

Kollberg alaycı bir sesle,

«Evde yalnız mıydınız?» diye sordu.

«Evet!»

Martin Beck samimi bir tavırla,

«Adınız Fransson değil mi?» diye sordu.

«Hayır, adım Fristedt. Bu bay kolumu ille de böyle sıkı sıkı tutmak zorunda mı yani? Canımı acıtıyor.»

Martin Beck, deri ceketli polise başıyla bir işaret yaptı.

«Okey, haydi arabaya götür onu.»

Sonra da Kollberg'i bir kenara çekti.

«Ne dersin... o mu?»

Kollberg eliyle saçını karıştırarak karşılık verdi:

«Kesin birşey söyleyemem. Çok rahat bir görünüşü var, değil mi? Gayet normal. Bir sapığın böyle olabileceğini sanmıyorum. Ama eşkâli uyuyor, üstelik yanında kimliği de yok...»

Martin Beck arabaya doğru giderek arka kapıyı açtı ve içeri eğildi.

«Bu kadar uzaklarda, yani Djurgarden'de ne yapıyordunuz?»

«Hiiç, geziyordum. Benden ne istiyorsunuz?»

«Ve kim olduğunuzu gösterecek bir belgeniz de yok, ha?»

«Ne yazık ki yok.»

«Nerede oturuyorsunuz?»

«Bönde caddesinde. Kuzum, niye soruyorsunuz bütün bunları?»

«Salı günü ne yaptınız?»

«Önceki gün mü? Hiçbir şey yapmadım, evdeydim, hasta yatıyordum. Ondört günden beri ilk defa dışarı çıkıyorum.»

«Peki, şahitiniz var mı? Hastayken yanınızda kimse bulundu mu?»

«Hayır, yalnızdım.»

Martin Beck, parmaklarının ucuyla arabanın damına vurmaya ve karşı tarafta durmakta olan Kollberg'e bakmaya başladı. Kollberg arabanın öteki

kapısını da açarak kafasını içeri uzattıktan sonra,

«Yarım saat önce Gröndal'da kendi kendinize ne konuşuyordunuz?» diye sordu.

«Efendim?»

«Orada durup birşeyler söylüyormuşsunuz.»

«Ha evet, siz şeyi diyorsunuz...»

Adam hafifçe güldükten sonra ekledi:

«Ben hasta bir ıhlamurum,

Genç, ama gün be gün solan

Ve başka birşey yapamayan güçsüz dallarım

Sararmış yapraklarımı rüzgârla savuruyor.

Bunu mu soruyorsunuz?»

Deri ceketli polis, ağzı açık bir durumda adamı seyrediyordu.

«Fröding'in şiiri,» diye mırıldandı, Kollberg.

«Doğru. Gröndal'da ölmüştür. Pek yaşlı değildi ama, aklî dengesini yitirmişti.»

«Ne iş yapıyorsunuz?» diye sordu, Martin Beck.

«Ustabaşıyım.»

İki arkadaş, arabanın üstünden birbirlerine baktılar. Kollberg omuzlarını silkmekle yetindi. Martin Beck'de, bir sigara yakarak derin bir nefes çektikten sonra yeniden arabanın içine doğru eğildi ve adama döndü.

«Okey, şimdi baştan başlayalım. Adınız neydi?»

Güneş, arabanın damını kızdırmaktaydı. Arka tarafta oturan adam alnından akan terleri sildi.

«Wilhelm Frisdedt.»

OTUZUNCU BÖLÜM

MARTIN BECK'İN, yankesiciler için ideal bir kurban, Kollberg'in de bir cinsel sapık olduğu sanılabilir, Rönn'e bir sakal takılarak Noelbaba olduğu, hatta bir şahit bulunarak Gunvald Larsson'un da zenci olduğu haberi yayılabilirdi. Emniyet müdürünü belediye işçisi, milli istihbarat örgütü şefini de bir aylak gibi giydirerek herkes kandırılabilir, hatta içişleri bakanının, alelâde bir polis olduğu söylentisi yayılabilirdi. İkinci dünya savaşında Japonların, şimdi de bazı sapık fotoğrafçıların yaptığı gibi çalı kılığına girerek gözden uzak olma imkânı sağlanabilirdi. Yani kısacası insanları her kılığa sokmak ve her şeye inandırmak mümkündü.

Ama yeryüzünde hiç kimse Kristiansson ve Kvant'ın ne olduklarını şaşırmazdı.

Kristiansson ve Kvant, üniforma şapkalarını ve parlak düğmeli deri ceketlerini hiç çıkartmazlardı. Omuz kayışlarını göğüslerinin üstünde çapraz iliklerler ve tabancalarıyla, lastik coplarını kemerlerinden eksik etmezlerdi. Giyinişleri, sıcaklık artı yirmi dereceden aşağıya düştüğü zaman üşümelerini gerektirirdi.

Her ikisi Scshonen eyaletinde doğmuşlardı.

Her ikisinin de gözleri mavi, boylan ise 1,86 metreydi. Sarışın, geniş omuzlu ve hemen hemen doksanar kiloydular. Çamurlukları beyaz boyalı olan siyah bir Plymouthla ilerliyorlardıArabanın güçlü farları, telsizi ve turuncu ışıklı döner bir fırıldağı vardı. Ayrıca arabanın dört ayrı yerinde beyaz büyük harflerle «POLİS» yazılıydı. Çapraz bir durumda iki kapının, kaputun ve bagaj kapağının üstünde.

Kristiansson ve Kvant, devriye arabası polisiydiler.

Polis olmadan önce her ikisi de güney Schonendeki Ystad şehrinde bulunan piyade alayında askerdiler.

Her ikisi de evli olup ikişer çocukları vardı.

Uzun bir sürede beri birlikte çalışıyorlar ve birbirlerini sürekli olarak bir arabanın içinde bulunan iki kişinin tanıyabileceği kadar iyi tanıyorlardı. Atama ve terfilerinin aynı anda olmasını istiyorlar ve ancak birlikte çalışırken kendilerini güven içinde duyuyorlardı.

Aslında genel olarak büsbütün ayrı yaratılışları olan iki arkadaştılar ve sık sık birbirlerine sinirlenirlerdi. Kristiansson sabırlı ve sakin, Kvant ateşli ve kavgacıydı. Kristiansson karısından hemen hemen hiz söz etmezdi. Kvant'sa hemen hemen karısından başkasını ağzına almazdı. Bu yüzden de Kristiansson, Kvant'ın karısının her şeyini biliyordu, hem sadece kadının ne yaptığını ve neler konuştuğunu değil, bütün cinsel davranışlarını ve bedenindeki en küçük lekenin yerini bile biliyordu.

İşte aralarında böylesine sıkı bir dostluk vardı. Birlikte yığın yığın hırsız yakalamışlar ve binlerce alkolik toplamışlar, yüzlerce evin soyulmasını önlemişlerdi. Kvant, dış görünüşü yüzünden zaman zaman büyük gürültülere de sebep olmaktaydı, çünkü evlerinin içinde birden bire iki polisle karşılaşan insanlar bir ağızdan bağırmaya başlıyorlardı. Zaten sinirli olan Kvant da tokat atmayı bir alışkanlık haline getirmişti.

Hiçbir zaman çok önemli işler becerememişler ve isimleri gazetelere geçmemişti. Sadece bir keresinde, Malmö'de nöbetteyken çok sarhoş olan ve elini kesen ünlü bir yazarı ilk yardım servisine götürmüşlerdi, o yazar da altı ay sonra filan öldürülmüştü. Bundan başka kendilerinden söz ettirecek bir iş yapmamışlardı.

Nasıl ki sosyete mensupları 'Arsenals caddesindeki toplantıları» ikinci evleri sayıyorlarsa, Kristiansson ve Kvant da içine sarhoşların ağız kokuları sinmiş olan arabayı ikinci evleri sayıyorlardı.

Birçokları onların Schonen şivesiyle konuştukları için gururlandıklarını ileri sürer, onlar da bazı heriflerin, beceremedikleri halde kendilerini taklit etmeye kalkışmalarına çok kızarlardı.

Kristiansson ve Kvant, Stockholm polisine bağlı değillerdi. Onlar Solna bölgesinin devriyeleriydi ve katil hakkında gazetelerde okuduklarından, radyo da dinlediklerinden fazla birşey bilmiyorlardı.

22. Haziran Perşembe günü saat üç buçuktan biraz sonra Karlsberg sarayının önünden geçmekteydiler, tam yirmi dakika sonra mesaileri bitecekti.

Direksiyonda oturmakta olan Kristiansson, eski harp akademisinin eğitim ve tören alanı olan yerden geçerek Karlsbergs sahili boyunca ilerlemeye başladı.

Kvant, arkadaşına arabayı durdurmasını söyledi.

«Niçin?»

«Şu gemiyi yakından iyice görmek istiyorum.»

Bir süre sonra Kristiansson esneyerek sordu:

«Tamam mı? Yeteri kadar gördün mü?»

«Evet.»

Ağır ağır yollarına devam ettiler.

«Şu park canavarım Djurgarden'de kıstırmışlar, artık yakalarlar herhalde» dedi, Kristiansson.

«Evet, ben de duydum.»

«Çocukları Schonene göndermemiz iyi olmuş, desene.»

«Evet, çok ilginç birşey...»

Kvant sözünü tamamlamadan sustu. Kristiansson da konuşmuyordu. Bir süre sonra Kvant devam etti.

«Ha, ne diyordum, çok ilginç birşey bu, yani Siv'le evlenmeden önce çok hızlıydım, her zaman için birkaç yavru bulunurdu elimde. Cinsel güç dedikleri şey hani. Elimde kız olmadığı günler çok enderdi.»

«Evet, hatırlıyorum;» diye esnedi, arkadaşı.

«Ama şimdi kendimi yaşlı bir dolap beygiri gibi hissediyorum. Yatağa yatar yatmaz bir çuval gibi uyuyorum. Oysa küçükken en çok düşündüğüm şey yağlı süt içmek ve pasta yemekti.»

Düşünüyormuş gibi biraz durduktan sonra sözünü tamamladı:

«Galiba yaşlılıktan olacak.»

Kristiansson ve Kvant, otuz yaşını yeni bitirmişlerdi.

Karlsberg çeşmesinin önünden geçerek yollarına devam ettiler. Stockholm il sınırlarına 20 metre kadar yaklaşmışlardı. Eğer katil Djurgarden'de kıstırılmış olmasaydı sağa, yani Ekelundsveagen'e doğru giderler ve en son yapılan gökdelenin arsasına da bakarlardı. Ama herifin orada saklanma ihtimali kalmadığına göre aramanın gereği yoktu. Zaten

mümkün olduğu kadar da Devlet Polis Okulu'nun önünden geçmekten sakınıyorlardı. Bu yüzden kıyıyı izleyen bol virajlı yola saparak, batıya doğru ilerlemeye devam ettiler.

Talludden'den geçerlerken Kvant, cafede, arabaların içinde ve parkta sereserpe oturan genç kızlara nefretle baktıktan sonra,

«Aslında durup, şunların külüstür arabalarını kontrol etmemiz gerekir,» diyerek homurdandı.

«O trafik polisinin işi. Hem bizim işimiz onbeş dakika sonra bitiyor.»

Bir süre daha hiç konuşmadan ilerlediler. Sonra Kvant sessizliği bozdu:

«İnsan birşeyi en az yirmi kere tekrarladığı halde derdini anlatamazsa, ne dersin o işe?»

«Kolay iş değil derim.»

«Siv, bu sabah dayanılır gibi değildi. Hani şu sol memesinin üstünde var olduğunu sandığı düğümü sana anlatmış mıydım? Şimdi de tutturmuş kanser oldum diye.»

«Evet anlatmıştın.»

«Neyse. Şu şişkinlikten söz etmeye başladığından beri ilk defa olarak elimle şöyle bir yoklayayım dedim. Ondan önce uyanmıştım. Ama o, saat çalana kadar ölü bir ringa balığı gibi uyudu. Sana anlatmışmıydım...»

«Evet, anlatmıştın.»

Karlsbergs sahilinin sonuna gelmişlerdi, Sundbybergsveagen'e giden yeni yola sapacaklarınaaslında o yol karakola çok daha yakındıçok az kullanılan Huvudsta yoluna girdiler.

Daha sonra Kristiansson'a niçin bu yola saptığı sorulacak, ama o, bir karşılık veremeyerek aklına öyle estiği için öyle yaptığını söyleyecekti.

Kvant, Kristiansson'un bu yola girmiş olmasına aldırmadı bile, sanki o saçma soruları sormak için devriye arabasında görevlendirilmişti. Dert yanmaya devam ediyordu:

«Ona ne olduğunu birtürlü aklım almıyor, yani Siv'den söz ediyorum.

Huvudsta sarayının önünden geçtiler.

Kristiansson belki de beşyüzüncü kere 'hiç de saraya benzemiyor' diye düşündü. Oysa Schonen'de kontların oturduğu gerçek saraylar var. Sonra Kvant'a döndü:

«Bana yirmi banknot borç verebilir misin?» Kvant, ‘tabii’ anlamında başını sallandı. Kristiansson kronik bir para sıkıntısı çekerdi.

Ağır ağır yollarına devam ettiler. Sağ tarafta yeni yapılmakta olan gökdelenler, solda ise küçük, ama sık bir koruluk uzanıyordu.

Kvant, arkadaşına durmasını söyledi yine.

«Niçin?»

«Çişim geldi.»

«Şimdi karakola varacağız.»

«Olsun, o zamana kadar dayanamam.»

Kristiansson sola doğru saparak arabayı yavaşça ağaçların seyreldiği bir yere soktu. Kvant inip bacaklarını açarak, alçak bir çalının dibine işemeye başladı. Çalıların üstünden doğru de çevresine bakınıyordu. Kafasını yana çevirdiği zaman, hemen beş metre kadar ötesinde başka bir adamın da aynı işi yapmakta olduğunu gördü.

«Affedersiniz,» diyerek pantolonunun fermuarını çekip arabaya doğru yöneldi. Kristiansson da arabanın kapısını açmış dışarıyı seyrediyordu.

Ama Kvant arabaya iki metre filan kala, çakılmış gibi olduğu yerde kaldı.

«Orada bir herif aynı şeye... ve arkasında bir...»

Aynı anda Kristiansson da bağırmaya başladı:

«Hey, baksana! Herif orada!»

Kvant hemen geri dönerek çalılıkların arasındaki adama doğru seğirtti, Kristiansson da arabadan inerek peşinden yürüdü.

Herifin alacalı bir kadife ceketi, kirli beyaz bir gömleği, buruşuk bir pantolonu ve siyah iskarpinleri vardı. Orta boyluydu, seyrek parlak saçlarını arkaya doğru taramıştı, burnu iriydi. Henüz pantolonunun önünü bile kapatmamıştı.

Kvant’m iyice yaklaştığını görünce sol kolunu yüzüne doğru kaldırarak «vurma!» diye mırıldandı.

Kvant bir an donup kaldı.

«Ne?»

Gerçi karısı da bu sabah, onun yontulmamış bir herif olduğunu söylemişti, herkes de bunu böyle sanabilirdi ama, artık bu kadarı da

fazlaydı. Sonra kendini toparlayarak adama baktı:

«Ne yapıyorsunuz burada?»

«Hiç» diye karşılık verdikten sonra gülmeye başladı adam. Gülüşü anlamsız ve çok garipti.

Kvant onun kılığını inceliyordu.

«Kimliğinizi gösterebilir misiniz?»

«Tabii, emeklilik belgem yanımda.»

Kristiansson da yanlarına geldi. Adam onun geldiğini görünce yine «vurmayın!» diye rica etti.

«Sizin adınız Ingemund Fransson değil mi?» diye sordu, Kristiansson.

«Evet, öyle.»

Kvant hemen adamın koluna girerek,

«Öyleyse bizimle birlikte gelmeniz gerekiyor» dedi.

Hiç kargı koymaksızın onlarla birlikte arabaya doğru yürüdü.

«Arka tarafa geçin bakalım!»

«Pantolonunuzun önünü de kapatın.»

Adamı biraz oyalanıp güldükten sonra söylenenleri yaptı. Kvant da arkaya geçerek onun yanına oturdu.

«Haydi bakalım, şu emeklilik belgenizi gösterin.»

Adam elini pantolonunun arka cebine sokarak bir kart çıkarttı. Kvant, kartı inceledikten sonra Kris. tiansson'a verdi.

«Evet, tamam. Artık kuşku kalmadı.»

Kvant, herifi kötü kötü süzüyordu, sonunda, «Evet, demek ki buymuş,» dedi.

Kristiansson arabanın çevresinde dolaşarak sağ arka kapıyı açtıktan sonra adamın ceplerini aramaya başladı. Yakından herifin yüzünün pörsümüş olduğu, çenesindeki ve yanaklarındaki sakalların epeyce uzadığı daha iyi görülüyordu.

Kristiansson «işte!» diye bağırarak adamın cebinden birşey çıkarttı.

Bu, açık mavi bir çocuk külotuydu.

«Tamam, böylece kesin delili de bulmuş olduk,» diyerek sevincini belirtti, Kvant.

«Evet, ben de öyle düşünüyorum.»

Ingemund Fransson adındaki adam sakin bir sesle konuşmaya başladı:

«Elinden çikolatasını da almıştım. Bunun için küçük bir çocuğa bir bilet vermem yetti. Hem de daha kullanılmamış bir biletti.»

Kristiansson, adamın ceplerinde başka birşey bulamadı. Kvant kendi yanındaki kapıyı kapatarak öfkeyle bağırdı:

«Çikolata mı, bilet mi? Bana bak, sen sadece üç çocuk öldürdün değilmi?.. yoksa?»

«Evet, üç tane!»

Adam böyle söyleyip gülerek başını salladıktan sonra sözünü tamamladı:

«Zorunluydum buna.»

Kristiansson hâlâ daha arabanın yanında duruyordu.

«Peki, nasıl kandırabiliyorsun kız çocuklarını?»

«Oh, çocuklarla aram her zaman çok iyidir, bana güvenirler. Onlara çiçek filan gibi şeyler gösteririm.»

Kristiansson bir an düşündükten sonra,

«Dün gece nerede uyudunuz?» diye sordu.

«Kuzeydeki mezarlıkta. Urnanhalledeki.»

«Hep orada mı geceliyordun?» diyerek, merakla atıldı, Kvant.

«Orada, başka mezarlıklarda. Tam olarak hatırlayamıyorum.»

«Peki, gündüzleri? Ya gündüzleri ne yapıyordunuz?»

«Orada burada dolaşıyordum. Genellikle kiliselerde vakit geçirdim. Çok iyi yerlerdir oraları. Sessiz, sakin. Kiliseye severek giderim.»

«Ama eve gitmekten çekiniyordun, değil mi?» diyerek çıkıştı, Kristiansson.

«Yoo, bir kere eve de gittim. Ayakkabılarım çamurlanmıştı. Ve sonra...»

«Ne oldu sonra?»

«Sonra eski bez ayakkabılarımı giyerek çıktım. Tabii hemen bir çift yeni iskarpin aldım. Çok pahalıydılar, akıl almaz derecede pahalıydılar.»

Kristiansson ve Kvant hiç ses çıkarmadan ona bakıyorlardı.

«Ha, bir de ceketimi giydim.»

«Ya, güzel.»

Adam, sanki sohbet ediyormuş gibi konuşuyordu :

«Geceleri mezarlıkta yatmak oldukça güç, soğuk oluyor çünkü.»

O sırada mavi önlüklü ve takunyalı genç bir kadının hızla o tarafa doğru geldiğini gördüler. Kadın polis arabasını görünce hemen durdu.

«Ah, çocuğumu görmediniz mi? Küçük kızımı... bulamıyorum... elimden kaçtı... görmediniz mi onu? Kırmızı bir elbisesi vardı...»

Kvant, arabanın penceresini açtıktan sonra tam ağzına geleni söyleyecekti ki, son anda fikrini değiştirerek kibarca karşılık verdi:

«Gördük bayan. Fundalıkların arkasında oturmuş bebeğiyle oynuyor. Telaşlanmayın, tehlike yok. Biraz önce gördüm çocuğunuzu.»

Kristiansson içgüdüsel bir hareketle, açık mavi çocuk külotunu arkasına saklamaya ve kadına gülümsemeye çalıştı. Ama bunu iyi becerememişti. Aptallaşmış bir tavırla,

«Korkacak birşey yok bayan,» demek zorunda kaldı.

Kadın, fundalıklara doğru seğirtikten kısa bir süre sonra berrak bir çocuk sesi yükseldi:

«Huuu, anneee!»

Ingemund Fransson'un yüz hatları gevşedi, bakışları anlamsızlaşarak sabitleşti.

Kvant, adamın kolunu sıkı sıkı tutarak Kristiansson'a döndü:

«Haydi gidelim.»

Kristiansson direksiyona geçip kapıyı kapattı ve motoru çalıştırdı. Caddeye çıkarken Kvant'a dönerek.

«Birşeyi çok merak ediyorum,» dedi.

«Neyi?»

«Acaba Djurgarden'de kimi yakaladılar.»

«Evet, bunu ben de çok merak ediyorum.»

Ingemund Fransson, Kvant'a bakarak,

«Lütfen kolumu o kadar sıkmayın, canımı acıtıyorsunuz,» diye rica etti.

Ama Kvant,

«Kapa çeneni be!» diye adamı tersledi.

■

MARTİN BECK, hâlâ daha Huvudsta'ya onsekiz kilometre filan uzakta olan Djurgarden'deydi. Elini çenesine koymuş kımıldamaksızın Kollberg'e bakıyordu. Kollberg'in yüzüyse, pancar gibi kızarmış ve ter içinde kalmıştı. Başında beyaz bir miğfer, arkasında da bir telsiz aracı bulunan motosikletli bir polis onlara selâm vererek hızla geçti.

İki dakika kadar önce Melander ve Rönn, adının Frisdet olduğunu inatla ve sabırla anlatmaya çalışan adamı Bönde caddesindeki evine götürmüşlerdi. Kimliğini göstermesini istiyorlardı. Ama bu sadece bir formaliteydi. Çünkü Martin Beck de Kollberg de bu işte bir yanlışlık olduğunu çoktan anlamışlardı.

Bir devriye arabası hâlâ daha beklemekteydi. Kollberg, arabanın açık olan ön kapısının yanında, Martin Beck'se birkaç metre ötede duruyordu.

Arabanın içinde oturan polis memuru, Kollberg'e döndü:

«Telsizde birşeyler var.»

Kollberg neşesiz bir şekilde nedir?» diye sordu.

Polis, alıcıyı dikkatle dinledikten sonra karşıij lık verdi:

«Solna'dan iki arkadaş. Arabayla devriye gezeni iki arkadaş...»

«Evet?»

«Yakalamışlar onu.»

«Fransson'u mu?»

«Evet, şu anda arabalarındaymış.»

Martin Beck onlara doğru geldi. Kollberg daha .iyi duyabilmek için arabanın içine eğildi.

«Ne diyorlar?» diye merakla sordu, Martin.

Arabanın içinde oturan polis,

«Gayet kesin,» diyerek açıklamaya başladı. «Kimliğini tespit etmişler. Zaten adam suçunu itiraf etmiş. Üstelik cebinde açık mavi bir de çocuk külotu bulmuşlar. Suçüstü yakalanmış denebilir.»

Kollberg korkuyla,
«Ne?» diye bağırdı.
«Suçüstü mü? Yoksa...»
«Hayır, zamanında enselemişler. Henüz çocuğa birşey yapamadan.»
Martin Beck alnını arabanın kenarına yasladı. Saç sıcak ve tozluydu.
«Tanrıya şükür Lennart, bitti.»
«Evet. Bu seferlik!..»
— BİTTİ

---

[1] Çantam boş, kalbim acıyla dolu.

[2] Mayıs ağacı: 1 Mayıs bayramında süslenerek çevresinde şenlikler yapılan ağaç.